

Årsredovisning **2015**

Migrationsverket

Diarienummer: 1.3.2-2016-25149

Produktion: Migrationsverket

Form: Åkesson & Curry

Foto, omslag och inlaga: Tomislav Stjepic

Foto s. 43: Per Hofman

Foto s. 88: Colette Elhajj

En insats som går till historien

VI KAN SE TILLBAKA på ett år som det kommer att skrivas i historieböckerna om. Aldrig i modern tid har så många mänsklig flyktningströmmar varit på flykt. Och aldrig förr har vi Sverige tagit emot så många asylsökande på så kort tid. Under året tog Migrationsverket emot nästan 163 000 asylsökande varav 134 000 det andra halvåret.

Den kraftiga uppgången inleddes i ett läge när kapaciteten redan var hårt ansträngd. Vem hade i juni kunnat tro att vi inom loppet av fyra månader skulle klara att sexdubbla vårt mottagande? Men det till synes omöjliga blev möjligt tack vare fantastiska insatser av Migrationsverkets anställda som med professionalism och stort engagemang har gjort sitt yttersta för att lösa uppgiften. På samma sätt kraftsamlade kommuner och andra aktörer tillsammans med frivilligkrafter för att möta de extraordinära behoven.

Händelseutvecklingen innebar att Migrationsverket i början av september beslutade att försätta myndigheten i stabsläge¹ för att snabbt och effektivt möta de utmaningar som vi såg framför oss. I samband med det tog vi även initiativ till att samla berörda myndigheter för att initiera samarbete över gränserna då det tidigt stod klart att situationen inte kunde hanteras som en fråga för en enskild aktör.

1 Här avser jag det initiativ jag tog den 10 september om ett högre beredskapsläge.

Generaldirektör Anders Danielsson.

Som mest tog Migrationsverket emot 39 200 asylsökande på en månad, en nivå som myndigheten inte har varit i närheten av tidigare. Tillgången till boendeplatser har varit en kritisk faktor. För att mänsklig flyktningströmmar ska få tak över huvudet öppnade kommuner efterhand evakueringsboenden runt om i landet, befintliga asylboenden förtätdades och en rad andra åtgärder vidtogs för att öka kapaciteten. Det tillfälliga tältläger som uppfördes i Revinge på uppdrag av regeringen är en illustration av det extraordinära läge som rådde.

Efter höstens kraftiga uppgång har antalet asylsökande gått ner men över 20 000 är kvar i boenden som enbart är lämpade för kort tid. Dessa platser behöver nu ersättas med mer långsiktigt boende, helst med självhushåll så att mäniskor kan leva ett normalt liv med eget ansvar för sin vardag under asyltiden. Behovet av asylboenden blir fortsatt en av de stora utmaningarna.

Med anledning av utvecklingen har Migrationsverket kraftigt förstärkt sin kapacitet under året. Myndigheten har nu över 7 000 anställda. Över 3 000 personer anställdes 2015 och många nya enheter har skapats. Vi har också länat in personal från andra myndigheter för att möta behoven. Den snabba och omfattande expansionen har ställt stora krav på bland annat effektiva rekryteringsprocesser, lokalförsörjning, utbildning, vägledning och stöd till nyanställda.

Av naturliga skäl har Migrationsverket inte hunnit pröva asylärenden i samma takt som de har kommit in. Vid årets slut hade antalet som väntar på besked från Migrationsverket ökat till över 150 000. Även när det gäller ensamkommande barn har antalet som väntar på besked mångdubblats. Som läget ser ut nu med ett minskat antal asylsökande går myndigheten in i en fas där vi kan lägga kraft på att handlägga alla de ärenden som kommit in. Många kommer att få vänta länge på besked men vi ska göra allt för att hålla nere väntetiderna.

Migrationsverket har också ett mycket stort mottagningsystem att förvalta. Just nu har vi över 180 000 personer inskrivna, långt fler än någonsin tidigare. Det är en stor och central uppgift att möta deras behov och göra deras vistelse så bra som möjligt. Bland de inskrivna finns över 33 000 ensamkommande barn som vistas i boenden som kommunerna ansvarar för.

Med tanke på de långa väntetiderna är det viktigt att mäniskor får en meningsfull vistelse. Det handlar bland annat om svenskundervisning, praktik, samhällsinformation och lokaler där de kan möta civilsamhällets aktörer. Många väntas få uppehållstillstånd och ska förberedas för ett liv i Sverige vilket ställer hela samhället inför en stor integrationsutmaning.

Det finns också de som har fått eller kommer att få beslut om att de måste lämna landet. Under 2015 har Migrationsverket bedrivit ett kontinuerligt återvändandearbete där en stor andel har återvänt självmant och där vi har kunnat hålla korta handläggningstider. Det är viktigt att i samarbete med bland annat polisen fortsätta utveckla arbetet med återvändande i syfte att bidra till ett långsiktigt hållbart asylsystem.

När året ska summeras är det lätt att enbart rikta fokus mot den del av verksamheten som rör asylsökande. Men samtidigt som vi har haft ett asylmottagande som saknar motstycke har hanteringen av den övriga migrationen också inneburit utmaningar. Jag tänker på alla dem som vill komma till Sverige för besök, studier, arbete eller för att leva med någon här. Jag tänker även på dem som vill bli svenska medborgare. Här fortsätter det pågående arbetet med att korta väntetiderna.

Det har gått ett år sedan Migrationsverket den 1 januari 2015 gick in i en organisation med ökad regional självständighet i kombination med starka centrala funktioner för styrning och stöd. Syftet var bland annat att öka möjligheten till samordning och flexibilitet, förmågor som har satts på prov och varit av avgörande betydelse under året.

Sveriges mottagande blev till sist så stort att regeringen enades om att det var nödvändigt med åtgärder. Vi på Migrationsverket förbereder oss nu på att börja tillämpa de nya regler som ska införas i begränsande syfte. Det kräver utbildning, utveckling av IT-stöd, nya standarder, rättsligt stöd, stora kommunikationsinsatser och mycket annat.

Med tanke på läget i omvärlden måste vi vara beredda på nya växlingar. Flyktingsituationen ser inte ut att bli bättre. Desperationen växer hos mäniskor som är fast i krigets inferno. Många som befinner sig i konfliktternas närområden har förlorat hoppet om att kunna återvända och söker sig mot Europa. Situationen kommer sannolikt att ställa EU-samarbetet och enskilda länders förmåga inför fortsatt stora utmaningar.

Året har kommit att handla mycket om volymer och kapacitet. Men det jag framför allt tar med mig är mötet med de individer som sökt sin tillflykt till Sverige. När man är nära mäniskor i kris är det lättare att förstå deras situation. I många fall har kriget berövat dem allt. De har gjort en livsfarlig resa och ibland sett sina nära dö under samma båtfärd som de själva gjort. Jag är stolt över den humanitära insats som vi har kunnat göra för dem. Även om första mötet med Sverige ibland har varit en plats på golvet i mässhallen i Malmö har det varit ett steg på vägen mot trygghet. ●

ANDERS DANIELSSON

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTEKNANDE

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Jag är samtidigt väl medveten om att året har inneburit exceptionella påfrestningar och utmaningar för myndigheten där svåra prioriteringar har fått göras. Dessa har alltjämt varit medvetna och skett under kontrollerade former. Genom en fungerande intern styrning och kontroll har verksamhetsbrister och risker kunnat upptäckas som verksamheten har att fortsatt hantera. Ett vidare resonemang kring bedömningen av den interna styrningen och kontrollen återfinns i avsnitt 8.5 (Intern styrning och kontroll).

Norrköping den 22 februari 2016

Anders Danielsson
Generaldirektör

Innehållsförteckning

1 Inledning	9
1.1 Läsanvisningar	10
2 Att söka behöva skydd och att återvända	13
2.1 Måluppfyllelse	13
2.2 Prövning av asylansökan	15
2.3 Vidarebosättning	27
2.4 Prövning av hinder mot verkställighet	29
2.5 Omprövning av beslut och processföring	31
2.6 Variation i vistelsestider	33
2.7 Mottagande och bosättning	36
2.8 Asylsökandes boende	40
2.9 Ledningsansvar för länsstyrelsernas arbete med mottagande av barn utan vårdnadshavare	50
2.10 Samarbete med andra aktörer	50
2.11 Återvändande	53
2.12 Säkerställande av identitetsuppgifter	59
2.13 Förvar	62
2.14 Återvandring	63
2.15 Misstankar om säkerhetshot och folkrättsbrott med mera	63
2.16 Resultat från systemanalysen 2014	64
3 Att komma till Sverige och att stanna i Sverige	67
3.1 Måluppfyllelse	67
3.2 Prövning av tillståndsärenden	69
3.3 Tillgodose sökandes och arbetsgivares behov av skyndsam och korrekt handläggning	79
3.4 Andel kompletta ansökningar	81
3.5 Insatser för att öka andelen kompletta ansökningar och förbättra handläggningstiderna	82
4 Att bli svensk medborgare	85
4.1 Medborgarskap	85
4.2 Effektivitet	87
5 Internationellt arbete	88
5.1 Måluppfyllelse	88
5.2 Den migrationspolitiska utvecklingen och EU-samarbetet	89
5.3 Stöd i länder utanför EU	91
5.4 Politiken för global utveckling	93
5.5 GDISC	93
5.6 Utlandsmyndigheterna	93
5.7 EU-fonderna SOLID och AMIF	96
6 Service och bemötande	100
6.1 Måluppfyllelse	100
6.2 Kostnadseffektiva kontakter och förbättrad tillgång till information	101
7 Rättslig kvalitét	106
7.1 Måluppfyllelse	107
7.2 Rättslig kvalitet	110
7.3 Likvärdig behandling	115
7.4 Åldersbedömningar	116

8 Tillsyn och kontroll	118
8.1 Måluppfyllelse	118
8.2 Motverka missbruk av regler	119
8.3 Säkerställa korrekt utbetalningar	120
8.4 Motverka bidragsbrott	123
8.5 Intern styrning och kontroll	123
9 Kompetensförsörjning	126
9.1 Årets kraftiga expansion	126
9.2 En migrationsakademi under utveckling	128
9.3 Chefs- och ledarförsörjning	129
9.4 Personalsammansättning	129
9.5 Arbetsmiljö	129
9.6 Löner och villkor	131
10 Kostnadseffektiv verksamhet	134
10.1 Måluppfyllelse	134
10.2 Resultatindikatorer	135
10.3 Vistelsetider i mottagningssystemet	136
10.4 Kostnadseffektiva boendelösningar	137
10.5 Utvecklad E-förvaltning	138
10.6 Årenden utan manuell hantering	140
10.7 Ekonomiska nyttor av utvecklingsinsatser	140
10.8 Användning av fondmedel	141
10.9 Personalresurser	142
11 Ekonomin i sammandrag	144
11.1 Prognosarbetet	144
11.2 Ekonomiskt utfall	145
11.3 Uppföljning av avgiftsbudget	147
FINANISELL REDOVISNING	148
Ekonomisk översikt	148
Väsentliga uppgifter	149
Resultaträkning	150
Balansräkning	151
Anslagsredovisning	152
Finansieringsanalys	156
Tilläggsupplysningar och noter	158
Bilagor	176

Migrationsver

1 Inledning

2015 var ett historiskt år för Migrationsverket. Aldrig förr har så många kommit till Sverige för att få skydd. Närmare 163 000 personer sökte asyl – en fördubbling från 2014 med cirka 81 000 sökande.

Utmanningarna under året har varit många. Under hösten ställdes Migrationsverket inför en utmaning vars omfattning vi inte sett i Sverige tidigare. Under några höstmånader kom det mellan 7 000–10 000 personer i veckan för att söka asyl. Migrationsverkets personal jobbade timme för timme, dygnet runt med att ordna tak över huvudet och registrera asylsökande. De hanterade dagersättningar och ansökningar om vinterkläder, rekryterade ny personal samtidigt som de hanterade en ny organisation. Migrationsverket växte med ungefärligen 2 300 medarbetare och vid årsskiftet hade verket nästan 7 600 personer anställda.

Migrationsverket har mött dessa utmaningar med att tänka strategiskt och processinriktat. Vi har fortsatt utveckla organisationen. De krav som ställdes på oss som myndighet i höstas mötte vi operativt på ett sätt som få myndigheter har gjort i modern förvaltningshistoria.

En invändning som kanske hörs är att vi under en kort period i november faktiskt inte klarade vårt uppdrag att ordna boende åt alla sökande. Detta måste bedömas mot den utmaning Migrationsverket stått inför. Det måste också bedömas mot samhällets förmåga i stort, till exempel bristen på bostäder.

Med hänsyn till den extremt stora utmaning som Migrationsverket mött under året är vår samlade bedöm-

ning att Migrationsverket klarat utmaningen väl. Trots den stora ansträngningen klarade organisationen den oväntade omställningen. Därför ser vi tillbaka på 2015 med stolthet. Migrationsverket löste uppgiften som förelåg och har idag kontroll över asylsystemet.

Här följer en översikt över Migrationsverkets bedömning av verkets måluppfyllelse 2015. Jämförelse görs med 2014.

FIGUR 1. MIGRATIONSVRKETS MÅLUUPPFYLLELSE 2014–2015

MÅL	2014	2015
Skapa förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt hållbart asylsystem som värnar asylrätten.	Uppnått	Uppnått
Verka för att den sammantagna vistelse-tiden i mottagandet blir så kort som möjligt.	Uppnått	Uppnått
Underlätta en behovsstyrda arbetskrafts-invandring och annan rörlighet över gränsen inom ramen för den reglerade invandringen.	Delvis uppnått	Delvis uppnått
Med hänsyn till ärendets beskaffenhet tillgodose sökandens och andra intressenters behov vid prövning.	Delvis uppnått	Delvis uppnått
Fördjupa det europeiska och internationella samarbetet.	Uppnått	Uppnått
Service som möter sökandes och andra intressenters behov.	Delvis uppnått	Delvis uppnått
Förutsebart och enhetligt besluts-fattande med hög rättslig kvalitet.	Delvis uppnått	Delvis uppnått
Motverka missbruk av regler. Säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs samt motverka bidragsbrott.	Uppnått	Uppnått
Bedriva en kostnadseffektiv verksamhet som präglas av kontinuerlig utveckling.	Uppnått	Delvis uppnått

Migrationsverkets nya organisation som sjösattes i januari innebar två stora förändringar, dels en regionindelning med central styrning, dels en processorierad helhetssyn.

Istället för att som tidigare organisera arbetet inom verksamhetsområden (asyl, mottagning, övriga tillstånd och så vidare) är arbetet nu organiserat i en geografisk regionindelning. Inom varje region finns de tidigare verksamhetsområdena representerade. Syftet är att bredda samverkan mellan olika områden.

Att vi arbetar utifrån en processorierad helhetssyn innebär att vi i vårt arbete ska agera så att det blir bästa möjliga flöde för den sökande i hennes eller hans process. Sju processer är definierade:

- Att behöva skydd
- Att återvända
- Att komma till Sverige
- Att stanna i Sverige
- Att bli svensk medborgare
- Service och bemötande
- Boende och stöd

1.1 LÄSANVISNINGAR

Redovisningen utgår ifrån målen i Migrationsverkets instruktion och återrapporteringskraven i regleringsbrevet. De flesta kapitel inleds med ett eller flera mål och de återrapporteringskrav som hör till. Därefter följer en bedömning om målet är uppnått och en motivering till vår bedömning. Sedan redovisas resultatet för området.

Kapitelindelningen för kärnverksamheten utgår ifrån processerna. Kapitlet *Att behöva skydd och att återvända* behandlar asylprövning och återvändande samt processen boende och stöd. Kapitlet *Att komma till Sverige och stanna i Sverige* behandlar tillståndsärenden. Sedan följer *Att bli svensk medborgare*. Därefter följer den övriga redovisningen. ●

2015 blev ett historiskt år för Migrationsverket med en fördubbling av antalet asylsökande. Det var ett år som ställde exceptionella krav på svenska myndigheter och ett år som Migrationsverket ser tillbaka på med stolthet.

Migrationsverkets regionindelning 2015

2015-12-10

Teckenförklaring

- Enhet huvudort
- Förvar
- FVP
- Enhet
- Kundcenter
- Kontor
- Filialkontor med begränsad service

Länsfördelning i regionerna

Region Syd:

Skåne län
Blekinge län
Kronobergs län
Kalmar län

Region Väst:

Hallands län
Västra Götalands län

Region Öst:

Jönköpings län
Östergötlands län
Södermanlands län

Region Stockholm:

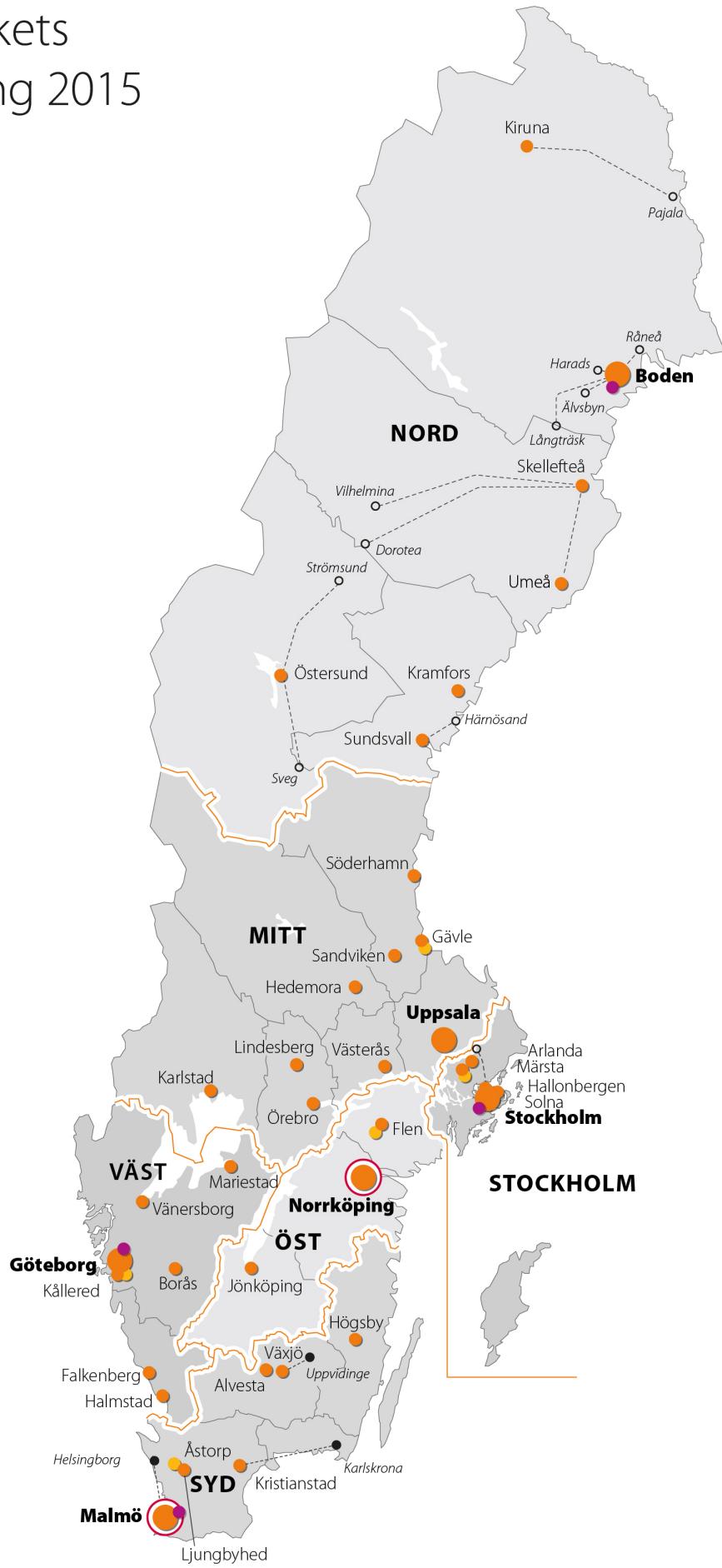
Stockholms län
Gotlands län

Region Mitt:

Värmlands län
Örebro län
Västmanlands län
Uppsala län
Dalarnas län
Gävleborgs län

Region Nord:

Jämtlands län
Västernorrlands län
Västerbottens län
Norrbottens län

06:14 Blåtra Tgb 530
Spår Linköping Stockholm C
3a Helsingborg Alvesta Norrköping
Vagnordning 7, 6, 5, 4, 3, 1

2 Att behöva skydd och att återvända

Mål: Skapa förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt hållbart asylsystem som värnar asylrätten.

Verka för att den sammantagna vistelsen i mottagandet blir så kort som möjligt.

Återrapporering:

- Hur myndigheten omhändertagit resultaten från den systemanalys som genomfördes 2014.
- Resultatet av vidtagna åtgärder för att beslut ska kunna fattas så snart som möjligt i ärenden som avser asylsökande ensamkommande barn.
- Hur variationen i vistelsen för asylsökande har förändrats i förhållande till föregående år. Redovisningen ska fördelas på lämpliga kategorier och segment.
- Hur tiden från beslut om uppehållstillstånd till placering i kommun genom Migrationsverket respektive Arbetsförmedlingens försorg har förändrats i förhållande till föregående år. Redovisningen ska fördelas på personer i anläggningsboende respektive eget boende.
- Hur tiden från ett lagakraftvunnet beslut om avisning eller utvisning till utresa har förändrats i förhållande till föregående år.
- Förekomsten av identitetsuppgifter som gör det möjligt att verkställa ett avlägsnandebeslut i ärenden som överlämnats till Polisen. Redovisningen ska fördelas på lämpliga kategorier.

- Hur arbetet med tidig sortering av asylansökningar har påverkat vistelsen i olika segment.

2.1 MÅLUPPFYLLElse

Migrationsverket gör bedömningen att målen är uppnådda.

Målen bedöms utifrån följande grunder: för ett långsiktigt hållbart asylsystem krävs att väntetiderna i processerna hålls korta och att de som omfattas av rätten till asyl snabbt kan få svar på sin ansökan. Migrationsverket måste också arbeta för att skapa förutsättningar och strukturer för att säkerställa kvalitet och effektivitet i verksamheten. De som inte omfattas av ett skyddsbehov ska ges förutsättningar att snarast kunna planera om sina liv och inte belasta mottagningssystemet i onödan. Ett hållbart asylsystem innebär också att Migrationsverket ska ha en god beredskapsplanering för att kunna möta behoven vid kraftiga uppgångar av antal personer som söker skydd i Sverige och ha förmåga att snabbt kunna ställa om när situationen kräver det.

Utgångsläget för Migrationsverket var redan i början av 2015 utmanande. Sverige hade året innan tagit emot fler asylsökande än något år sedan konflikterna i före detta Jugoslavien under början av 1990-talet. Enligt prognoserna förväntades många nya asylansökningar och att vistelsen i asylprocessen skulle öka för fler-

talet sökande. Migrationsverket räknade med en stor kapacitetsökning inom asylprövningen under året för att hålla en jämn takt med antalet asylsökande. Under året har prövningskapaciteten utökats både på befintliga och nya orter.

Sverige tog 2015 emot en aldrig tidigare sedd mängd ansökningar om asyl. En mycket stor del av ansökningarna kom under hösten 2015. Den planerade kapaciteten för ansökningensheterna var upp till 2 500 asylsökande i veckan. Mot slutet av hösten anlände 7 000 till 10 000 asylsökande per vecka under två månaders tid. Ökningen innebar en enorm påfrestning på verkets initialprocess, alltså att registrera ansökan och ordna boende – särskilt som över 1 000 till 2 000 av de sökande per vecka var ensamkommande barn. Den operativa verksamheten inrättade en särskild ledningsstab. Staben fick stöd från huvudkontoret, och hade som primär uppgift att se till att de asylsökande fick tak över huvudet och sin ansökan registrerad. Migrationsverket gjorde mycket hårdare prioriteringar mellan våra uppdrag. Ansökningenskapaciteten utökades kraftigt, ny personal rekryterades, ansökningsfunktionerna blev fler och fick utökade öppettider genom schemaläggning av personalens arbete. Stora övertidsinsatser och omfördelning av prövningspersonal skedde. När gränskontrollerna infördes arbetade Migrationsverket i stor utsträckning tillsammans med polismyndigheten vid gränsorterna.

Trots alla åtgärder lyckades inte verksamheten att registrera alla asylansökningar med den snabbhet vi önskade. I flera veckor från oktober och framåt fanns personer i vårt system som inte hade fått sin asylansökan registrerad. I slutet av november var emellertid registreringenskapaciteten i balans med antalet inkomna. Boendeförsörjningen hade redan innan den kraftiga ökningen började ett hårt tryck. Vid mitten av november klarade verket inte sitt uppdrag när de tillgängliga platserna tog slut. Emellertid blev det förhållandevis få som under en begränsad tid inte hade eget boende innan Migrationsverket fick fram fler boendeplatser.

Trots ett rekordstort antal asylansökningar under år 2015 har Migrationsverket arbetat med att ta fram nya standarder för att effektivisera och standardisera vår verksamhet – så att målen om korta vistelsetider och ett effektivt och långsiktigt hållbart asylsystem kan nås. Ett exempel är vårt förslag till en ny standard för en ny arbetsprocess som förväntas få effekter under 2016.

En naturlig konsekvens av det ökade antalet asylansökningar är att de genomsnittliga vistelsetiderna har ökat för de flesta ärendekategorierna. Asylansökningar från

ensamkommande barn ökade drastiskt under 2015. Även för denna ärendekategori har ökningen inneburit stora utmaningar att registrera ansökningarna och det har även fått konsekvenserna att handläggningstiderna från ansökan till beslut har ökat.

För att upprätthålla ett långsiktigt asylsystem är det viktigt att de vars asylskäl som inte omfattas av asylrätten får sin ansökan snabbt prövat och att de inte belastar mottagningssystemet i onödan. Under 2015 har arbetet med interprofessionella team som hanterar de uppenbart ogrundade ansökningarna fortsatt. Vi har också fortsatt att införa de styrprinciper som vi fastställt tidigare år. Effekterna har blivit fler avgjorda beslut med omedelbar verkställighet till hemlandet och fortsatt sjunkande vistelsetider i denna ärendekategori jämfört med föregående år. Återvändandearbetet för övriga ärendekategorier har haft ett högt frivilligt återvändande, korta handläggningstider och de öppna ärendena har varit under kontroll.

Migrationsverket bedömer att målet om att skapa förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt hållbart asylsystem som värnar asylrätten är uppnått. I allt väsentligt klarade Migrationsverket det primära uppdraget under den exceptionella ökningen av nya ansökningar under hösten. Utöver det kan vi konstatera följande:

- vi upprätthöll en god produktion inom asylprövningen,
- vi gav prioritet åt ärenden som inte omfattades av asylrätten,
- vi arbetade på flera fronter med att standardisera och effektivisera vår verksamhet under mycket ansträngda förhållanden.

Mot bakgrund av detta bedömer även Migrationsverket att målet att verka för att den sammantagna vistelsetiden i mottagandet blir så kort som möjligt har uppnåtts.

STYRPRINCIPEN TIDIG SORTERING

Tidig sortering av asylärenden är en viktig styrprincip för Migrationsverkets asylprövning. Grunderna i styrprinciperna är att ärenden som av ansökningensheterna sorteras som "snabba" ska prioriteras i asylprocessen (asylprövning och återvändande). Så kallade snabba ärenden är Dublinärenden och ärenden där presumptionen inledningsvis är omedelbar verkställighet. Sorteringen ger förutsättningar att på ett tidigt stadium lämna ett besked till sökanden hur den fortsatta handläggningen ska genomföras. Det övergripande syftet med styrprinciperna är att antalet sökande i anläggningsboendet inte ska öka. ●

2.2 PRÖVNING AV ASYLANSÖKAN

2.2.1 ASYLPRÖVNING

Under 2015 sökte knappt 163 000 personer asyl i Sverige. Fördelningen av antalet asylsökande mellan första och andra halvåret blev mycket ojämnn. Cirka 29 000 personer sökte under första halvåret mot cirka 134 000 under andra halvåret. Den ojämna fördelningen berodde främst på att asylsökande från mellanösternregionen och Afghanistan ökade dramatiskt efter sommaren. I juli började antalet syrier öka kraftigt. Flyktvägen via Turkiet och Grekland blev under augusti ett huvudalternativ också för afghaner och i september för irakier. I oktober ökade även antalet iranier som tog denna väg. Under november minskade antalet asylsökande från Syrien och Irak medan afghanska asylsökande fortsatte att öka och blev den enskilt största gruppen.

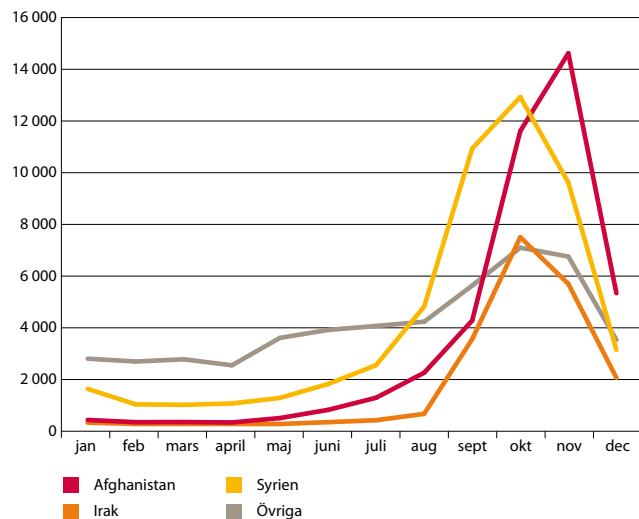
Den viktigaste flyktorsaken till Europa är det dåliga säkerhetsläget i de asylsökandes hemländer. Denna situation förändrades dock inte på något dramatiskt sätt i somras utan har länge varit dålig. I och med att bevakningen av Schengenområdets yttre gräns mellan Turkiet och Grekland inte fungerade, uppstod nya möjligheter för människor att ta sig in i Europa. Den bristfälliga gränsbevakningen mellan Turkiet och Grekland bidrog till att priset på olagliga båtresor till Grekland minskade kraftigt. Denna resrutt blev den huvudsakliga vägen in i Europa för människor på flykt från Syrien, Afghanistan, Irak och Iran.

Bristerna i EU:s gemensamma asylsystem och den brist på solidaritet som funnits mellan medlemsstaterna, tillsammans med det goda rykte som länderna i norra Europa har, gjorde att den överväldigande majoriteten av människor på flykt sökte skydd i Tyskland och Sverige. I Sverige fanns sedan tidigare även en stor syrisk och iransk diaspora.

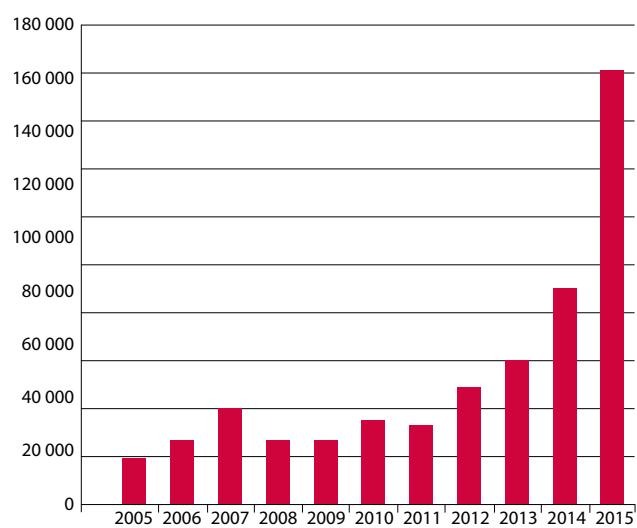
Antalet ensamkommande barn som anlände till Sverige under andra hälften av 2015 saknar motstycke. Det finns ett flertal faktorer och orsaker som har haft en inverkan på ökningen. Dessa kan vara såväl strukturella (som berör samhälle och infrastruktur) som direkta (exempelvis säkerhetshändelser). Att så många ensamkommande barn har sökt sig till Sverige 2015 kan således förklaras av ett antal faktorer som drar de sökande till just Sverige. Olika faktorer som har betydelse för beslutet för ensamkommande barn och ungdomar att söka asyl i Sverige kan vara:

- redan befintlig diaspora och asylsökande som befinner sig i Sverige,
- den svenska mottagningsprincipen – boende och skolgång – ger snabb väg in i samhället,
- andra EU-länders bristfälliga mottagningsförhållanden och/eller regelverk – exempelvis åldersbedömning och att beslut tas efter att sökanden nått myndighetsålder,
- sociala medier och informationsutbyte via mobiler gör det enkelt att få information om presumtiva destinationsländer, resvägar, priser och risker med mera,
- avsaknaden av eller begränsade framtidssutsikter i landet eller regionen de vistas i,
- marginella eller obefintliga möjligheter till skolgång i ursprungsländer och vistelseländer,
- krig, konflikt, hot och brott mot mänskliga rättigheter,
- andra till tredje generationer på flykt – begränsade framtidssutsikter och avsaknad av förbättringar,
- fortsatt marginalisering i vistelselandet,
- ungdomstygda demografiska profiler – ungdomsstarka nationaliteter,
- minskade kostnader och risker för att förflytta sig till och inom Europa,
- rekrytering/krav på militärtjänst och samhällstjänst.

FIGUR 2. ASYLSÖKANDE PER MÅNAD 2015 - UPPDELAT PÅ DE STÖRSTA NATIONERNA

FIGUR 3. ASYLSÖKANDE 2005–2015

2.2.2 INKOMNA

Av de närmare 163 000 asylansökningarna var drygt 35 000 ansökningar från ensamkommande barn. Andelen ensamkommande barn utgjorde därmed nästan 22 procent av de asylsökande.

Antalet asylansökningar ökade kraftigt från september månad och månaderna därefter. Efter det att gränskontroll infördes den 12 november minskade antalet sökande något. Som mest ansökte knappt 11 000 personer under en vecka i november. Antalet ansökningar gick sedan ner kraftigt och låg under slutet av december kring 2 000 till 3 000 i veckan. Dock var detta fortfarande en nivå som var historiskt hög.

FIGUR 4. ASYLPROVNING, ÄRENDEUTVECKLING FÖRSTAGÅNGS-ANSÖKNINGAR OCH FÖRLÄNGNINGSANSÖKNINGAR

	2013	2014	2015
Asylsökande ¹⁾	54 259	81 301	162 877
Avgjorda asylärenden			
Förstagångs	49 870	53 503	58 802
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	122	142	229
Förlängningar	6 853	1 785	40
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	55	134	375
varav Dublinärenden	8 645	6 424	5 790
varav omedelbar verkställighet			
EU-land		400	447
varav utvisning EU-land		431	807
varav omedelbara verkställigheter	1 678	2 068	4 242
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	39	32	32
Öppna asylärenden vid årets slut²⁾			
Förstagångs	22 350	50 162	154 108
Förlängningar	1 696	30	24
Avgjorda överlagdärenden	14 917	11 835	11 233
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	5	5	6
Barn utan vårdnadshavare			
Asylsökande	3 852	7 049	35 369
Avgjorda asylärenden	2 942	4 334	4 660
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	120	143	195
Öppna asylärenden vid årets slut ²⁾	1 892	4 000	33 334

1) Omfattar ej personer som tidigare haft tillfälligt uppehållstillstånd.

2) Med asylärenden menas de ärenden som handläggs i första instans. Om beslutet överlägglas räknas inte överlagdärendet här som ett asylärende.

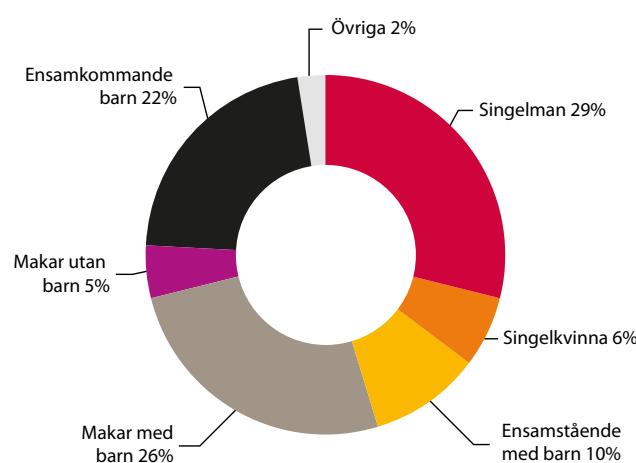
Antalet inkomna asylärenden har under året varit avsevärt fler än vad asylprövningsenheterna haft möjlighet att utreda och handlägga. Det ökade antalet asylsökande kommer till större delen från ett fåtal länder. Mest noterbart är att antalet sökande från Afghanistan ökat med drygt 1 200 procent jämfört med föregående år. Majoriteten av afghanerna, 56 procent, är ensamkommande barn. Antalet iraker ökade med närmare 700 procent. Antalet sökande från Syrien steg i år med nästan 70 procent jämfört med föregående års redan höga

nivåer. En stor del av ökningen kan alltså förklaras av att andra nationaliteter än syrier har ökat kraftigt under året, främst afghaner och till viss del irakier. Statslösa och eritreaner som föregående år var bland de större nationaliteterna minskade jämfört med 2014.

Under året har således ett skifte skett vad gäller de största nationaliteterna bland asylsökande. Under 2015 var de största nationaliteterna i ordning; Syrien, Afghanistan, Irak och statslösa.

FIGUR 5. HUSHÅLLSTYP AV ASYLSÖKANDE 2015

VEFÖ

VEFÖ står för Verifiering och förvaring av handlingar. Det startade som ett EU-finansierat projekt i liten skala. Syftet var att få en tidig äkthetsbedömning av handlingar. Initiativet skickas alla identitetshandlingar till VEFÖ-funktionen för granskning och förvaring. ●

2.2.3 AVGJORDA

Asylområdet har under året tillfört mycket stora resurser. Migrationsverket hade en planerad kapacitetsökning inom asylprövningen från början av året. Att rekrytera, anställa och introducera ny personal har tagit mycket kraft i organisationen och det tar tid innan det ger utdelning. Förhoppningen var att effekten av resursförstärkningen skulle komma under hösten. På grund av det drastiskt ökande antalet asylansökningar uteblev dock denna effekt.

Under årets första två kvartal 2015 var antalet avgjorda ärenden lägre än förväntat. Bland annat var utrednings-takten under perioden relativt hög vilket tog tid från att skriva och avgöra beslut. Den kraftiga expansionen inom prövningsverksamheten innebar också att många nyanställda skulle introduceras samtidigt som bristen på erfaren personal blev mer tydlig. Främst fanns problem med beslutsfattarkompetens. Ett stort antal sökande som väntar på utredning och beslut har i sig en negativ effekt på produktiviteten eftersom det innebär en ökning av administration av inkomna handlingar, förfrågningar och telefonsamtal ute på enheterna.

Migrationsverket har 2015 arbetat med VEFÖ-processen som är till för att granska äktheten i id-handlingarna. Bristen på personal i förhållande till antalet id-handlingar som skulle granskas innebar att ärenden inte blev beslutsklara i önskad takt och det påverkade också 2015 års produktion, främst i början av året. En reviderad standard för VEFÖ-processen infördes vid halvårsskiftet för att komma tillräffa med kapacitetsproblemen.

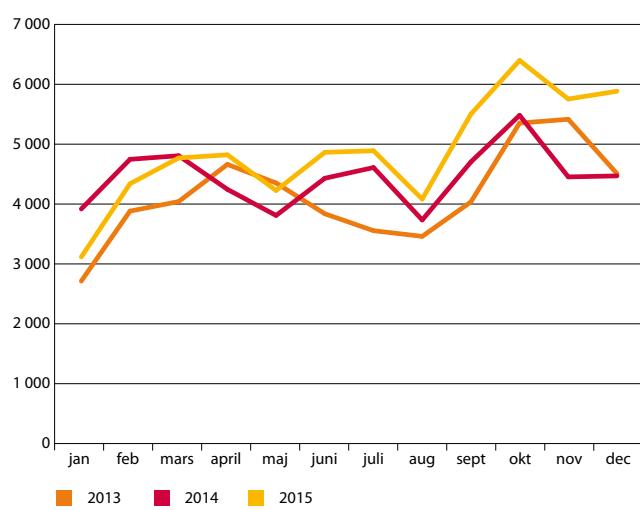
FIGUR 6. ANTAL INKOMNA ASYLSÖKANDE 2013–2015

Indelning	2013	Andel	2014	Andel	2015	Andel	Ökning/minskning 2014–2015
Afghanistan	3 011	6%	3 104	4%	41 564	26%	1 239%
Albanien	1 156	2%	1 699	2%	2 615	2%	54%
Eritrea	4 844	9%	11 499	14%	7 233	4%	-37%
Etiopien	383	1%	608	1%	1 716	1%	182%
Irak	1 476	3%	2 666	3%	20 858	13%	682%
Iran	1 172	2%	997	1%	4 560	3%	357%
Kosovo	1 209	2%	1 474	2%	1 779	1%	21%
Somalia	3 901	7%	4 831	6%	5 465	3%	13%
Statslös	6 921	13%	7 863	10%	7 716	5%	-2%
Syrien	16 317	30%	30 583	38%	51 338	32%	68%
Övriga	13 869	26%	15 977	20%	18 033	11%	13%
Totalt	54 259	100%	81 301	100%	162 877	100%	100%

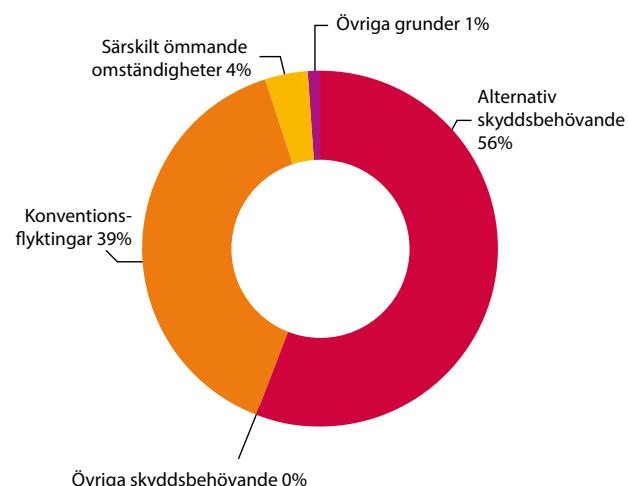
Totalt avgjorda asylärenden under året var cirka 59 000, att jämföra med föregående år då cirka 54 000 avgjordes. Antalet bifall 2015 var cirka 33 000. Siffrorna visar därmed en liten minskning av bifallsandelen jämfört med föregående år. Under 2014 var antalet bifall cirka 31 000 av det årets totalt avgjorda asylärenden. Av bifallsbesluten för 2015 svarar syriska ärenden för närmare 57 procent. Även sökande från Eritrea och statslösa står under året för en stor andel av bifallsbesluten – cirka 20 procent respektive knappt 10 procent.

Handläggningstiden från ansökan till beslut på det totala antalet avgjorda asylansökningar har ökat påtagligt under året. Den genomsnittliga handläggningstiden från ansökan till beslut var 229 dagar, vilket är en ökning från föregående år då den uppgick till 142 dagar. Framför allt har det skett en markant ökning av antalet dagar mellan ansökan till utredning – under 2015 var den genomsnittliga tiden från ansökan till utredning 152 dagar att jämföra med 2014 då den var 78 dagar.

FIGUR 7. AVGJORDA ÄRENDEN PER MÅNAD 2013–2015

FIGUR 8. BEVILJADE TILLSTÅND I FÖRSTA INSTANS 2015

2.2.4 ÖPPNA ÄRENDEN

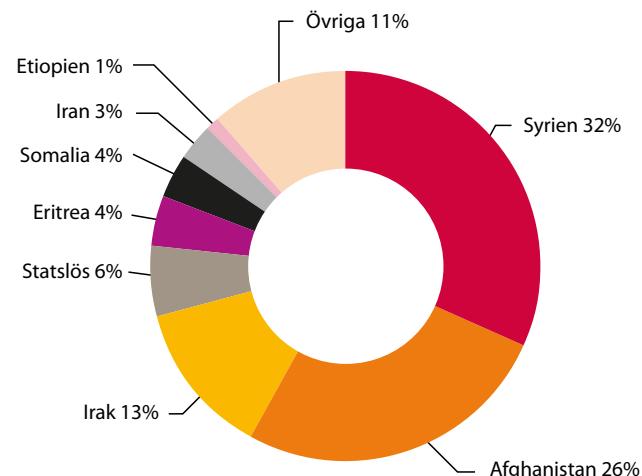
Migrationsverket gick in i året med en stor mängd öppna ärenden men hade redan i början av året räknat med att antalet öppna ärenden skulle fortsätta öka. Effekterna av nyrekryteringen inom asylprövningen i form av fler avgjorda ärenden förväntades komma under senare delen av året.

På grund av den mycket stora ökningen av antalet asylansökningar har dock de öppna asylärendena ökat kraftigt. Vid årsskiftet 2015/2016 var antalet öppna asylärenden 154 000 – och av dessa är drygt 12 000 kvar från 2014. De största nationaliteterna bland de vid årsskiftet öppna ärendena utgjordes av syrier, afghaner och irakier. I gruppen ensamkommande barn utgjordes den största gruppen av barn från Afghanistan, Syrien och Somalia.

FIGUR 9. UTVECKLING AV ÖPPNA ASYLÄRENDEN 2015, GENOMSNITTLIG ÅLDER

	Antal	Dagar
Januari	51 911	142 dgr
Februari	51 600	156 dgr
Mars	50 930	172 dgr
April	49 999	186 dgr
Maj	51 135	194 dgr
Juni	52 879	195 dgr
Juli	56 031	193 dgr
Augusti	63 688	183 dgr
September	82 479	149 dgr
Oktober	115 212	119 dgr
November	146 213	111 dgr
December	154 108	127 dgr

FIGUR 10. ÖPPNA ASYLÄRENDEN – 8 STÖRSTA MEDBORGARSKAPEN

2.2.5 ÅTGÄRDER OCH EFFEKTEN

Ett antal beslut kring VEFÖ-processen togs under året. Anledningen var att bli av med den flaskhals som uppstått efter den redan stora ökningen av antalet asylsökande under 2014. I juni fattade Migrationsverket beslut om reviderad standard för VEFÖ-processen för att öka kapaciteten vid granskning av identitetshandlingar. Möjligheterna att granska identitetshandlingar ökade därigenom under året markant.

Det standardiserade utredningssamtalaet med sökande på mottagningsenheterna reviderades i juli 2015. Utredningsuppgifterna som ingick i detta samtal kunde läggas ut på andra tillfällen där Migrationsverket träffar den sökande. Avsikten var att de resurser som frigjordes skulle användas i bland annat asylprövningen. Migrationsverkets stora problem i början av året var dock att personalresurserna inte var tillräckligt stora för den ökade mängden asylansökningar som kom redan under 2014. Tillskottet av ny personal användes i stället för att hantera höstens nya ansökningar. Det påverkade produktionen av ärenden negativt.

BEREDSKAP

Migrationsverket har en beredskapsplanering för att möta de behov som verksamheten och de asylsökande har. Syftet är att klara variationer i antalet mäniskor som söker asyl. Dessutom ska verket klara ett ökat antal ansökningar som bedöms som uppenbart ogrundade och ett ökat antal Dublinärenden. Förberedelserna inriktas främst mot den inledande processen och att det finns tillräckligt med boendeplatser.

Beredskapsplanering är komplex då den berör ansökningsenheter, ankomstboende samt boende vid mottagningsenheter. Även delar som upphandling (lokalförsörjning) och IT är involverade för att planeringen ska fungera. Under 2015 prövades Migrationsverkets beredskapsplanering till det yttersta. Den kraftiga ökningen av asylsökande som började under sommaren och nådde sin topp i november var mycket snabb och oväntad. Med ett så stort antal asylsökande som kom under så pass lång tid blev även övriga delar av samhället, myndigheter, kommuner och andra aktörer delaktiga.

I början av september gick Migrationsverket in i stabsläge och den särskilda ledningsstaben aktiverades enligt beredskapsplaneringen. Under hösten togs flera beslut för att möta den kraftiga ökningen.

Prioriteringarna var:

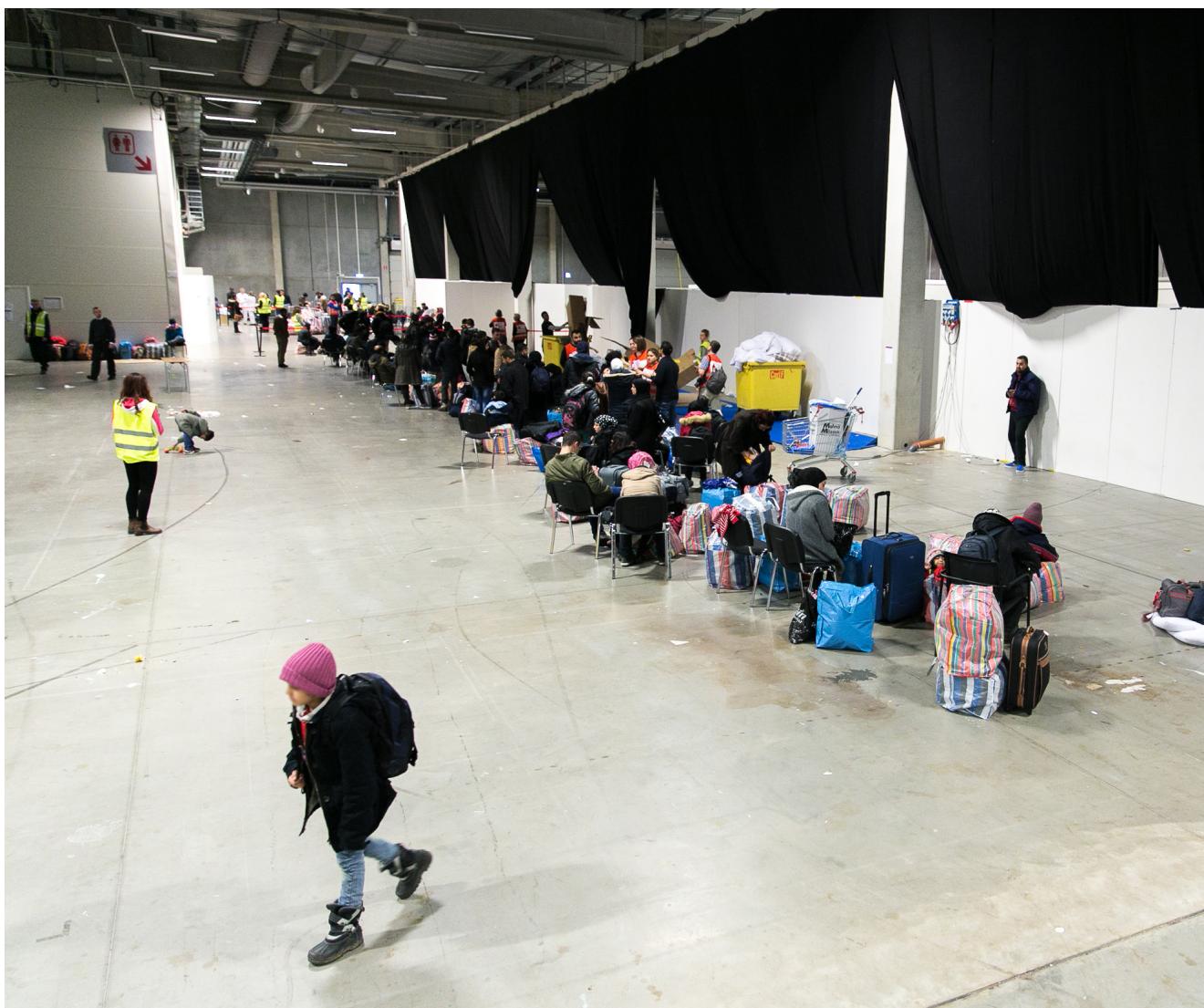
- boende för asylsökande,
- registrering av nya asylsökande,
- att upprätthålla snabbprocessen för ärenden med omedelbar verkställighet, inklusive återvändande,
- överföring av Dublinärenden.

Resurser inom annan tillståndsprövning än asyl samt vid förvaltningsprocess och förvar skulle vid behov överföras till den inledande asylprocessen, asylprövningen och mottagningsverksamheten. Migrationsverkets personal fanns på tågstationer och hamnar, och nya ansökningsfunktioner öppnade över hela landet. Andra aktiviteter som kompetensutveckling och kvalitetsuppföljningar fick prioriteras bort.

I oktober fick Migrationsverket hjälp av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i arbetet med att organisera krisledningsarbetet. En operativ ledningsstab inrättades med syfte att ge Migrationsverket ytterligare stöd i beslutsfattandet när det kom som mest antal asylsökande. Samarbetet med andra myndigheter intensifierades också – Polismyndigheten, kommuner, länsstyrelser, Försvarsmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) var några exempel på aktörer som Migrationsverket samarbetade med.

Under några veckor var situationen mycket svår. Flera tusen asylsökande var oregistrerade under uppemot tre till fyra veckors tid. Situationen var särskilt svår då så stor andel av de sökande var minderåriga utan vårdnadshavare med de särskilda krav det ställer på mottagande. I november kunde Migrationsverket inte längre garantera boende för alla asylsökande då boendeplatserna tog slut. Situationen lösades bland annat genom att asylsökande fick sova i Migrationsverkets receptioner. Det var dock under en förhållandevis begränsad tid och för ett begränsat antal mäniskor som Migrationsverket inte kunde lösa boendefrågan. I slutet av november var registreringen av asylsökande åter i balans.

I januari 2015 sjösattes Migrationsverkets nya regionindelning. Under hösten har organisationen visat sig mer flexibel med möjlighet till snabbare beslut och att flytta om resurser. Genom att regioncheferna ansvarade för medarbetare och andra resurser i regionen blev beslutsvägen väsentligt kortare jämfört med den tidigare organisationen med verksamhetsområden. Lösningarna såg olika ut inom olika regioner. Som exempel kan nämnas att ansökningsfunktioner inrättades på mottagningsenheter och prövningspersonal sattes in att hantera mottagningsfrågor. Mottagningspersonal och prövningspersonal på tillståndssidan stöttade ansökningsenheter.

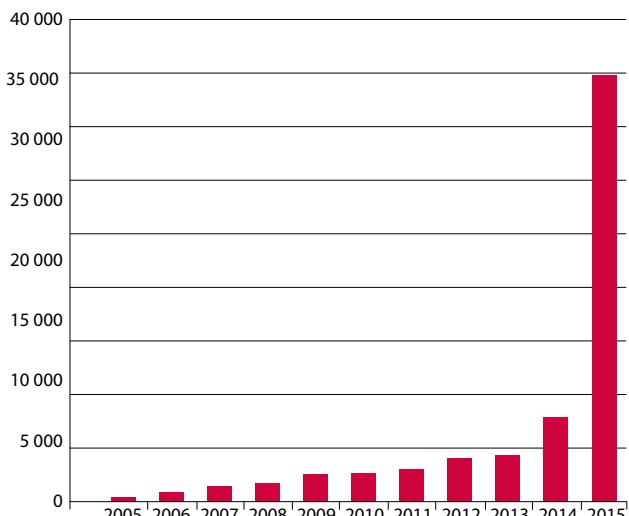

I samband med att gränskontrollerna infördes blev Malmömössan under några veckor ett väntrum för upp till 1 000 personer.

2.2.6 ENSAMKOMMANDE BARN

Ansökningar från barn utan vårdnadshavare handläggs av specialiserade barnteam i Boden, Uppsala, Örebro, Solna och Göteborg. I Malmö finns en hel enhet som enbart arbetar med ärenden som rör barn utan vårdnadshavare. Enheten i Malmö arbetar dels med att ta upp ansökningar från ensamkommande barn, dels med att handlägga och fatta beslut i ärendena. Enheten i Malmö arbetar därmed med hela asylprocessen för ensamkommande barn från ansökan till beslut. Under 2015 har prövningen av barn fått utökade resurser. Bland annat startades ett team i Örebro.

FIGUR 11. INKOMNA ASYLANSÖKNINGAR FRÅN BARN UTAN VÅRDNADSHAVARE PER ÅR 2005–2015

2.2.7 INKOMNA

Under 2015 har cirka 35 000 barn utan vårdnadshavare ansökt om asyl vilket innebär att antalet asylsökande barn utan vårdnadshavare mer än femdubblats från de redan mycket höga nivåerna 2014, då cirka 7 000 ansökte om asyl i Sverige.

Den enskilt största gruppen asylsökande barn utan vårdnadshavare hade under 2015 sitt ursprung i Afghanistan. Under 2015 ansökte cirka 23 000 barn utan vårdnadshavare från Afghanistan om asyl i Sverige, att jämföra med cirka 1 500 under 2014. Den näst största gruppen asylsökande barn kom under 2015 från Syrien. Barn utan vårdnadshavare med ursprung i Syrien ökade från cirka 1 200 under 2014 till cirka 3 800 år 2015. Gruppen asylsökande ensamkommande barn från Irak ökade med drygt 1 200 procent jämfört med 2014 och står därför för den största procentuella ökningen efter afghaner.

Av det totala antalet ansökningar under 2015 kom cirka 2 900 från flickor. Flest antal asylsökande flickor kom under 2015 från Afghanistan. Störst andel flickor bland de asylsökande har dock statslösa, Somalia och Eritrea, där cirka en fjärdedel av de sökande är flickor.

FIGUR 12. ENSAMKOMMANDE BARN 2015 - ÅLDER OCH KÖN

Ålder	Flickor	Pojkar	Totalt
0–12	578	1 985	2 563
13–15	1 057	14 181	15 238
16	787	12 675	13 462
17	425	3 681	4 106
Totalt	2 847	32 522	35 369

FIGUR 13. ENSAMKOMMANDE BARN 2015 - NATIONALITET OCH KÖN

Medborgarskap	K	M	Totalt
AFGHANISTAN	674	22 806	23 480
ERITREA	455	1 484	1 939
IRAK	134	963	1 097
SOMALIA	508	1 550	2 058
SYRIEN	645	3 132	3 777
ÖVRIGA	431	2 587	3 018
Totalt	2 847	32 522	35 369

2.2.8 AVGJORDA

Under år 2015 fattade Migrationsverket beslut i knappt 4 700 ärenden som rör barn som kommit till Sverige utan vårdnadshavare. Motsvarande siffra för 2014 var drygt 4 300. Den genomsnittliga handläggningstiden från ansökan till beslut var 195 dagar, att jämföra med 143 dagar 2014. Handläggningstiden från ansökan till beslut varierar av naturliga skäl mellan individer och nationaliteter. Knappt 3 100 beslut var bifall. Motsvarande siffra för 2014 var 3 300 bifall.

Den exceptionella ökningen av antalet ansökningar påverkade produktionen negativt under 2015. Den kraftiga ökningen av ensamkommande barn började redan under försommaren och fortsatte sedan fram till november. Även de lägre nivåerna under årets sista månad var dock fortfarande historiskt höga. Eftersom tillgängliga resurser inte i närheten kunde möta de nya ansökningarna ökade antalet öppna ansökningar dramatiskt under året. Personal vid de prövningsenheter och team som hanterar barnärenden fick ägna tid åt att registrera asylansökningar och administrera arbete. Vid slutet av året fanns närmare 33 300 öppna ärenden från barn utan vårdnadshavare, varav cirka 620 var från 2014.

FIGUR 14. ANTAL INKOMNA ASYLSÖKANDE ENSAMKOMMANDE BARN 2013–2015

Medborgarskap	2013	Andel	2014	Andel	2015	Andel	Ökning/ minskning
Afghanistan	1 247	32%	1 547	22%	23 480	66%	1418%
Syrien	364	9%	1 233	17%	3 777	11%	206%
Somalia	576	15%	1 118	16%	2 058	6%	84%
Eritrea	345	9%	1 456	21%	1 939	5%	33%
Irak	48	1%	84	1%	1 097	3%	1206%
Övriga	1 272	33%	1 611	23%	3 018	9%	87%
Totalt	3 852	100%	7 049	100%	35 369	100%	402%

Den kraftiga ökningen av antalet asylsökande barn utan vårdnadshavare har ställt Migrationsverket inför stora utmaningar för att fortsättningsvis kunna bedriva en effektiv och rättssäker verksamhet. Ökningen ställdde också mycket stora krav på Sveriges kommuner, som enligt Lagen om mottagande av asylsökande (LMA) är skyldiga att ta emot barn utan vårdnadshavare. De blir ansvariga för barnens dagliga omvårdnad, bland annat genom att anordna boende och skolgång. Kommunen ska också se till att varje barn har en god man som agerar som ställföreträdare för barnets vårdnadshavare.

ÅTGÄRDER OCH EFFEKTEN

Den stora ökningen av antalet asylsökande barn 2014 innebar att Migrationsverket redan i början av år 2015 stod inför en stor utmaning. Migrationsverket skulle också enligt regleringsbrevet lägga särskild vikt vid att beslut i ärenden som gäller asylsökande ensamkommande barn fattas så skyndsamt som möjligt.

Migrationsverket hade identifierat ett visst överarbete i prövningen av ensamkommande barn och att det rådde oklarhet i vissa rättsfrågor. Under året initierades därför flera aktiviteter med syfte att förbättra och effektivisera prövningen av ensamkommande barn. Det behövdes även klargöranden kring tidpunkten för när ålder ska skrivas upp och bevisbördan för att göra sin ålder sannolik.

I april 2015 beslutade Migrationsverket om ett nytt arbetssätt inom processen för ensamkommande barn. Den extra protokollföraren vid asylutredningar togs bort. Tidigare var två personer bokade på samma utredning, en utredare och en protokollförare. Den utredare som ansvarade för utredningen fick nu vara ensam protokollförare – för att minska antalet arbets-timmar per ärende.

I juni 2015 beslutade Migrationsverket om en handlingsplan för processen för ensamkommande barn. Handlingsplanen skulle visualisera aktiviteterna som pågick vid de olika avdelningarna och ha en tidplan för när de skulle avslutas.

Migrationsverket fattade i september beslut om prioriteringsordning för ensamkommande barn, på grund av den stora mängden ansökningar och att de avslutade ärendena inte motsvarade inflödet av nya ärenden. Utgångspunkten i prioriteringen var att avsluta ärenden så att minderåriga som är 17 år inte skulle lida rättsförlust för att de hinner fylla 18 år.

Dock är det utifrån den stora mängden nya ansökningar under året svårt att veta effekten av åtgärderna, men Migrationsverket stod något bättre rustat att hantera ökningen än tidigare.

2.2.9 DUBLINÄRENDE

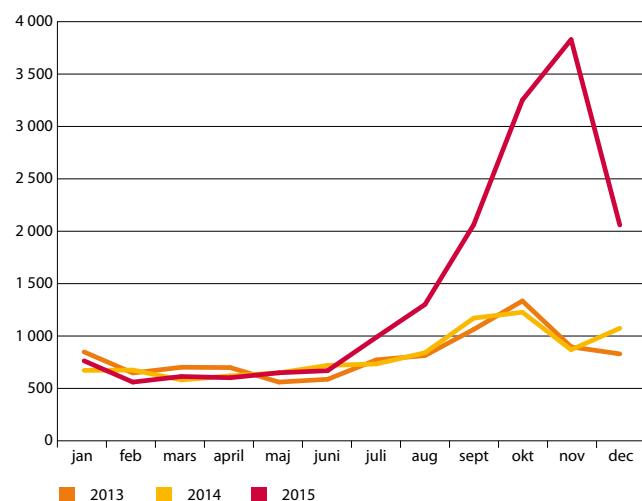
INKOMNA

Antalet inkomna Dublinären har under 2015 varit konstant högre än tidigare år med en kraftig och ihållande uppgång sedan början av juli. Det ökade antalet Dublinären skedde samtidigt som den snabba ökningen av det totala antalet asylansökningar skedde.

År 2015 har drygt 17 000 Dublinären inkommit vilket är en kraftig ökning jämfört med föregående år. Under 2014 var motsvarande siffra närmare 9 700 och under 2013 var motsvarande siffra cirka 9 600. Andelen inkomna Dublinären, i relation till det totala antalet asylärenden, har även i år minskat jämfört med föregående år.

Hittills i år har en annan eventuell ansvarig medlemsstat identifierats i 11 procent av samtliga inkomna asylansökningar i Sverige. Detta är en minskning jämfört med föregående år då motsvarande andel var 12 procent.

FIGUR 15. INKOMNA DUBLINÄRENDE 2013–2015

Eftersom en stor andel av de asylsökande reser till Sverige via ett annat EU-land borde en annan ansvarig medlemsstat ha identifierats i den absoluta majoriteten av de totalt inkomna ärendena. Att så inte är fallet förklaras av den låga registreringsgraden i inreseländerna.

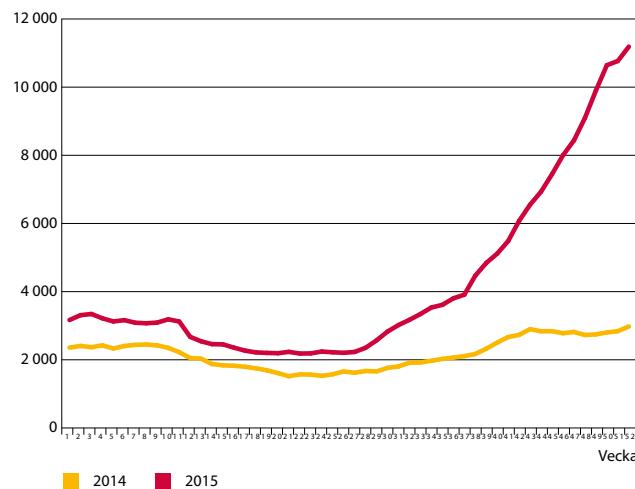
Migrationsverket har under 2015 ställt knappt 14 000 begäranden om återtagande och övertagande till andra medlemsstater. Cirka 12 000 av dessa hade under året besvarats av den ansvariga medlemsstaten. Drygt

8 000 begäranden har accepterats av den ansvariga medlemsstaten. Under 2014 ställdes knappt 11 000 begäranden, cirka 10 000 besvarades av den ansvariga medlemsstaten och 7 200 accepterades.

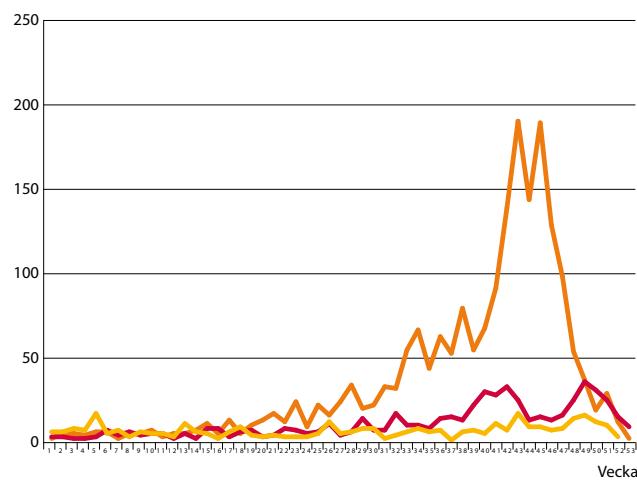
Migrationsverket har i år mottagit cirka 3 300 begäranden om återtagande eller övertagande av vilka cirka 1 800 har accepterats. Motsvarande siffror för 2014 var cirka 3 400 respektive cirka 1 800 ärenden som accepterades.

FIGUR 16. UTVECKLING AV ANTAL ÖPPNA ÄRENDEN PÅ DUBLINENHETERNA PER VECKA 2015

Därför är åldersfrågan ofta avgörande för när ett annat land ska hållas ansvarigt enligt förordningen – är barnet över 18 år kan Dublinförordningen tillämpas.

FIGUR 17. ANTALET ENSAMKOMMANDE BARN INOMNA TILL DUBLINENHETERNA

AVGJORDA

Det ökande antalet ensamkommande barn upptog under året stora delar av Dublinenheternas resurser. De har hanterat ensamkommande barn samt administration av den stora mängden öppna ansökningar. Antalet avgjorda ärenden minskade då kraftigt.

År 2015 har knappt 5 800 beslut om överföring i enlighet med Dublinförordningen fattats, vilket är en minskning jämfört med föregående år då 6 400 beslut om överföring togs. Av de avgjorda ärendena år 2015 var en stor del beslut om överföring till Italien (cirka 1 500), följt av Ungern (cirka 1 100) och Tyskland (cirka 800).

Dublinenheterna har under 2015 avgjort knappt 1 300 asylärenden där den sökande avvisats eller utvisats till en annan EU-stat där denna har förklarat vara flykting eller alternativt skyddsbehövande. Enheterna har avskrivit närmare 1 000 ärenden. Under 2014 avgjordes cirka 800 ärenden med av- eller utvisning till en annan medlemsstat och enheterna avskrev cirka 1 000 ärenden.

Trots den stora ökningen av nya Dublinärenden hölls alltså produktionen uppe inom Dublinenheterna och antalet avgjorda ärenden låg på ungefär samma nivå som 2014.

Handläggningstiden från ansökan till beslut har under året gått upp från 71 dagar 2014 till 87 dagar 2015. Orsaken till den ökade handläggningstiden är den stora

Sammansättningen av inkommande ärenden har förändrats under året. Tidigare bestod ärendemixen i stort av ensamma män eller par utan barn med Italien som största destinationsland. Från maj har antalet ensamkommande barn ökat kraftigt.

Vid årsskiftet 2015/2016 fanns knappt 12 000 öppna ärenden vid Dublinenheterna. Av de öppna ärendena utgjordes 1 800 av ensamkommande barn. De ensamkommande barnen har högsta prioritet och handläggs före övriga kategorier. Det är även den mest resurskrävande kategorin eftersom den kan innefatta en åldersbedömning. Därmed involveras de speciella barnteam som ansvarar för denna. Ensamkommande barn ska också förordnas god man och offentligt biträde och det administrativa arbetet i ärendena blir mer omfattande.

Huvudregeln i Dublinförordningen är att barnen ska få sin sak prövad i det land de befinner sig – förutsatt att de saknar familj i Europa eller inte fått slutlig prövning i något annat land. De flesta av barnen som kommer in i Dublinprocessen saknar familj och har inte fått sin ansökan slutligt prövad. Det vanligaste är att barnet, om en ansökan lämnas in i ett transitland, avviker från processen och reser vidare till exempelvis Sverige.

ökningen av ensamkommande barn i slutet av året då ärendena tog längre tid att avgöra. Tiderna i återvändeprocessen för denna ärendekategori har ökat jämfört med föregående år.

ÅTGÄRDER OCH EFFEKTEN

Kommunicering med sökande om att Migrationsverket har fått en träff i Eurodacsystemet togs tillfälligt bort från ansökningsrutinen i september. Anledningen var den ökade mängden asylansökningar och behovet av ett förenklat ansökningsförfarande. Ansvaret för kommuniceringen lades på mottagningsenheterna i en senare del av processen. Mottagningsenheternas ansträngda arbets situation gjorde dock att kommuniceringarna födröjdes. Flera av de sökande som kallades in för Dublinkommunicering inställdes sig heller inte till det inbokade samtalet. En större andel än förväntat av de ärenden som inkom under hösten 2015 kommer därför att avgöras först under år 2016.

Förändringarna i processen och det kraftigt ökade antalet asylsökande innebär att flera av de sökande med Dublinindikation kommer att få sin sak prövad i Sverige eftersom erforderliga handläggningssättgärder inte vidtogs inom de i Dublinförordningen stipulerade tidfristerna. Under året fanns också problem med överföringar till enstaka länder där kapacitet saknades att ta emot de många överföringarna. Sökande blev därför kvar i vårt mottagningsystem längre tid än normalt för Dublinären och detta kan även innebära att vissa av de här ärenden kommer att prövas i Sverige. I och med detta har även handläggningstiderna gällande Dublinären blivit längre.

Den stora ökningen av Dublinären mot slutet av 2015 påverkade prövningen. Därför startade Migrationsverket ett arbete för att snabbt öka resurserna inom Dublinhanteringen och det förväntas ge effekter efter årsskiftet 2015/2016. I december fattades även beslut om en prioriterad insats för att kommunicera Eurodacträffar:

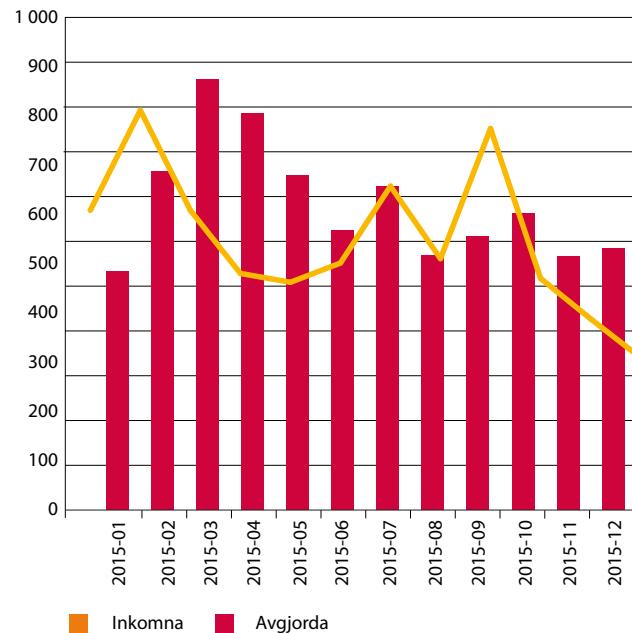
2.2.10 UPPENBART OGRUNDADE ANSÖKNINGAR

Enligt 8 kap. 19 § utlänningslagen (2005:716) får ett beslut om avvisning förenas med ett förordnande om att det får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft, så kallad omedelbar verkställighet. Det ska då vara uppenbart att det inte finns grund för asyl och att

det är uppenbart att uppehållstillstånd inte kan beviljas på någon annan grund, till exempel anknytning eller synnerligen ömmande omständigheter. Ett beslut om omedelbar verkställighet till hemlandet eller till ett tredje säkert land kan verkställas även om det överklagas. Denna regel kan inte tillämpas i ärenden som är äldre än tre månader.

Under 2015 var personer från Albanien de som fick flest beslut om omedelbar verkställighet. Fler asylsökande från västra Balkan söker sig vanligtvis till Sverige under andra halvan av året. Under 2015 har dock antalet sökande från regionen istället gått ner mot slutet av året.

**FIGUR 18. INKOMNA OCH AVGJORDA ÄRENDEN
VÄSTRA BALKAN 2015**

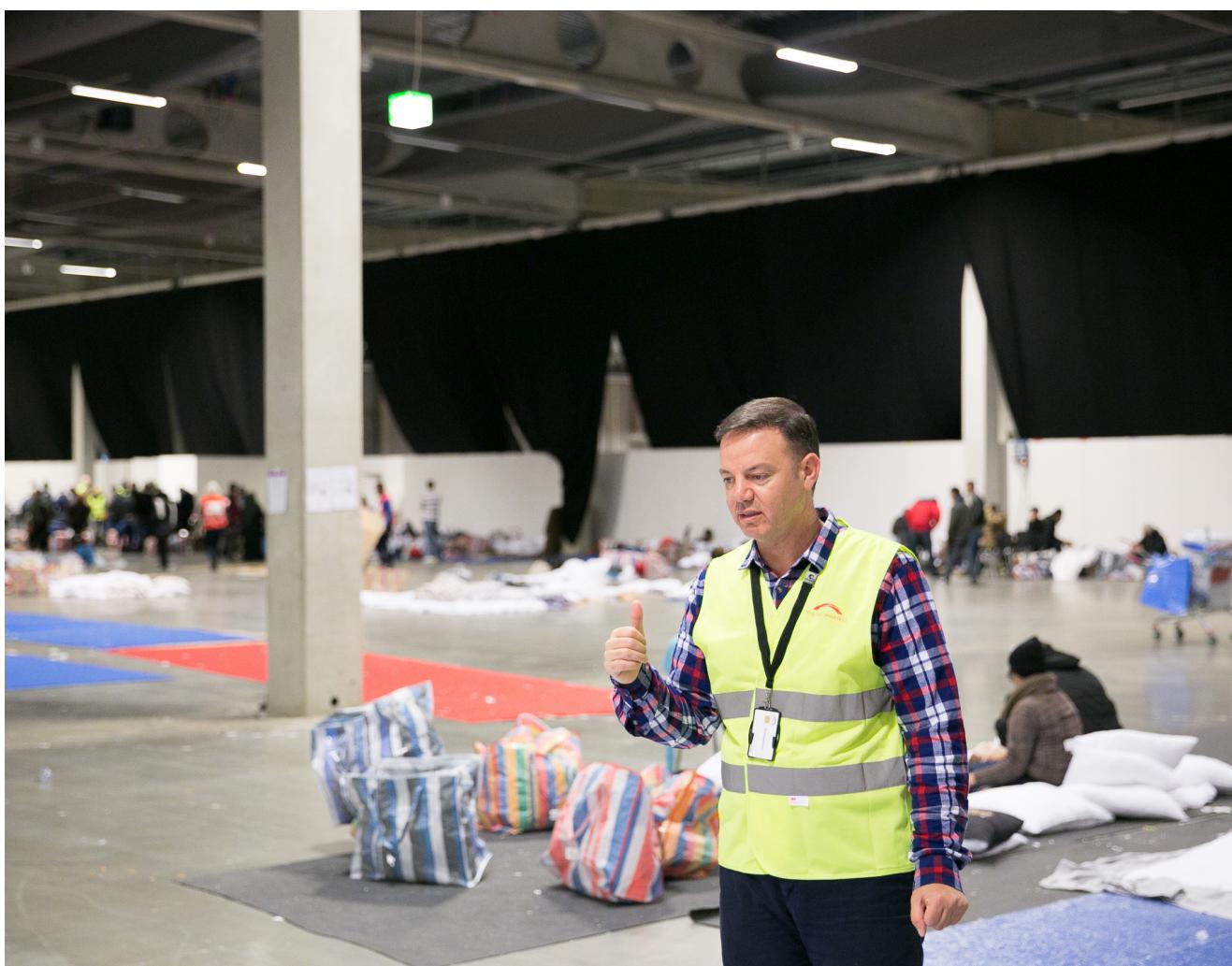

AVGJORDA

Under 2015 har Migrationsverket fattat cirka 4 200 beslut om avvisning med omedelbar verkställighet till hemlandet. Detta är mer än en fördubbling jämfört med tidigare år.

FIGUR 19. AVGJORDA UPPENBART OGRUNDADE ÄRENDEN

År	Antal
2013	1 597
2014	1 805
2015	4 207

Under hösten flyttade många av medarbetarna ut kontoret till där behovet var som störst.

FIGUR 20. AVGJORDA UPPENBART OGRUNDADE ÄRENDEN FRÅN VÄSTRA BALKAN FÖRDELAT PÅ LAND

Medborgarskap	2013	2014	2015	Totalt
Albanien	215	350	1 313	1 878
Bosnien och Hercegovina	181	171	343	695
Kosovo	98	194	907	1 199
Makedonien	168	145	270	583
Montenegro	47	27	72	146
Serbien	546	527	690	1763
Totalt	1 255	1 414	3 595	6 264

I likhet med 2013 och 2014 domineras ärenden med omedelbar avvisning av de från västra Balkan. Antalet sökande från denna region har under 2015 ökat något. Antalet ansökningar var knappt 6 600, att jämföra med drygt 5 700 föregående år. Antalet ansökningar från västra Balkan minskade under den senare delen av året.

FIGUR 21. ANTAL ASYLSÖKANDE FRÅN VÄSTRA BALKAN 2013–2015

Medborgarskap	2013	2014	2015
Albanien	1156	1 699	2 615
Bosnien och Hercegovina	517	496	541
Kosovo	1 209	1 474	1 779
Makedonien	463	426	464
Montenegro	125	93	126
Serbien	1 669	1 513	1 053
Totalt	5 139	5 701	6 578

Anledningen till flertalet av ansökningarna från västra Balkan bedöms i likhet med föregående år vara en kombination av diskriminering i hemlandet och ekonomiska och sociala förhållanden. Den genomsnittliga handläggningstiden från ansökan till beslut om omedelbar verkställighet till hemlandet har under året gått upp något till 32 dagar mot 30 dagar 2014. Tiderna i återvändandeprocessen för denna ärendekategori har minskat jämfört med föregående år.

ÅTGÄRDER

Under 2015 har Migrationsverket haft hög prioritet på uppenbart ogrundade ansökningar. Även under hösten då antalet nya asylansökningar ökade kraftigt har dessa ärenden i ett tidigt skede sorterats ut och givits prioritet i både utrednings- och beslutshänseende. Arbetet med uppenbart ogrundade ansökningar i interprofessionella team fortsatte under året. I oktober skapades i Malmö en enhet för att handlägga förmodat uppenbart ogrundade asylansökningar. Enheten hanterade hela processen, från ansökan till återvändande.

INTERPROFESSIONELLA TEAM

På vissa orter i landet arbetar så kallade interprofessionella team. I dessa team ingår personal med kompetens från flera olika områden – exempelvis kan ett team sammansättas av personal från asylprövningen, mottagningen och tillståndsprövningen. ●

EFFEKTER

Under året har Migrationsverket haft en hög och jämn produktion av beslut i ärenden där beslut fattats om omedelbar verkställighet till hemlandet. Dessa ärenden har i stort varit opåverkade av den höga andelen ansökningar i slutet av året. Handläggningstiden från ansökan till beslut har endast gått upp marginellt.

Att dessa ärenden har hanterats snabbt och effektivt bedöms också ha påverkat att ansökningar som är uppenbart ogrundade inte har ökat mer under året.

2.2.11 TIDBEGRÄNSAT UPPEHÅLLSTILLSTÅND FÖR BEVISPERSÖNER

BEVISPERSÖNER

En utlämning som ska medverka i en brottsutredning kan beviljas ett tidbegränsat uppehållstillstånd för minst 6 månader. Tillståndet kan ges till en person som saknar tillstånd i Sverige men som behöver vistas i landet för att delta i en förundersökning eller huvudförhandling i ett brottsmål. Detta med stöd av 5 kap. 15 § utlänningslagen. För att en utlämning ska bli beviljad ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska han eller hon visa sin vilja att samarbeta med de brottsutredande myndigheterna.

Utlänningen kan även få en betänktid på 30 dagar för att kunna återhämta sig och ta ställning till om han eller hon vill samarbeta med brottsutredande myndigheter om det behövs för att utredningen ska kunna genomföras. Det är endast förundersökningsledaren som kan ansöka om detta tillstånd. ●

Under 2015 beviljade Migrationsverket 50 tidsbegränsade uppehållstillstånd efter ansökningar från förundersökningsledare. Av dessa var 12 tillstånd för betänktid i 30 dagar, 29 av ärendena gjälde bevispersoner i mänskohandelsbrott (av dessa var två minderåriga) och 21 gjälde övriga brott. Det totala antalet tidsbegränsade uppehållstillstånd för bevispersoner har minskat jämfört med 2014 då 64 sådana tillstånd beviljades.

2.2.12 EFFEKTIVITET

PRODUKTIVITET

Redan i början av 2015 var utmaningarna för Migrationsverket stora, med en stor mängd öppna ärenden från året innan. Till det kom beredskapsläget under hösten som präglade resultatet för hela året. En kraftig expansion genomfördes inom asylverksamheten under 2015 för att anpassa personalresurserna till antalet ärenden.

Att rekrytera, anställa och introducera ny personal tar mycket kraft i organisationen. Först under senare delen av året förväntades utdelning av expansionen i form av högre produktion och produktivitet. Effekter av effektivitetskapande åtgärder inom exempelvis prövningen av ensamkommande barn förväntades också komma under senare halvan av året.

Stabsläget innebar dock att stora resurser gick åt för att hantera de många nya ansökningarna på ansökningsenheterna. De nya ansökningarna innebar även en ökad administration på prövningsenheterna.

Migrationsverket har avgjort fler ansökningar i år jämfört med 2014, men produktiviteten har varit lägre jämfört med tidigare år. Även om produktionen gick upp en del under hösten blev produktions- och produktivitetsökningen mindre än förväntat. På grund av de många nya ansökningarna gick det inte heller att se effekterna av de effektivitetskapande åtgärder som implementerades tidigare under året. Produktiviteten gick under året ned med 18 procent.

FIGUR 22. ANTAL ÄRENDEN PER ÅR PRÖVNING AV ANSÖKAN, ASYL

	2013	2014	2015
Avgjorda ärenden	49 870	53 503	58 802
Årsarbetskrafter ¹⁾	878	1 087	1 456
Avgjorda ärenden per årsarbetskraft	57	49	40

1) Årsarbetskrafter för 2013–2014 har räknats om vilket ger lägre produktivitet än i årsredovisningen 2014. För ny definition, se Väsentliga uppgifter s 153.

KOSTNADSUTVECKLING

FIGUR 23. KOSTNAD FÖR PRÖVNING AV ANSÖKAN^{1) 3)}

	2013	2014	2015
Kostnad för prövning av ansökan (tkr)	1 089 289	1 341 298	1 777 129
varav 1:1 (tkr)	825 013	1 054 611	1 449 034
varav rättshjälp (tkr)	262 427	283 494	324 672
varav övriga sam-kostnader (tkr)	1 849	3 193	3 422
Kostnad per avgjort grun-därende i första instans (kr) ²⁾	21 843	25 070	30 222
1:1 kostnad per avgjort grun-därende i första instans (kr) ²⁾	16 543	19 711	24 643

1) Kostnader för processföring i domstol ingår ej.

2) Antalet avgjorda grundärenden ingår inte förlängningsärenden.

3) Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

Kostnaderna för prövning av asylansökan har ökat med cirka 436 miljoner kronor. De ökade kostnaderna avser främst personal-, tolk-, språk- och översättningskostnader.

Asylverksamheten har under året ökat med 369 årsarbetskrafter och var totalt under året 1 456.

Kostnaden per avgjort ärende var 30 222 kronor 2015 jämfört med 25 070 kronor 2014. Den lägre produktiviteten för 2014 påverkar kostnaden per ärende. Rättshjälpskostnaderna har ökat med cirka 15 procent jämfört med 2014.

2.3 VIDAREBOSÄTTNING

Migrationsverket har i uppdrag att ta ut och överföra kvotflyktingar och skyddsbehövande genom vidarebosättning. 1 900 personer från olika länder ska överföras till Sverige. Migrationsverket ska pröva individers skyddsskäl, anvisa kommunplatser och förbereda överföringen. Det görs genom exempelvis informationsinsatser och utfärdande av nödvändiga handlingar. Det senare sker i samarbete med International Organisation for Migration (IOM) och svenska utlandsmyndigheter.

KVOTFLYKTINGAR

Sverige är ett av drygt 25 länder som erbjuder FN:s flyktingorgan UNHCR en årlig flyktingkvot. Riksdagen beslutar varje år vilken summa Sverige ska avsätta för att vidarebosätta flyktingar på detta sätt. Migrationsverket får därefter regeringens uppdrag att ta ut och överföra flyktingarna på förslag av UNHCR. Cirka 1 900 flyktingar, som lever i otrygghet och utan möjlighet att återvända hem, kan därigenom varje år få ett nytt hem i Sverige. ●

Migrationsverket har under 2015 överfört 1 902 personer och beviljat 1 860 personer uppehållstillstånd, vilket ger en måluppfyllelse på 100 procent. För vissa av de som överfördes 2015 tog Migrationsverket beslut redan 2014, därför finns det en skillnad mellan antal som överförs och antal som får sitt beslut.

FIGUR 24. VIDAREBOSÄTTNING 2015 – BEVILJADE UPPEHÅLLS-TILLSTÅND

Medborgarskap	K	M	Totalt
Syrien	304	369	673
Dem Republiken Kongo	123	108	231
Somalia	110	101	211
Statslös	77	93	170
Afghanistan	107	54	161
Övriga	205	209	414
varav barn under 18 år	414	459	873
Totalt	926	934	1 860

UNHCR har presenterat 2 032 personers ärenden för prövning under 2015. Migrationsverket avgjorde 2 095 ärenden, varav några inkommit året innan, och beviljade uppehållstillstånd till 89 procent, vilket ligger i nivå med 2014. De vanligast förekommande medborgarskapen har varit syrier (36 procent av totalt antal beviljade personer), kongoleser (12 procent) och somalier (11 procent). Av dem som vidarebosattes var 50 procent kvinnor och 50 procent män, 47 procent var under 18 år vid överföringstillfället.

Uttagningar har genomförts av utsänd personal i Kenya, Uganda och Libanon. Övriga beslut har fattats genom dossierprövning av Migrationsverkets beslutsfattare i Sverige. Samtliga ärenden som prövas inom ramen för vidarebosättning genomgår en granskning av Säkerhetspolisen.

Utöver uttagningsresorna har förberedande insatser i form av Sverigeprogram hållits i Iran och Kenya. En kortare informationsworkshop har hållits i samband med uttagningen i Uganda. Ett planerat Sverigeprogram i Sudan ställdes in på grund av den stora ökningen av antalet asylsökande som aktualiseras främst under andra halvan av året, och som tog mycket av Migrationsverkets resurser i anspråk.

2.3.1 EFFEKTIVITET

I samband med att den nya vidarebosättningens enheten bildades första januari 2015 utökades personalstyrkan från cirka 7 årsarbetare till drygt 17. Det skedde genom att personal som tidigare tillhörde delar av andra enheter nu ingår i den nya vidarebosättningens enheten.

Kostnadsökningen på 1:1 anslaget är väsentlig och förklaras främst av den utökade personalstyrkan och av en ny enhetschefstjänst.

I början av året uppskattades att kostnaderna väsentligt skulle komma att öka jämfört med 2014. Detta huvudsakligen på grund av att dollarn steg kraftigt under slutet av 2014. Med facit i hand har kostnaderna totalt sett inte ökat under 2015. Orsakerna till detta är flera, bland annat mattades dollarkursökningen av. Vidare blev en planerad kostsam evakuering av kvotflyktingar genomförd till normala kostnader. Även kostnader för förberedande insatser blev lägre än året innan, då ett planerat Sverigeprogram ställdes in under hösten.

Migrationsverket köper årligen tjänster av IOM, kopprade till vidarebosättningsuppdraget, för motsvarande cirka 13 - 14 miljoner kronor (beroende på dollarkursens värde). Dollarkursen har fluktuerat under året men varit på en fortsatt hög nivå jämfört med genomsnittskursen 2014. Kostnaderna för tjänster köpta av IOM har stigit marginellt jämfört med året innan. Anledningen till detta har främst att göra med förändrade säkerhetslägen i uttagningsländerna och ett högre säkerhetsmedvetande inför utrikesstjänsteresor.

Migrationsverket har kontrollerat kostnaderna genom en tydlig budgetuppföljning av planerade och genomförda aktiviteter. Förstärkt dialog med partners som UNHCR och IOM i ett tidigt skede har också bidragit till en förbättrad kontroll över kostnaderna.

FIGUR 25 VIDAREBOSÄTTNING¹⁾

	2013	2014	2015
Kostnad för vidarebosättning (tkr)	400 801	403 388	415 324
varav 1:1, Migrationsverket (tkr)	4 716	6 302	19 414
varav 1:3:6, Vidarebosättning	380 020	380 455	380 020
varav 1:3:7, Resor vid vidarebosättning m m	16 057	16 611	15 846
varav övriga samkostnader (tkr)	9	20	44
Antal överförda kvotflyktingar	1 902	1 908	1 902
Antal beviljade tillstånd	2 182	1 976	1 860
Kostnad per överförda kvotflykting (kr)	210 726	211 419	218 362
1:1 Kostnad per överförda kvotflykting (kr)	2 479	3 303	10 207

1) Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

SVERIGEPROGRAM

I Migrationsverkets uppdrag om att vidarebosätta 1 900 kvotflyktingar till Sverige ingår också att ägna särskild uppmärksamhet åt behovet av att förbereda flyktingarna inför deras ankomst. Som en del i detta arbete genomförs så kallade Sverigeprogram, veckolånga informations- och diskussionsmöten där flyktingar, som blivit uttagna på den svenska flyktingkvoten, får veta mer om vad vidarebosättningen innebär. Migrationsverket ansvarar för Sverigeprogrammen men genomför dem tillsammans med mottagarkommuner. Migrationsverket har sedan 2009 kontinuerligt genomfört Sverigeprogram. ●

Migrationsverket ska skapa förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt hållbart system som värnar om asylrätten.

2.4 PRÖVNING AV HINDER MOT VERKSTÄLLIGHET

Reglerna om verkställighetshinder (V-UT) handlar om att säkerställa en möjlighet att pröva nya omständigheter som tillkommit efter att ett ärende vunnit laga kraft. Reglerna gäller främst händelser som kan medföra ett skyddsbehov, exempelvis att mottagarlandet inte vill ta emot utlänningen, att det finns medicinska hinder att genomföra hemresan eller annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas. Frågan om verkställighetshinder kommer i slutskedet av processen när sökandes övriga möjligheter i alla instanser är uttömda. Ärendena är ofta mycket komplexa med inslag av svåra sjukdomstillstånd och komplicerade familjeförhållanden. Därför är prövningen av verkställighetshinder viktig för att skapa ett hållbart och effektivt asylsystem som värnar asylrätten och människors behov av skydd.

Vid frågor om verkställighetshinder har sökande ofta varit relativt länge i Sverige. För att inte väntan ska bli

alltför lång och oviss ska prövningen av verkställighetshinder ske skyndsamt. Migrationsverket har särskild personal för att snabbt hantera ärenden som kräver skyndsam handläggning och ärenden med planerad verkställighet är särskilt prioriterade.

Migrationsverket har under året gjort en förstudie för en effektivare handläggning av de ärenden om verkställighetshinder som kan överklagas till domstol. Ambitionen är att digitalisera den interna hanteringen. I förlängningen innebär det att överklaganden kan överföras elektroniskt till domstol.

FIGUR 26. ÄRENDE OM VERKSTÄLLIGHETSHINDER 2013–2015

	2013	2014	2015
Inkomna V-UT totalt	11 251	12 047	10 842
Prövade V-UT totalt	11 034	11 365	11 019
handläggningstid, genomsnitt dagar	42	54	51
Öppna V-UT 31/12	1 325	1 907	1 621

2.4.1 INKOMNA

Antalet inkomna ärenden år 2015 var knappt 11 000 vilket är en minskning med cirka 10 procent jämfört med föregående år.

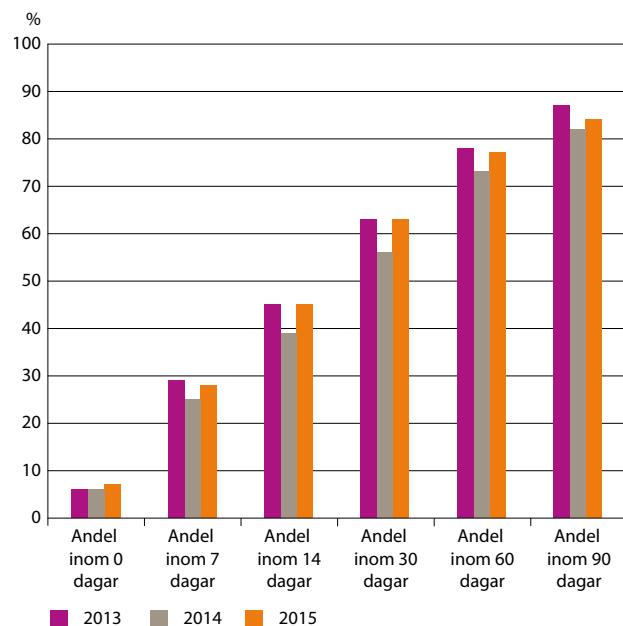
Av alla inkomna ärenden avsåg 54 procent skyddsbehov enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen (SFS 2005:716). Resterande andel var andra hinder mot verkställighet som att mottagarlandet inte tar emot utlänningen, medicinska hinder eller annan särskild anledning enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen.

Flest ärenden har inlämnats avseende statslösa och därefter från medborgare i Albanien, Afghanistan, Irak, Kosovo, Ryssland, Somalia, Serbien och Iran. Dessa nationaliteter utgjorde sammantaget 50 procent av samtliga inlämnade ärenden.

2.4.2 AVGJORDA

Antalet avgjorda ärenden om verkställighetshinder var drygt 11 000 vilket var en minskning med cirka tre procent jämfört med föregående år. Den genomsnittliga handläggningstiden från ansökan till beslut var 51 dagar och 28 procent avgjordes inom en vecka och 63 procent avgjordes inom en månad.

FIGUR 27. RELATIV HANDLÄGGNINGSTID FÖR VERKSTÄLLIGHETSHINDER (PROCENT)

FIGUR 28. VERKSTÄLLIGHETSHINDER, BEVILJADE TILLSTÅND 2013–2015

Grund för tillstånd	2013	2014	2015
Skyddsskäl	341	435	400
Mottagarlandet inte villigt ta emot utlänningen	10	15	75
Medicinska hinder eller annan särskild anledning	453	513	677
Totalt	804	963	1 152

Myndigheten har totalt under året beviljat uppehållstillstånd i knappt 1 200 ärenden avseende verkställighetshinder enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen. Av dessa beviljades 400 personer uppehållstillstånd på grund av nya skyddsskäl.

2.4.3 ÖPPNA ÄRENDEN

Antalet öppna ärenden var vid slutet av året drygt 1 600, vilket var en minskning jämfört med samma tidpunkt föregående år då antalet öppna ärenden var drygt 1 900.

Av de öppna ärendena avsåg 71 procent skyddsbehov enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen och resterande andel avsåg andra hinder mot verkställighet som att mottagarlandet inte tar emot utlänningen, medicinska hinder eller annan särskild anledning enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen.

2.4.4 EFFEKTIVITET

PRODUKTIVITET

Antalet ärenden för prövning av hinder mot verkställighet minskade under 2015 men låg ändå på en hög nivå. Det beror på att ett stort antal asylsökande fortfarande finns i mottagningsystemet med laga kraft tunna beslut om utvisning eller avvisning. Under året minskade antalet prövade verkställighetshinder med cirka tre procent men antalet avgjorda ärenden per årsarbetare ökade till 264 ärenden per årsarbetare jämfört med 241 ärenden per årsarbetare 2014.

Produktivitetsökningen får ses mot bakgrund av ärendenas beskaffenhet vilket också medfört att antalet beviljade tillstånd ökade jämfört med föregående år.

FIGUR 29. AVGJORDA VERKSTÄLLIGHETSHINDER PER ÅRSARBETARE

Antal avgjorda verkställighets-hinder per årsarbetare	2013	2014	2015
Ärenden om verkställighets-hinder	11 034	11 365	11 019
Årsarbetskrafter ¹⁾	53	47	42
Avgjorda ärenden per årsarbetarkraft	209	241	264

1) Årsarbetskrafter för 2013–2014 har räknats om vilket ger lägre produktivitet än i årsredovisningen 2014. För ny definition, se Väsentliga uppgifter s 153.

Totalt ökade kostnaderna för prövningen av verkställighetshinder med drygt 7,1 miljoner kronor. Ökningen utgörs av verksgemensamma kostnader. De direkta kostnaderna, som utgjorde cirka 49 procent av kostnaderna för ärendeprövningen, minskade sammantaget med 0,4 procent motsvarande drygt 0,1 miljoner kronor. Av de direkta kostnaderna minskade främst lönekostnaderna med cirka 1,0 miljon kronor samt kostnader för tolk och översättningar cirka 0,3 miljoner kronor medan kostnaderna för offentliga biträden ökade med cirka 1,1 miljoner kronor jämfört med föregående år.

FIGUR 30. PRÖVNING AV VERKSTÄLLIGHETSHINDER¹⁾

	2013	2014	2015
Kostnad för prövning av verkställighetshinder (tkr)	60 042	61 164	68 313
varav 1:1, Migrationsverket (tkr), prövning av verkställighetshinder	59 373	60 598	66 701
varav 1:6:2, Offentligt biträde i utlänningsärenden	533	373	1 449
varav övriga samkostnader ¹⁾	136	193	163
Kostnad per avgjort grundärende, verkställighetshinder (kr)	5 442	5 382	6 200
1:1 kostnad per avgjort grundärende, verkställighetshinder (kr)	5 381	5 332	6 053

"1) Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader."

Kostnaden per avgjort ärende ökade med 818 kronor till 6 200 kronor per ärende jämfört med 5 382 kronor år 2014.

2.5 OMPRÖVNING AV BESLUT OCH PROCESSFÖRING

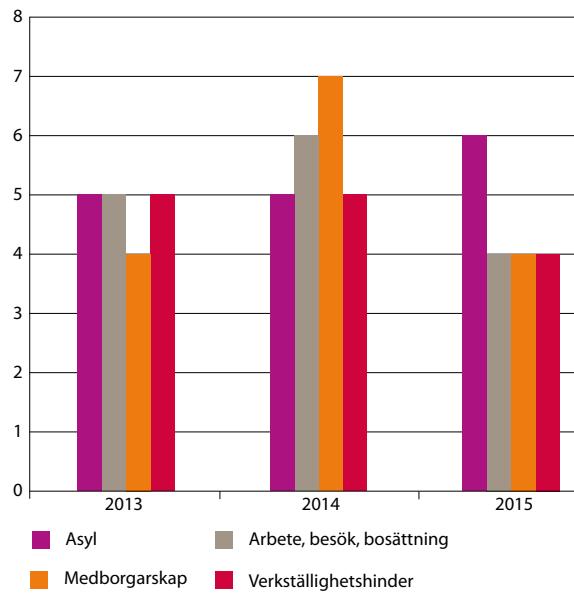
Med omprövning och processföring avses den verksamhet som är följd av att en sökande överklagar ett avslagsbeslut på sin ansökan. När ett beslut överklagas överväger Migrationsverket först en omprövning av sitt beslut. Om beslutet inte ändras lämnar myndigheten överklagandet vidare till Migrationsdomstol. I domstolsprocessen är Migrationsverket part och företräds av särskilda processförare.

FIGUR 31. OMPRÖVNINGSBESLUT 2013–2015

	2013	2014	2015
Asyl	14 917	11 835	11 233
varav av verket ändrade beslut	27	15	17
varav överlämnade till migrationsdomstol	14 606	11 638	11 001
Verkställighetshinder	2 531	2 648	2 295
varav av verket ändrade beslut	0	6	13
varav överlämnade till migrationsdomstol	2 506	2 616	2 267
Arbete, besök och bosättning	8 931	11 166	10 509
varav av verket ändrade beslut	337	397	288
varav överlämnade till migrationsdomstol	8 486	10 631	10 064
Medborgarskapsärenden	1 613	1 257	1 120
varav av verket ändrade beslut	239	167	138
varav överlämnade till migrationsdomstol	1 293	1 029	932
Totalt	27 992	26 906	25 157
varav av verket ändrade beslut	603	585	456
varav överlämnade till migrationsdomstol	26 891	25 914	24 264

Justitieombudsmannen har uttalat att en överklagan ska överlämnas till överinstansen utan dröjsmål, vilket i normalfallet inte bör överstiga en vecka. Den genomsnittliga tiden för överlämning av överklaganden 2015 låg inom denna tidsram för samtliga ärendeslag.

FIGUR 32. GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNIGNSTID FÖR ÖVERKLAGANDEN (DAGAR)

Totalt omprövade Migrationsverket drygt 25 000 överklagade asyl-, tillstånds- och medborgarskapsärenden under 2015 vilket sammantaget var en minskning med drygt 1 700 ärenden jämfört med 2014.

De asylsökande som kommit till Sverige under 2015 har dominerats av nationaliteter med stora skyddsskäl som i hög utsträckning har beviljats tillstånd. Detta har medfört att andelen avslag varit relativt låg vilket också påverkat antalet överklagade ärenden. Av samtliga omprövade ärenden under 2015 utgjorde drygt 11 200 omprövningar av överklagade asylärenden. Det var en minskning med cirka 600 ärenden jämfört med föregående år.

Överklagade tillståndsärenden rörande arbete, besök och bosättning har minskat under 2015. Under året omprövade Migrationsverket drygt 10 500 ärenden vilket var en minskning med drygt 650 ärenden jämfört med föregående år.

2.5.1 PROCESSFÖRING

Under 2015 minskade totalt sett Migrationsverkets processföring i migrationsdomstolarna jämfört med året innan, såväl för muntlig som skriftlig processföring. Muntlig förhandling förekommer framför allt i asylärenden. Utvecklingen inom asylprövningen med låg avslagsfrekvens och färre överklaganden har därmed också resulterat i färre förhandlingar i migrationsdomstolarna. Sammantaget under 2015 företräddes Migrationsverket av processförare i drygt 1 500 muntliga förhandlingar vilket var drygt 450 förhandlingar färre än föregående år.

Under året har videoförhandlingar i förvarvärenden startat. Det nya arbetssättet med videoförhandlingar har under 2015 bedrivits som ett pilotprojekt och är fortfarande under införande.

Totalt sett minskade även antalet yttranden under året. Migrationsverket lämnade under 2015 cirka 18 000 skriftliga yttranden vilket var cirka 800 yttranden färre än föregående år. Minskningen avser framförallt den skriftliga processföringen i asylärenden som minskade med cirka 1 900 yttranden. Processföring avseende ärenden rörande arbete, besök och bosättning sker nästan uteslutande skriftligt och den skriftliga processföringen ökade med drygt 800 yttranden jämfört med föregående år.

FIGUR 33. PROCESSFÖRING (MUNTLIG OCH SKRIFTLIG)

	2013	2014	2015
Muntliga förhandlingar	2 515	1 986	1 519
Asyl (prövning ansökan)	2 044	1 619	1 168
Asyl (prövning verkställighetshinder)	19	30	37
Arbete, besök och bosättning	107	95	76
Svenskt medborgarskap	12	7	4
Övrigt (förvar m.m.)	333	235	234
Yttranden	20 126	19 068	18 232
Asyl (prövning ansökan)	8 911	7 802	5 931
Asyl (prövning verkställighetshinder)	413	321	338
Arbete, besök och bosättning	7 606	8 758	9 562
Svenskt medborgarskap	680	442	366
Övrigt (förvar m.m.)	2 516	1 745	2 035

2.5.2 KOSTNADSUTVECKLING

Totalt ökade kostnaderna för omprövning och processföring med knappt 17,7 miljoner kronor jämfört med året innan vilket motsvarar en ökning med cirka 17 procent. Kostnadsökningen beror bland annat på ökade verksgemensamma kostnader. De ökade totala kostnaderna i kombination med att antalet omprövningar minskade under 2015 medförde att kostnaden per omprövat ärende ökade med 1 031 kronor till 5 264 kronor per ärenden jämfört med 4 233 kronor 2014.

FIGUR 34. KOSTNADER FÖR OMPRÖVNING OCH PROCESSFÖRING

	2013	2014	2015
Kostnad för omprövning av beslut (tkr)	98 834	102 679	120 354
varav 1:1, Migrationsverket, omprövning av beslut,	98 497	101 854	119 102
varav 1:6:2, Offentligt biträde i utlänningsärenden	122	521	967
varav övriga samkostnader 1)	215	304	285
Kostnad per avgjort ärende, omprövning (kr)	3 882	4 233	5 264
varav 1:1 kostnad per avgjort ärende, omprövning (kr)	3 869	4 199	5 210

2.6 VARIATION I VISTELSETIDER

2.6.1 ÖPPNA ASYLÄRENDEN

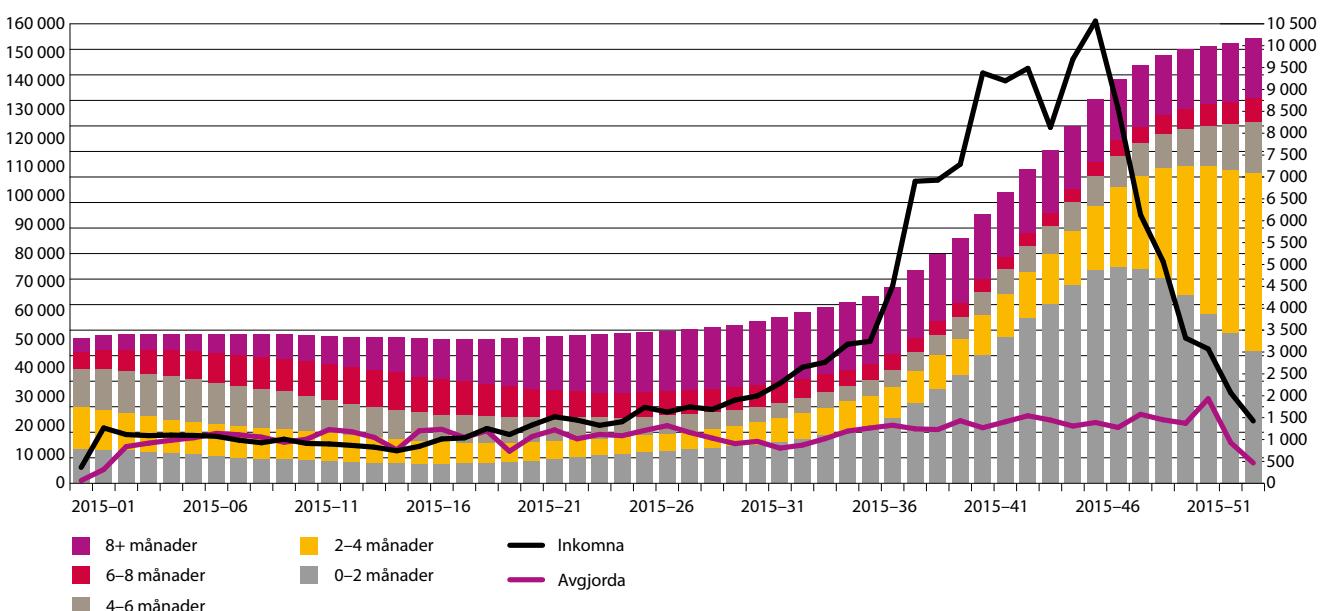
Under 2015 har antalet öppna asylärenden varierat kraftigt. Det beror på att fördelningen av antalet asylsökanden mellan första och andra halvåret blev mycket ojämnn, med cirka 29 000 sökande under första halvåret respektive cirka 134 000 sökande under andra halvåret. Andelen ärenden som är äldre än sex månader var därför lägre i slutet av året eftersom så många asylansökningar också kom i slutet av året. Toppnoteringen i antalet asylsökande per vecka kom i november. Under en vecka kom närmare 11 000 asylsökande. Med anledning av att så många människor har sökt asyl i Sverige under 2015 har Migrationsverket inte mäktat med att avgöra tillräckligt många beslut för att hålla nere antalet öppna ärenden jämfört med föregående år.

SORTERING

Sortering av ärenden i olika processer görs på följande vis:

Normal innefattar samtliga ärenden som inte sorteras som Dublin eller uppenbart ogrundade inledningsvis. Ärenden i normalprocessen resulterar i avslag eller bifall. De kan även komma att sorteras som Dublin eller uppenbart ogrundade i ett senare skede. Dublin gäller de ärenden som hanteras enligt Dublinförordningen. Uppenbart ogrundade ärenden gäller ärenden med omedelbar verkställighet till hemlandet, enligt utlänningsslagen kapitel 8 §19.

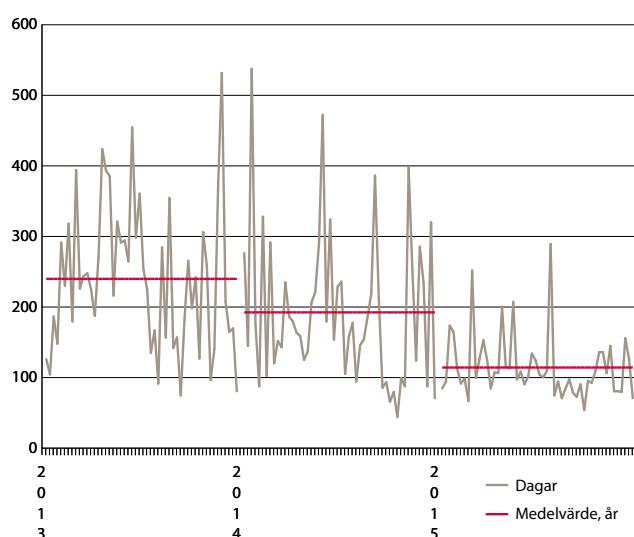
FIGUR 35. INKOMNA, AVGJORDA OCH ÖPPNA ASYLÄRENDEN (GRUNDÄRENDEN ENBART FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR)

2.6.2 BESLUT OM OMEDELBAR VERKSTÄLLIGHET

Den totala vistelsetiden för personer som har återvänt med beslut om omedelbar verkställighet har sjunkit under 2015. År 2015 var den genomsnittliga tiden från ansökan till utresa 112 dagar och mediantiden var 57 dagar. Under 2014 var den genomsnittliga tiden från ansökan till utresa 191 dagar. Den genomsnittliga vistelsetiden har alltså kortats avsevärt under 2015. Variationerna i vistelsetiderna för uppenbart ogrundade ansökningar har minskat. Processen att hantera dessa ärenden är mer kontrollerad genom fokus på tidig sortering och interprofessionella team som fokuserar på dessa ärenden från ansökan till utresa.

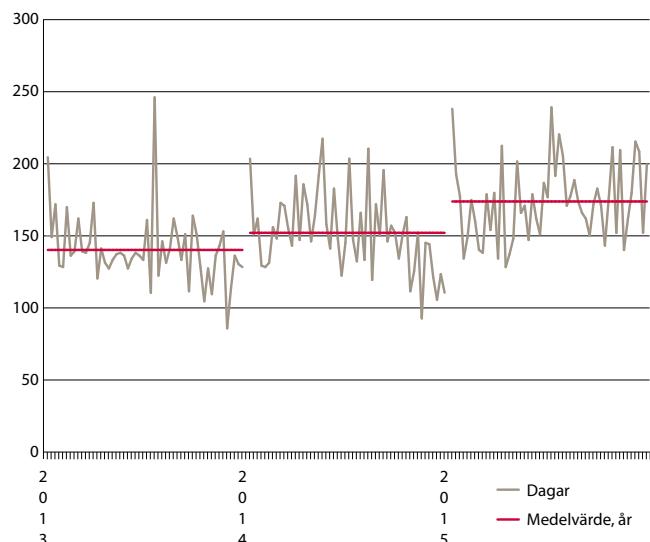
FIGUR 36. TOTAL VISTELSETID I DAGAR FÖR OMEDELBAR VERKSTÄLLIGHET 2013–2015

2.6.3 DUBLINPROCESSEN

Den totala genomsnittliga vistelsetiden för de som överförts som Dublinärenden under 2015 ökade jämfört med 2014. Under helåret låg den genomsnittliga tiden från ansökan till dess att personen registrerats som utrest i Migrationsverkets system på 174 dagar. För 2014 var den genomsnittliga vistelsetiden 152 dagar. Stora delar av resurserna på Migrationsverkets Dublinenheter prioriterades till att hantera ensamkommande barn och administration av den stora mängden öppna ansökningar. Antalet avgjorda ärenden minskade då kraftigt. En konsekvens av detta blev att den genomsnittliga vistelsetiderna ökade. Framför allt kom ökningen under senare delen av 2015. I och med detta har det även varit svårt att minska variationerna eftersom processen i och med det stora ökande antalet asylsökande har varit svårare att kontrollera.

FIGUR 37. TOTAL VISTELSETID I DAGAR FÖR DUBLINÄRENDEN 2013–2015

2.6.4 AVSLAG

Den totala genomsnittliga vistelsetiden för avslagen ökade något under 2015, från 725 dagar under 2014 till 731 dagar under 2015. Antalet långa avslag uppgick till 8 800 för 2015 jämfört med 8 600 för 2014.

AVSLAG

Med avslag menas ärenden där sökande har blivit av- eller utvisad enligt utlänningslagen. I avslag ingår inte personer som blivit avisade enligt Dublinförordningen eller personer som blivit avisade med omedelbar verkställighet till hemlandet enligt 8 kap. 19 § utlänningslagen. ●

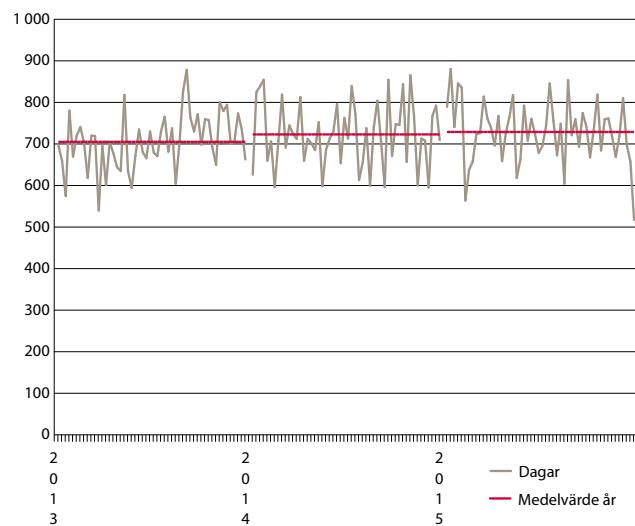
För de personer som rest ut frivilligt var den genomsnittliga vistelsetiden 644 dagar under 2015, medan för dem som reste ut med tvång var den genomsnittliga vistelsetiden 922 dagar under 2015. År 2014 var genomsnittlig vistelsetid totalt 624 dagar för personer som rest ut frivilligt och 934 dagar för de som rest ut med tvång. Därmed har den genomsnittliga vistelsetiden för de som rest ut frivilligt under 2015 ökat med 20 dagar, medan tiden för de som rest ut med tvång har minskat med 12 dagar.

Den genomsnittliga tiden från beslut i migrationsdomstol till utresa var 458 dagar under 2015 för de som verkställdes med tvång. För de som frivilligt valde att återvända var samma tid 170 dagar.

Den genomsnittliga vistelsetiden har varit relativt stabil de senaste åren trots den markanta ökningen av antalet nya ansökningar om asyl. Detta beror delvis på att de nya ansökningarna framför allt är från Syrien och Afghanistan där en stor andel av ansökningarna får bifall. Den variation som finns kan delvis förklaras av att de ärenden som lämnas över till polisen för verkställighet handlar om personer som inte frivilligt medverkar till ett återvändande eller att personen avvikit. Polisens ärenden är till sin natur mer komplicerade med ett stort antal avvikna med okänd adress. Detta skapar även variationer i de totala vistelsetiderna.

FIGUR 38. TOTAL VISTELSETID I DAGAR FÖR AVSLAG 2013–2015

2.6.5 BOSÄTTNING

Under 2015 kommunplacerades drygt 32 000 personer från Migrationsverkets mottagningssystem. Av dessa fanns drygt 6 600 personer i ABO och knappt 25 000 i EBO. Det var nästan exakt samma siffror som för 2014, då kommunplacerades cirka 32 000 personer från Migrationsverkets mottagningssystem, varav drygt 6 500 personer från ABO och cirka 25 000 personer från EBO.

BOENDEFORMER

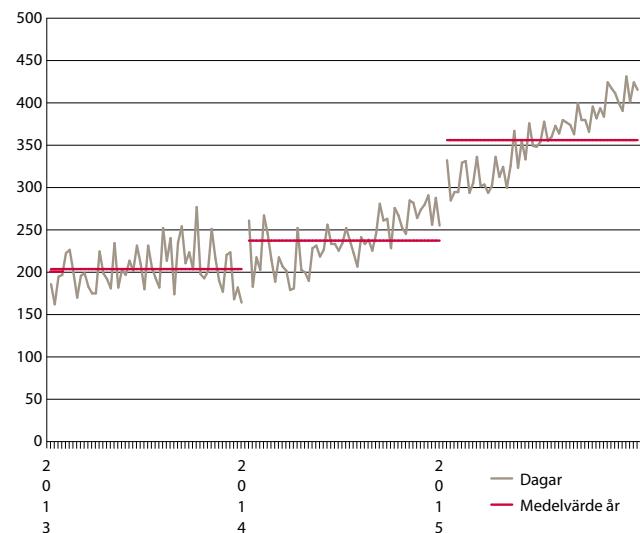
Migrationsverket ska se till att de asylsökande som inte kan ordna sitt boende själva har någonstans att bo. Eftersom Migrationsverket inte får äga några boenden tecknar verket avtal med både privata och kommunala bostadsbolag. Hyran betalas av Migrationsverket.

TYP AV BOENDE

Eget boende – EBO. Den sökande har ordnat boende på egen hand.

Anläggningsboende – ABO. Migrationsverkets avtalade boendeplatser, normalt en lägenhet som delas med andra sökande. ●

FIGUR 39. TOTAL VISTELSETID I DAGAR FRÅN ANSÖKAN TILL KOMMUNPLACERING FÖR BEVILJADE I FÖRSTA INSTANS 2013–2015 (EXKLUSIVE ENSAMKOMMANDE BARN)

TOTAL VISTELSETID (EXKLUSIVE ENSAMKOMMANDE BARN)

Den genomsnittliga tiden från ansökan till kommunplacering låg på 357 dagar under år 2015. Jämfört med år 2014 är detta 120 dagar fler då det i snitt tog 237 dagar mellan ansökan till kommunplacering. Trenden de senaste åren är att den totala vistelstiden för personer som kommunplaceras går upp. En del av förklaringen är att när antalet asylsökande ökar så ökar tiden mellan ansökan och beslut i första instans, tiden att få en kommunplacering har också ökat.

År 2015 var median vistelsetid för kommunplacerade personer från ABO 393 dagar, medan den genomsnittliga vistelsetiden var totalt 409 dagar för kommunplacerade personer från ABO. Median vistelsetid för personer i ABO har 2015 ökat med 141 dagar och den genomsnittliga tiden med 111 dagar jämfört med år 2014.

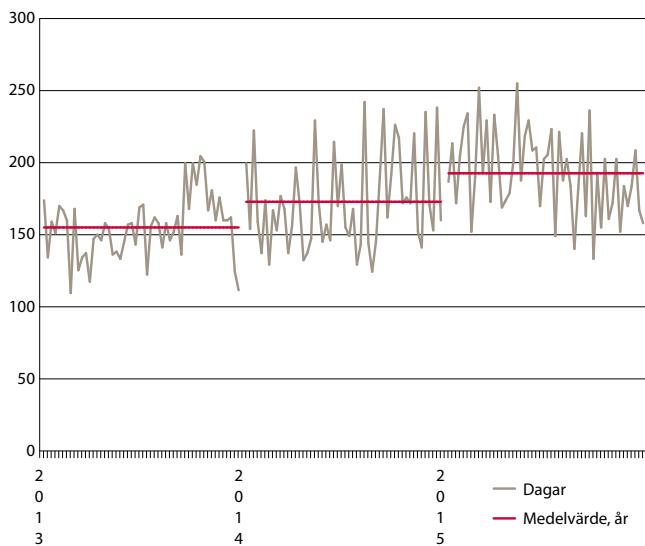
TIDEN FRÅN BESLUT OM UPPEHÅLLSTILLSTÅND TILL KOMMUNPLACERING (EXKLUSIVE ENSAMKOMMANDE BARN)

År 2015 var den genomsnittliga tiden från beslut om uppehållstillstånd till mottagande i kommun 99 dagar för EBO och 193 dagar för ABO. År 2014 var genomsnittlig tid från beslut om uppehållstillstånd till mottagande i kommun 99 dagar för EBO och 173 dagar för ABO.

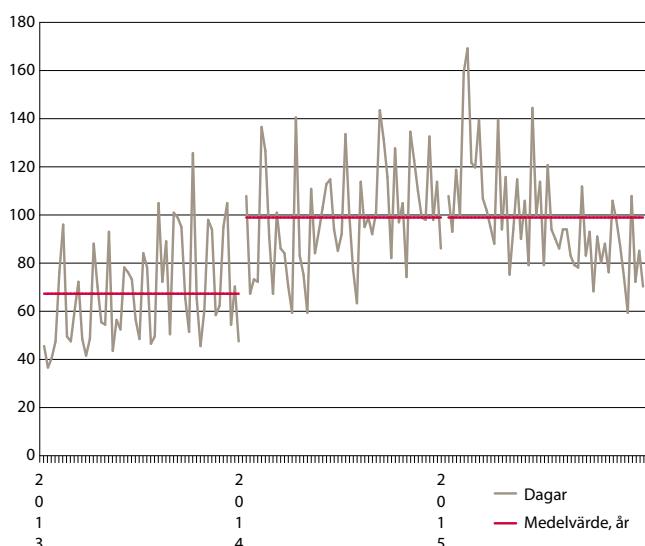
År 2015 har den genomsnittliga tiden från beslut om uppehållstillstånd till mottagande i kommun legat på samma antal dagar som 2014 för personer i EBO. För ABO har tiden ökat med 20 dagar år 2015 jämfört med föregående år.

Ökningen för personer i anläggningsboende beror på att det tagit längre tid att få placering i kommun. Personer i EBO ska överföras till den kommun där de har sitt egna boende inom 30 dagar efter beviljat uppehållstillstånd. Att tiden är längre än så och att variationer i tider uppstår beror på att personer i ABO efter beviljat uppehållstillstånd registreras om till EBO om de väljer att flytta ut själva till en bostad de ordnar. Det går i många fall går snabbare än att vänta på en anvisning och de kan då också välja vilken kommun de bosätter sig i. Högre bistånd lämnas också till en bosatt person jämfört med bistånd för asylsökande. Detta gör processen mer svårkontrollerad och det kan delvis förklara variationerna.

FIGUR 40. BOSÄTTNINGSTID I DAGAR FÖR BEVILJADE I FÖRSTA INSTANS, ANLÄGGNINGSBOENDE 2013–2015 (EXKLUSIVE ENSAMKOMMANDE BARN)

FIGUR 41. BOSÄTTNINGSTID I DAGAR FÖR BEVILJADE I FÖRSTA INSTANS, EGET BOENDE 2013–2015 (EXKLUSIVE ENSAMKOMMANDE BARN)

2.6.7 TIDIG SORTERING OCH VISTELSETID

Arbetet med tidig sortering av ärenden görs i syfte att Migrationsverket så snabbt som möjligt ska möta varje ärende med rätt kompetens i syfte att korta vistelsetiderna för asylsökande i vårt mottagningssystem.

Den tidiga sortering som görs i enlighet med styrprinciperna har under 2015 påverkat vistelsetiderna positivt för ärenden med omedelbar verkställighet. Medianen för total vistelsetid för alla sökande från västra Balkan var 122 dagar. För de som sorterades i normalprocessen var tiden 489 dagar och för personer vars ansökningar sorterades som uppenbart ogrundade var tiden 59 dagar. År 2014 var mediantid för alla personer från västra Balkan 198 dagar. För de som sorterades i normalprocess var den totala vistelsetiden 511 dagar och för personer vars ansökningar sorterades som uppenbart ogrundade var den 84 dagar.

Tiderna för Dublinärenden har dock under året ökat i alla led. Detta har sin grund i att den stora och plötsliga ökningen av Dublinärenden fick effekt på handläggningen och därmed tiderna. För avslagsärenden i normalprocessen har de totala vistelsetiderna under året minskat vilket beror på att tiden i återvändandeprocessen, det vill säga tiden från beslut tills dess att den sökande lämnar mottagningssystemet, har minskat. För ärenden där den sökande har fått tillstånd har mediantiderna ökat markant vilket beror på att tiden har både ökat från ansökan till beslut samt från beslut till kommunplacering.

2.7 MOTTAGANDE OCH BOSÄTTNING

2.7.1 BOSÄTTNING PÅ EGEN HAND

De som bosätter sig på egen hand är nyanlända i eget eller anläggningsboende som:

- aldrig vänder sig till Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket och begär hjälp med bosättning,
- avbryter ett pågående bosättningsärende,
- tackar nej till en kommunanvisning.

Många nyanlända väljer att bosätta sig på egen hand och avbryter därmed det ärende om bosättning som kan ha funnits. Detta kan emellertid innehålla problem för kommunerna, såsom trångboddhet och att nyanlända folkbokför sig på adresser de egentligen inte vistas på.

2.7.2 BOSÄTTNING EFTER ANVISNING AV ARBETSFÖRMEDLINGEN

Under 2015 har totalt 5 972 personer i anläggningsboende anvisats en kommunplacering via Arbetsförmed-

lingen. Motsvarande siffra för personer i eget boende var 35. År 2014 anvisade Arbetsförmedlingen 5 558 personer i anläggingsboende en kommunplacering. Motsvarande siffra för personer i eget boende var 185.

Under 2015 har 15 403 personer begärt hjälp med bosättning av Arbetsförmedlingen, inklusive de som först har bosatt sig på egen hand. Under samma tid har 6 007 kommunanvisats och samtidigt har 13 189 personer avbrutit sitt bosättningsärende. Migrationsverket kan från Arbetsförmedlingens statistik konstatera att antalet avbrutna ärenden i anläggingsboende, vilket genererar bosättning på egen hand, har ökat sedan 2014 då antalet uppgick till 12 329. Skälet till avbrott är enligt Arbetsförmedlingen i första hand långa väntetider på anvisning av plats.

Migrationsverket ska redovisa hur tiden förändrats från beslut om uppehållstillstånd till placering i kommun genom Arbetsförmedlingen i förhållande till föregående år. Redovisningen ska fördelas på personer i anläggingsboende och eget boende. Migrationsverket kan inte redovisa tiderna med anledning av att vi inte har någon tillgänglig statistik från Arbetsförmedlingen som är uppdelad på 2015 respektive 2014.

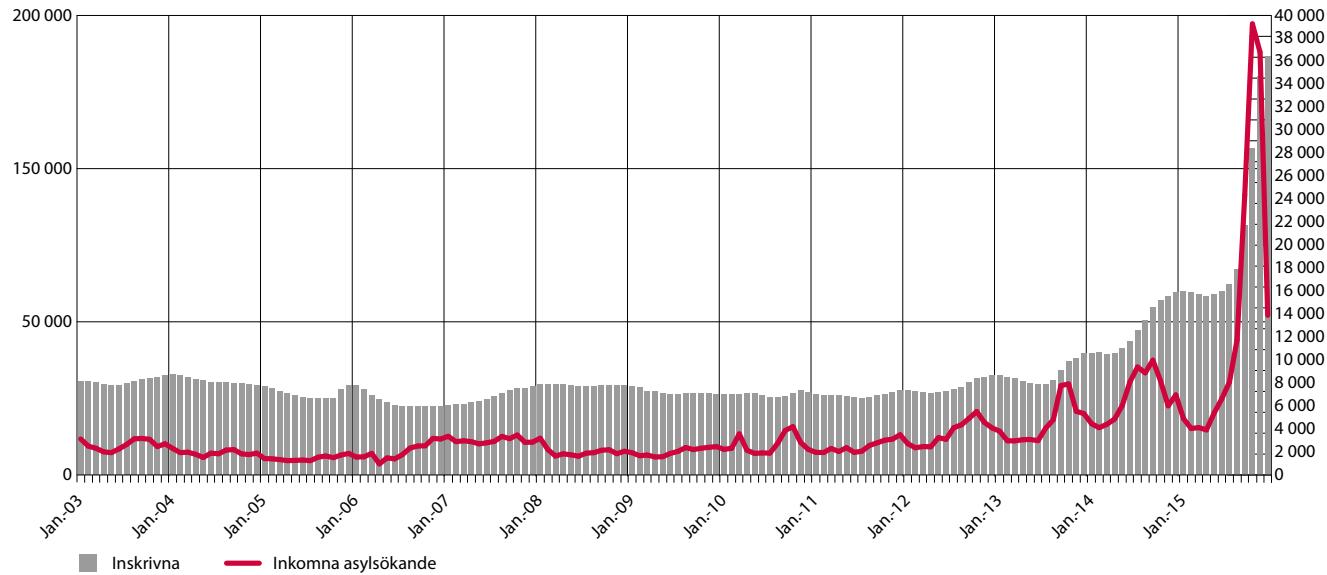
2.7.3 BOSÄTTNING EFTER ANVISNING AV MIGRATIONSVERKET

Migrationsverket anvisar kommunplatser till nyanlända i anläggingsboende med särskilda behov och utan rätt till etableringsplan.

Under 2015 anvisades 78 nyanlända ur målgruppen en kommunplats med en genomsnittlig tid från uppehållstillstånd till anvisning på 259 dagar (164 dagar 2014 och 195 dagar 2013). Från uppehållstillstånd till bosättning tog det cirka 290 dagar (200 dagar 2014 och 240 dagar 2013). Samtidigt avbröt drygt 100 personer sitt bosättningsärende, det vill säga de ordnade boende på egen hand. Vid årsskiftet 2015/2016 väntade drygt 100 personer på anvisning.

Bosättningsarbetet för denna målgrupp tar lång tid då kommunerna kan sakna förutsättningar för att kunna ta emot, både när det gäller lämpligt boende och möjlighet till sjukvård men också avsaknad av personal. I gruppen ingår även nyanlända som inte omfattas av någon statlig ersättning vilket försvårar bosättningsarbetet för den gruppen. De kan exempelvis ha fått uppehållstillstånd för umgånge med barn i Sverige och har därmed inte något ordnat boende.

FIGUR 42. INKOMNA ASYLSÖKANDE OCH ANTALET INSKRIVNA PERSONER I MOTTAGNINGSSYSTEMET 2003-2015

2.7.4 MENINGSFULL VÄNTAN

Migrationsverket har ett lagstadgat uppdrag i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) att i lämplig omfattning erbjuda asylsökande sysselsättning. Det kan ske genom att sökande får tillfälle att delta i svenskundervisning och annan verksamhet som bidrar till att göra vistelsen meningsfull. Syftet är att motverka passivisering under väntan på beslut. Målsättningen för år 2015 var att organiserad sysselsättning för asylsökande under året skulle utvecklas. Enligt en handlingsplan ska den organiserade sysselsättningen bestå av svenskundervisning, praktik, samhällsinformation och organiserade mötesplatser. För att ytterligare ge förutsättningar för en meningsfull väntan ska Migrationsverket i så stor utsträckning som möjligt erbjuda boende med självhushåll.

En av delarna i den fastställda handlingsplanen är mötesplatser. Migrationsverket arbetar med att ta fram ett arbetsätt för organiserade mötesplatser. Det kommer att vara lokaler som Migrationsverket tillhandahåller för

mötens mellan asylsökande och lokalsamhället. Frivilliga och företag kan använda lokalerna för att ha aktiviteter för asylsökande eller för att lämna information om aktiviteter. Att aktiviteter som externa aktörer bedriver ingår i den organiserade sysselsättningen ger verket möjligheter att stödja mycket av den verksamhet som idag bedrivs för asylsökande av civilsamhället. Det bidrar också till att nya aktiviteter startas upp.

Under året har arbete pågått om hur Migrationsverket, i enlighet med handlingsplanen, i så stor utsträckning som möjligt ska involvera studieförbunden i svenskundervisning för asylsökande. Under hösten har Migrationsverket samarbetat med Folkbildningsrådet i syfte att ta fram en överenskommelse och en studieplan för studiecirklar i vardagssvenska.

I avvakten på beslut om vardagssvenska har Migrationsverket beslutat att tillhandahålla studiematerial för asylsökande som i anläggningsboende själva vill lära sig svenska med stöd av organisationer i civilsamhäl-

Den 31 december 2014 fanns 181 890 personer inskrivna i vårt mottagningssystem – mer än en dubblering jämfört med 2014.

let. Under året har verket tillhandahållit studiematerial för 305 399 kronor. Migrationsverket samverkar med studieförbunden med stöd av förordning (2015:521) om statsbidrag till särskilda folkbildningsinsatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare. Insatserna ska stärka de asylsökandes kunskaper i svenska och främja deltagande i arbets- och samhällslivet. Statsbidragen beslutas och betalas ut av Folkbildningsrådet som ska följa upp verksamheten. Verket beslutade i oktober 2015 att stå för kostnaderna för de asylsökandes resor till sådan verksamhet. Ingen ökning av sådana utbetalningar av reseersättningar har skett under hösten.

FIGUR 43. ASYLSÖKANDE I PRAKTIK, 2014 OCH 2015,
FÖRDELADE EFTER KÖN

År	Kvinnor	Män	Totalt
2013	217	938	1 155
2014	261	1 334	1 595
2015	701	3 643	4 344

Under året har cirka 4 300 asylsökande haft någon form av praktik i väntan på beslut, vilket kan jämföras med cirka 1 600 under 2014. Ökningen kan delvis förklaras med ett ökat antal inskrivna i mottagningssystemet, men även härledas till det nya arbetssätt med praktik som infördes under hösten 2014. Det är inte klarlagt vad den stora skillnaden mellan kvinnor och män beror på, men det bör noteras att andelen inskrivna vuxna män är ungefär dubbelt så stor som andelen vuxna kvinnor.

FIGUR 44. DELTAGARE GRUPPINFORMATION, 2014 OCH 2015,
FÖRDELADE EFTER KÖN

År	Kallade, totalt	Genom- förda, totalt	Genom- förda, kvinnor	Genom- förda, män
2014	42 734	32 445	9 289	23 156
2015	44 511	33 374	9 585	23 789

Under året har cirka 45 000 asylsökande kallats till samhällsinformation genom gruppinformation. Skillnaden mellan män och kvinnor kan till stor del, men inte fullständigt, förklaras med andelen kvinnor respektive män som är inskrivna i mottagningssystemet. Migrationsverket bedriver också sedan september 2015 en försöksverksamhet med digital samhällsinformation till asylsökande. Försöksverksamheten skulle inledningsvis pågå till och med november månad 2015, men har förlängts med tre månader till och med februari 2016.

GRUPPINFORMATION

Migrationsverket erbjuder alla asylsökande över 18 år en introduktion i form av gruppinformation. Gruppinformationen har fokus på asylprocessen men innehåller även information om vikten av att styrka sin identitet, ekonomiskt bistånd enligt lag (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA), möjligheten att arbeta och praktisera, barns rätt till skolgång samt rätten till hälso- och sjukvård med mera. ●

2.7.5 UNDANTAG FRÅN KRAV PÅ ARBETSTILLSTÅND

Den som har sökt asyl i Sverige kan slippa kravet på att ha arbetstillstånd för att arbeta om han eller hon medverkar till att klargöra sin identitet. Undantaget gäller tills sökanden lämnat landet eller fått beviljat uppehållstillstånd. Undantaget gäller inte om sökande saknar identitetshandlingar eller om sökande aktivt motsatt sig ett beslut om avvisning eller utvisning.

Under 2015 har personer som sluppit kravet på arbetstillstånd ökat något jämfört med år 2014. I detta sammanhang kan det även nämnas att år 2014 skedde det en kraftig ökning av antalet personer som beviljats undantaget från kravet på arbetstillstånd jämfört med 2013. De senaste tre åren visar alltså en trend där Migrationsverket beviljar allt fler personer undantag. Störst andel personer som beviljas detta är personer från Syrien. Det kan även förklara den ökade trenden av beviljade undantag från arbetstillstånd, eftersom personer från Syriern ofta kan visa upp någon form av identitetshandling.

Under 2015 var det totalt 494 asylsökande som hade ett arbete, varav 108 personer var kvinnor och 386 personer var män.

FIGUR 45. ANTAL BEVILJADE UNDANTAG FRÅN SKYLDIGHETEN ATT HA ARBETSTILLSTÅND (AT-UND)

Medborgarskap	2013	2014	2015
Syrien	3544	14424	14 333
Statslös	1361	3027	2 160
Irak	418	868	1 885
Eritrea	503	1307	1723
Ukraina	37	515	771
Övriga	4252	5207	6381
Totalt	10115	25348	27 253

2.8 ASYLSÖKANDES BOENDE

FIGUR 46. INSKRIVNA I MOTTAGNINGSSYSTEMET VID UTGÅNGEN AV RESPEKTIVE KALENDERÅR

Totalt inskrivna	2013	2014	2015
Totalt inskrivna	52 774	79 387	181 890
Varav i boende tillhandahållit av Migrationsverket	35 243	52 674	101 120
Andel personer i Migrationsverkets boende	67%	66%	56%
Varav barn i kommunalt boende*			20 144
Andel barn i kommunalt boende			11%

*Barn i kommunalt boende redovisades tidigare år under ABO

FIGUR 47. ANTAL INSKRIVNA PERSONER I MOTTAGNINGSSYSTEMET 2015 (VID UTGÅNGEN AV MÅNADEN)

Januari	79 713
Februari	79 509
Mars	78 387
April	77 397
Maj	78 443
Juni	79 827
Juli	82 742
Augusti	89 497
September	108 557
Oktober	141 869
November	172 988
December	181 890

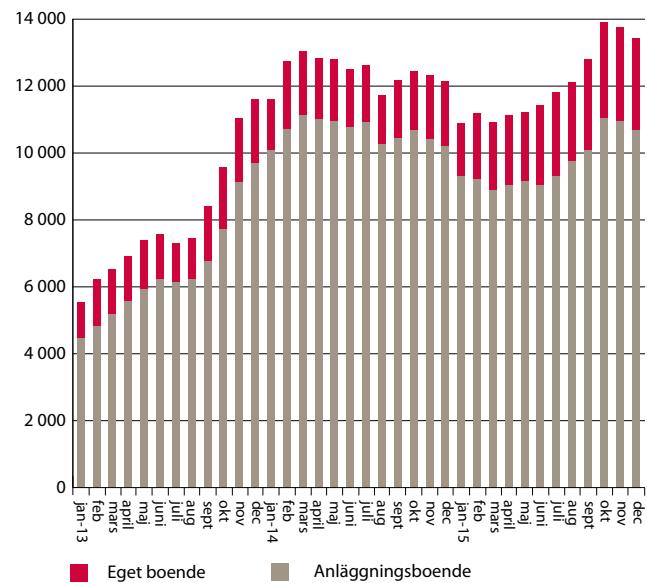
FIGUR 48. INSKRIVNA I MOTTAGNINGSSYSTEMET VID UTGÅNGEN AV 2013-2015 EFTER HANDLÄGGNINGSSSTATUS OCH VISTELSETID I DAGAR

Handläggningsstatus	Antal	År 2013		År 2014		År 2015	
		Genom-snittlig vistelsetid	Antal	Genom-snittlig vistelsetid	Antal	Genom-snittlig vistelsetid	Antal
Öppet asylärende hos Migrationsverket	21 293	139	48 162	163	150 485	151	
Öppet överklagandeärende hos Migrationsverket	185	357	130	399	147	508	
Öppet överklagandeärende hos migrationsdomstol	4 460	436	3 388	494	2 080	547	
Avslagsbeslut i överklagandeärende hos migrationsdomstol som inte vunnit lagakraft	1 707	406	1 054	492	932	532	
Avslagsbeslut i överklagande-ärende hos migrationsdomstol som vunnit lagakraft	11 008	865	11 066	888	11 111	904	
därav med öppet återvändande-ärende hos Migrationsverket	3 891	508	4 295	584	4 816	615	
därav med överlämnat åter-vändandeärende till Polisen	7 117	1 055	6 771	1 081	6 295	1 125	
Med uppehållstillstånd	11 832	280	12 460	361	13 937	470	
Övriga ¹⁾	2 289	616	3 127	662	3 198	633	
TOTALT	52 774	375	79 387	334	181 890	237	

1) I kategorin övriga ingår personer som fått annat beslut än bifall av Migrationsverket som sitt senaste beslut och som (ännu) ej överklagat. Personer med annat beslut än bifall eller avslag fattat av migrationsdomstol i överklagandeärende ingår också.

Under 2015 ökade antalet inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem med mer än 100 000 personer. Av de totalt 180 000 personerna fanns vid årets utgång drygt 100 000 i boende tillhandahållit av Migrationsverket, vilket var dubbelt så många som vid utgången av 2014. Antalet personer med uppehållstillstånd i Migrationsverkets boende har dock inte ökat i motsvarande grad, trots en relativt god produktion av beslut i asylärenden under 2015. Det beror på att återvändandearbetet förbättrats avsevärt och att en stor andel personer med uppehållstillstånd flyttat ut i kommuner. Totalt fanns cirka 13 900 personer med uppehållstillstånd i mottagningssystemet vid slutet av 2015 jämfört med 12 500 ett år tidigare. Av dem bodde 10 700 personer i Migrationsverkets boende medan 2 700 bodde i eget boende. Motsvarande siffror vid utgången av 2014 var 10 200 respektive 2 000. Gällande antalet personer som är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem och som har ett lagakraftvunnet avslagsbeslut uppgick de likt de tre senaste åren till drygt 11 000. Utav dessa hade drygt 4 800 personer ett öppet återvändandeärende hos Migrationsverket och knappt 6 300 personer hade ett överlämnat återvändandeärende hos polisen.

FIGUR 49. ANTAL INSKRIVNA PERSONER I MOTTAGNINGSSYSTEMET MED BEVILJADE UPPEHÅLLSTILLSTÅND VID UTGÅNGEN AV VARJE MÅNAD 2013–2015

Migrationsverket ska arbeta för långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar för asylsökandes boende samt ta hänsyn till kommunernas behov av god planering. Planen för 2015 var att:

- andelen boendeplatser med eget hushåll skulle öka,
- boendekvaliteten skulle öka,
- ha en ökad framförhållning i arbetet med att tillgodose behovet av boendeplatser,
- ta fram en strategi för att undvika onödiga flyttrörelser i mottagningssystemet,
- ta fram en utvecklad kommunikationsstrategi för samverkan med kommuner och landsting vid etablering eller avveckling av boende.

Utifrån Migrationsverkets prognos under början av året gjordes bedömningen att nyanskaffningen av boendeplatser för 2015 skulle uppgå till totalt 28 000 platser. Av de platserna skulle 20 000 upphandlas i tillfälliga boenden, 5 000 platser i korridorsboenden och ytterligare 3 000 i lägenheter.

Resultatet blev drygt 37 000 nyanskaffade platser, varav cirka 32 000 upphandlade tillfälliga boenden, nästan 2 000 platser i korridorsboende och drygt 3 000 platser i lägenheter.

På grund av det ansträngda läget som uppstod under hösten har Migrationsverket inte helt klarat uppdraget att erbjuda asylsökande boende. Vid ett tillfälle har asylsökande inte kunnat erbjudas någon boendeplats och sökande har fått ordna boende på egen hand. Då erbjöd frivilligorganisationer och kyrkor logi i sina lokaler. I vissa fall har Migrationsverket tvingats gå in i dyrare boendelösningar för att alls kunna erbjuda boende.

FIGUR 50. BOENDEKAPACITET UTVECKLING 2015

	Plane-rade platser				Till-komma platser	
	dec-14	apr-15	aug-15	dec-15	antal	
Lägenhets-boende	26 880	27 675	28 014	30 165	3 000	3 285
Korridors-boende	1 139	1 322	1 655	2 933	5 000	1 794
Tillfälligt boende	24 666	21 064	21 552	57 037	20 000	32 371
Totalt	52 685	50 061	51 221	90 135	28 000	37 450

BOENDELÖSNINGAR

Lägenhetsboende

Personerna bor kollektivt i lägenheter under tiden asylsökan behandlas. Endast självhushåll. Enligt fastställd prioriteringsordning ska sökande i första hand placeras i lägenheter. Boendet drivs av Migrationsverket. Anskaffas genom hyreskontrakt mellan en fastighetsägare och Migrationsverket. Anskaffandet sköts lokalt av enhetschefer på mottagningsenheterna.

Korridorsboende

Avser kollektivt boende i till exempel vandrarhem, studentboende eller före detta äldreboende. Självhushåll och/eller kost ingår. Enligt fastställd prioriteringsordning ska sökande i andra hand placeras i korridorsboende. Drivs av Migrationsverket. Korridorsboenden anskaffas genom hyresförhandling mellan Migrationsverket och en fastighetsägare. Anskaffandet av korridorsboenden åligger avdelningen för verksamhetsstöd.

Upphandlade tillfälliga boenden

Kollektivt boende i till exempel vandrarhem, studentboende, före detta äldreboende och hotell. Självhushåll och/eller kost ingår. Enligt fastställd prioriteringsordning ska sökande i tredje hand placeras i tillfälliga anläggningsboenden. Driften av boendet är upphandlat. Tillfälliga anläggningsboenden anskaffas genom upphandling.

Eget boende

Avser asylsökande som till exempel bor hos vänner, släktingar och dylikt. Här kan även ensamkommande barn som har kommit med andra släktingar än vårdnadshavarna vistas. ●

För att skapa långsiktiga boendelösningar vill Migrationsverket med Västerviksmodellen teckna avsiktsförklaringar om långsiktiga boenden. Här är några nybyggda modulhus i Västervik.

2.8.1 ANDELEN BOENDEPLATSER MED EGET HUSHÅLL SKULLE ÖKA

Korridorsboende och lägenheter är långsiktiga och kostnadseffektiva boenden, enligt Migrationsverket. En strategi för att skaffa sådana boenden har varit att ta direktkontakt med kommuner för att teckna avsiktsförklaringar om ett visst antal boendeplatser i framtiden.

Ett exempel på detta var piloten i Västervik, kallad "Västerviksmodellen" eller "Västervikslösningen". Modellen bygger på ett samarbete mellan kommunen och Migrationsverket där kommunen bygger nya fastigheter eller renoverar befintliga. Migrationsverket hyr sedan dessa under längre tid. Den första inflytningen skedde i slutet av 2015. Modellen har presenterats för cirka 60 kommuner som har visat stort intresse. Boendelösningarna kan vara lägenheter och/eller korridorsboenden.

Ytterligare en strategi har varit att fastighetsägare fått möjlighet att anmäla boenden för uthyrning via ett intresseformulär på Migrationsverkets hemsida.

FÖRDELINGSNYCKEL VID TILLDELNING AV TILLFÄLLIGA BOENDEN

För tillfälliga upphandlade boenden användes en fördelningsnyckel i en upphandling som gjordes under årets första kvartal. Fördelningsnyckeln innebar att boenden i kommuner som hade det högsta mottagandet av nyanlända i förhållande till befolkningsmängden påfördes ett fiktivt prisprå slag. Därigenom hamnade de längst ner i rangordningen. Dessa platser kunde endast tas i bruk när alla andra platser i rangordningen utnyttjats.

Under mitten av 2015 tillkom möjlighet för anbudsgivare att lämna anbud på tillfälliga boenden med självhushåll.

RESULTAT

Att skaffa korridorsboenden har visat sig vara en relativt lång process jämfört med upphandlingen av tillfälliga boenden. Presumtiva boendeobjekt ska inkomma och besiktigas, tillstånd granskas och hyresramar förhandlas. Eftersom Migrationsverket ska driva detta i egen regi tillkommer upphandlingen av kringtjänster och behov av ökade personalresurser. Dessutom sker ett tämligen stort bortfall under hyresförhandlingarna på grund av för höga priser.

När antalet personer som sökte asyl ökade drastiskt under slutet av augusti ökade behovet av att få fram fler boendeplatser. Detta gjorde att nya platser i lägenhetsboende och korridorsboenden med självhushåll åsidosattes. Istället sökte Migrationsverket korridorsboenden som inkluderar kost. Detta bedömdes vara mer kostnadseffektivt än upphandlade tillfälliga boenden. Mot slutet av året blev det dock svårare att teckna hyreskontrakt för korridorsboenden eftersom upphandlingen av tillfälliga boenden blev förmånligare för leverantörerna.

På grund av det stora behovet av boendeplatser har Migrationsverket använt samtliga anläggningar som uppfyllt kraven. Därför har fördelningsnyckeln endast haft begränsad betydelse. Modellen har inneburit en viss tidsfördröjning innan dessa platser använts och berörda kommuner kan ha fått viss tid att förbereda sig. Men under senare delen av 2015 har Migrationsverket inte längre tillämpat fördelningsmodellen då den helt skulle saknat betydelse.

Trots det ansträngda läget under hösten ökade dock andelen platser med drygt 37 000 stycken under året. Till stor del berodde detta på att boendena optimerades.

Statistiken blir dock till viss del missvisande. Korridorsboenden ska vara självhushåll och tillfälliga upphandlade boenden ska erbjuda kost. Men på grund av att dessa tjänster i vissa fall lades till och i andra fall togs bort finns platser med självhushåll där det i vanliga fall inte ska förekomma och vice versa. Uppskattningsvis har omkring 4 500 platser i korridorsboenden och tillfälliga upphandlade boenden under 2015 tillkommit som erbjuder självhushåll. För tillfälliga upphandlade boenden handlar det om 3 700 platser och för korridorsboenden om 815 platser. Tillsammans med de drygt 2 000 platser som tillkom i lägenhetsboende tillkom totalt cirka 6 500 platser som erbjuder självhus håll under 2015.

2.8.2 BOENDEKVALITET

För att korridorsboenden ska hålla hög kvalitet och ha likvärdig standard tog vi under april fram riktlinjer för etableringen.

För tillfälliga boenden arbetas nya förfrågningsunderlag fram inför varje upphandling. Bland de viktigaste kraven i förfrågningsunderlaget är brandskyddskraven och antalet toaletter och duschar som ska tillhandahållas. Inga avsteg har gjorts från detta vilket medfört att inte alla anbudsgivare kunnat få tilldelning.

FRAMFÖRHÅLLNING I ARBETET MED ATT TILLGODOSE BEHOVET AV BOENDEPLATSER

Enligt verkets genomförandeplan för 2015 ska boendeplaneringen utifrån verkets prognos ha en framförhållning på två månader över vilka boenden som kan tas i anspråk.

Framförhållningen höll fram till hösten. Den drastiska ökningen av antalet asylsökande som inträffade under hösten var inte inräknad i prognosen. När antalet personer uppgick till drygt 7 000 till 10 000 personer per vecka krävdes ett tillskott av 600-1 000 boendeplatser om dagen. För att möta detta gjordes en rad åtgärder som ledde till nya boendeplatser:

- optimering av befintliga boendeplatser,
- beredskapsplatser,
- boendeplatser på fartyg och boendeplattformar,
- tillfälliga upphandlade boenden med sänkta kvalitetskrav,
- kommunala evakueringsplatser,
- boenden tillhandahållna av andra statliga myndigheter.

NYA BOENDELÖSNINGAR

Optimering sker i Migrationsverkets befintliga boendebestånd och innebär en ökning av antalet personer som bor i ett givet bostadsutrymme. Tre till fyra personer i en enrumslägenhet mot en till två personer normalt. För upphandlade tillfälliga boenden kan det innebära sex personer i samma rum mot i normalfallet upp till fyra personer.

Beredskapsplatser är boenden som aktiveras när platser i de vanliga boendeformerna inte är tillgängliga. Beredskapsplatser är i första hand korttidsboende men kan vid behov avse en längre tids vistelse (max 30 dagar). Beredskapsplatser kan användas för registrerade och oregistrerade personer. Boendet kan vara placerat i sovsalar, tält och hotell. Det kan inkludera kost och/eller självhushåll. Driften kan upphandlas eller drivs i Migrationsverkets regi eller annan statlig myndighet. Beredskapsplatser anskaffas antingen genom hyreskontrakt mellan Migrationsverket och en fastighetsägare eller upphandlas genom anbud eller via skriftliga överenskommelser eller samarbetsavtal med en statlig myndighet.

Kommunala evakueringsplatser är korttidsboenden och ska i första hand nyttjas för registrerade personer och i andra hand för oregistrerade. Boendeplatserna är placerade i sovsalar, tält och hotell. Kost ingår. Driften av boendet ansvarar kommunen för. Evakueringsplatser anskaffas genom kontakt med kommunen och ersättning utgår enligt 11 § i förordningen (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande.

Tillfälliga upphandlade boenden med sänkta kvalitetskrav skiljer sig från upphandling av tillfälliga boenden på så sätt att fler boendeformer ingår. Till exempel husvagnar, sovsalar och boende på loft. Dessutom är kravet på maximal restid mellan boendet och mottagningskontor borttaget, vilket ökar antalet potentiella anbudsgivare. Upphandlingen av tillfälliga boenden med sänkta kvalitetskrav är löpande och pågår till dess en ny ramavtalsupphandling kan slutföras eller att det uppstår en konkurrenssituation på marknaden.

Boendeplatser på fartyg och boendeplattformer ska användas på samma sätt som tillfälliga upphandlade boenden med sänkta kvalitetskrav.

Boenden som tillhandahålls av andra statliga myndigheter sker genom tecknatet av samarbetsavtal eller överenskommelser. ●

RESULTAT

Totalt gav optimeringen cirka 8 000 platser. Cirka 2 000 till 3 000 var lägenhetsboende och cirka 5 200 var tillfälliga upphandlade boenden. Optimeringen innebar att verket inte fullt ut kunde visa den hänsyn som normalt sker, som att endast familjer ska bo tillsammans och olika språkgrupper och religioner inte blandas i samma lägenheter. Risken för att det verbala och fysiska våldet skulle öka var överhängande och många mottagningsenheter vittnade om oroligheter i boenden. Detta ledde till att Migrationsverket placrade ut väktare och ordningsvakter. Exempelvis hade vi i oktober 200 väktare och ett 30-tal ordningsvakter i våra boenden.

Upphandlingen av beredskapsplatser, boendeplatser på fartyg och boendeplattformer samt tillfälliga upphandlade boenden med sänkta kvalitetskrav påbörjades under slutet av 2015.

I samband med att antalet personer som ansökte om asyl kraftigt ökade fick länsstyrelserna ett regeringsuppdrag att göra inventeringar av befintliga lokaler som kunde användas för tillfälliga asylboenden. Inventeringarna resulterade i en lista med drygt 66 000 platser.

Evakueringsplatserna gav liten utdelning då listan till stora delar bestod av boenden som inte kunde drivas av kommunerna. Därmed kunde de inte få ersättning med stöd av förordningen (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande. Ersättningskostnaderna ska täcka faktiska kostnader. Beroende på hur kommunerna har bemannat boendena kan ersättningskostnaderna variera kraftigt. Evakueringsplatserna har i vissa fall inneburit stora omflyttningar av personer då några boenden inte haft öppet under helgerna. Detta har resulterat i att personer tvingats flytta in och ut ur dessa boenden ett flertal gånger.

Den 19 oktober ställde Migrationsverket en begäran till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att "införskaffa, uppföra och under en inledande period om sex månader efter driftstart, förvalta asylboenden". MSB skulle särskilt prioritera "tätlalternativet". Målet var att 2015 skulle totalt 50 000 boendeplatser tillkomma från MSB. Av dessa 50 000 har få platser tillkommit under 2015. Detta har dels berott på svårigheter att hitta lämpliga platser för tätlägren, dels på att bygglovsprocessen dragit ut på tiden. Kostnaden för tätlägren har även varit betydligt högre än upphandlingen av till exempel tillfälliga boenden. 3 000 boendeplatser i tätläger skulle kosta 610 miljoner kronor.

Försvarsmakten ordnade 420 boendeplatser. Även detta var ett dyrare alternativ än verkets traditionella boendeformer eftersom endast kostnaden för kost uppgick till cirka 540 kronor per person och dygn. I upphandlingarna av tillfälliga boenden får detta inte överstiga 150 kronor per dygn.

Under 2015 har Migrationsverket och Kriminalvården inlett ett samarbete för att kunna erbjuda boendeplatser till asylsökande i Kriminalvårdens lokaler.

Resultatet av de vidtagna åtgärderna har under 2015 gett låg utdelning. Totalt tillkom 6 754 platser av 95 000.

FIGUR 51. RESULTAT AV VIDTAGNA ÅTGÄRDER

Boendelösning	Tillkomna boendeplatser	Beställning
Upphandling fartyg	0	10 000
Beredskapsplatser	0	15 000
Upphandling tillfälliga boenden sänkta krav	639	-
Evakueringssplatser	6 000	20 000
Andra statliga myndigheter	754	50 000
Totalt	6 754	95 000

STRATEGI FÖR ATT UNDVIKA ONÖDIGA FLYTTRÖRELSER

Flyttrörelser förekommer genom flyttar mellan boendena. För att undvika onödiga flyttrörelser ska flyttar i första hand ske till lägenhetsboende och korridorsboende och i andra hand till tillfälliga boenden enligt den fastställda prioriteringsordningen.

För att minska behovet av flyttrörelser till boenden i anslutning till Migrationsverkets enheter har mobila team införts. Det är team som reser ut för receptionsverksamhet eller för att genomföra utredningar i anslutning till boendena. Av de cirka 40 mottagningsenheter som finns har ett 30-tal mobila team. Dessutom driftsattes två husbilar med två arbetsstationer vardera, så kallade "mobila kontor", under senare delen av 2015.

Mot slutet av 2015 har dock flyttrörelserna mellan olika boendelösningar ökat. Många personer som vistats i boendelösningar som evakueringsboenden har flyttat vidare till lägenheter, korridorsboenden och tillfälliga boenden. Placeringarna under den senare delen av året har skett utan hänsyn till prioriteringsordningen eftersom tak över huvudet var det som prioriterades.

KOMMUNIKATIONSSTRATEGI FÖR SAMVERKAN MED KOMMUNER OCH LANDSTING

Under 2015 stärkte Migrationsverket kommunikationsarbetet riktat till kommuner, landsting och regioner inför etableringar av nya asylboenden. Målet är att så tidigt som möjligt inleda dialogen med berörda intressenter. Kommunikationsarbetet genomsyrades av att:

- fortsätta skapa en dialog och långsiktiga samarbeten med region, landsting och kommun, samt andra samhällsaktörer och frivilligorganisationer,
- ge medier korrekt information,
- genomföra riktade möten med lokabefolkningsen för att besvara frågor och förebygga ryktespridning.

Till maj månad krävde Migrationsverket att leverantörerna i upphandlingarna redan i anbudet visade att berörd kommun informeras om avsikten att öppna ett asylboende. För att korta tiderna i upphandlingsprocessen ströks dock kravet från och med juni.

Migrationsverket informerar berörda kommuner när beslut tagits om att nya asylboenden kan komma att öppna. Under våren har även pressinformation skickats till lokala medier från Migrationsverket.

Migrationsverket har en kontinuerlig dialog med regionala och lokala myndigheter i samband med att boenden öppnar. I samarbete med berörd kommun och leverantör bjuds allmänheten in till informationsmöte om det nya boendet. Även frivilligorganisationer och Flyktinghälsan kan delta i mötet.

Tiden från upphandlingsresultat till offentliggörande av att ett boende öppnar minskade under året på grund av den allt mer ansträngda boendesituationen. De snävare tidsramarna påverkade möjligheten att genomföra kommunikationsaktiviteter inför att ett boende öppnade.

Sedan november håller Migrationsverket riktade informationsmöten för lokalbefolkningsen efter att ett asylboende har öppnats. Orsaken är att tilltänkta asylboenden som drivs i myndighetens regi har utsatts för brandattentat under hösten.

2.8.3 EFFEKTIVITET

PRODUKTIVITET

Under året har antalet boendedygn och antalet inskrivna personer i mottagningssystemet ökat med 62 procent. Även antalet inskrivna per årsarbetare har ökat mycket jämfört med 2014, från 34 under 2014 till 46 stycken år 2015. Anledningen är att ökningstakten av nya asylsökanden har varit högre än tillskottet av personal, vilket var särskilt märkbart under hösten.

FIGUR 52. ANTAL INSKRIVNA PER ÅRSARBETARE 2013–2015

	2013	2014	2015
Boendedygn	15 781 075	22 607 679	36 560 577
Genomsnittligt antal inskrivna	43 236	61 939	100 066
Antal årsarbetare ¹⁾	1 568	1 810	2 172
Antal inskrivna per årsarbetare	28	34	46

1) Årsarbetarkrafter för 2013–2014 har räknats om vilket ger lägre produktivitet än i års-revisningen 2014. För ny definition, se Väsentliga uppgifter s 153.

KOSTNADSUTVECKLING

Den totala kostnaden för mottagningsområdet inklusive återvändande har ökat med 6 967 miljoner kronor jämfört med 2014. Den största ökningen, 6 389 miljoner, avser ersättningar och boendekostnader (anslaget 1:2).

Boendekostnaderna (anslagspost 1:2:3) har ökat jämfört med 2014. Utifall var 4 134 miljoner kronor 2015 mot cirka 2 313 miljoner kronor under 2014.

Majoriteten av asylsökanden har bott i anläggningsboenden. Vidare har andelen tillfälliga anläggningsboenden som är den dyraste boendeformen ökat avsevärt. Vid höstens drastiska ökning av asylsökande tvingades Migrationsverket i vissa fall välja dyrare boendelösningar för att kunna erbjuda boende för asylsökande. De dyrare boendelösningarna har till viss del vägts upp av att fler sökanden delat på samma yta, den så kallade optimeringen. Samtidigt innebar detta en sämre boendekvalitet. Under året ökade även bevakningskostnaderna med 53 miljoner kronor.

Utöver detta har andelen personer med uppehållstillstånd som bott i verkets anläggningsboenden i väntan på bosättning i kommun varit fortsatt högt. I slutet på året fanns cirka 10 700 personer med uppehållstillstånd i anläggningsboende som väntar på kommunplacering. Som jämförelse fanns motsvarande 11 111 personer i mottagningsssystemet med lagakraftvunna beslut om avvisning.

Ersättningar till asylsökande (anslagspost 1:2:2) har ökat med 4 574 miljoner kronor.

Den sammanlagda kostnadsökningen på anslag 1:1 är 563 miljoner kronor. Kostnadsökningen beror på en ökning av antalet inskrivna i mottagningsssystemet överlag och i ABO specifikt som är ett mer resurskrävande boende än EBO. Lönekostnaderna ökade därför med 214 miljoner kronor. Kostnaderna skulle här ha varit större om tillskottet av resurser hade överensstämmt med behov och ökat i takt med antalet inskrivna. Kostnader för asylsökandes resor, tolktjänster samt organiserad sysselsättning ökade med tillsammans 109 miljoner kronor. Verksgemensamma overheadkostnader ökade med 142 miljoner kronor.

Det totala antalet medarbetare ökade under året med 362 årsarbetare. Utöver ökade personalkostnader har även kostnader såsom resor för asylsökande, lokaler, inköp av varor och tjänster samt tolkning ökat till följd av ökningen i antalet inskrivna. Största ökningen, drygt 21 miljoner, utgör kostnaden för resor för asylsökande.

Kostnaderna för återvändanderesor som ligger i anslagspost 1:7 ökade med drygt 12 miljoner kronor vilket beror på ett högre antal självmant återvändande under året.

DYGNSKOSTNADEN

Kostnaden per inskriven person och dygn var 461 kronor, en ökning med 23 kronor jämfört med 2014. Bodygnskostnaden exklusive förvar har ökat med 28 kronor jämfört med 2014.

Den högre kostnaden beror på bland annat på de dyrare boendealternativen som Migrationsverket tvingades in i framförallt mot slutet av året. Dygnskostnaden i förvar har ökat med 129 kronor till 4 053 kronor vilket beror på högre personalkostnader.

■ ATT BEHÖVA SKYDD OCH ATT ÅTERVÄNDA

FIGUR 53. KOSTNAD FÖR MOTTAGANDE, BOSÄTTNING, ÅTERVÄNDANDE

Kostnad för mottagande, bosättning, återvändande m.m. ¹⁾				varav förvar		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Kostnad för mottagande av asylsökande m.m. (tkr)	7 049 783	9 899 444	16 866 547	324 178	341 755	398 937
varav 1:1 Migrationsverket (tkr)	1 473 271	1 782 027	2 345 423	302 611	321 035	373 827
varav 1:2, Ersättningar och bostadskostnader (tkr)	5 516 575	8 073 594	14 468 051	16 831	16 706	21 238
varav övriga samkostnader (tkr) 2)	3 034	5 004	4 947	605	916	833
varav 1:7, Utresor (tkr)	56 903	38 819	48 125	4 131	3 098	3 039
Antal boendedygn totalt	15 781 075	22 607 679	36 560 577	86 859	87 094	98 435
Antal boendedygn (exkl förvar)	15 694 216	22 520 585	36 462 142			
Kostnad per inskriven och dygn totalt (kr)	447	438	461	3 732	3 924	4 053
Kostnad per inskriven och dygn exklusive förvar (kr)	429	424	452			
1:1 kostnad per inskriven och dygn totalt (kr)	93	79	64	3 484	3 686	3 798
1:1 kostnad per inskriven och dygn exklusi- ve förvar (kr)	75	65	54			
Genomsnittligt antal inregistrerade per dygn totalt	43 236	61 939	100 166			
varav förvar				238	239	270

1) Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

FIGUR 54. MOTTAGANDE AV ASYLSÖKANDE M.M.

	ABO	EBO	Förvar	Övrigt	Summa
Kostnad för mottagande av asylsökande m.m. (tkr) 1)	11 281 086	1 808 218	398 937	3 378 305	16 866 547
Varav ersättning till enskild	1 011 393	623 505	4 363	-712	1 638 550
Varav ersättning till landsting och kommuner	5 291 682	879 441	5 719	2 402 071	8 578 914
Varav ersättning enligt uttl §1	0	0	0	11	11
Varav ersättning enligt uttl §4	0	0	0	835	835
Varav lokalutgifter	2 653 815	17 977	42 671	118 482	2 832 945
Varav personalutgifter	620 613	160 994	279 756	379 973	1 441 335
Varav övrigt	1 703 583	126 301	66 428	477 644	2 373 956
Kostnad per inskriven och dygn	640	159	4 053	454	461
varav andel organiserad verksamhet %	0,1%	0,4%	0,1%	0,0%	0,2%
varav andel organiserad verksamhet kr	0,6	0,6	5,4	0	0,9

Migrationsverket ska erbjuda alla asylsökande tak över huvudet. Här tar asylsökande bussen till ett av Migrationsverkets boenden någonstans i Sverige.

2.9 LEDNINGSANSVAR FÖR LÄNS-STYRELSERNAS ARBETE MED MOTTAGANDE AV BARN UTAN VÅRDNADSHAVARE

I samband med Migrationsverkets prognos i oktober överlämnar verket varje år en beräkning av platsbehov för asylsökande ensamkommande barn till länsstyrelserna. Platsbehovsberäkningen utgör grunden för länsstyrelsernas fastställande av fördelningstal på läns- och kommunivå och därmed också för förhandlingsarbetet med kommunerna.

I en arbetsgrupp på nationell nivå sker ledning och stöd samt samarbete kring barn utan vårdnadshavare. Där ingår Migrationsverkets och länsstyrelsernas nationella och regionala representanter. Länsstyrelsen ansvarar för gruppen och har uppdraget att förhandla med kommunerna. På regional nivå samarbetar verkets regionala experter med respektive länsstyrelse.

Under 2015 gjorde Migrationsverket en utvärdering av anvisningsprinciperna för ensamkommande barn, som infördes den 1 januari 2014. I utvärderingen granskades utfallet av anvisningsprinciperna. Uppdraget redovisades i december 2015 och resulterade bland annat i förslag om en förändrad organisation för frågorna om ensamkommande barn, att handläggerstöd bör tas fram och att IT-systemet utvecklas ytterligare samt att nuvarande fördelningssystem förändras. Utifrån utvärderingen kommer en handlingsplan att tas fram.

LÄGET ÄR ANSTRÄNGT I KOMMUNERNAS MOTTAGNING AV ENSAMKOMMANDE BARN

Under 2015 har cirka 35 000 ensamkommande barn sökt asyl i Sverige. Det är över 28 000 fler än under hela 2014. För landets kommuner innebär den oväntat stora ökningen en ansträngd situation. Mottagningssystemet för ensamkommande barn har under året varit utsatt för stora påfrestningar. Länsstyrelserna beskrev under hösten situationen som akut och att kommunerna fick allt svårare att hitta tak över huvudet för barnen. I brist på lämpliga boendealternativ arbetar ankomstcommunerna hårt för att iordningsställa tillfälliga boendelösningar. Många kommuner som tar emot ensamkommande barn genom anvisningar från Migrationsverket har inte hunnit starta egna gruppboenden eller rekrytera familjehem i den takt som behövs. Den höga arbetsbelastningen inom socialtjänsten begränsar också möjligheterna att tillgodose barnens behov.

För kommunerna är det en stor utmaning att hantera det oväntat stora mottagandet av ensamkommande

barn och att tillgodose alla asylsökande barns behov av skolgång. Samtidigt som antalet ensamkommande barn ökat har också andelen barn i skolåldern ökat bland asylsökande familjer.

2.10 SAMARBETE MED ANDRA AKTÖRER

Enligt instruktionen (SFS 2007/996) ska Migrationsverket samverka med andra myndigheter inom området så att förutsättningar skapas för ett effektivt genomförande av Migrationsverkets verksamheter.

En mängd olika samhällsaktörer har en roll inom migration och integration. Behovet av samordning av åtgärder och utvecklingsinsatser mellan myndigheter och andra aktörer är stort.

Den 1 januari 2015 inrättades nationell samordning som en fristående funktion på Migrationsverket. Nationell samordning ska samverka med andra myndigheter och externa intressenter i syfte att förenkla för individen och samtidigt skapa ökad nytta för samhället.

Målet är att underlätta kommunikationen mellan aktörer. Frågor som rör flera myndigheter och aktörer ska hanteras på ett sätt som gynnar den sökande. Det främsta uppdraget är att samordna insatser inom området migration, integration och etablering. Det ska inte förväxlas med Arbetsförmedlingens nuvarande uppdrag att samordna etableringsinsatser för vissa nyanlända.

2.10.1 AVSIKTSFÖRKLARING OM SAMARBETE

I slutet av 2014 skrev tio myndigheter under en gemensam avsiktsförklaring inom migrations- och integrationsområdet. Utifrån en helhetssyn på migranten ska man förenkla för individen och samtidigt skapa ökad nytta för samhället. Genom bättre samordning ska man stärka kvaliteten och använda myndigheternas samlade resurser så effektivt som möjligt. Målet är att utveckla befintliga processer och åstadkomma betydande förbättringar ur ett helhetsperspektiv.

Deltagande myndigheter är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Länsstyrelserna, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Polisen, Skatteverket, Skolverket, Statens Institutionsstyrelse, Tillväxtverket och Migrationsverket.

Under 2015 har fokus legat på att utvidga det pågående arbetet.

2.10.2 PÅGÅENDE ARBETEN INOM RAMEN FÖR AVSIKTSFÖRKLARINGEN

MÖTESPLATSER OCH INFORMATION

Inom ramen för försöket *Mötesplatser och information* utvecklas tvärprofessionella team på servicekontor på fyra orter i landet. Migrationsverket har under 2015 deltagit i projektets styrgrupp tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och SKL. De fyra orterna är Norrköping, Alingsås, Borlänge och Ljusdal. Syftet är att förenkla nyanländas kontakt med olika myndigheter genom att myndigheterna samlas under samma tak. På sikt är målet att det ska gå snabbare för nyanlända att etableras och nå egen försörjning samtidigt som myndigheternas kostnader minskar.

I praktiken kan det gå till så här: de nyanlända kallas till servicekontoret för att bli delgivna beslut om upphållstillstånd av Migrationsverket. Där finns Skatteverket på plats för att ta emot ansökan om personnummer. Sedan tar Försäkringskassan över och informerar om de generella socialförsäkringarna, Arbetsförmedlingen skriver in personen i etableringsprogrammet och hos kommunens representant finns möjlighet att ansöka om till exempel barnomsorg, skola och ekonomiskt bistånd. För de äldre som inte omfattas av Arbetsförmedlingens etableringsprogram finns Pensionsmyndigheten på plats för att informera om vad som är aktuellt för pensionärer. Den initiale processen som normalt tar flera veckor går i de flesta fall på 3–4 timmar. Dessutom är det mindre risk för att de nyanlända "bollas" mellan myndigheter.

Försöksverksamheten har utvärderats genom mätning av kundupplevelse. Deltagarna såg det som mycket positivt att de fick träffa de allra viktigaste myndigheterna under en och samma dag.

Även en samhällsekonomisk utvärdering har genomförts som visar att det ligger stora värden i en ökad myndighetssamverkan kring etableringsprocessen för nyanlända i arbetsför ålder. Värdet ligger i:

1. intäkt på organisationsnivå – total resursanvändning minskas,
2. intäkt på individnivå – kortare tid för handläggningsprocessen minskar tiden till arbetsmarknad och egenförsörjning,
3. intäkt på individnivå – effektivare rustad individ minskar tiden till egenförsörjning.

Samarbetet mellan myndigheterna på de fyra orterna kommer att fortsätta inom ordinarie verksamhet under 2016.

Försöket mottog en europeisk utmärkelse under hösten 2015 som delades ut av European Public Sector Award (ESPA), för samarbeten inom offentlig sektor som syftar till att förbättra samhället.

SAMORDNINGSSNUMMER TILL ALLA ASYLSÖKANDE

Under året utarbetade representanter för Socialstyrelsen, Skatteverket och Migrationsverket en gemensam skrivelse som överlämnades till regeringskansliet i juni. Skriven var en begäran om en översyn av regelverket för användning av samordningsnummer. Detta var ett resultat av det samarbete för en gemensam personbeteckning för asylsökande som påbörjats redan två år tidigare.

Regeringen beslutade i oktober 2015 att Skatteverket tillsammans med Migrationsverket och Socialstyrelsen ska utreda förutsättningarna för att låta samtliga asylsökande i Sverige erhålla samordningsnummer. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2016.

PROGNOSER OCH MIGRANTPROFILER

Aktörer i etableringsprocessen behöver kunskap för att bättre kunna ta emot asylsökande och nyanlända. Idag begränsas möjligheten till utvecklad och tidig planering bland annat av att information kommer sent och i icke sammanhållen form.

Migrationsverket har information som kan vara till nytta för myndigheter och aktörer i etablerings- och bosettingsprocessen. Genom anpassad och tillgänglig information skulle förutsättningarna för en god planering kunna stärkas. På grund av det ökade antalet personer som sökt asyl i Sverige under hösten har detta arbete dock prioriterats ned av organisationen.

TILLVÄXTVERKET

Tillväxtverket och Migrationsverket har under 2015 tagit fram en gemensam handlingsplan till ett samarbete som visar på vikten av tidiga initiativ redan under asyltiden. Myndigheterna avser att initiera och utveckla gemensamma insatser för att underlätta:

- för nyanlända att starta företag snabbare,
- för utländska företagare att etablera sig i Sverige,
- för företag i Sverige att rekrytera kompetens från länder utanför EU,
- matchning mellan företags kompetensbehov och nyanländas kompetens, erfarenhet och intressen,
- integration i samhälle och arbete/försörjning genom socialt företagande.

ARBETSFÖRMEDLINGEN

Migrationsverket har tillsammans med Arbetsförmedlingen kommit överens om en prioritering av gemensamma arbeten under 2015.

Utgångspunkten är att den nyanlände ska kunna använda sin kompetens i Sverige för att snabbare nå egenförsörjning. Arbetsförmedlingen har funnits på plats på asylboenden för att till exempel genom kompetenskartläggningar ta tillvara den tid en individ bor på ett anläggningsboende.

2.10.3 SAMVERKAN MED FÖRETAG OCH ORGANISATIONER

MYRORNA

Det pågår ett samarbete på nationell nivå med Myrorna. Ett första steg under 2015 har handlat om praktikplatser för asylsökande. Uppstart för de första praktikplatserna sker 2016 i samarbete med Migrationsverkets mottagningsenhet i Norrköping. På nationell nivå påbörjades diskussioner under året om möjligheterna till utökat samarbete med särskilt fokus för praktik riktad till kvinnor med barn.

GRÖN NÄRING

Skogsstyrelsen har under lång tid arbetat med arbetsförberedande åtgärder tillsammans med Arbetsförmedlingen. 2015 kontaktade de Migrationsverket för att möjliggöra insatser för nyanlända inom Grön näring. Skogsstyrelsen vill erbjuda arbetsförberedande åtgärder och svenskundervisning tillsammans med andra myndigheter i ett kommande samarbete eller projekt.

Migrationsverket har inlett ett samarbete med Skogsstyrelsen, Arbetsförmedlingen samt SKL inom Areell och Grön näring. Arbetet prioriterades dock ned med anledning av det ökade antalet asylsökande under hösten 2015.

SAMARBETE MED VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

I ett samarbete med Västra Götalandsregionen har möjligheten att identifiera sjukvårdspersonal under asyltiden prövats under året. Målet är att korta tiden för validering och starta medicinsvenska redan under asyltiden. I detta samarbete ingår Socialstyrelsen och Arbetsförmedlingen. Under året har även Malmö stad tagit initiativ till samarbete för att underlätta etablering.

REGIONALA SCENARIOANALYSER

Migrationsverket har gett Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, i uppdrag att genomföra scenarioanalyser av asylsystemet 2014–2017 på nationell nivå. Syftet var att skapa en bild av hur samhället kan möta de behov som uppstår när antalet asylsökande är mycket stort under en längre period. Målet var att göra en gemensam bedömning av påfrestningarna samt diskutera med tjänstemän på berörda departement. Detta genomfördes under våren 2015.

Som en följd av detta uppdrag har även regionala scenarioanalyser påbörjats i Västra Götalands region, Dalarnas län och Kalmar län. Den regionala scenarioanalysen ska likna den nationella analysen för myndigheter men ha fokus på kommuner och lokalsamhälle inom regionen/länet. En första redovisning sker under det första kvartalet 2016.

FOLKBILDNINGSRÅDET

Migrationsverket har under våren 2015 haft kontakt med Arbetsförmedlingen och Folkbildningsrådet. Målet är en utbildning för personer med uppehållstillstånd som fortfarande är inskrivna i Migrationsverkets mottagningsystem och inte påbörjat sin etableringsplan. Fokus har varit samverkan för att underlätta för den enskilde att skyndsamt påbörja sin etablering. I vårbudgeten för 2015 tilldelade regeringen Folkbildningsrådet 30 miljoner kronor att fördela till studieförbunden under 2015.

AVSIKTSFÖRKLARING FRÅN MIGRATIONSVERKET OCH SVENSKA RÖDA KORSET

I juli 2015 skrev Migrationsverket och Svenska Röda Korset under en gemensam avsiktsförklaring om samverkan. Den innebär att man ska verka för en kontinuerlig dialog i syfte att stärka det lokala samhällets beredskap och förmåga att bidra till ett humant och värdigt mottagande. Vidare framgår att Migrationsverket och Svenska Röda Korset ska samverka i frågor relaterade till människor som söker skydd i Sverige undan katastrofer, väpnade konflikter och andra oroligheter. Samverkan kan handla om stöd i asylprocess och familjeåterförening, hälsofrågor, sociala verksamheter samt introduktion till samhället.

Med anledning av det ökande antalet asylsökande under hösten har samarbetet handlat om samordning nationellt för de särskilda insatser som genomförts av Röda Korset runt om i landet. Avstämningar har skett månadvis sedan augusti månad.

2.11 ÅTERVÄNDANDE

ÅTERVÄNDANDERÄRENDE

Ett återvändandeärende registreras av Migrationsverket när ett beslut om avvisning eller utvisning vinner laga kraft eller blir verkställbart genom beslut om omedelbar verkställighet.

Ett återvändandeärende registreras även i de fall en utlänningsåterkallar sin asylansökan, nöjdförklarar sig angående beslutet om avvisning eller utvisning eller när ett tillstånd återkallas.

Utlänningen kallas därefter till samtal till den mottagningsenhets där han eller hon är inskriven och får information om återvändandeprocessen.

Ett återvändandeärende är öppet till dess det antingen sker en utresa, ärendet lämnas över till Polismyndigheten för verkställighet eller avskrivs. Återvändandeärendet avslutas då hos Migrationsverket. Oberoende av vilken myndighet som har ansvar för återvändandet ska det genomföras under humana och värdiga former. ●

En person som ska avvisas eller utvisas ska i första hand återvända frivilligt eller med stöd av Migrationsverket. Om inte det går är det polisens ansvar att verkställa beslutet. Målet är att så många som möjligt ska återvända frivilligt och så snabbt som möjligt.

Resultatet av årets samlade återvändandearbete visar på positiva trender i förhållande till höstens stora ökning av antalet nya asylsökanden samt de prioriteringar myndigheten tvingats att göra. Trenden är att fler personer återvänder frivilligt och att handläggningstiden i återvändandet generellt minskar.

Ett återvändandeärende indelas i olika processer. Processen styrs av hur återvändandeärendet handläggs vid ansökan om uppehållstillstånd. Ett återvändandeärende kan fördelas på normalprocess, snabbprocess och Dublinprocess. Samtliga tre processer omfattar personer som har ansökt om asyl och fått avslag på sin ansökan. Vidare finns återvändandeärende inom tillståndsprocessen som omfattar personer som inte sökt asyl. Oftast avser detta personer som fått avslag på sin förlängning av sitt uppehållstillstånd och som förutsätts lämna Sverige.

OLIKA ÅTERVÄNDANDERÄRENDE

- Normalprocess – grunden för ansökan är asyl och den sökande har av- eller utvisats enligt 8 kap. 1–3 §§ Utlänningslagen eller 8 kap. 6 § samma lag samt återinresta med gällande beslut om av- eller utvisning enligt 12 kap. 23 § utlänningslagen.
- Snabbprocess – grunden för ansökan är asyl och den sökande avvisas enligt 8 kap. 1–3 §§ utlänningslagen och med anvisande om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 § samma lag.
- Dublinprocess – grunden för ansökan är asyl och den sökande ska överföras till en EU-stat eller Norge, Schweiz, Island eller Liechtenstein enligt Dublinförordningen.
- Tillståndsprocess – grunden för ansökan är tillstånd och den sökande har av- eller utvisats till hemland eller tredjeland enligt 8 kap. 1–3 §§, 8 kap. 6 § utlänningslagen även ärenden där omedelbar verkställighet anvisas enligt 12 kap. 19 § samma lag. ●

Migrationsverket har i många år satsat på att det frivilliga återvändandet ska öka. De senaste åren har större fokus lagts på arbetsmetoder, som samtalsmetodik och motivationssamtal. Det sker genom utbildning för handläggare som arbetar med återvändande. Resultatet av insatserna under åren sammanfattas med att verket har både hanterat fler nya återvändandeärenden och fler har återvänt frivilligt jämfört med samma period föregående år.

2.11.1 INKOMNA

Det ökade antalet asylsökande under hösten 2015 har förutom ett ökat behov av att hitta nya boendeplatser, även gjort att myndigheten omprioriterat i vissa delar av ärendeprocesserna. Exempelvis har förenklingar av ärendehandläggningen genomförts främst i den inledande processen och i delar som berör återvändandearbetet. Prioriteringarna har varit olika beroende på var i landet verksamheten sker. Inom vissa regioner har allt återvändande prioriteras medan i andra regioner har endast ärenden med omedelbar verkställighet och återvändandeärenden i Dublinprocess prioriterats. Handläggningen av ensamkommande barns återvändandeärenden har inte berörts av prioriteringarna.

Samtidigt som antalet nya asylsökande har varit historiskt högt under 2015 har även antalet nya registrerade återvändandeärenden varit högt – framför allt inom snabbprocessen. Under 2015 har drygt 23 000 nya återvändandeärenden registrerats, en ökning om 12 procent jämfört med 2014. Ökningen innefattar även nya återvändandeärenden gällande ensamkommande barn. Dock handlar det om en marginell ökning jämfört med 2014 och motsvarar två procent.

■ ATT BEHÖVA SKYDD OCH ATT ÅTERVÄNDA

FIGUR 55. TOTALT AVSLUTADE ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN OCH GENOMSNITTIG HANDLÄGGNINGSTID PÅ MIGRATIONSVERKET

	2013		2014		2015		Genom-snittlig handläggningstid i dagar
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	
Självmant återvändande	10 038	41%	7 599	37%	9 718	43%	61
varav ensam-kommande barn	137	32%	66	21%	92	32%	122
Överlämnande till polis – avviken	7 803	32%	7 350	36%	7 590	34%	89
varav ensam-kommande barn	149	35%	130	41%	87	30%	208
Överlämnande till polis – tvång	4 851	20%	3 762	18%	3 336	15%	135
varav ensam-kommande barn	80	19%	78	24%	50	17%	215
Avskrivna m.m.	1 901	8%	1 667	8%	1 850	8%	498
varav ensam-kommande barn	57	13%	46	14%	61	21%	246
Totalt	24 593	100%	20 378	100%	22 494	100%	118
varav ensam-kommande barn	423	100%	320	100%	290	100%	190

FIGUR 56. INKOMNA ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN

	2013	2014	2015
Normalprocess	11 263	10 461	11 322
varav ensamkommande barn	376	357	390
Snabbprocess	1 665	2 383	4 471
varav ensamkommande barn	15	19	24
Dublinprocess	8 783	6 505	5 862
varav ensamkommande barn	162	54	32
Tillståndsprocess	1 092	1 168	1 363
varav ensamkommande barn	6	13	4
Totalt	22 803	20 517	23 018
varav ensamkommande barn	559	443	450

Av nya registrerade återvändandeärenden under 2015 registreras de flesta i den så kallade normalprocessen vilket historiskt är en vanlig tendens.

Den största förändringen jämfört med föregående år är att antalet nya återvändandeärenden i snabbprocessen har ökat med 88 procent. En anledning kan vara att det i början av 2015 kom många personer från västra Balkan och sökte asyl. Det gav en direkt påverkan på utfallet av nya registrerade återvändandeärenden. En annan möjlig orsak kan vara att färre ärenden från västra Balkan sorteras in i normalprocessen och istället avgörs i snabbprocessen.

Största antalet av de nya återvändande i normalprocessen, 11 procent, var medborgare i Albanien.

FIGUR 57. INKOMNA ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN, STÖRSTA GRUPPERNA I NORMALPROCESSEN

Medborgarskap (exkl.ensamk.barn)	% av återvändandeärenden 2015
Albanien	1 239 11%
Irak	1 106 10%
Somalia	827 8%
Serbien	624 6%
Kosovo	623 6%
Övriga	6 513 60%
Totalt	10 932 100%

FIGUR 58. NYA REGISTRERADE ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN GÄLLANDE ENSAMKOMMANDE BARN 2015

Medborgarskap (ensamk.barn) 2015	% av nya återvändandeärenden
Marocko	73 19%
Somalia	72 18%
Afghanistan	60 15%
Albanien	51 13%
Irak	14 4%
Övriga	120 31%
Totalt	390 100%

Nya återvändandeärenden avseende ensamkommande barn har ökat under 2015. Majoriteten av nya registrerade återvändandeärenden gällande ensamkommande barn var medborgare från Marocko och Somalia.

Nya registrerade återvändandeärenden gällande ensamkommande barn 2015.

2.11.2 AVGJORDA

Behovet av lediga boendeplatser är stort i hela landet vilket ger ett ökat tryck på att personer som fått avslag på sin asylansökan ska lämna Migrationsverkets mottagningsystem. För att öka omsättningen har en av prioriteringarna under 2014 och 2015 varit att återvändandearbetet prioriteras för personer i anläggningsboende.

Det är flera faktorer som krävs för frivilligt återvändande. Målet är att personer med av- eller utvisningsbeslut i dialog med Migrationsverket återvänder frivilligt. För att kunna motivera ett frivilligt återvändande krävs att den sökande förstår konsekvenserna av att inte medverka. Det rör sig om allt från risken att få ett återreseförbud till tvångsverkställigheter som kan genomföras. Den enskildes egena initiativ och medverkan påverkar tiden mellan verkställbart beslut och att ärendet avslutas hos Migrationsverket.

Att återvändande har prioriterats under 2015 avspeglas även i utfallet för återvändandearbetet. Migrationsverket redovisar att 2015 har ett förhållandevis högt frivilligt återvändande, korta handläggningstider i återvändandet och kontroll över antalet öppna ärenden.

Generellt kan nämnas att personer som återvänder frivilligt har kortare handläggningstid från beslut till återvändande och även kortare total vistelsetid i mottagningsystemet än de ärenden som överlämnas till polisen. Asylsökande från västra Balkan har ett högt frivilligt återvändande och korta handläggningstider med kort total tid i mottagningsystemet. Det påverkar återvändandestatistiken positivt. I ärenden där tvångsmedel används är resultatet det motsatta: längre handläggningstider och längre vistelsetider.

Handläggningen av ett återvändandeärende påverkas av flera olika faktorer som exempelvis:

- medborgarskap,
- tillgänglighet av identitetshandlingar,
- mottagarland,
- familjekonstellation,
- tiden personen har varit ifrån sitt ursprungsland,
- tid i Sverige,
- hälsotillstånd.

Även om Migrationsverket inte kan påverka många externa faktorer följer verket upp orsakerna till avvikeler mellan uppdrag, utfall och prognos. Skillnaderna i genomsnittlig handläggningstid i återvändararbetet gäller främst tiden från beslut till ett frivilligt återvändande. Den totala tiden har minskat från 130 dagar under 2014 till 118 dagar 2015. Samtidigt som den totala handläggningstiden i återvändararbetet har sjunkit under 2015 har även andelen frivilligt återvändande ökat från 37 procent till 43 procent.

I normalprocessen har antalet avgjorda ärenden ökat och samtidigt har den genomsnittliga handläggningstiden i återvändararbetet minskat i förhållande till föregående år. Frivilligt återvändande visar på en positiv trend vad gäller antalet, andelen och den genomsnittliga handläggningstiden från beslut till ett frivilligt återvändande.

Antalet avgjorda återvändandeärenden avseende ensamkommande barn i normalprocessen har också ökat jämfört med föregående år. Däremot har den genomsnittliga handläggningstiden i återvändararbetet avseende ensamkommande barn ökat något under 2015 jämfört med föregående år.

Förutom högt frivilligt återvändande har även antalet ärenden som överlämnats till polisen minskat jämfört med föregående år. Orsaken till den lägre andelen överlämnanden kan bero på olika faktorer, som sammansättningen av nationaliteter och ursprungsland.

Den största förändringen jämfört med 2014 har skett i återvändandeärenden som hanteras inom snabbprocessen. Under 2015 har cirka 4 500 återvändandeärenden i snabbprocessen avslutats vilket är en ökning med 101 procent jämfört med föregående år. Både genomsnittliga handläggningstider i återvändandet och andelen som återvänt självmant visar på ett positivt resultat under 2015. En av orsakerna till det positiva resultatet är de särskilda insatser som har genomförts under året avseende personer från västra Balkan. Exempelvis har totalt fem plan chartrats av Migrationsverket med destination till Albanien och Kosovo med totalt 411 personer som återvänt frivilligt.

Antalet nya återvändandeärenden som handläggs i Dublinprocessen har minskat under 2015 jämfört med 2014. Antalet avslutade återvändandeärenden i Dublinprocessen har också varit lägre under 2015. De genomsnittliga handläggningstiderna i återvändararbetet har ökat jämfört med föregående år, vilket främst beror på möjligheten att stanna kvar i landet under tiden överklagan lämnats in.

2.11.3 ÅTERETABLERINGSSTÖD

För att underlätta ett återvändande under värdiga former har regeringen infört ett återetableringsstöd. Det riktar sig till personer med av- eller utvisningsbeslut som frivilligt återvänder till länder med mycket begränsade förutsättningar för återetablering. Stödets storlek är 30 000 kronor per vuxen, 15 000 kronor per barn och maximalt 75 000 kronor per hushåll. Även personer som återtagit sin ansökan om asyl kan omfattas av stödet.

Totalt har 609 personer ansökt om återetableringsstöd under 2015, en ökning jämfört med föregående år, varav 216 personer beviljats stödet. Den största gruppen som ansökte och fick stödet var personer som återvände frivilligt till Irak. Den näst största gruppen var de som återvände till Afghanistan.

FIGUR 59. AVSLUTADE ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN OCH GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNINGSTID PÅ MIGRATIONSVERKET – NORMALPROCESSEN

	2013			2014			2015		
	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar
Självmant återvändande	5 247	40%	98	3 720	36%	85	4 627	42%	73
varav ensamkommande barn	81	34%	118	46	19%	107	74	32%	137
Överlämnande till polis – avviken	2 589	20%	129	2 496	24%	115	2 705	24%	124
varav ensamkommande barn	69	29%	142	86	39%	186	72	31%	227
Överlämnande till polis – tvång	3 752	29%	158	3 003	29%	142	2 428	22%	161
varav ensamkommande barn	59	25%	235	62	29%	273	42	18%	217
Avskrivna m.m.	1 533	12%	725	1 253	12%	818	1 309	12%	619
varav ensamkommande barn	28	12%	435	30	13%	393	44	19%	269
Totalt Normalprocess	13 121	100%	194	10 472	100%	196	11 069	100%	169
varav ensamkommande barn	237	100%	192	224	100%	221	232	100%	204

FIGUR 60. AVSLUTADE ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN OCH GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNINGSTID
PÅ MIGRATIONSVERKET – SNABBPROCESSEN

	2013			2014			2015		
	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar
Självmant återvän-dande	908	52%	56	927	42%	46	2 294	51%	34
varav ensamkom-mande barn	8	62%	89	6	33%	87	5	38%	51
Överlämnande till polis – avviken	450	26%	67	837	38%	48	1 591	35%	60
varav ensamkom-mande barn	4	31%	31	8	44%	94	3	23%	63
Överlämnande till polis – tvång	319	18%	85	326	15%	70	423	9%	54
varav ensamkom-mande barn	1	8%	43	2	11%	161			
Avskrivna m.m.	62	4%	80	137	6%	86	175	4%	79
varav ensamkom-mande barn			2		11%	87	5	38%	51
Totalt Snabbprocess	1 739	100%	65	2 227	100%	53	4 483	100%	47
varav ensamkom-mande barn	13	100%	68	18	100%	98	13	100%	54

FIGUR 61. AVSLUTADE ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN OCH GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNINGSTID
PÅ MIGRATIONSVERKET – DUBLINPROCESSEN

	2013			2014			2015		
	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar
Självmant återvän-dande	3 202	37%	37	2 271	34%	46	1 966	35%	52
varav ensamkom-mande barn	47	28%	47	11	15%	53	11	32%	60
Överlämnande till polis – avviken	4 528	52%	41	3 772	57%	50	3 035	54%	63
varav ensamkom-mande barn	74	44%	52	33	46%	88	7	21%	121
Överlämnande till polis – tvång	707	8%	42	386	6%	45	445	8%	60
varav ensamkom-mande barn	20	12%	52	14	20%	137	8	24%	205
Avskrivna m.m.	213	2%	82	176	3%	78	217	4%	91
varav ensamkom-mande barn	28	17%	98	13	18%	87	8	24%	152
Totalt Dublinprocess	8 650	100%	41	6 605	100%	49	5 663	100%	60
varav ensamkom-mande barn	169	100%	58	71	100%	92	34	100%	128

■ ATT BEHÖVA SKYDD OCH ATT ÅTERVÄNDA

FIGUR 62. AVSLUTADE ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN OCH GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNINGSTID PÅ MIGRATIONSVERKET – TILLSTÅNDSPROCESSEN

	2013			2014			2015			Genom-snittlig handläggningstid i dagar
	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar	Antal	Andel	Genom-snittlig handläggningstid i dagar	Antal	Andel		
Självmant återvändande	681	63%	66	681	63%	67	831	65%	92	
varav ensamkommande barn	1	25%	51	3	43%	46	2	18%	96	
Överlämnande till polis – avviken	236	22%	114	245	23%	190	259	20%	219	
varav ensamkommande barn	2	50%	84	3	43%	277	5	45%	148	
Överlämnande till polis – tvång	73	7%	165	47	4%	252	40	3%	263	
varav ensamkommande barn										
Avskrivna m.m.	93	9%	283	101	9%	399	149	12%	513	
varav ensamkommande barn	1	25%	9	1	14%	458	4	36%	419	
Totalt Tillståndprocess	1 083	100%	102	1 074	100%	134	1 279	100%	172	
varav ensamkommande barn	4	100%	57	7	100%	204	11	100%	237	

FIGUR 63. ANTALET UTRESOR FRÅN SVERIGE 2015 FÖRDELAT PÅ MEDBORGARSKAP OCH DESTINATION

Medborgarskap	Utresa med hjälp av Migrationsverket				Utresa med hjälp av polisen				Totalt
	Hemlandet	EU/EES-land	Övrigt	Totalt migr	Hemlandet	EU/EES-land	Övrigt	Totalt polisen	
Albanien	1 664	86	49	1 799	345	29	52	426	2 225
Irak	798	200	128	1 126	28	40	9	77	1 203
Kosovo	764	116	66	946	128	36	22	186	1 132
Serbien	868	26	55	949	118	8	17	143	1 092
Syrien	22	319	274	615	60	8	68	683	
Övriga	2 780	1 924	494	5 198	869	696	163	1 728	6 926
Totalt	6 896	2 671	1 066	10 633	1 488	869	271	2 628	13 261

FIGUR 64. ÖPPNA ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN VID ÅRETS UTGÅNG

Typ av återvändandeärende	2013			2014			2015		
	Totalt	Handläggningstid för öppna ärenden							
Normalprocess	4 658	464	4 766	381	5 313	385			
Dublinprocess	1 178	34	994	52	1 126	67			
Snabbprocess	331	86	493	89	494	117			
Tillståndsprocess	352	282	541	303	829	386			
Totalt	6 519	357	6 794	305	7 762	303			

FIGUR 65. ÄRENDEN AVSEENDE UTBETALNING AV ÅTERETABLERINGSSTÖD FÖR PERSONER FRÅN VISSA LÄNDER SOM ÅTERVÄNDER SJÄLVMANT 2015

Medborgarskap	Inkomna	Avgjorda	varav bifall	varav avslag	varav avskrivna m.m.
Irak	359	316	94	209	13
Afghanistan	75	77	36	34	7
Somalia	27	31	23	6	2
Statslös	30	31	19	6	6
Sudan	21	22	18	4	0
Övriga	97	85	26	48	11
Totalt	609	562	216	307	39

FIGUR 66. ÄRENDEN AVSEENDE UTBETALNING AV ÅTERETABLERINGSSTÖD FÖR PERSONER FRÅN VISSA LÄNDER SOM ÅTERVÄNDER SJÄLVMANT 2015

År	Inkomna	Avgjorda	varav bifall	varav avslag	varav avskrivna	varav övriga	Genomsnittlig handläggningstid i dagar	Bifalls- andel totalt
2007	85	42	15	27			31	36%
2008	1385	1341	1071	227	27	16	30	80%
2009	2125	2046	1735	257	37	17	27	85%
2010	1863	1954	1428	468	26	32	30	73%
2011	1401	1365	923	391	33	18	23	68%
2012	876	902	614	241	25	22	53	68%
2013	633	631	433	159	21	18	54	69%
2014	323	327	216	80	17	14	89	66%
2015	609	562	216	307	23	16	58	38%

2.12 SÄKERSTÄLLANDE AV IDENTITETSUPPGIFTER

2.12.1 FÖREKOMSTEN AV IDENTITETSUPPGIFTER SOM GÖR DET MÖJLIGT ATT VERKSTÄLLA ETT AVLÄGSNADEBESLUT I ÄRENDEN SOM ÖVERLÄMNATS TILL POLISEN

Identitetsfrågan är en viktig faktor med stor påverkan på myndigheternas möjligheter att genomföra ett återvändande. Sedan januari 2013 har kategorisering av återvändandeärenden genomförts enligt särskild ordning på Migrationsverket. För att ytterligare lägga fokus på identitetsarbetet under migrantprocessen görs en kategorisering av identiteten vid mottagningens utredningssamtal sedan sommaren 2015. Ärendet kategoriseras utifrån vilka identitetshandlingar som har inlämnats till myndigheten och delas in i tre olika kategorier. Under 2015 har en identitetshandling visats upp i 44 procent av de återvändandeärenden som överlämnats till polisen. Detta är en marginell ökning jämfört med 2014. Den främsta anledningen är att de ärenden som överlämnats till polisen under 2015 har varit av svårare karaktär och i vissa fall inte ens verkställbara.

2.12.2 DE TRE IDENTITETSKATEGORIerna

Migrationsverket kategorisera ärenden utifrån tre identitetskategorier som är följande:

- kategori 1 – passhandling i original, inrikespass, identitettskort, medborgarskapsbevis, militärbok och/eller sjömansbok, en tillfällig resehandling och barn födda i Sverige med moderskapsintyg som inlämnats till Migrationsverket,
- kategori 2 – födelseintyg, dopattest, vigselbevis, betyg, körkort och andra handlingar som i första hand inte utfärdats i syfte att styrka en persons identitet,
- kategori 3 – identitetshandlingar saknas.

Identitetskategoriseringen genomförs i samband med verifiering av handling eller vid mottagningens utredningssamtal och följs därefter upp om nya handlingar inkommer.

Nedan redovisas en analys av ärenden som lämnats över till polisen för verkställighet. Dublinärenden är inte inräknade eftersom fastställande av identitet sällan är av avgörande betydelse i ärenden som handläggs enligt Dublinprocessen.

■ ATT BEHÖVA SKYDD OCH ATT ÅTERVÄNDA

Under 2014 var 42 procent av ärendena överlämnade till polisen (tvång) i kategori 1 och 2 medan 19 procent av ärendena inte hade en registrerad kategorisering vid ett överlämnande till polisen. Under 2015 var 45 procent i kategori 1 och 2 medan 16 procent inte hade en registrerad kategorisering vid överlämnandet. Det kan konstateras att andelen ärenden där fortsatt identitetsutredning är nödvändig har minskat något.

Av de ärenden som kategoriseras under 2014 var 46 procent av ärenden överlämnade till polisen (avvikna) i kategori 1 och 2 medan 29 procent inte hade en registrerad kategorisering vid överlämnandet till polisen. Under 2015 var 48 procent i kategori 1 och 2 medan 23 procent inte hade en registrerad kategorisering vid överlämnandet.

FIGUR 67. ÖVERLÄMNADE TILL POLISEN (TVÅNG) EXKL. DUBLINPROCESS 2014

ID-kategori	Normal-process	Snabbprocess	Tillståndsprocess	Totalt
Kategori 1	534	103	17	654
Kategori 2	697	46	11	754
Kategori 3	1272	69	1	1342
Inte kategoriserade	500	108	18	626
Total	3003	326	47	3376

FIGUR 68. ÖVERLÄMNADE TILL POLISEN (TVÅNG) EXKL. DUBLINPROCESS 2015

ID-kategori	Normal-process	Snabbprocess	Tillståndsprocess	Totalt
Kategori 1	577	163	20	760
Kategori 2	502	41	3	546
Kategori 3	1037	72	4	1113
Inte kategoriserade	312	147	13	472
Total	2428	423	40	2891

FIGUR 69. ÖVERLÄMNADE TILL POLISEN (AVVIKNA) EXKL. DUBLINPROCESS 2014

ID-kategori	Normal-process	Snabbprocess	Tillståndsprocess	Totalt
Kategori 1	607	223	100	930
Kategori 2	561	97	47	705
Kategori 3	715	168	7	890
Inte kategoriserade	613	349	91	1053
Total	2496	837	245	3578

FIGUR 70. ÖVERLÄMNADE TILL POLISEN (AVVIKNA) EXKL. DUBLINPROCESS 2015

ID-kategori	Normal-process	Snabbprocess	Tillståndsprocess	Totalt
Kategori 1	795	549	109	1453
Kategori 2	488	191	42	721
Kategori 3	960	362	11	1333
Inte kategoriserade	462	489	97	1048
Total	2705	1591	259	4555

Migrationsverkets identitetskategorisering utgår från andra parametrar än polisens kategorisering av ärendet. Polisen kategorisera ett ärende utifrån om det är enkelt eller svårt att genomföra en verkställighet. Exempelvis kan en utlännings ha underlåtit att uppvisa en identitetshandling under tiden som Migrationsverket var handläggande myndighet, det vill säga ärendet tillhör kategori 3. Däremot kan polisen bedöma det som ett enkelt ärende utifrån ett verkställighetsperspektiv då de har möjlighet att använda sig av tvångsmedel. Det är också förhållandevis vanligt att ett ärende i verkets kategori 2 hamnar i polisens kategori 3 vid ett överlämnande och blir svårare, i vissa fall i princip omöjliga, att verkställa för polisen om inte personen medverkar.

2.12.3 ID-ARBETE, EURODAC OCH VIS

FINGERAVTRYCKSREGISTER

AFIS är det nationella automatiserade fingeravtrycksidentifieringssystemet. AFIS handhas av Rikspolisstyrelsen och innehåller Polisens och Migrationsverkets fingeravtrycksregister.

EURODAC är en databas, i huvudsak över fingeravtryck från alla personer över 14 år som sökt asyl i någon av Europeiska Unionens medlemsstater samt Island, Norge och Schweiz. Databasen inrättades den 15 januari 2003. Syftet med Eurodac är möjliggöra en effektivare tillämpning av Dublinförordningen. ●

Under 2015 har cirka 131 000 fingeravtryck upptagits och sökts mot AFIS och Eurodac. Av dessa har nästan 41 000 gett träff i Eurodac och drygt 7 200 i AFIS. Dessa personer finns alltså sedan tidigare registrerade i Eurodac som asylsökande eller registrerade för att illegalt ha tagit sig över gränsen till territoriet – eller i AFIS som asylsökande eller dömda/misstänkta för brott.

FIGUR 71. UPPTAGNA FINGERAVTRYCK OCH TRÄFFAR

	2013	2014	2015
Upptagna fingeravtryck	45 775	69 785	131 331
Träff i Eurodac	12 984	17 564	40 976
Träff i AFIS	6 068	7 322	7 244

De fem vanligaste medlemsstaterna Migrationsverket har fått träff mot är:

- Grekland (24 050)
- Ungern (11 642)
- Tyskland (7 994)
- Italien (3 119)
- Danmark (1 717)

De fem vanligaste nationaliteterna som givit träff är:

- Afghanistan (21 934)
- Syrien (11 788)
- Somalia (4 395)
- Eritrea (2 499)
- Irak (7 718)

För att öka tillgängligheten och korta vistelsen i Europa har Eurodacflödet automatiseras under hösten.

Förändringen gör att fingeravtryck automatiskt skickas till Eurodac för sökning oberoende av när sökningen utförs. Även svaret registreras automatiskt. Tack vare den höga tillförlitligheten kan Migrationsverket sortera ärenden som "normal" eller "Dublin" baserat på svaret.

I juli 2015 ersattes den nuvarande Eurodacförordningen med en ny förordning som bland annat ger brottsbekämpande myndigheter möjlighet att under vissa omständigheter använda Eurodac för brottsbekämpande ändamål. Till dagens datum har ännu inte någon sökning för brottsbekämpande ändamål genomförts.

Visa Information System (VIS) är Schengenländernas gemensamma system för visum som har varit igång sedan oktober 2011. Införandet av VIS startade vid Schengenländernas utlandsmyndigheter i Nordafrika i oktober 2011 och har rullats ut över världen under de följande åren. Alla personer som söker visum till Schengenområdet på utlandsmyndigheter lämnar fingeravtryck, personuppgifter och foton som skickas till VIS-databasen. I dagsläget innehåller VIS-databasen visumansökningar från drygt tio miljoner personer. Uppgifter i datasystemet lagras i fem år.

Sedan maj 2012 söker Migrationsverket regelbundet i VIS i asylärenden. Under 2015 blev det knappt 7 300 träffar i VIS-databasen, att jämföra med 2014 då det blev knappt 6 300 träffar. Av träffarna utgjordes cirka 3 600 av så kallad Dublinindikation. Det är träffar där visering i ett Schengenland är giltig eller har gått ut max sex månader från asylansökningsdatum räknat. Detta är ett av de kriterier som måste vara uppfyllt för att Migrationsverket med stöd av Dublinförordningen ska kunna utreda om annat land är ansvarigt för att pröva asylansökan. De vanligaste länderna Migrationsverket fått träff på är Syrien, Irak och Iran.

I slutet av år 2015 övertog Migrationsverkets ID-enhet verifieringen av träffarna i VIS från det automatiserade systemet. VIS har under 2015 uppvisat en stor felmargin. Därför togs beslutet att alla träffar ska verifieras manuellt av fingeravtryckspersonal på ID-enheten.

Migrationsverket och polisen samarbetar för att ge polisens åtkomst till VIS i brottsbekämpande syfte.

Migrationsverket har fem förvar på fem orter: Åstorp, Göteborg, Flen, Märsta och Gävle. I ett av aktivitetsrummen i Märsta håller man sig sysselsatt vid datorerna.

2.13 FÖRVAR

Beslut om förvar kan fattas av Migrationsverket eller av Polismyndigheten. Förvar används i huvudsak för att säkerställa att en person är tillgänglig så att ett beslut om avvisning kan genomföras. Förvar kan även användas om det är nödvändigt för att utreda någons rätt att vistas i landet eller om någons identitet är oklar. Det är ett viktigt verktyg för ett effektivt och hållbart asylsystem och för att tiden i mottagningssystemet ska vara så kort som möjligt. Migrationsverket är ansvarig för förvarsverksamheten och för att beslut om förvar ska kunna verkställas. Migrationsverket ansvarar även för tillsyn och behandling av förvarstagna.

Totalt hade Migrationsverket 255 ordinarie förvarsplatser vid 2015 års utgång samt ytterligare 76 förberedda beredskapsplatser fördelat på nio förvarsenheter på fem orter – Åstorp, Göteborg, Flen, Märsta och Gävle. Det totala antalet förvarsplatser kan vid behov därmed uppgå till 331.

Under året har en genomlysning av förvarslokalerna påbörjats för att bestämma en miniminivå för förvarsanläggningars säkerhet mot rymningar och fritagning.

Genomlysningen avser tekniska specifikationer på byggnader, larm och kameraövervakning. Migrationsverket utreder också förutsättningarna för att etablera förvarsverksamhet i region Nord.

För att förebygga självmordsförsök och att personer skadar sig själva har ett standardiserat så kallat screeninginstrument börjat användas när förvarstagna skrivs in på förvaren. Screeningen uppmärksammar riskfaktorer så att förebyggande åtgärder kan sättas in.

Beläggningsgraden på förvaren vid utgången av 2015 var 94 procent. Vid årets utgång fanns 290 personer inskrivna på förvaren.

De genomsnittliga vistelseniderna på förvaren vid utflytt under 2015 har varit 21 dagar vilket är en marginell ökning jämfört med 2014. Antalet förvarstagna har ökat från cirka 3 200 personer föregående år till knappt 4 000 personer år 2015.

Förvarsenheterna har enligt utlänningslagen (11 kap.7 §) möjlighet att skilja intagna från varandra. Anledningen kan vara risk för bråk eller att de skadar

sig själva. Under 2015 har samtliga förvarsenheter ordnat särskilda rum avsedda för avskiljning. Åtgärden har gjort att färre intagna placeras inom Kriminalvården. Förvarstagna som av säkerhetsskäl placeras inom

Kriminalvården har under året i större grad kunnat placeras på särskilda avdelningar på anstalterna Norrtälje och Storboda. Placeringarna har gjort att gemensamheten och öppenheten är större än vid placeringar på häkte.

FIGUR 72. ANTAL AVSLUTADE FÖRVARSVISTELSER 2013–2015 FÖR PERSONER SOM FÖRVARSTAGITS.

		2013		2014		2015	
		Antal vistelser	Genomsnittlig vistelsetid (dgr)	Antal vistelser	Genomsnittlig vistelsetid (dgr)	Antal vistelser	Genomsnittlig vistelsetid (dgr)
BARN	Flickor	42	1,7	40	1,8	20	1,4
	Pojkar	49	2,0	52	3,4	65	9,2
	Delsumma	91	1,9	92	2,7	85	7,4
VUXNA	Kvinnor	422	15,6	378	14,0	378	14,3
	Män	2 901	21,2	2 728	22,0	3 496	21,7
	Delsumma	3 323	20,5	3 106	21,0	3 874	21,0
TOTALT	Summa	3 414	20,0	3 198	20,5	3 959	20,7

En individ kan ha flera vistelser i förvar.

Antal unika individer med avslutade vistelser i förvaret var under respektive år:

Totalt 2013 = 3 185 unika individer

2014 = 3 000 unika individer

2015 = 3 750 unika individer

2.14 ÅTERVANDRING

Det finns en möjlighet att ansöka om bidrag till hemresa och ekonomiskt stöd för den första tiden i hemlandet. Under året har 17 ansökningar inkommit varav åtta har beviljats. De som har fått sin ansökan beviljad har kommit ifrån Libyen. Av de som kan beviljas stöd är försätsättningarna att den sökande inte har egna medel. Några anledningar till att endast åtta ansökningar har beviljats är att de sökande inte har kommit in med begärda kompletteringar eller att de inte fått tillstånd på de grunder som krävs för att söka bidraget. Av årets 100 000 kronor har 14 146 kronor betalats ut.

2.15 MISSTANKAR OM SÄKERHETSHOT OCH FOLKRÄTTSBROTT MED MERA

Migrationsverket ska anmäla till Polismyndigheten eller åklagare om det framkommer misstankar om folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelser i ett ärende hos verket. Migrationsverket ska också bistå Säkerhetspolisen (Säpo) för att förebygga och avslöja brott mot rikets säkerhet och i frågor som rör terrorism.

Säpo kan enligt utlänningsslagen lämna invändningar om ansökan om uppehållstillstånd och rekommendera att en sökande ska utvisas. I vissa fall hanteras säkerhetsärenden enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningkontroll.

I utlänningsslagen framgår också att en person inte är att anses som flykting eller skyddsbehövande om det

finns synnerlig anledning att anta att han eller hon har gjort sig skyldig till bland annat brott mot freden, krigsförbrytelse, brott mot mänskligheten eller andra grova brott. En utlännings är även utesluten från att anses som skyddsbehövande om det finns synnerlig anledning att anta att han eller hon utgör en fara för rikets säkerhet.

UTESLUTANDE/EXKLUSION:

Uteslutande innebär att en person som till exempel begått brott mot mänskligheten kan uteslutas från rätten att betraktas som flykting eller skyddsbehövande. ●

NY SPECIALISTFUNKTION OCH SAMORDNING FÖR SÄRSKILDA INSATSER INOM OMRÅDET

Migrationsverket har under 2015 beslutat om en särskild insats för ärenden där säkerhetshot eller uteslutande kan bli aktuella. I detta ingår bland annat en ny standard och en ny handläggningsordning har inrättats. Syftet med detta är att bättre identifiera möjliga säkerhetsärenden eller ärenden där brott kan misstänkas. De ska också öka förmågan att anmäla ärenden och höja kvaliteten i handläggning och beslut.

En särskild samordnare inom Migrationsverket har inrättats under året. Denne har det övergripande ansvaret för samarbetet med Säpo och hantering av frågor som rör brott mot rikets säkerhet, terrorism eller misstankar om folkrättsbrott. Samordnaren tillhör en

särskilt inrättad sektion som bland annat ansvarar för dessa frågor.

UTÖKAT SAMARBETE MED SÄKERHETSPOLISEN, POLISMYNDIGHETEN OCH ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Ett nära samarbete mellan Migrationsverket och Säpo är en viktig del i arbetet mot terrorism och säkerhetshot. Samarbetet med Säpo har under året fördjupats. Därför undertecknade Migrationsverket och Säpo särskilda överenskommelser i juli 2015.

Migrationsverket och Säpo har under året förbättrat möjligheterna att hjälpa polisen att hitta säkerhetshot i enskilda ärenden. Detta genom beslut om en ny standard för föredragningar och informationsutbyte. En viktig del i det arbetet är etableringen av särskilda kontaktpersoner (SPOC; Single Point of Contact) i varje av verkets sex regioner, med särskilt ansvar för den regionala samverkan med Säpo.

Säpo ska hjälpa Migrationsverket att förstå vid vilken typ av omständigheter som polisen ska kontaktas. I flera ärenden leder samrådet till ett formellt remissförfarande. Under året remitterades 461 ärenden om uppehållstillstånd till Säpo. I 29 ärenden hade Säpo invändningar mot uppehållstillstånd av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet. Under 2015 ökade antalet remitterade ärenden. Efter remiss hade Säpo även invändningar i 26 medborgarskapsärenden och 11 vidarebosättningsärenden.

Migrationsverket har ett särskilt uppdrag att anmäla till polis eller åklagare om det framkommer misstankar om folkrättsbrott i ett ärende. Under året har Migrationsverket, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten fördjupat samarbetet med att i samband med främst asylprocessen anmäla, utreda och lagföra folkrättsbrott samt att utreda och fatta beslut om uteslutande från skyddsstatus (exklusion).

ANMÄLNINGAR OM FOLKRÄTTSBROTT

Migrationsverket har under året gjort 18 anmälningar om misstänkta folkrättsbrott (folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser) till krigsbrottskommisionen.

ÄRENDEN DÄR DEN SÖKANDE UTESLUTITS FRÅN ATT VARA FLYKTING ELLER ANNAN SKYDDSBEHÖVANDE (EXKLUSION)

Sedan april månad 2015 används en särskild registreringsskod för att kunna mäta antalet ärenden där den sökande visserligen har ansetts ha ett skyddsbehov, men det funnits synnerlig anledning att anta att han

eller hon har gjort sig skyldig till folkrättsbrott eller andra grova brott eller utgör ett hot mot rikets säkerhet. Under perioden april till december exkluderades 21 asylsökande.

ÖVRIGA AKTIVITETER

Mellan perioden den 1 april och den 30 september 2015 har samtliga asylprövningsenheter haft uppdrag att genomföra utbildningar om uteslutande. Det bygger på ett nytt avsnitt om uteslutande i Migrationsverkets handläggningsstöd. Syftet är att öka kunskapen om uteslutande bland handläggande personal och därmed bidra till en mer rättsäker prövning av asylärenden.

Utbildningar inom ramen för det Europeiska stödkontoret för asylfrågor (EASO Training Curriculum) har fortsatt under året. Flera utbildningstillfällen i utbildningen "Exclusion" har gjorts under året för att stärka kompetensen.

2.16 RESULTAT FRÅN SYSTEMANALYSEN 2014

I systemanalysrapporten som Migrationsverket lämnade till regeringen 2014 delades utvecklingen och förändringen av asylsystemet upp i tre samverkande delar. Den första handlade om en övergripande mer strukturell del om styrmodellen för departementen i förhållande till myndigheternas styrning och uppföljning av migrantprocessen i sin helhet. Ytterligare en del beskrev enskilda utvecklingsinsatser inom myndheten och av departementet – exempelvis översynen av möjligheten till statligt ägda asylboenden.

Utifrån systemanalysrapporten har Migrationsverket bildat en funktion för systeminriktade process- och verksamhetsanalyser i syfte att förbättra nuvarande processer och mäta effekterna av detta ur ett helhetsperspektiv. Verket utvecklar på så sätt ett systematiskt förbättringsarbete. En särskild funktion – förbättringslabb – har inrättats dit frågor som gäller nationell standard kan ställas. I förbättringslabben görs en analys av frågeställningen utifrån en helhetssyn på processerna och ett genomarbetat förbättringsförslag tas fram. Analyserna bygger till stora delar på de erfarenheter och den metodik som utvecklades vid uppdraget i regleringsbrevet 2014 att genomföra en systemanalys. Syftet är att det ska leda till ett mera systematiskt sätt att mäta och värdera processernas förmåga. Utgångspunkten för arbetet är också metodiiken och erfarenheterna från systemanalysuppdraget.

Den sista och tredje delen handlade om en långsiktigt och strukturell förändring av asylsystemet i sin helhet med utgångspunkt i försöksverksamheter. Syftet med

försöksverksamheterna är att genom analys och faktainsamling se hur asylprocessen på ett bättre sätt kan effektiviseras genom att förbättra vår förmåga att möta variationer i migranternas behov ur ett helhetsperspektiv. Arbetet förutsätter nära samarbete med övriga myndigheter och aktörer med uppdrag i asylprocessen.

Under hösten 2014 inleddes, som en del av det ovan nämnda systemanalysuppdraget, Migrationsverket en regional analys av asylsystemet i Gävleborgs län. Arbetet genomfördes i samarbete med Arbetsförmedlingen i Gävle och Polismyndigheten. Utifrån den regionala systemanalysen har Migrationsverket bildat en enhet i Gävle. Där ingår personal med olika kompetens. De ska mer flexibelt kunna möta sökandes behov. Medarbetarna fördjupade under våren 2015 analysen. Efter det förändrade de arbetsprocessen med fokus på de delar som inte fungerade. I arbetet ska försöksverksamheten hitta nya mätetal och strukturer för styrning samt ha en uppföljning som gynnar en flexibel, effektiv och kvalitativ process. Under 2015 har arbetet fortsatt med att fördjupa systemanalysen med medarbetare från försöksverksamheten i Gävle. Arbetet fortsätter 2016

genom att hantera fler ärenden och identifiera och mäta vad som hindrar dem från att möta asylsökandes behov. I arbetet med uformningen av den nya processen deltar bland andra Arbetsförmedlingen, Borlänge kommun och Söderhamns kommun aktivt.

Förberedelser för uppstart i övriga regioner har inletts och en plan för tillvägagångssätt har tagits fram. Tidplanen för uppstart har reviderats utifrån de regionala förutsättningarna, främst handlar det om Migrationsverkets expansion och det stora antalet asylsökande. Försöksverksamheten i Gävle pausades av dessa skäl under oktober och november. I december 2015 har en försöksverksamhet med fokus på barn utan vårdnadshavare startat i region Syd. Under första kvartalet 2016 kommer ytterligare försöksverksamheter startas i region Stockholm och region Nord. Spridningen av de styrmodeller som tas fram inom ramen för försöksverksamheterna kommer att fortsätta under 2016 inom och mellan regionerna. Under slutet av 2016 bedömer vi även att effekterna av försöksverksamheterna kommer att kunna börja mätas kvalitativt och kvantitativt. ●

3 Att komma till Sverige och att stanna i Sverige

Mål: Underlätta en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och annan rörlighet över gränser inom ramen för den reglerade invandringen.

Med hänsyn till ärendets beskaffenhet tillgodose sökandes och andra intressenters behov vid prövning.

Återrapptering:

- Hur sökandes och arbetsgivares behov gällande skyndsam och korrekt handläggning av förstagångs- respektive förlängningsansökningar avseende arbetstillstånd har tillgodosetts under året i förhållande till föregående år. Redovisningen ska göras med hjälp av för ändamålet lämpliga indikatorer.
- Andelen kompletta ansökningar fördelat på relevanta ärendekategorier och segment samt de åtgärder som genomförs för att öka andelen kompletta ansökningar. Eventuella förändringar i förhållande till föregående år ska analyseras.
- Hur variationen i handläggningstider vad avser ansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning, studier och förstagångs- respektive förlängningsansökningar avseende arbetstillstånd har förändrats i förhållande till föregående år.

3.1 MÅLUPPFYLLElse

Migrationsverket bedömer att båda målen är delvis uppnådda.

Det första målet bedöms utifrån hur handläggningstider och antalet öppna ärenden och deras ålder utvecklats under året. Eftersom tiderna ökat i flera ärendeslag har Migrationsverket inte helt nått målet att underlätta arbetskraftsinvandringen och annan rörlighet över gränser. För ansökningar om anknytning och arbetsmarknad beror de ökade tiderna dock till stor del på den avarbetning av äldre ärenden som skett. På grund av detta har de öppna äldre arbetsmarknadsärenden minskat i antal under 2015. Däremot har det totala antalet öppna arbetsmarknadsärenden ökat något.

Migrationsverket nådde inte ända fram i ambitionen att arbeta av samtliga äldre pappersärenden. Till viss del kan detta förklaras av att produktionstakten mot slutet av året påverkades av ökningen av asylsökande. Personal från tillståndsprövningen deltog då i registrering och mottagande av nya asylsökande.

■ ATT KOMMA TILL SVERIGE OCH ATT STANNA I SVERIGE

Det andra målet, att tillgodose sökandes och andra intressenters behov vid prövning bedöms utifrån:

- en samlad bedömning av de indikatorer som visar Migrationsverkets förmåga att möta sökandes och arbetsgivare behov av skyndsam och korrekt handläggning,
- andel kompletta ansökningar och genomförda åtgärder för att öka denna andel.

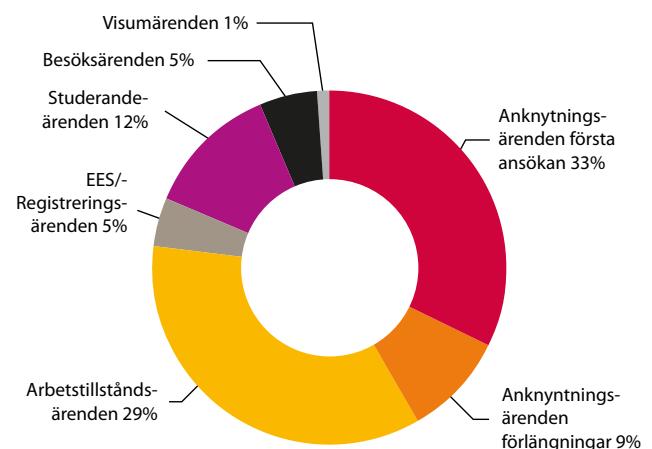
Indikatorerna för arbetsmarknadsärenden visar på längre handläggningstider och ett ökat antal öppna ärenden. Detta är tecken på att Migrationsverket inte alltid tillgodosett behovet av skyndsam handläggning. För de ärendeslag som brukar ha korta tider, till exempel bärpllockare, artister, idrottsutövare och arbetstagare hos certifierade arbetsgivare, har tiderna dock varit fortsatt korta och vi har förmått möta behoven av skyndsam handläggning. Den positiva utvecklingen med att antalet äldre öppna arbetsmarknadsärenden minskat innebär att variationen i handläggningstider kommer att minska. Därmed ökar förutsägbarheten för de sökande om när ett beslut kan väntas.

Bifallsandelen i arbetsmarknadsärenden har inte förändrats nämnvärt jämfört med föregående år. 2015 var bifallsandelen för förstagångsansökningar 79 procent.

När anmodade kompletteringar uteblir kan inte ansökan beviljas. Därför skulle en högre andel bifall antyda att hanteringen förbättrats med fler kompletta ärenden och bättre underlag.

Den registrerade andelen kompletta ansökningar har inte förändrats jämfört med föregående år, men antalet har ökat. Migrationsverket har under året förbättrat information och guidning i ansökningstjänsten på webben och därmed fortsatt arbetet med åtgärder för att öka andelen kompletta ansökningar.

FIGUR 73. TILLSTÅNDSÄRENDENS SOM INKOMMIT TILL MIGRATIONSVERKET 2015

Migrationsverket ska underlätta en behovsstyrd arbetskraftsinvadning och annan rörlighet över den svenska gränsen inom ramen för den reglerade invandringen.

3.2 PRÖVNING AV TILLSTÅNDSÄRENDEN

FIGUR 74. ÄRENDEUTVECKLING 2013-2015 ARBETSMARKNADS-, BESÖKS- OCH BOSÄTTNINGSÄRENDEN VID MIGRATIONSVERKET

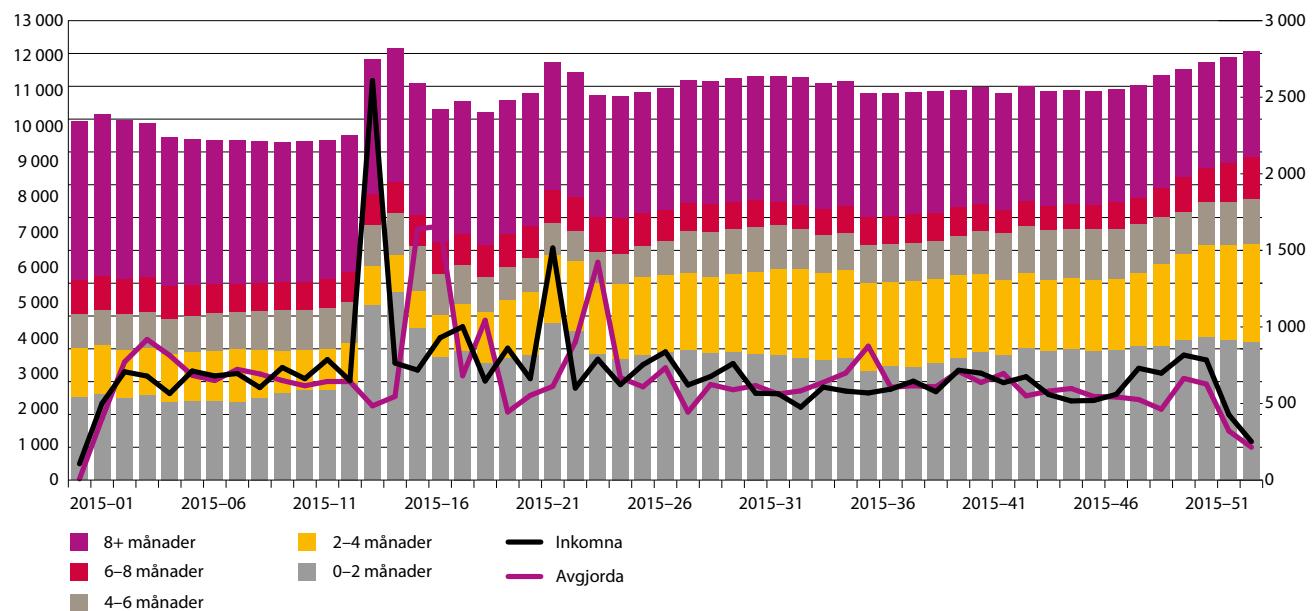
	2013	2014	2015
Inkomna ärenden			
Arbetsmarknadsärenden (första ansökan)	37 367	32 546	37 163
Arbetsmarknadsärenden (förlängningar)	19 336	19 979	21 558
Totalt	56 703	52 525	58 721
Anknytningsärenden (första ansökan)	48 186	57 395	54 283
Anknytningsärenden (förlängningar)	17 988	18 890	15 682
Totalt	66 174	76 285	69 965
Studerandeärenden (första ansökan)	9 070	11 181	12 805
Studerandeärenden (förlängningar)	10 334	9 508	7 567
Totalt	19 404	20 689	20 372
EES/registreringsärenden	34 366	15 848	7 373
Besöksärenden	9 305	9 806	8 977
Visumärenden	9 974	3 324	1 630
Totalt	195 926	178 477	167 038
Avgjorda ärenden			
Arbetsmarknadsärenden (första ansökan)	36 135	32 846	35 297
Arbetsmarknadsärenden (förlängningar)	16 887	18 967	19 025
Totalt	53 022	51 813	54 322
Anknytningsärenden (första ansökan)	39 422	43 738	42 782
Anknytningsärenden (förlängningar)	19 655	18 607	14 639
Totalt	59 077	62 345	57 421
Studerandeärenden (första ansökan)	8 827	11 214	12 019
Studerandeärenden (förlängningar)	10 055	9 633	7 351
Totalt	18 882	20 847	19 370
EES/registreringsärenden	29 774	21 825	6 256
Besöksärenden	9 180	9 755	8 885
Visumärenden	10 031	3 324	1 616
Totalt	179 966	169 909	147 870
Öppna ärenden vid årets slut	61 345	68 390	90 496

FIGUR 75. ANTAL INKOMNA, AVGJORDA OCH ÖPPNA ARBETSMARKNADS-, BESÖKS- OCH BOSÄTTNINGSÄRENDEN VID MIGRATIONSVERKET 2015

	Inkomna	Avgjorda	Öppna
Arbetsmarknadsärenden (första ansökan)	37 163	35 297	12 157
Arbetsmarknadsärenden (förlängningar)	21 558	19 025	11 842
Totalt	58 721	54 322	23 999
Anknytningsärenden (första ansökan)	54 283	42 782	49 246
Anknytningsärenden (förlängningar)	15 682	14 639	6 580
Totalt	69 965	57 421	55 826
Studerandeärenden (första ansökan)	12 805	12 019	1 639
Studerandeärenden (förlängningar)	7 567	7 351	1 379
Totalt	20 372	19 370	3 018
EES/registreringsärenden	7 373	6 256	6 996
Besöksärenden	8 977	8 885	585
Visumärenden	1 630	1 616	72
Totalt	167 038	147 870	90 496
Därutöver			
Passärenden	38 840	40 806	9 435

■ ATT KOMMA TILL SVERIGE OCH ATT STANNA I SVERIGE

FIGUR 76. INKOMNA, AVGJORDA OCH ÖPPNA ARBETSMARKNADSÄRENDEN (ENBART FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR)

TILLSTÅNDSÄRENDEN

Arbetsmarknadsärenden – ansökan om tillstånd för personer som kommer från ett land utanför EU för att arbeta i Sverige.

Anknytningsärenden – ansökan om tillstånd för personer som vill flytta till en familjemedlem i Sverige. Kallas också för bo-sättningsärenden.

Studerandeärenden – ansökan om tillstånd för personer som kommer från ett land utanför EU och ska studera i Sverige i mer än tre månader.

EES-ärenden – ansökningar om uppehållskort från familjemedlemmar till EU-medborgare som är medborgare i ett land utanför EU, ansökningar om intyg om permanent uppehållsrätt från EU-medborgare samt ansökan om permanent upphållskort och varaktigt bosatt.

Visumärenden – ansökan om tillstånd som behövs för att resa in och vistas i Sverige under en kortare tid, till exempel för att besöka släkt eller vänner, turistbesök, affärssbesök, att delta i en konferens eller genomresa.

Besöksärenden – ansökan om tillstånd för att besöka Sverige i mer än tre månader för exempelvis turistbesök, affärss- eller konferensbesök. Det kan även vara en ansökan om förlängning av visum. ●

ARBETSMARKNADSÄRENDEN

Till kategorin arbetsmarknadsärenden räknar Migrationsverket arbetstagare som ansöker från utlandet, men även arbetstagare som tidigare vistats i Sverige som asylsökande, studerande eller med besöksvisum.

Som **övriga arbetsmarknadsärenden** räknas de som ansöker som egna företagare, gästforskare eller inom ramen för ett internationellt utbyte samt anhöriga till personer inom dessa kategorier och anhöriga till arbetstagare från länder utanför EU/EES. ●

3.2.1 ARBETSMARKNADSÄRENDEN

INKOMNA

Under 2015 kom drygt 58 700 ansökningar in i kategorin arbetsmarknadsärenden. Det är 6 200 fler än föregående år. Av dessa var cirka 37 200 förstagångsansökningar. Under 2015 kom det in cirka 400 förstagångsansökningar från personer som tidigare vistats i Sverige som studenter, vilket är 200 färre än föregående år. Dessutom lämnades drygt 600 ansökningar in från arbetstagare som tidigare varit asylsökande, samma antal som 2014. Cirka 4 200 bärblockare sökte arbetstillstånd jämfört med cirka 3 500 året innan.

Den största nationaliteten bland arbetstillståndssökande är Indien följt av Irak, Thailand och Kina.

AVGJORDA

Under året har Migrationsverket avgjort cirka 54 300 arbetsmarknadsärenden. Det är en ökning jämfört med 2014 då drygt 51 800 ärenden avgjordes.

Av beviljade tillstånd för arbetstagare är männen i klar majoritet, 82 procent är män. Bland de åtta största yrkesgrupperna är kvinnor i majoritet endast i kategorin ”skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.”

Under året beviljades arbetstillstånd för före detta studenter i drygt 400 ärenden. Andelen beviljade uppgick till 76 procent. Under 2014 beviljades drygt 500 före detta studenter arbetstillstånd vilket motsvarade 84 procent av avgjorda ärenden.

ÖPPNA ÄRENDE

Antalet öppna ärenden inom kategorin arbetsmarknadsärenden har ökat under året. I slutet av 2014 var antalet öppna ärenden cirka 19 600. I slutet av 2015 hade antalet ökat till cirka 24 000.

FIGUR 77. TOTALT ANTAL BEVILJADE TILLSTÅND FÖR ARBETSTAGARE 2015, ÅTTA STÖRSTA YRKESGRUPPER

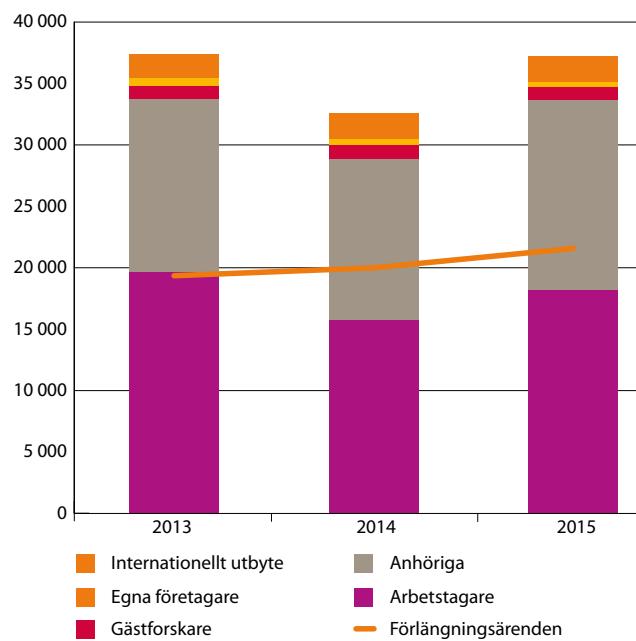
	K	M	Totalt
Bärblockare och plantörer m.fl.	233	3551	3784
IT-arkitekter, systemutvecklare och testledare m.fl.	543	2709	3252
Civilingenjörsyrken	112	597	709
Kockar och kallskänkor	168	496	664
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	91	437	528
Ingenjörer och tekniker	51	263	314
Skogsarbetare	13	247	260
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	112	79	191
Övriga	1096	2515	3611
Totalt	2 419	10 894	13 313

Anledningen till att antalet öppna ärenden ökat under året kan dels förklaras av ett större antal ansökningar, dels att de äldre ärendena som är mer tidskravande har prioriterats. Dessutom lånades personal mot slutet av året ut till asylverksamheten.

Avarbetningen av äldre ärenden har gett effekt genom att antalet äldre öppna ärenden har minskat. Detta minskar variationen i handläggningstiderna och därmed blir förutsägbarheten bättre för när ett ärende kan avgöras. Andelen öppna förstagångsansökningar som är äldre än åtta månader har minskat från 44 procent 2014 till 25 procent under 2015. För förlängningsansökningar har detta minskat från 48 procent 2014 till 32 procent 2015.

■ ATT KOMMA TILL SVERIGE OCH ATT STANNA I SVERIGE

FIGUR 78. INKOMNA ARBETSMARKNADSÄRENDEN VID MIGRATIONSVERKET 2013–2015 (FÖRSTAGÅNSANSÖKNINGAR)

FIGUR 79. ARBETSMARKNADSÄRENDEN. ANTAL INKOMNA OCH AVGJORDA FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR VID MIGRATIONSVERKET OCH UTLANDSMYNDIGHETER 2013–2015

	2013	2014	2015
Inkomna ärenden	37 924	32 945	37 478
varav Migrationsverket	37 367	32 546	37 163
varav utlandsmyndigheterna	557	399	315
Avgjorda ärenden	36 578	33 165	35 454
varav Migrationsverket	36 135	32 846	35 297
varav utlandsmyndigheterna	443	319	157
Genomsnittlig handläggningstid i dagar	100	107	128
för ärenden som avgjorts av Migrationsverket	101	103	126
för ärenden som avgjorts av utlandsmyndigheterna	45	539	518
Antal beviljade ansökningar	28 154	24 862	26 374
varav Migrationsverket	27 964	24 613	26 253
bifallsandel	77%	75%	74%
varav utlandsmyndigheterna	190	249	121
bifallsandel	43%	78%	77%

ÖVRIGA ARBETSMARKNADSÄRENDEN

Som övriga arbetsmarknadsärenden räknas de som ansöker som egna företagare, gästforskare eller inom ramen för ett internationellt utbyte samt anhöriga till personer inom dessa kategorier och anhöriga till arbetstagare från länder utanför EU/EES. Migrationsverket avgjorde cirka 18 200 övriga arbetsmarknadsärenden

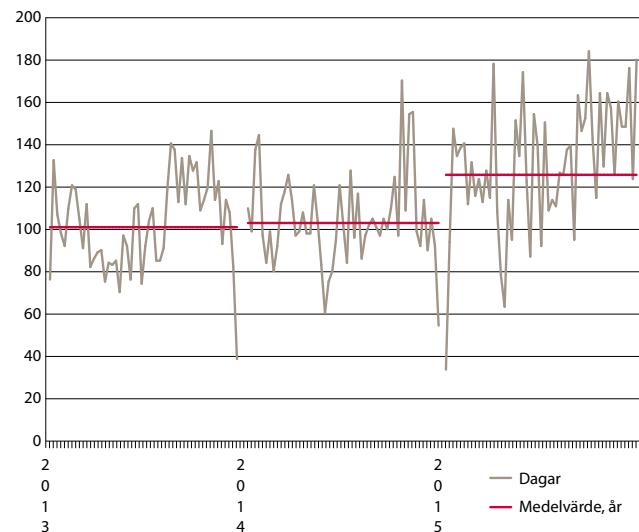
under året. Detta är en liten ökning jämfört med 2014 då knappt 16 900 övriga ärenden i samma kategori avgjordes.

Den genomsnittliga handläggningstiden från ansökan till beslut för sökande inom internationellt utbyte var 41 dagar och för gästforskare 32 dagar. Det är en ökning jämfört med 2014 då motsvarande tider var 35 och 29 dagar.

Antalet inkomna förstagångsansökningar från egna företagare under 2015 var totalt drygt 400 vilket är samma antal som 2014. Förlängningsansökningarna för egna företagare var cirka 300 båda åren. Andelen bifall i förstagångsansökningar var 44 procent och i förlängningsansökningar 84 procent. Handläggningstiden från ansökan till beslut för förstagångsansökningar har ökat något från 395 dagar 2014 till 464 dagar 2015. Ansökningar från egna företagare är relativt få, men arbetskrävande. I denna kategori är det vanligt att den sökande tidigare åberopat andra grunder för sin ansökan innan ett eget företag åberopas. Ärendet har kvar sitt inkomstdatum från när det första gången inkom till Migrationsverket, även om grunden då var en annan.

Under året kom cirka 14 500 förstagångsansökningar in från anhöriga till arbetstagare och egna företagare, vilket är en ökning jämfört med 2014 då cirka 12 300 sådana ansökningar kom in.

FIGUR 80. HANDLÄGGNINGSTID FRÅN ANSÖKAN TILL BESLUT I DAGAR FÖR FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR I ARBETSMARKNADSÄRENDEN. VECKOGENOMSNITT BESLUTADE ÄRENDE.

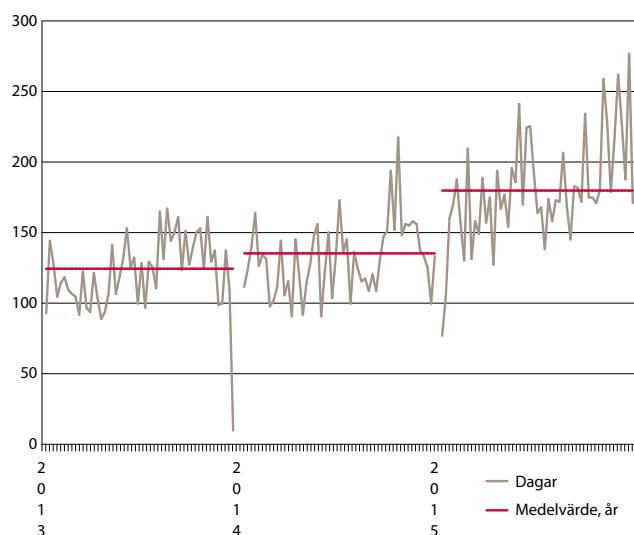

VARIATIONER I HANDLÄGGNINGSTIDER FRÅN ANSÖKAN TILL BESLUT

Genomsnittstiden för de ärenden som avgjorts varje vecka redovisas i diagrammet. Veckogenomsnitten från ansökan till beslut varierar mellan 33 och 185 dagar under 2015. Tiderna för de enskilda ärendena kan variera än mer. Variationen har varit rätt likartad över åren, men har ökat något under 2015 till 152 dagar mellan högsta och lägsta värdet. Med mindre variation skulle handläggningstiderna bli mer förutsägbara och Migrationsverket skulle kunna lämna mer tillförlitlig information till sökande om när ett ärende kan väntas vara avgjort. Det är en av orsakerna till årets prioritering att arbeta av äldre ärenden.

Årsgenomsnittet för tiderna från ansökan till beslut gällande förstagångsansökningar har under 2015 ökat till 126 dagar från förra årets 103 dagar. Ökningen är en följd av att äldre ärenden avgörs. Handläggningstiderna för arbetsmarknadsärenden har ökat.

FIGUR 81. HANDLÄGGNINGSTID FRÅN ANSÖKAN TILL BESLUT I DAGAR FÖR FÖRLÄNGNINGSSANSÖKNINGAR I ARBETSMARKNADSÄRENDEN. VECKOGENOMSNITT BESLUTADE ÄRENDEN.

Även i förlängningsansökningar har den genomsnittliga handläggningstiden från ansökan till beslut ökat från 135 dagar 2014 till 183 dagar 2015. Veckogenomsnitten varierar mellan 77 och 281 dagar under året. Variationen är större än under 2013 och 2014.

De äldsta förlängningsärendena domineras av ärenden där personen befinner sig i Sverige och riskerar beslut om utvisning. I många fall är detta ärenden från branscher med särskilda utredningskrav. För dem var de genomsnittliga handläggningstiderna från ansökan till beslut 197 dagar i förstagångsansökningar och 341 i förlängningsansökningar under 2015. Under 2014 var tiderna i samma ärendeslag 172 dagar i förstagångsansökningar och 265 dagar i förlängningsansökningar. Dessa ärenden är tidskrävande på grund av de utredningskrav som ställs. Andra ärendeslag med långa handläggningstider är egna företagare, samt tidigare asylsökande och tidigare studenter som söker arbetsställstånd. Dessa ärenden kräver ofta djupare utredning.

De ärenden som brukar ha kortast handläggningstid, såsom artister, idrottsutövare och arbetstagare hos certifierade arbetsgivare har under 2015 haft en fortsatt kort handläggningstid. Den genomsnittliga handläggningstiden från ansökan till beslut för ansökningar som gällde certifierade arbetsgivare var 17 dagar 2015 mot 11 dagar 2014. För artister var den 18 dagar 2015 mot 23 dagar 2014 och för idrottsutövare var den 34 dagar 2015 mot 29 dagar 2014.

ANKNYTNINGSÄRENDE

Anknytningsärenden (förstagångsansökningar) delas in i fyra kategorier; nyetablerade anknytningar, etablerade anknytningar, hushållsgemenskap samt övriga anknytningar.

Etablerade anknytningar är förhållanden där parterna bott tillsammans utomlands under minst två år (familjeåterförening) samt barn som återförenas med sina föräldrar och föräldrar som återförenas med sina barn.

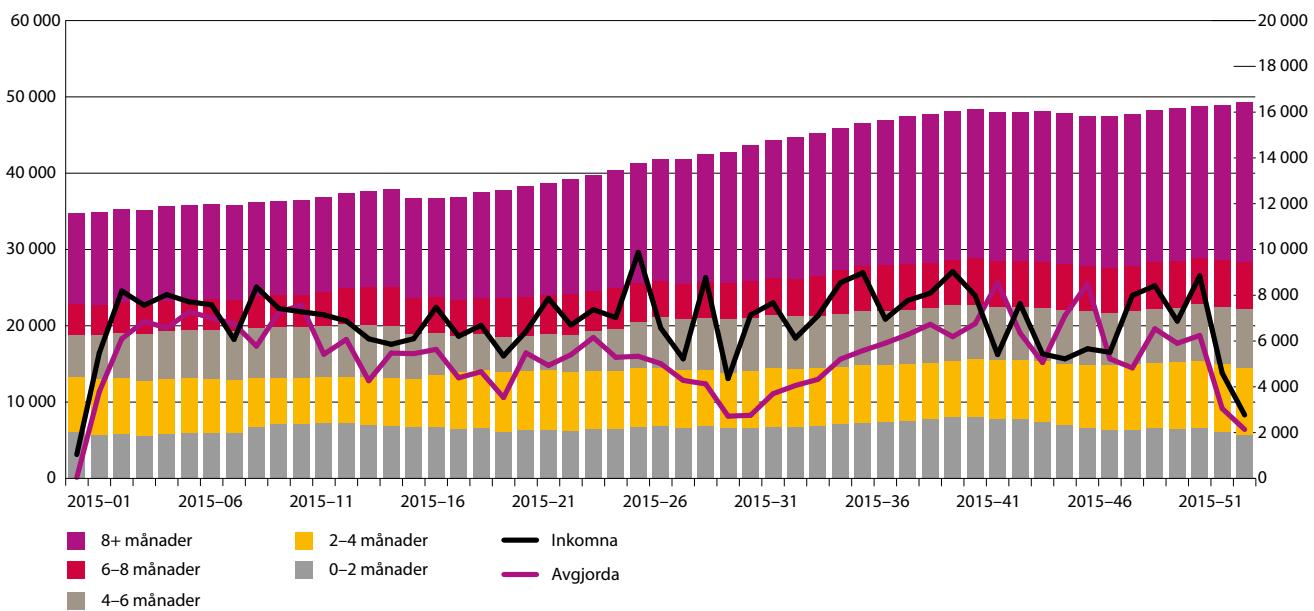
Övriga förhållanden räknas som **nyetablerade**. I denna kategori kan de sökande vara gifta eller planera att gifta sig eller bli sambo med någon som är bosatt i Sverige.

Hushållsgemenskap är personer som, utan att behöva ingå i kärnfamiljen, är nära anhöriga och har ingått i samma hushåll som personer som är bosatta i Sverige.

Övriga anknytningar är adoptivbarn och personer som tidigare haft uppehållstillstånd på grund av anknytning i Sverige. ●

■ ATT KOMMA TILL SVERIGE OCH ATT STANNA I SVERIGE

FIGUR 82. INKOMNA, AVGJORDA OCH ÖPPNA ANKNYTNINGSÄRENDEN (ENBART FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR)

3.2.2 BOSÄTTNINGSÄRENDEN

INKOMNA

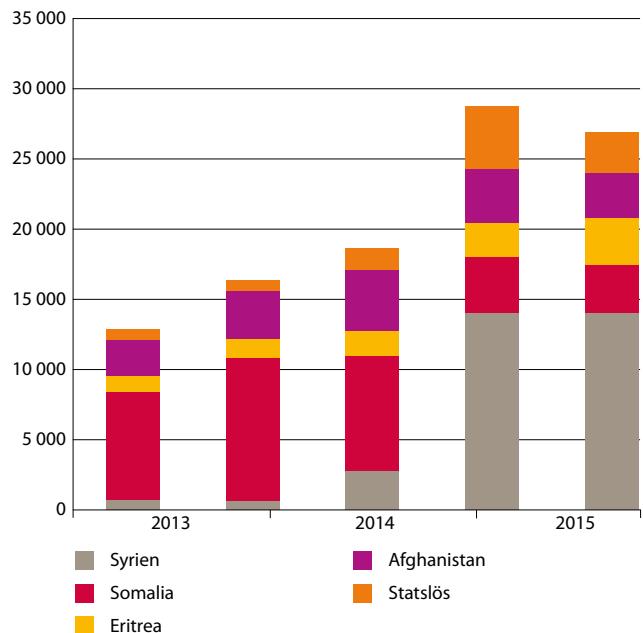
Antalet personer som ansökte om uppehållstillstånd på grund av anknytning till personer bosatta i Sverige (förstagångsansökningar) var under 2015 cirka 54 300, vilket är cirka 3 100 färre än under 2014, då cirka 57 400 personer ansökte om uppehållstillstånd på denna grund.

Nyetablerade anknytningar utgjorde 43 procent av det totala antalet inkomna ansökningar i denna kategori under året. De största grupperna i kategorin nyetablerade anknytningar var medborgare från Irak, Thailand, Syrien och Vietnam. Kategorin etablerade anknytningar stod för 45 procent av antalet inkomna förstagångsansökningar om anknytning. Majoriteten av ansökningarna kom från medborgare i Syrien.

Antalet förlängningsärenden har minskat jämfört med föregående år. Under 2015 kom närmare 15 700 ansökningar in, jämfört med nästan 18 900 under 2014. Liksom föregående år utgjordes nästan alla av nyetablerade anknytningar (99 procent).

Under 2015 har cirka 38 100 ansökningar grundat på anknytning varit elektroniska, vilket motsvarar cirka 54 procent av det totala antalet ansökningar i denna kategori. Det är samma andel som förra året.

FIGUR 83. ANTAL INKOMNA FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR VID MIGRATIONSVERKET 2011-2015 FÖR ANKNYTNINGSÄRENDEN UPPDELAT PÅ DE FEM STÖRSTA MEDBORGARKAPSLÄNDERNA

FIGUR 84. ANTAL AVGJORDA FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR AV ANKNYTNINGSÄRENDEN VID MIGRATIONSVERKET 2013–2015

	2013	2014	2015
Inkomna ärenden	48 186	57 395	54 283
Avgjorda ärenden	39 422	43 738	42 782
Genomsnittlig handläggningstid varav tid på Migrationsverket	196 149	244 216	314 291
varav tid på utlandsmyndigheterna	47	28	23
Beviljade ansökningar	27 321	29 178	28 880

AVGJORDA

Under 2015 avgjorde Migrationsverket något färre förstagångsansökningar än föregående år.

Under året avgjordes cirka 14 600 förlängningsansökningar, vilket är cirka 1 000 färre än antalet ansökningar som kom in. Av dessa förlängningsansökningar var det 66 procent som avgjordes inom tre månader. Under 2014 avgjordes 18 600 förlängningsansökningar.

ÖPPNA ÄRENDEN

Inom kategorin bosättningsärenden har antalet öppna ärenden ökat under året. I slutet av 2014 var antalet öppna ärenden cirka 40 300 och i slutet av 2015 hade antalet ökat till 55 900 ärenden. Det är framför allt antalet öppna förstagångsärenden som ökat under året, från 2014 års siffra på cirka 34 700 till 49 300 år 2015.

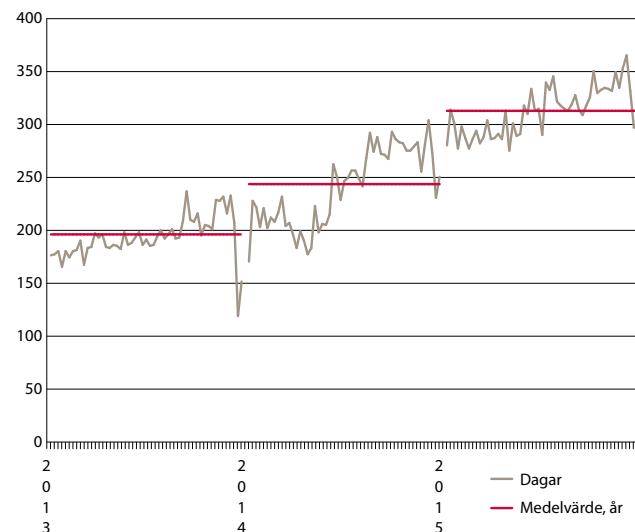
Migrationsverket har under året prioriterat de äldre anknytningsärendena. För förstagångsansökningar är 63 procent av de ärenden som avgjorts äldre än åtta månader (inklusive tid vid utlandsmyndighet). För förlängningsärenden är motsvarande siffra 18 procent. För 2014 var motsvarande siffror 43 procent för förstagångsansökningar och 12 procent för förlängningsansökningar.

Trots utökad kapacitet har antalet öppna ärenden ökat markant. Och trots avarbetningen har särskilt de äldsta ärendena ökat i antal. Ökningen av ärenden äldre än åtta månader har dock avmattats något mot slutet av året.

Andelen öppna förstagångsansökningar som är äldre än åtta månader har ökat från 34 procent 2014 till 42 procent under 2015. Andelen äldre förlängningsansökningar har däremot minskat från 32 procent 2014 till 41 procent 2015.

Eftersom många äldre ärenden ska avgöras kommer handläggningstiderna att bli längre. Utöver detta finns ett stort antal ärenden som väntar på screening, det vill säga en första genomläsning och sortering, och på vidarebefordran till utlandsmyndigheterna för utredning.

FIGUR 85. HANDLÄGGNINGSTID FRÅN ANSÖKAN TILL BESLUT I DAGAR FÖR FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR I ANKNYTNINGSÄRENDEN. VECKOGENOMSNITT BESLUTADE ÄRENDEN.

Utländska studenter som ansöker om uppehållstillstånd för studier kan lämna in sin ansökan till en svensk utlandsmyndighet (pappersansökan) eller direkt till Migrationsverket via en webbansökan. De flesta ansökningarna under 2015 kom från medborgare i Kina, Indien och Pakistan.

Antalet webbansökningar i denna ärendekategori var under 2015 cirka 17 800, vilket motsvarar 87 procent av det totala antalet ansökningar. Det är en ökning jämfört med 2014 då cirka 75 procent av ansökningarna var elektroniska. Studerandeärenden är det ärendeslag inom tillståndsprövningen där de elektroniska ansökningarna är vanligast.

AVGJORDA

Under 2015 har Migrationsverket avgjort cirka 19 400 ansökningar om uppehållstillstånd på grund av studier varav drygt 12 000 var förstagångsansökningar.

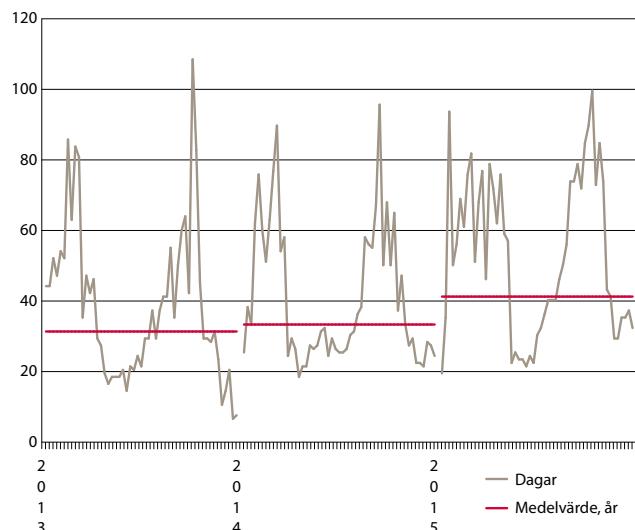
FIGUR 86. ANTAL INKOMNA OCH AVGJORDA STUDERANDEÄRENDEN VID UTLANDSMYNDIGHETerna OCH MIGRATIONSVERKET 2013–2015

	2013	2014	2015
Inkomna ärenden	10 315	12 038	13 660
varav Migrationsverket	9 070	11 181	12 805
varav utlands-myndigheterna	1 245	857	855
Avgjorda ärenden	10 048	12 027	12 849
varav Migrationsverket	8 827	11 214	12 019
varav utlands-myndigheterna	1 221	813	830
Genomsnittlig handläggningstid totalt i dagar	29	33	41
för ärenden som avgjorts av Migrationsverket	31	33	41
för ärenden som avgjorts av utlandsmyndigheterna	13	36	35
Beviljade ansökningar	9 049	10 855	11 667
varav Migrationsverket	7 845	10 061	10 853
bifallsandel	89%	90%	90%
varav utlands-myndigheterna	1 204	794	814
bifallsandel	99%	98%	98%

ÖPPNA ÄRENden

För att tillgodose sökandes behov vid prövning avgörs ansökningar om uppehållstillstånd på grund av studier innan terminstart. Därför finns det inte något stort antal öppna ärenden vid årets slut. Vid utgången av 2015 hade dock antalet öppna studerandeärenden ökat till 3 000 jämfört med cirka 2 000 vid 2014 års utgång.

FIGUR 87. HANDLÄGGNINGSTID FRÅN ANSÖKAN TILL BESLUT I DAGAR FÖR FÖRSTAGÅNGSANSÖKNINGAR I STUDERANDEÄRENDEN. VECKOGENOMSNITT BESLUTADE ÄRENDEN.

VARIATIONER I HANDLÄGGNINGSTIDER

Handläggningstiderna från ansökan till beslut för studerandeärenden visar tydliga säsongsbetonade variationer. Tiderna i studerandeärenden är korta och den absoluta merparten av förstagångsärenden avgörs inom 30 dagar. Handläggningstiderna har dock ökat till 41 dagar i genomsnitt under 2015 jämfört med 33 dagar 2014. Vidare har 90 procent fått beslut inom tre månader under 2015 jämfört med 94 procent föregående år.

Såväl genomsnittstid och mediantid för öppna ärenden är vid årets slut på samma nivå som föregående år. De äldsta ärendena är något äldre än 2014. Skillnaden är dock mycket liten. Migrationsverket förmår i huvudsak att hantera de ärenden som kommer in och antalet öppna ärenden ökar inte annat än mycket marginellt.

3.2.4 ÖVRIGA ÄRENden

EES-ÄRENden

Under 2014 upphörde skyldigheten för EU/EES-medborgare att registrera sin uppehållsrätt hos Migrationsverket. Detta har gjort att antalet nya EES-ärenden minskat kraftigt. Under året inkom cirka 7 400 EES-ärenden, jämfört med föregående år då cirka 15 800 sådana ärenden inkom. Migrationsverket avgjorde cirka 6 300 EES-ärenden 2015, en kraftig minskning jämfört med 2014 då cirka 21 800 ärenden avgjordes.

VISUM- OCH BESÖKSÄRENDEN

Antalet inkomna visumärenden till Migrationsverket har minskat under året. Under året inkom drygt 1 600 ansökningar mot förra årets drygt 3 300 ansökningar. Antalet avgjorda ärenden motsvarade antalet inkomna. Minskningen av inkommande ärenden beror bland annat på att danska och norska ambassader numera kan fatta avslagsbeslut i svenska viseringsärenden. Tidigare skickades förmodade avslagsärenden till Migrationsverket för beslut. Även svenska utlandsmyndigheter skickar i allt mindre utsträckning visumärenden till Migrationsverket för beslut.

FIGUR 88. INKOMNA OCH AVGJORDA VISERINGSÄRENDEN HOS MIGRATIONSVERKET 2013–2015

År	Inkomna	Avgjorda	varav bifall	varav avslag	varav övriga
2013	9 974	10 031	7 706	1 980	345
2014	3 324	3 324	926	1 923	475
2015	1 630	1 616	724	405	487

Antalet besöksärenden har minskat något. Under året mottogs knappt 9 000 ansökningar i denna ärende-kategori mot drygt 9 800 under 2014. Produktionen följer i princip antalet inkomna ärenden. Under 2015 avgjordes närmare 8 900 besöksärenden.

FIGUR 89. INKOMNA OCH AVGJORDA VISERINGSÄRENDEN HOS UTLANDSMYNDIGHETERNA 2013–2015

År	Inkomna	Avgjorda	varav bifall	varav avslag	varav avskrivna mm	varav överlämnade
2013	200 554	191 620	170 748	17 608	2 699	565
2014	191 013	190 447	167 759	19 764	2 581	343
2015	198 088	198 155	175 455	19 277	3 411	12

UTLANDSMYNDIGHETERNA

Utlandsmyndigheternas främsta ärendeslag inom migration är visumärenden. Under 2015 ökade dessa något. Antalet överlämnade ärenden från utlandsmyndigheterna till Migrationsverket har minskat ordentligt och var mycket få under 2015.

Vissa utlandsmyndigheter har även bemyndigande att fatta beslut i arbetsmarknadsärenden och i studerandeärenden. Under 2015 inkom drygt 300 sådana ansökningar i arbetsmarknadsärenden till utlandsmyndigheterna vilket är en minskning jämfört med 2014 då knappt 400 ärenden kom in. De avgjorde själva 157 ärenden vilket också är en minskning jämfört med 2014 då de avgjorde 319 ärenden. Handläggningstiden på utlandsmyndigheterna är mycket lång i dessa ärenden vilket troligen förklaras med att myndigheterna avgjort ett flertal ärenden som blivit liggande under en lång tid på grund av att sökande inte fullgjort sin ansökan.

I studerandeärenden mottog utlandsmyndigheterna under 2015 nästan exakt samma antal ansökningar som 2014, kring 850 ärenden. De avgjorde också nästan lika många, 830 ärenden 2015 vilket är 17 fler än 2014.

3.2.5 EFFEKTIVITET

PRODUKTIVITET

Produktiviteten (antal avgjorda ärenden per årsarbetare) för 2015 ligger på en nivå som är 29 procent lägre än 2014.

Nedgången kan förklaras av flera faktorer. Under året genomfördes en omfattande personalförstärkning inom tillståndsprövningen som dock blev fördöjd på grund av rekryteringssvårigheter och stor intern rörlighet i hela myndigheten. Tillskottet av ny personal resulterade tyvärr inte i högre produktion eftersom erfaren personal fått introducera och lära upp nya medarbetare.

Avarbetningen av äldre pappersärenden har krävt mer resurser än förväntat. Handläggningen av gamla ärenden har ofta krävt förnyad genomgång och varit mer tidskrävande ju äldre ärendena varit. Långa handläggningstider har också medfört många förfrågningar om förturer och när beslut kan väntas, vilket tagit tid från handläggning och beslutsfattande.

Införandet av digital handläggning i de allra flesta ärenden, där inkommande pappersansökningar skannades in för att kunna hanteras digitalt, har inte lett till den effektivisering och produktivitetsökning som förväntades i början av 2015. Skanning av inkomna pappersansökningar och den initiala screeningen av nya ärenden har tagit mer resurser i anspråk än beräknat.

De så kallade EES-registreringarna försvann genom regelförändringar i maj 2014. Effekten i form av minskat antal ansökningar och beslut blev tydlig under 2015. I visumärenden har Migrationsverket tagit emot allt färre ansökningar från utlandsmyndigheterna. Båda dessa ärendeslag är av mindre komplicerat slag och kännetecknas av en hög produktivitet, vilket ger utslag på produktiviteten på samtliga ärendeslag.

FIGUR 90. AVGJORDA ÄRENDEN PER ÅRSARBETARE FÖR ARBETSMARKNADS-, BESÖKS- OCH BOSÄTTNINGSÄRENDEN

	2013	2014	2015
Avgjorda ärenden	179 966	169 909	147 870
Antal årsarbetare ¹⁾	487	525	646
Avgjorda ärenden per årsarbetare	366	324	229

1) Årsarbetskräfter för 2013–2014 har räknats om vilket ger lägre produktivitet än i årsredovisningen 2014. För ny definition, se Väsentliga uppgifter s 153.

KOSTNADSUTVECKLING

Under året har kostnaderna för prövningen ökat med drygt 113 miljoner kronor, det vill säga 20 procent. Lönekostnaderna har ökat med fler årsarbetare men en relativt stor ökning har även skett av de verksgemensamma förvaltningskostnaderna i anslaget 1.1.

Bemanningen har varit 646 årsarbetare, vilket är 121 årsarbetare fler än år 2014. Figur 91 visar utvecklingen av styckkostnaden. Styckkostnaden beräknas på samtliga tillståndssegment och kostnader inom tillståndsprövningen. Kostnaden per avgjort ärende har ökat med 1 260 kr, 38 procent, under 2015. Ökningen beror på färre avgjorda ärenden per årsarbetare och ökade förvaltningskostnader.

FIGUR 91. KOSTNAD FÖR PRÖVNING AV ANSÖKAN OM ARBETE, BESÖK OCH BOSÄTTNING ^{1), 2)}

	2013	2014	2015
Kostnad för prövning av ansökan (tkr)	544 533	563 734	677 051
varav 1:1 (tkr)	537 464	555 654	660 185
varav rättshjälp (tkr)	5 974	6 466	15 283
varavv övriga sam-kostnader (tkr)	1 096	1 614	1 583
Kostnad per avgjort ärende (kr)	3 026	3 318	4 579
1:1 Kostnad per avgjort ärende (kr)	2 986	3 270	4 465

1) Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

2) kostnader för processföring i domstol ingår ej.

3.3 TILLGODOSE SÖKANDES OCH ARBETS-GIVARES BEHOV AV SKYNSAM OCH KORREKT HANDLÄGGNING

Redovisningen görs med hjälp av indikatorer. Indikatorerna för skyndsam handläggning handlar om handläggningstider och utvecklingen av mängden öppna ärenden. För bedömning om handläggningen varit korrekt används indikatorer som visar andel kompletteringar och bifallsandrar.

Anhöriga till arbetstagare, egna företagare, anhöriga till gästforskare samt anhöriga till internationellt utbyte ingår inte i indikatorerna. Indikatorn gäller enbart förstagångsansökningar om inte annat anges.

3.3.1 INDIKATORER

Samtliga arbetsmarknadsärenden, exklusive egna företagare och anknytningar till arbetstagare:

- handläggningstid ansökan till beslut, genomsnitt (förstagångs- och förlängningsansökningar),
- utveckling antal öppna ärenden,
- andel öppna ärenden äldre än åtta månader,
- ålder på öppna ärenden.

FIGUR 92. INDIKATORER ARBETSMARKNADSÄRENDEN

Indikatorer arbetsmarknadsärenden (exklusive anhöriga)		2013	2014	2015
Samtliga arbetsmarknadsärenden				
Handläggningstid, dagar	förstagångs snitt	94	88	104
	förlängning snitt	127	132	182
Öppna årets utgång	förstagångs antal	4 660	4 795	5 970
Öppna äldre än 8 månader	förstagångs andel	32%	43%	24%
Öppna ålder, dagar	förstagångs snitt	189	239	168
Ärendeslag med korta tider				
Avgjorda inom en månad	certifierade förstagångs	97%	95%	92%
	artister förstagångs	82 %	82%	87%
	professionella idrottsutövare förstagångs	80 %	80 %	78%
Handläggningstid, dagar	certifierade förstagångs	6	11	17
	artister förstagångs	24	23	18
	professionella idrottsutövare förstagångs	32	29	34
Särskilda utredningskrav				
Öppna	särskilda utredningskrav, förstagångs och förlängning, antal	5 040	5 159	5 757
Öppna äldre än 8 månader	särskilda utredningskrav förstagångs och förlängning, andel	36%	53%	36%
Handläggningstid, dagar	särskilda utredningskrav förstagångs snitt	185	256	174
	särskilda utredningskrav förlängning snitt	207	290	280
Korrekt handläggning				
Kompletteringar	andel av beslut i E3, förstagångs och förlängning		9 %	8 %
Bifall	förstagångs andel	79%	77%	79%
	förlängning andel	83%	88%	88%

*E3 är det elektroniska handläggningssystemet

Ärenden med kortast handläggningstider: certifierade, artister och idrottsutövare:

- andel avgjorda ärenden inom en månad,
- handläggningstid, ansökan till beslut genomsnitt.

Branscher med särskilda utredningskrav:

- antal öppna ärenden (både förstagångs- och förlängningsansökningar),
- andel öppna ärenden äldre än åtta månader (både förstagångs- och förlängningsansökningar),
- handläggningstider från ansökan till beslut, snitt (förstagångs- och förlängningsansökningar).

Korrekt handläggning:

- andel kompletteringar i det elektroniska flödet (både förstagångs- och förlängningsansökningar),
- Bifallsandel arbetsmarknadsärenden totalt (förstagångs- och förlängningsansökningar).

3.3.2 SAMLADE BEDÖMNINGAR AV INDIKATORERNA

SKYNSAM HANDLÄGGNING

Såväl handläggningstider som antalet öppna ärenden har ökat under 2015. Det gäller samtliga arbetsmarknadsärenden, också de med särskilda utredningskrav. Det antyder att Migrationsverket inte alltid kunnat tillgodose behovet av skyndsam handläggning.

Utvecklingen av arbetsmarknadsärenden innehåller samtidigt flera positiva inslag, bland annat att ett stort antal ärendekategorier fungerar mycket väl med korta väntetider och hög grad av förutsägbart. Antalet äldre öppna ärenden minskar, vilket varit en målsättning under lång tid. De ökade handläggningstiderna beror på att avarbetning av äldre ärenden prioriterats under året. På sikt antas handläggningstiderna minska i och med att antalet äldre ärenden successivt minskar. Det ger en minskad variation och därmed mer förutsägbara handläggningstider.

Avarbetningen har tillsammans med mängden nya ansökningar också lett till att den genomsnittliga åldern för samlig öppna ärenden har minskat under året. De kategorier som tidigare haft korta handläggningstider, som sökande till certifierade arbetsgivare, konstnärer och idrottsutövare har haft fortsatt korta tider. En mycket stor andel av dessa ansökningar har avgjorts inom en månad även under 2015.

Vid analysen är uppdelningen på förstagångs- och förlängningsärenden nödvändig, bland annat för att bedöma om vi tillgodosett arbetsgivarnas behov genom att snabbt ge besked till förstagångssökande. I förlängningsärenden finns den sökande ofta i landet och kan fortsätta arbeta även innan beslutet är fattat. Den skillnad vi kan se i handläggningstider för förstagångs- och förlängningsansökningar är till viss del en följd av sådana prioriteringar. En annan orsak är att det är mycket vanligt att byta arbetsgivare under handläggningen av förlängningsansökan och Migrationsverket kan då behöva utreda den nya arbetsgivaren.

KORREKT HANDLÄGGNING

Kompletta ärenden är en förutsättning för att fatta korrekta beslut. Under 2015 var 64 procent av arbetsmarknadsärendena kompletta vid registreringstillfället. Andelen kompletta ärenden ser ut att minska jämfört med föregående år vilket beror på att samtliga ansökningar numera omhändertas i det elektroniska handläggningssystemet, även samtliga pappersansökningar. Andelen ärenden som behövt kompletteras har under 2015 varit åtta procent, ungefär samma nivå som föregående år. Eftersom hela processen inte fanns på plats förrän i april 2015 bör man dock vara försiktig med jämförelser.

En vanlig orsak till att ansökningar inte bifalls är att sökanden inte lämnat in ett komplett underlag. En högre andel bifall skulle kunna tyda på att hanteringen förbättrats med fler kompletta ärenden och bättre underlag, vilket är en förutsättning för en korrekt handläggning. Andelen bifall ökade svagt under 2015. En bidragande orsak kan vara den utvecklade informationen på webben om vad som krävs för att en ansökanka ska bifallas. Den bör leda till att ansökningar som inte uppfyller kriterierna inte lämnas in i lika hög grad som tidigare.

CERTIFIERING

En certifiering är en överenskommelse mellan en arbetsgivare och Migrationsverket som ger en enklare och snabbare handläggning. Överenskommelsen innebär att arbetsgivaren levererar en komplett ansökan via webben och Migrationsverket fattar beslut inom högst 20 dagar. Certifieringen medför ingen skillnad i prövningen av ansökningar.

En översyn av systemet med certifierade arbetsgivare pågår där målet är att ta bort möjligheten till certifiering. Syftet är bland annat att slippa den administration som certifieringen medför. Efter genomlysning av arbetsgivarnas behov ska vi verka för att dessa behov tillgodoses på andra sätt och för samtliga arbetsgivare. ●

3.4 ANDEL KOMPLETTA ANSÖKNINGAR

Från april 2015 kan även pappersansökningar i studerande-, anknytnings- och arbetsmarknadsärenden handläggas digitalt. Alla dessa ärenden skannas numera in i det digitala ärendehanteringssystemet. Inom ärendeslagen anknytning och arbetsmarknad finns dock ett stort antal öppna äldre pappersärenden som inte skannas in. Därför har effekterna av den digitala handläggningen ännu inte fått tydligt genomslag.

Det är enbart i det digitala ärendeflödet som andelen kompletta ärenden registreras och kan mätas. Att samtliga ärenden nu handläggs i det elektroniska handläggningssystemet ger en total bild av sjunkande andelar kompletta arbetsmarknads- och anknytningsärenden under året.

I förhållande till 2014 har andelen ärenden som handlagts fullt ut digitalt inom ärendeslagen anknytning, arbetsmarknad, studerande och EES ökat från 32 procent till 51 procent av avslutade ärenden. Att andelen inte är högre beror på att de äldre ärendena, som varit prioriterade under året, främst utgjorts av pappersärenden. Av de ärenden som handlagts helt digitalt var 51 procent kompletta vid ansökningstillfället, 11 procent-

enheter lägre än 2014. Till antalet var de dock cirka 5 000 fler än under föregående år.

Migrationsverket har under året vidareutvecklat det digitala handläggningsstödet. Det sparar resurser genom att hanteringen av dokument i pappersform minskar. Den digitala hanteringen förväntas leda till effektivare flöden och därmed kortare handläggningstider.

Införandet av de digitala processerna har varit förenat med svårigheter att hantera rutinändringar och delar av administrationen av ärendeprocessen. Vidare har skanning men framförallt screening tagit mer resurser än beräknat. Sammanfattningsvis kan konstateras att Migrationsverket haft inkörningsproblem vid övergången till digital handläggning. Detta har påverkat produktiviteten negativt. Migrationsverket har därför påbörjat en översyn av arbetsprocessen för framförallt anknytningsärenden. Arbete pågår med att utveckla standarden för screening och bedömning av behovet av utredning på utlandsmyndigheterna. Översynen har under 2015 lett till förslag om en effektivare handläggning utan att utlandsmyndigheternas arbetsinsats ökar.

FIGUR 93. ANTAL BESLUT FATTADE I E3, OLIKA ÄRENDEKATEGORIER

Kategori	Antal beslut	2014		2015	
		Andel (F)* av beslut fattade i E3	Andel (K)* av beslut fattade i E3	Antal beslut	Andel (F) av Beslut Fattat E3
ANKNYTNING	14 077	45%	25%	21 792	36%
ARBETE	21 852	74%	9%	32 293	64%
EES	3 940	37%	0%	0	0%
GÄSTSTUD	10 017	72%	24%	15 876	50%
Summa:	49 886	63%	16%	69 961	52%
					17%

*För de ansökningar som vid registrering och screening sorterats som färdiga för beslut, ingen komplettering eller utredning behövs. Kär de ansökningar som sorterats som i behov av komplettering. Övriga ansökningar har sorterats som i behov av utredning, och innefattar såväl de digitala ansökningar som är i behov av utredning som samtliga inskannade pappersansökningar.

FIGUR 94. ANTAL BESLUT, OLIKA ÄRENDEKATEGORIER 2014–2015

Kategori	Antal beslut	2014		2015			
		Antal beslut utanför E3	Antal beslut i E3	Antal beslut	Antal beslut utanför E3	Antal beslut i E3	Antel E3
ANKNYTNING	62 343	48 266	14 077	23%	57 393	35 601	21 792
ARBETE	51 794	29 942	21 852	42%	54 317	22 024	32 293
EES	21 521	17 581	3 940	18%	6 245	6 245	0
GÄSTSTUD	18 280	8 263	10 017	55%	19 364	3 488	15 876
Summa:	153 938	104 052	49 886	32%	137 319	67 358	69 961
							51%

3.5 INSATSER FÖR ATT ÖKA ANDELEN KOMPLETTA ANSÖKNINGAR OCH FÖRBÄTTRA HANDLÄGGNINGSTIDERNA

3.5.1 ÖKAD ANDEL KOMPLETTA ANSÖKNINGAR

Sedan april 2015 är det möjligt att lämna in ansökan elektroniskt för samtliga tillståndsärenden. Migrationsverkets webbtjänst hjälper den sökande att göra rätt från början genom att man leds framåt steg för steg och på olika sätt beroende på vilken bransch ansökan gäller. För att öka andelen kompletta ansökningar har Migrationsverket under året arbetat med att förbättra guidning och instruktioner i webbansökan.

Migrationsverket har under året arbetat med en rad olika insatser för att öka andelen kompletta ansökningar och förbättra en skyndsam och korrekt handläggning.

Bland annat har Migrationsverket samordnat deltagande i informationsträffar med Svenskt näringsliv i Stockholm, Göteborg och Malmö. Där informerade vi om förutsättningarna för att beviljas arbetstillstånd och vad arbetsgivare ska notera särskilt för att handläggningen ska gå snabbt. Migrationsverket har även deltagit i presentation för 500 nystartade företag i samarbete med Stockholm Business Region om de viktigaste förutsättningarna för ett arbetstillstånd.

Vidare har vi tagit fram en ändamålsenlig standard för hantering av bärplockärrenden. Detta har följs av möten med statliga aktörer och med bärplockarföretag avseende bärssongen 2015. I kombination med informationinsatser av olika slag har detta lett till fler kompletta ansökningar som i sin tur har gett kortare handläggningstider.

Under året har en workshop genomförts med de lärosäten som utbildar utländska studenter. Avsikten var att tillsammans göra det tydligare vilken information lärosätena, Migrationsverket och den sökande behöver. Migrationsverket ska fortsätta dialogen med lärosätena

och även fortsätta det samarbete som vi påbörjade under hösten med Universitets- och högskolerådet (UHR). Målet med detta arbete är att identifiera den sökandes/studerandes behov i ansökningsprocessen. Detta ska utgöra underlag för att förbättra ansökningsprocessen och på ett bra sätt guida den sökande genom den.

3.5.2 FÖRBÄTTRA HANDLÄGGNINGSTIDER

Migrationsverket beslutade i januari 2015 om en handlingsplan för förbättrade handläggningstider i tillståndsärenden med anledning av kritik som Justitieombudsmannen (JO) framfört. Handlingsplanen innebar att Migrationsverket skulle vidta flera förbättringsåtgärder inom kommunikation, ansökningsförfarande och handläggning.

Bland annat skulle kommunikationen till de sökande förbättras. Det skedde under första halvåret genom en informationsinsats gällande webbansökningar. Under hösten infördes första delen i projektet "Min sida" som ska förbättra kommunikationen med sökande om ärenderelaterade frågor och var i processen ärendet befinner sig.

Andra åtgärder som påbörjades under 2015 var integrerad kundtjänst, det vill säga att handläggare i verksamheten bemannar den nationella kundtjänsten och ger sökande vägledning och stöd. I slutet av året var den integrerade kundtjänsten fortfarande under uppbyggnad.

För den avarbetning av äldre öppna ärenden som planerades tillfördes resurser till prövningen av tillståndsärenden. Avarbetningen av gamla ärenden skedde dock inte i den takt som planerats. En av anledningar är att personal från tillståndsverksamheten tillfälligt förstärkte mottagnings- och ansökningsfunktionerna inom asylverksamheten under hösten. Dessutom har tillståndspersonal sökt sig till nya tjänster inom asylverksamheten. ●

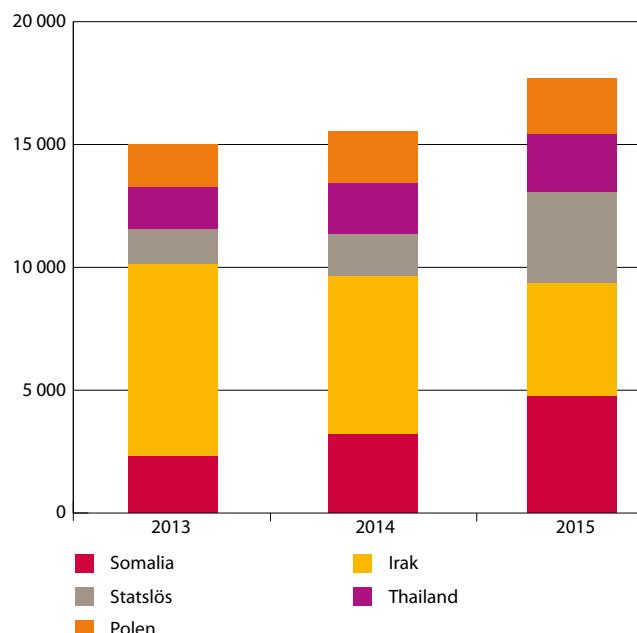
4 Att bli svensk medborgare

4.1 MEDBORGARSKAP

4.1.1 INKOMNA

Under 2015 ökade antalet inkomna grundärenden från knappt 42 000 till drygt 48 000 grundärenden. Drygt 4 700 kom från somaliska medborgare och knappt 4 700 kom från irakiska medborgare, vilket motsvarar cirka 20 procent av det totala antalet sökande.

FIGUR 95. INKOMNA MEDBORGARSKAPSÄRENDEN - DE FEM STÖRSTA GRUPPERNA 2013–2015

Under 2015 kom 52 procent av ansökningarna in från Migrationsverkets webbplats. Det är ingen förändring från 2014. Det är fortfarande nödvändigt att skriva ut och underteckna en ansökan samt skicka in den tillsammans med id-handling till Migrationsverket, även om den sökande har en e-legitimation. Den tekniska lösningen för e-legitimation finns ännu inte på plats för medborgarskapsärenden. Id-handling måste skickas in i original för styrkande av identiteten. Detta ser vi ingen möjlighet att ändra på i nuläget, eftersom id-handlingarna måste äkthetsbedömas.

FIGUR 96. INKOMNA MEDBORGARSKAPSÄRENDEN 2013–2015

	2013	2014	2015
Totalt	37 163	41 601	48 311
varav naturalisations- ärenden	33 268	36 805	38 333
varav anmälningsärenden	2 840	3 668	8 816
varav bibehållande-/ befrielseärenden	1 055	1 128	1 162

ÄRENDEKATEGORIER

Naturalisationsärenden – en ansökan om svenskt medborgarskap med normalt ansökningsförfarande.

Anmälningsärenden – ett förenklat sätt att få svenska medborgarskap för vissa kategorier sökande.

Bibehållande/befrielseärenden – ansökningar om att återfå medborgarskap eller att få av med sitt svenska medborgarskap. ●

4.1.2 AVGJORDA

Under 2015 avgjordes knappt 43 000 grundärenden, vilket var fler än det totala antalet avgjorda under föregående år. De genomsnittliga handläggningstiderna från ansökan till beslut har emellertid ökat från 152 dagar år 2014 till 177 dagar år 2015.

FIGUR 97. ANTAL AVGJORDA MEDBORGARKAPSÄRENDEN 2013–2015

	2013	2014	2015
Totalt	41 221	35 563	42 700
Andel bifall	84%	84%	84%
Genomsnittlig handläggningstid	168	152	177
Avgjorda naturalisationsärenden	36 663	31 006	33 547
Andel bifall	85%	86%	86%
Genomsnittlig handläggningstid	180	170	213
Avgjorda anmälningsärenden	3 494	3 469	7 984
Andel bifall	72%	75%	79%
Genomsnittlig handläggningstid	84	35	43
Avgjorda bibehållande-/befrielseärenden	1 064	1 088	1 169
Andel bifall	62%	64%	61%
Genomsnittlig handläggningstid	29	28	53

Antalet öppna grundärenden har ökat under 2015. Vid slutet av december 2015 fanns närmare 28 000 öppna grundärenden.

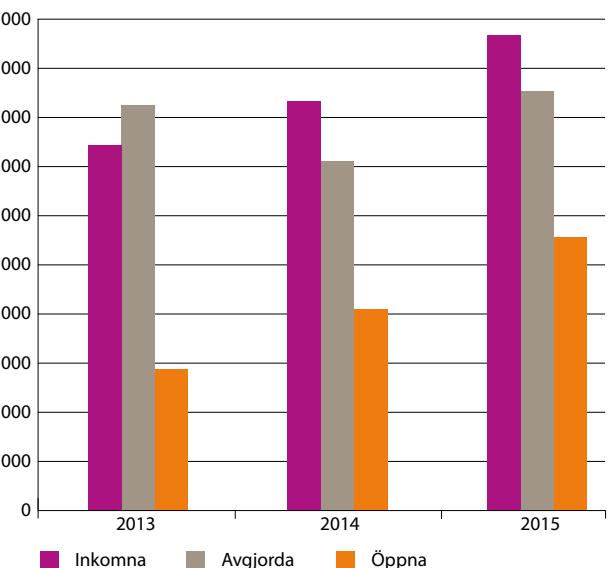
FIGUR 98. ANTAL ÖPPNA MEDBORGARKAPSÄRENDEN 2013–2015

	2013	2014	2015
Totalt	14 367	20 453	27 835
Naturalisationsärenden	14 130	19 962	26 374
Anmälningsärenden	182	396	1 373
Bibehållande-/befrielseärenden	55	95	88

Migrationsverket har haft svårt att upprätthålla sin produktivitet i medborgarkapsärenden bland annat på grund av att nyrekryterad personal först under sista kvartalet på året varit upplärda och i produktion. Under året har dock antalet beslutsklara ärenden ökat i och med införandet av initialscreening som innebär att ärenden går igenom tidigt för att se om de behöver kompletteras. Cirka 30 till 40 procent av nyinkomna ärenden är klara för beslut eller behöver endast en enkel komplettering. Dessa ärenden kan avgöras inom tre månader.

Riktade insatser med specialisering mot vissa ärendekategorier har också påbörjats under året. Under hösten planerades bildandet av specialiserade team. Migrationsverket förbereder även på sikt att redan i den initiala screeningen göra en tidig äkthetsbedömning av identitetsdokument för att på så sätt öka antalet beslutsklara ärenden så tidigt som möjligt.

FIGUR 99. INKOMNA, AVGJORDA OCH ÖPPNA ÄRENDEN (2013, 2014 OCH 2015)

4.2 EFFEKTIVITET

4.2.1 PRODUKTIVITET

Antalet nya ärenden ökade under året med 16 procent vilket är en stor ökning jämfört med de senaste åren. Detta ledde även till att antalet öppna medborgarskapsärenden ökade under 2015. Andelen äldre ärenden (äldre än åtta månader) har dock minskat.

Produktionen, räknad som antal avgjorda ärenden, har under året varit högre än 2014 och är nu något högre än 2013. Vi kan konstatera att verksamheten har haft en beredskap att möta den stora ökningen av inkomna ärenden.

Trots ett antal produktivitetssänkande faktorer under året så som nyrekryterad personal, ett stort antal öppna ärenden i balans och integrering av kundtjänsten, ökade produktiviteten med närmare nio procent jämfört med 2014 men är fortfarande lägre än 2013. De produktivitetshöjande åtgärderna under året såsom initialscreening och specialisering på vissa typer av öppna ärenden har utvecklats. Screeningen innebär att beslut i vissa ärenden kan fattas snabbt. Vidare har kraven på när kompletteringar ska inkomma skärpts vilket har minskat administrationen. Sammantaget gav dessa åtgärder en positiv effekt på produktiviteten.

FIGUR 100. ANTAL AVGJORDA ÄRENDEN PER ÅRSARBETARE FÖR MEDBORGARSKAPSÄRENDEN 2013–2015

	2013	2014	2015
Avgjorda ärenden	41 221	35 563	42 700
Antal årsarbetare ¹⁾	56	57	63
Avgjorda ärenden per årsarbetare	736	624	678

1) Årsarbetarkrafter för 2013–2014 har räknats om vilket ger lägre produktivitet än i årsredovisningen 2014. För ny definition, se Väsentliga uppgifter s 153.

Medborgarskapsprocessen kan beskrivas som en process med en hög grad av förutsägbarhet och låg variation. Initialscreening är ett sätt att arbeta utifrån ett flödesperspektiv som kan ge vinster i effektivitet, vilket medborgarskapsenheten har gjort under året.

4.2.2 KOSTNADSUTVECKLING

Under året har kostnaden för verksamheten ökat.

Ökningen av förvaltningskostnaderna kan förklaras av ökade löne- och personalomkostnader till följd av utökad bemanning. Antal årsarbetare uppgick till 63, vilket är sex fler årsarbetare än under 2014. Även oVertid och outnyttjad semester har bidragit till ökade kostnader. Den främsta kostnadsökningen beror dock på verksgementsamma kostnader som fördubblats. Styckkostnaden per avgjort ärende har ökat med 182 kronor, vilket är 15 procent, jämfört med 2014.

Sammanfattningsvis indikerar mätten att medborgarskapsprocessen arbetar effektivare med ärendena jämfört med 2014 genom nya rutiner för bland annat initialscreening. Den ökade produktiviteten kan delvis också förklaras av fler avgjorda ärenden i en något enklare ärendekategori, de så kallade anmälningsärendena. Styckkostnaden ökar på grund av högre kostnader för anslaget 1.1 jämfört med 2014. ●

FIGUR 101. KOSTNAD FÖR PRÖVNING AV ANSÖKAN OM SVENSKT MEDBORGARSKAP¹⁾

	2013	2014	2015
Kostnad för prövning av ansökan (tkr)	42 083	41 899	58 078
varav 1:1 (tkr)	41 969	41 748	57 867
varavav övriga samkostnader (tkr)	114	151	212
Kostnad per avgjort ärende (kr)	1 021	1 178	1 360
1:1 kostnad per avgjort ärende (kr)	1 018	1 174	1 355

1) Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

Ms Elizabeth Wengen-Dong
Australia

Mr Fredrik Finsen
Norway

Mr Ove Nævdal
Norway

Mr Kristo Rõivas
Estonia

Mr Matti Vanhanen
Finland

Mr Kjell Magne Bondevik
Norway

Mr Jyrki Katainen
Finland

Mr Claus Fitterer
Switzerland

Mr Morten Østvær
Norway

Mr Werner Poos
Estonia

5 Internationellt arbete

Mål: Fördjupa det europeiska och internationella samarbetet.

5.1 MÅLUPPFYLLElse

Migrationsverket gör bedömningen att målet är uppnått.

Myndigheten har under året, trots ytterst stora påfrestningar i den egna verksamheten, fortsatt att följa EU-arbetet på nära håll och förstärkt förmågan till analys av vad som händer i Europa. Det har inneburit stöd till både regeringskansliet och de interna processerna.

Migrationsverket har under året aktivt ställt upp i åtgärder enligt den europeiska migrationsagendan och inom EU-myndigheterna EASO och eu-LISA samt i andra internationella samarbetsorgan. Genom detta har myndigheten bidragit till att Sverige har tagit ansvar för migrationen i Europa även policymässigt.

Migrationsverket gör bedömningen att såväl vårt arbete enligt den internationella strategin som vårt proaktiva arbete med aktuella EU-frågor har bidragit till måluppfyllelsen. Verket har genom arbetssättet och de strategiska valen i strategin varit engagerat i länder längs med östra Medelhavsrutten och stöttat utsatta utlandsmyndigheter i exempelvis Beirut och Amman. Detta har bidragit till att fördjupa det europeiska och internationella samarbetet på såväl kort som lång sikt.

EU-arbetet i form av förvaltning av EU-fonder har präglats av problem. Fem av de sex programåren i europeiska flyktingfonden och återvändandefonden har slutligen reglerats av EU-kommissionen under året. Sveriges nyttjandegrads tilldelade medel för denna period är 60 procent. Den nya asyl-, migrations- och integrationsfonden är ytterligare försenad och inga medel till utvecklingsprojekt har lysit ut. Bristerna i fondverksamheten rör till stor del nationell nivå och är inte avgörande för den sammantagna bedömningen av målet om fördjupat europeiskt och internationellt samarbete.

MIGRATIONSVRKETS INTERNATIONELLA STRATEGI

Migrationsverkets internationella strategi formuleras utifrån de mål och uppdrag som myndigheten får av regeringen samt myndighetens egna prioriteringar. Verkets internationella verksamhet innehåller exempelvis EU-samordning, internationella projekt, kontakter med medlemsländer och internationella organisationer. Migrationsverket ansvarar vidare för stöd till utlandsmyndigheter och har utlandstationerad personal i form av bland annat migrationsbandsmän både inom EU och i övriga världen, ofta placerade på utlandsmyndigheter. Myndigheten har under året haft utlandsstationerad personal i Moskva, Ankara, Teheran, Addis Abeba, Amman, New Delhi, Bangkok, Peking, Nürnberg, Rom, Belgrad och Bern. ●

ORDLISTA/FÖRKORTADE BEGREPP INOM INTERNATIONELL VERKSAMHET

AMIF	Asyl- migrations- och integrationsfonden
COI	<i>Country of Origin Information</i>
CEAS	<i>Det gemensamma europeiska asylsystemet</i>
EASO	<i>Europeiska stödkontoret för asylfrågor</i>
ETC	<i>Training Curriculum</i>
EASO	<i>Europeiska stödkontoret för asylfrågor</i>
EU	<i>Europeiska Unionen</i>
eu-LISA	<i>EU:s byrå för den operativa förvaltningen av storskaliga IT-system</i>
EURODAC	<i>European Dactyloscopy (fingeravtrycksdatabas)</i>
Frontex	<i>Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens yttre gränser</i>
GDISC	<i>General Directors Immigration Service Conference – i texten kallat Nätverket för de europeiska migrationsmyndigheternas generaldirektörer</i>
GAMM	<i>Den globala ansatsen för migration och rörlighet</i>
PGU	<i>Politiken för global utveckling</i>
UNHCR	<i>United Nations High Commissioner for Refugees – I texten kallat FN:s flyktingorgan</i>
VIS	<i>Visa Information System</i> ●

EU:s svar på den uppkomna migrationskrisen har under året handlat om de åtgärder som kommissionen presenterat i den europeiska migrationsagendan.

DEN EUROPEISKA MIGRATIONSAgendan

Den europeiska migrationsagendan innehåller förslag om en övergripande strategi för hantering av flyktingkrisen. Kommissionens ambition med migrationsagendan är att ta ett helhetsgrepp om migrationsfrågorna. Agendan innehåller bland annat följande åtgärder som på kort och lång sikt syftar till att bättre hantera migrationen i och till EU:

Hotspots

Bland annat EASO och Frontex sätter upp ansökningscenter, så kallade hotspots, i utkanten av EU för att avlasta ansträngda medlemsländer och snabbt identifiera, registrera och ta fingeravtryck på asylsökande. Personer som ansöker om asyl vid dessa hotspots ska antingen prövas i landet de befinner sig i eller omplaceras till annat EU-land. De som saknar skyddsskäl ska förberedas för återvändande med hjälp av Frontex.

Återvändande

EU-kommissionen har antagit en handlingsplan för återvändande. Fokus ligger på åtgärder för en effektivare implementering av EU:s återvändanddirektiv, förbättrat samarbete med tredjeländer gällande återtagandeavtal samt en förstärkt roll för Frontex i återvändandesamordning.

Ytterligare förslag och åtgärder

Stöd till medlemsländer där situationen är som mest ansträngd, fördjupat samarbete med tredjeland, utökade möjligheter till nödfinansiering och upprättande av en lista med säkra ursprungsländer. ●

5.2.1 OMPLACERING AV ASYLSÖKANDE

Som en del av migrationsagendans åtgärder ingår ett omplaceringsförslag där asylsökande från Grekland, Italien och eventuellt andra medlemsländer ska överföras till andra EU-länder med hjälp av EASO. Syftet med åtgärden är att uppnå en jämnare ansvarsfördelning i mottagandet av asylsökande mellan EU:s medlemsländer.

Under 2015 har 39 asylsökande omplacerats till Sverige från Italien. Genom en pilot har myndigheten deltagit med en migrationssambandsman placerad på den italienska migrationsmyndigheten. Stödet på plats har visat sig vara en framgångsfaktor i de överföringar som har gjorts. Myndighetens bedömning är att om omplaceringen inom EU ska fungera krävs det personal på plats för att tillhandahålla stöd och korrekt information mellan myndigheter och till asylsökande. I december la kommissionen fram ett förslag som kommer att innebära att Sverige ges ett års anstånd av sitt åtagande att ta emot omplacerade. Går förslaget inte igenom har myndigheten sedan november en fastställd standard för hur omplaceringen ska ske.

Regeringen har under hösten lämnat in en begäran till kommissionen om att omplacera asylsökande från Sverige till övriga medlemsländer i EU. Ordföranden för EU-kommissionen har stöttat Sverige i denna begäran och kommissionen väntas lägga fram ett förslag till beslut under 2016.

5.2.2 HOTSPOTS

En åtgärd inom migrationsagendan handlar om skapandet av så kallade *hotspots* vid EU:s yttre gränser. Migrationsverket har deltagit inom EASOs hotspotinsatser både i Italien och i Grekland. Eftersom det varit svårt att motivera migranter att registrera sig i hotspots har syftet utökats till att ge relevant information till migranter. Verkets engagemang har stärkt utsikten till omplacering eller återvändande i Italien och Grekland. Myndigheten har bidragit i pilotinsatser och genom att skicka personal till Italien och Grekland för deltagande i hotspot-arbetet.

5.2.3 ÅTERVÄNDANDEARBETE

Migrationsverket har under året följt den europeiska utvecklingen i återvändandefrågor och löpande bidragit till framtagandet av handlingsplanen för återvändande.

Vidare är Migrationsverket engagerat i det internationella samarbetsprojektet EURLO. Det syftar till att förbättra det europeiska samarbetet vad gäller återvändande genom att till större del än idag använda befintliga eller nya sambandsmän. Projektet har under 2015 bland annat förberett placeringen av en svensk sambandsman som under 2016 ska arbeta i Rabat i Marocko.

5.2.4 VIDAREBOSÄTTNING

Det finns ett stort behov av lagliga vägar in i EU för mäniskor på flykt och en av dessa är vidarebosättning. Historiskt sett har endast ett fåtal EU-medlemsländer

varit engagerade men i och med den humanitära krisen är det allt viktigare att bygga bra vidarebosättningsprogram inom medlemsländerna.

AMIF-PROJEKT

EU-FRANK: Projektägare är Sverige genom Migrationsverket. Projektet sker i nära samarbete med United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), EASO och andra relevanta organisationer samt Nederländerna, Belgien, Italien, Tjeckien och Ungern. Projektet pågår till år 2020. Aktiviteterna i projektet finansierades av Migrationsverket år 2015.

PROJEKT MED DELFINANISERING FRÅN BELGISKA AMIF

EURLO: Projektägare är den belgiska migrationsmyndigheten *Service Public Fédéral Intérieur*. Sverige är genom Migrationsverket projektpartner tillsammans med Österrike, Estland, Grekland, Ungern, Luxembourg, Nederländerna, Norge, Polen, Rumänien, Schweiz och Storbritannien. Projektet pågår till år 2022. ●

EASO

EASO är en EU-byrå med uppdrag att bidra till genomförandet av det gemensamma europeiska asylsystemet, stödja praktiskt samarbete i asylfrågor och koordinera samt stödja gemensamma insatser för att underlätta för de medlemsländer vars asyl- och mottagningssystem är under särskild belastning. För att bistå medlemsländerna i arbetet med det gemensamma asylsystemet erbjuder EASO bland annat utbildningar och gemensam landinformation. För att genomföra stödinsatserna har EASO upprättat en reserv av experter, *Asylum Intervention Pool*, som kan utplaceras i den medlemsstat som är i behov av stöd. Migrationsverket innehåller en plats i EASOs styrelse och utgör svensk kontaktpunkt för EASO. EASO har under 2015 fått en större roll med anledning av beslut kopplade till migrationsagendan, däribland förslaget och beslutet om omplaceringen av asylsökande. ●

Migrationsverket har under året startat projektet EU-Frank som är ett projekt som tydligt kan kopplas till migrationsagendan syfte att öka vidarebosättningen till EU:s medlemsländer. För att EU-Frank ska leda till att EU:s medlemsländer engagerar sig i eller ökar sin vidarebosättning ska stöd för hela vidarebosättningsprocessen utvecklas. Resultaten av EU-Frank kommer att omhändertas av EASO.

5.2.5 EASO-EUROPEISKA STÖDKONTORET FÖR ASYLFRÅGOR

En viktig del i Migrationsverkets EU-arbete koncentreras kring EASO. Under året har det blivit allt svårare för

myndigheten att undvara personal till insatser inom EASO på grund av att den humanitära krisen förvärrats och att Migrationsverkets verksamhet blivit mer ansträngd. Samtidigt har behovet av insatser ökat, däribland hotspotinsatserna. Därför har myndigheten under året tittat på en ny struktur för att stärka EASO-arbetet framöver.

Migrationsverket har under året ställt flertalet experter till förfogande för insatser inom EASO-samarbetet. Utöver de experter som arbetat inom hotspots har experter också arbetat med kapacitetshöjande insatser i Bulgarien, Cypern, Italien och Ungern.

5.2.6 LAGSTIFTNINGSARBETET INOM EU

Migrationsverket har deltagit i det lagstiftningsarbete som följt på kommissionens förslag inom migrationsagendan. Två exempel är införandet av en mekanism för omplacering av asylsökande i krislägen och upprättandet av en lista på säkra ursprungsländer. Under 2015 har EU-kommissionen inlett ett arbete för att utvärdera medlemsländernas tillämpning av skyddsgrundsdirektivet och Dublinförordningen. Kommissionen väntas presentera ett reviderat förslag av Dublinförordningen i mars 2016 vilket i så fall innebär att liggande förslag om inrättandet av en permanent omplaceringsmekanism för krislägen i Dublinförordningen blir överflödig.

Migrationsverket har utöver arbetet med lagstiftningsförslagen inom migrationsagendan bistått regeringskansliet med förordnatet av EU-experter till arbetet i rådets och kommissionens olika arbetsgrupper, som rådsarbetsgrupper, expertkommittéer och genomförande-kommittéer.

Migrationsverket har under året skickat in en ansökan om nödfinansiering till asyl, migration och integrationsfonden, AMIF, för att täcka ökade kostnader som genererats av det stora antalet asylsökande.

5.2.7 EU:S BYRÅ FÖR DEN OPERATIVA FÖRVALTNINGEN AV STORSKALIGA IT-SYSTEM (EU-LISA)

Migrationsverkets arbete inom EU-byråen eu-LISA har fortgått under 2015. Regeringen har under året beslutat att Migrationsverket ska inneha rollen som ordinarie styrelseledamot i eu-LISA:s styrelse. Migrationsverket har även deltagit i byråns arbetsgrupp för *Visa Information System* (VIS) och för *European Dactyloscopy* (EURODAC).

5.2.8 DET EUROPEISKA MIGRATIONSNÄTVERKET

Det Europeiska migrationsnätverket, EMN, har som uppdrag att samla in och utbyta information om migrationen till EU. Nätverket ska ta fram information för beslutsfat-

tande på såväl nationell som europeisk nivå. I Sverige är Migrationsverket kontaktpunkt för nätverket. Ett årligt arbetsprogram utarbetas gemensamt av den Europeiska kommissionen och EMN. Under 2015 har nätverket arbetat med så kallade ad-hoc frågor, periodiska rapporteringar, fyra studier samt olika möten och konferenser.

Tema för EMN:s studier 2015 var: information om frivilligt återvändande, arbetskraftsbrist, statusbyte och integrationsinsatser för skyddsbehövande. I oktober 2015 anordnade den svenska kontaktpunkten en nationell nätverkskonferens på temat "Att (bara) vänta – en meningsfull tid i mottagningssystemet", utifrån de problem som idag finns inom asylsystemet. En årlig policyrapport på migrationsområdet har tagits fram som ett led i kommissionens arbete med att utvärdera medlemsstaternas arbete inom politikområdet.

EMN:s samlade arbete med ad-hoc frågor, studier och rapporter gör det möjligt att jämföra olika medlemsstater policy och praxis. Det går också att dra slutsatser om hur migrations- och asylpolitiken kan vidareutvecklas inom EU. På så sätt kan arbetet också bidra till fortsatt harmonisering av olika nationella regler på området.

5.3 STÖD I LÄNDER UTANFÖR EU

Migrationsverket arbetar i länder utanför EU både genom internationella projekt och sambandsmän vid utlandsmyndigheter. Syftet är att ge stöd till andra länder och till myndighetens kärnverksamhet.

En viktig del i migrationsagendan är stödet till tredje land. Det är också en del av Migrationsverkets arbete inom regeringens politik för global utveckling (PGU) och inom EU:s ramverk för migrationssamarbete i de yttre förbindelserna: *den globala ansatsen för migration och rörlighet* (GAMM).

Migrationsverket har under året inlett nya projektsarbeten i Kosovo och Serbien. De har föregåtts av en analys utifrån omvärldsläge och svenskt policyarbete samt myndighetens interna prioriteringar längs med östra Medelhavsrutten.

PROJEKT DELFINANSIERAT AV SIDA

Turkiet: Projektet är ett bilateralt samarbetsprojekt mellan Migrationsverket och den turkiska migrationsmyndigheten Directorate General of Migration Management (DGMM). Projektet pågår till år 2016. ●

En av flyktvägarna genom Europa till Sveriges gräns – den så kallade östra medelhavsrutten.

5.3.1 JORDANIEN OCH LIBANON

Jordanien och Libanon är starkt påverkade av den pågående konflikten i Mellanöstern. Migrationsverket har under året fortsatt stötta EASO:s samarbete med tredjeland. Syftet är att stärka ländernas mottagnings- och asylkapacitet genom utveckling och praktiskt samarbete på asylområdet. Detta har gjorts genom Migrationsverkets engagemang i ENPI-projektet.

Migrationsverkets sambandsman på utlandsmyndigheten i Amman har bidragit med fakta för våra omvärldsanalyser. Händelserna i Syrien har ökat arbetet med anhöriginvandring, vilket satt press på utlandsmyndigheterna i regionen. Migrationsverket har under hösten arbetat med ett specifikt uppdrag kring utlandsmyndigheten i Amman och Beirut för att säkerställa en fungerande och hållbar migrationsverksamhet.

ÖVRIGA EU-FINANSIERADE PROJEKT

Twinning Serbien (*Support to the National Asylum System in the Republic of Serbia*): Projektägare är Migrationsverket. Migrationsmyndigheterna i Nederländerna och Slovenien är projektpartners. Twinning under IPA (Instrument for Pre-accession), ett finansiellt instrument som stödjer kandidatländer och potentiella kandidatländer i anslutningsprocessen till EU. Pågår till år 2017.

Twinning Kosovo (*Strengthen Kosovo institutions in Effective Management of Migration*): Projektägare är migrationsmyndigheten i Nederländerna. Migrationsverket är projektpartner tillsammans med Österrike. Twinning under IPA. Pågår till år 2018.

Sidenvägsprojektet: Projektet pågår till och med 30 april 2017 och finansieras delvis av DEVCO (The European Commission's Directorate-General for International Cooperation and Development), delvis av deltagande länder. Sveriges deltagande finansieras av JU.

PP7 (Pilotprojekt inom Pragprocessen): Projektägare är Migrationsverket. Migrationsverkets deltagande i projektet finansieras till stor del av myndighetens utvecklingsråd. Aktiviteterna inom projektet finansieras av DEVCO.

ENPI-projektet: Projektägare är EASO. Migrationsverkets deltagande finansieras av EU genom ENPI (European Neighborhood Policy Instrument). ●

5.3.2 TURKIET

Turkiet bedöms som en strategiskt viktig samarbetspartner med anledning av landets närhet till inbördeskriget i Syrien och flyktingkatastrofen i regionen. Landet är transitland för många av de människor som söker asyl i EU och historiskt en viktig partner för EU. I samband med migrationsagendan har Turkiet blivit än mer viktig för EU. Samtalen om migrationsagendan har kopplats till Turkiets anslutningsförhandlingar.

Migrationsverket är sedan 2014 involverat i ett samarbetsprojekt med den turkiska migrationsmyndigheten. Projektet har bistått med att bygga upp en omvärldsfunktion som förbättrat prognos- och planeringsarbetet och stärkt kapaciteten att hantera migrationsfrågor i enlighet med europeisk standard. Projektet bistår även vid inrättandet av en kvalitetssäkringsstrategi för en enhetlig och rättssäker asylprövning.

5.3.3 SERBIEN

Under perioder har många personer från Serbien sökt asyl i Sverige, vilket är en orsak till att landet är intressant i den internationella strategin. EU-kandidatlandet Serbien är ett transitland för många migranter som har

för avsikt att ansöka om asyl i EU. Utvecklingen under hösten på östra medelhavsrutten har gjort att det politiska intresset för landet ökat ytterligare.

Migrationsverket har inlett ett twinningprojekt tillsammans med Serbien som är direkt kopplat till landets EU-ansökan. Projektet har till syfte att stödja Serbien vad gäller införande av lagstiftning om mottagande, asylprövning och integration i linje med EU:s standard. Projektet syftar också till att motverka uppenbart ogrundade asylsökningar från Serbiska medborgare i olika EU-medlemsländer.

5.3.4 KOSOVO

Kosovo har, likt fler länder längs östra medelhavsrutten, utmaningar i sitt migrationssystem. Antalet personer som ansöker om asyl i Kosovo är få men desto fler använder Kosovo som transitland på vägen mot EU. Antalet kosovarer som ansöker om asyl i EU är fortsatt högt, även om antalet har minskat under senare delen av 2015.

De flesta kosovarer som söker asyl i EU tar sig främst via Serbien till huvudsakligen Ungern, Tyskland, Frankrike, Österrike och Sverige.

Migrationsverket har engagerat sig i ett twinningprojekt i Kosovo för att få migration att bli en del i nationella strategier och nationell lagstiftning i landet. Migrationsverket arbetar främst med återintegrering av återvändande kosovoarer. Migrationsverket har ett strategiskt intresse av att förbättra återvändandearbetet och att riktig information ges i Kosovo om migration. Det finns stora operativa nyttor för verket att delta i projektet.

5.4 POLITIKEN FÖR GLOBAL UTVECKLING

Sverige har samlat arbetet med migration och utveckling inom politiken för global utveckling (PGU). Migrationsverkets internationella arbete handlar om att stärka svenska intressen och bistå regeringen. Utöver de insatser som redan beskrivits har myndigheten under året varit engagerat inom den östliga dimensionen och sidenvägsregionen. Migrationsverket har även knutit återvandringsarbetet närmare till det övriga internationella utvecklingsarbetet. I arbetet med PGU ingår stödet till EU:s ramverk för migrationssamarbete i de yttre förbindelserna, *den globala ansatsen för migration och rörlighet* (GAMM).

Även arbetet med PGU och GAMM har samband med migrationsagendan. EU:s och Sveriges fokus har särskilt under hösten varit frågor som rör den aktuella krisen. Det är en delvis helt ny situation som påverkar prioriteringarna.

POLITIKEN FÖR GLOBAL UTVECKLING

Politiken för global utveckling, det vill säga Sveriges samstämmighetspolitik för utveckling, beslutades av Sveriges riksdag 2003. Det övergripande målet för PGU – att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling – gäller samtliga politikområden. Utgångspunkten är ett gemensamt ansvar att hantera globala utmaningar som hindrar en rättvis och hållbar utveckling. Sex globala utmaningar har identifierats där Sverige genom att agera samstämmigt över olika politikområdens gränser, effektivt kan bidra till global utveckling. En av de sex globala utmaningarna är Migrationsströmmar. ●

Samarbetet i östliga partnerskapet och inom sidenvägsregionen har traditionellt varit en viktig prioritet för Sverige. Migrationsverket har därför fortsatt sitt stöd för att främja ländernas politiska associering och ekonomiska integrering med EU. Myndigheten har under året varit engagerad i *Pragprocessen* som är en migrationspolitisk dialog inom ramen för EU-samarbetet med ett stort antal länder öst och sydöst om EU. Migrationsverket har även ansvarat för *Östliga partnerskapets panel för migration och asyl*, ett forum för dialog kring asyl och migration mellan deltagande länder. Inom den östliga dimensionen har verket också varit engagerat i *Budapestprocessen* genom *Sidenvägsprojektet*.

5.4.1 ÅTERVANDRINGSARBETET

Migrationsverket har ansvar för särskilda medel rörande återvandring. Åtgärden syftar till att hjälpa migranter med permanent uppehållstillstånd som vill återvandra till sina tidigare hemländer. Återvandringsarbetet har under 2015 granskats och en ny strategi kommer att presenteras under 2016. Arbetet med olika diasporagrupper har utvecklats för att föra dialogen vidare om diasporans roll som brobyggare inom området migration och utveckling. Detta ska stärka återvandringsarbetet eftersom återvandrings- och diasporautvecklande verksamheter kan komma att bli strategiskt viktiga framöver.

5.5 GDISC

Migrationsverkets internationella arbete omfattar flera samarbeten. Dessa insatser har bland annat skett inom de samarbetsforum som myndigheten är involverad i. Under 2015 har Migrationsverkets engagemang inom *nätverket för de europeiska migrationsmyndigheternas generaldirektörer* (GDISC) fortsatt. Myndigheten har varit värd för konferenser och expertmöten och haft en person i sekretariatet under hösten för att säkerställa ett fortsatt gott samarbete inom nätverket.

5.6 UTLANDSMYNDIGHETERNA

Förutom att fördjupa det europeiska och internationella samarbetet bistår Migrationsverket också på uppdrag av regeringen med verksamhets- och processtöd till utlandsmyndigheterna.

UTLANDSMYNDIGHETERNA

Migrationsverket bistår på uppdrag av regeringen med verksamhets- och processtöd till utlandsmyndigheterna (UM) i enlighet med instruktionen för Migrationsverket (SFS 2007:996). Detta innebär att Migrationsverket ansvarar för bland annat stöd till utlandsmyndigheterna i migrationsfrågor, rekrytering av förstärkningspersonal till utlandsmyndigheterna, utbildning av utlandsmyndigheternas migrationspersonal (utsänd och lokalanställd) samt samordning och styrning av verkets egna utlands- och hemmilstationerade migrationssambandsmän. ●

5.6.1 GEMENSAM NYTTA

Genom migrationssambandsmännen får myndigheten lättare att hämta aktuell information från förstahandskällor. Under året har informationen från migrationssambandsmännen varit inriktat på händelseutveck-

lingen i Europa, västra Balkan, Turkiet och Mellanöstern. Det har underlättat prognosarbetet och den dagliga planeringen av den operativa verksamheten. Migrationssambandsmännen har under året också bidragit med analys av situationen för afghanska migranter i Turkiet, Iran, Pakistan och Indien. Informationen som migrationssambandsmännen förmedlat har även använts i myndighetens planering och prognostisering av antalet tillståndsärenden. Vidare har sambandsmännen varit en viktig länk i kvalitetsarbetet mellan Migrationsverket och utlandsmyndigheterna.

5.6.2 SAMRÅDSPROCESSEN

Migrationssambandsmännens uppdrag ska utvecklas så att det bättre svarar mot myndighetens strategiska behov. Målet är att sambandsmännen i framtiden ska arbeta mer fokuserat med omvärlds- och kvalitetsfrågor. Efter samråd med UD har verket dock beslutat att avvaka den kommande utredningen rörande ansvaret för migrationsfrågorna på utlandsmyndigheterna innan större förändringar genomförs. Under tiden kommer Migrationsverket att tillsätta ett antal tjänster på utlandsmyndigheterna där arbetsledning blir huvuduppdagget. Sambandsmän ska också anställas för att arbeta med omvärldsbevakning och kvalitetsfrågor på utlandsmyndigheterna.

Migrationsverket ska arbeta för att fördjupa det europeiska och internationella samarbetet.

Migrationsverket verkar internationellt genom projektsamarbeten, stödinsatser och migrationssambandsmän för att ge stöd till andra länder och till myndighetens kärnverksamhet.

MIGRATIONSVERKET I VÄRLDEN

Projektsamarbeten

- ★ Turkey, Serbia, Kosovo
- ★ Jordan (EASO ENPI)

Stödinsatser EU

- 📍 Italy, Bulgaria, Cyprus, Hungary

Östliga partnerskapets panel för migration och asyl

- ▣ Armenia, Azerbaijan, Georgia, Moldavia, Ukraine, Belarus

Pragprocessen, pilotprojekt

- Turkiet, Kirgizistan, Belarus, Ukraina, Moldavien, Georgien, Armenien

Sidenvägen II

- 📍 Irak, Afghanistan, Pakistan

Migrationssambandsmän

- 📍 Teheran, Amman, Stockholm, Addis Abeba, Ankara, New Delhi, Bangkok, Peking, Moskva, Rom, Nürnberg, Bern (GDISC) ●

5.6.3 STÖD TILL UTLANDSMYNDIGHETERNA

Det har under året varit viktigt för Migrationsverket att sambandsmännen används mer flexibelt och behovsorienterat utifrån verksamhetens behov. Myndigheten har inlett ett förbättringsarbete för att stärka samarbetet med utlandsmyndigheterna. Bland annat har Migrationsverket inrättat en enhet som ska stödja de utlandsstationerade migrationssambandsmännen och vara ett stöd till utlandsmyndigheternas arbete med migrationsfrågor. Enheten utgör också en länk från utlandsmyndigheterna till Migrationsverkets interna arbete.

Ett loggningssystem för frågor som utlandsmyndigheterna ställer till Migrationsverket har också införts. I systemet kan Migrationsverkets enheter lämna synpunkter på hanteringen på utlandsmyndigheterna. Loggningssystemet innebär ett sätt att ta hand om frågor mer systematiskt och se till att frågeställaren får återkoppling. På sikt är det meningen att loggningssystemet ska bidra till att verket kan arbeta mer proaktivt med stöd till utlandsmyndigheterna och verkets tillståndsenheter.

5.7 EU-FONDERNA SOLID OCH AMIF

Genom ramprogram för EU-fonder på asyl- och migrationsområdet stöder EU arbetet att utforma en gemensam asyl- och invandringspolitik för EU. Medlemsstatens situation beskrivs i nationella program, och behov lyfts utifrån målen i ramprogrammen.

MIGRATIONSVERTETS ROLLER INOM SOLID OCH AMIF

Ansvärig myndighet

Förvaltar ERF III och RF som ingår i ramprogrammet SOLID, 2008–2013, samt är utsedd att förvalta AMIF, 2014–2020. Migrationsverket har inrättat enheten *Funktionen för fonderna* för förvaltningen av båda fonderna. Från den 1 januari 2015 är funktionen organisatoriskt placerad direkt under generaldirektören som en fristående funktion.

Attesterande myndighet

Attesterande myndighet ska bland annat intyga att utgiftsredogörelsen är korrekt, har utarbetats med hjälp av tillförlitliga redovisningssystem och grundar sig på kontrollerbara verifieringar. Attesterande myndighet gäller för SOLID och är organiserat under generaldirektören.

Projektägare

Olika verksamheter inom Migrationsverket kan söka och tilldela fondmedel av funktionen för fonderna. ●

Migrationsverket är ansvarig myndighet för fonderna i Sverige. Det gäller Europeiska flyktingfonden III (ERF III) och Europeiska återvändandefonden (RF) som ingår i EU:s ramprogram SOLID – Solidaritet och hantering av migrationsströmmar, med programperiod 2008–2013. Migrationsverket är även utsedd ansvarig myndighet för AMIF, Asyl-, migrations- och integrationsfonden, med programperiod 2014–2020.

Fonderna medfinansierar projekt som drivs av bland annat kommuner, länsstyrelser, universitet, statliga verk och frivilligorganisationer.

5.7.1 SOLID-FONDERNA SLUTRAPPORTERAS

SOLID-programmet är i sin slutrapporteringsfas. De 25 projekt som fått medfinansiering för programåret 2013 har slutrapporterats av projektägarna under året. Senast den 31 mars 2016 ska Migrationsverket lämna slutrapporterna för det sista programåret till EU-kommissionen.

FIGUR 102. FELPROCENT

Fond	Stängning programår	Felprocent innan korrigering	Felprocent efter korrigering
Flyktingfonden ²⁰	2010	6,70%	0,10%
Återvändande- fonden ²¹	2010	39%	0%
Flyktingfonden ²²	2011	3,15%	0%
Återvändande- fonden ²³	2011	0,12%	0%
Flyktingfonden ²⁴	2012	0%	0%
Återvändande- fonden ²⁵	2012	0%	0%

FELPROCENT – EKONOMISTYRNINGSVERKETS GRANSKNING

Den procentuella andelen av kostnader som bedöms som icke stödberättigade av ESV i förhållande till Funktionen för fondernas granskningsresultat benämns felprocent. Hög felprocent i ansvarig myndighets granskning innebär oftast att EU-finansieringen till de berörda projekten korrigeras och minskar vilket i sin tur medför ett lägre nyttjande av EU-medel som tilldelas från kommissionen. Tabell "Felprocent" visar i tredje kolumnen felprocenten utifrån ESV:s rekommendationer. I kolumn fyra anges kvarvarande felprocent efter samtliga korrigeringar, som ska vara 0 procent. Avvikelsen programår 2010 för flyktingfonden beror på att ESV i sin slutrapport inte tog hänsyn till attesterande myndighets ställningstagande i en tolkningsfråga gällande upphandling. ●

Migrationsverkets fondförvaltning har haft vissa svårigheter att tolka regelverket. Ett kvalitetssäkringsarbete har dock gett resultat. Arbetet har fokuserat på granskning och uppföljning samt förbättrade strukturer för samverkan mellan ansvarig, attesterande och reviderande myndighet Ekonomistyrningsverket (ESV). ESV granskade programår 2012 i en rapport till EU i mars 2015. De fann inga skillnader i stödberättigade kostnader mellan Migrationsverkets och ESV:s granskningsresultat.

Under 2015 har EU-kommissionen lämnat avslutande rapporter om stängning av programår och beräkning av slutlig betalning, inklusive korrigeringar för programåren 2008–2012. EU-kommissionens slutliga korrigeringar innebär att Sverige har fått över 6 miljoner euro mindre i EU-medel än beräknat utifrån slutrappertingarna till EU. Med hänsyn tagen till EU-kommissionens korrigeringar har den totala nyttjandegraden 2008–2012 varit 57 procent för ERF III och 60 procent för RF.

KORRIGERINGAR – EU-KOMMISSIONENS GRANSKNING

Efter Ekonomistyrningsverkets rekommendationer och attesterande myndighets intyg om uppgifternas korrekthet beslutar EU om eventuella korrigeringar (återkav).

Tabell "Korrigeringar" visar de slutliga korrigeringar som EU-kommissionen beslutat om för respektive fond och programår. ●

FIGUR 103. KORRIGERINGAR

Fond	Stängning program- år	Belopp (EUR)	Andel av slututbe- talning
Flyktingfonden ²⁶	2008	829 628,62	25%
Återvändande- fonden ²⁷	2008	55 582,14	8,4 %
Flyktingfonden ²⁸	2009	897 520,33	25%
Återvändande- fonden ²⁹	2009	52 103,54	6,68 %
Flyktingfonden ³⁰	2010	1 864 954,41	25%
Återvändande- fonden ³¹	2010	22 508,03	10 %
Flyktingfonden ³²	2011	2 000 111,28*	25%
Återvändande- fonden	2011	0	
Flyktingfonden ³³	2012	577 556,35**	
Återvändande- fonden	2012	0	

* 659 124,13 EUR avser ett struket projekt samt ett projekt med sänkt medfinansiering

** avser ett struket projekt samt ett projekt med sänkt medfinansiering

5.7.2 EU-KOMMISSIONEN PÅ BESÖK I SVERIGE

Den 23–25 mars genomförde EU-kommissionen en så kallad *monitoring mission* av programår 2013. De besökte åtta projekt som medfinansierats av Europeiska flyktingfonden. Syftet var att ta del av pågående projektverksamhet och ställa frågor kring genomförandet. EU-kommissionen följde även upp hur projektens kontakt med ansvarig myndighet hade varit.

Resultatet visade bland annat att två av projekten ansågs vara felaktigt finansierade. Det ena projektet ansågs gynna fel målgrupp och var därför inte berättigad till stöd från ERF. För det andra projektet sänktes medfinansieringsgraden eftersom projektet inte ansågs vara särskilt prioriterat för rätt till den högre graden av medfinansiering. Det innebär att EU-finansieringen sänks med totalt 420 000 euro. Resultatet av granskingsbesöket gav ekonomiska konsekvenser även i kommissionens slutreglering av programår 2011 och 2012 eftersom motsvarande fel fanns för projektet i dessa programår. Se faktaruta Korrigeringar – EU-Kommissionens granskning.

5.7.3 UTVÄRDERRING PROGRAMÅR 2011–2013

Utvärderingar av SOLID-fonderna ERF och RF har utförts under 2015 för programåren 2011–2013. Utvärderingen består av tre delar. En av delarna har utförts av en extern utvärderare och övriga två kompletterats med uppgifter från Migrationsverket. Utvärderingen har granskat de 60 projekt för ERF och 10 projekt för RF som beviljats stöd under perioden. Totalt har drygt 250 miljoner kronor betalats ut till projekten för de tre programåren.

Den externa utvärderaren anser att projekten påverkats av det stora antalet flyktingar som kommit till Sverige under perioden. Utvärderarna menar att det finns ett stort värde i de metodutvecklande, kvalitetshöjande och kunskapshöjande insatser som genomförs.

Vidare skriver utvärderaren att finansiering från flyktingfonden och återvändandefonden ställer stora krav på kapacitet och kompetens. Projektägarna menar att det har varit mer resurskrävande administrativt att medfinansieras med medel från ERF och RF jämfört med finansiering från andra jämförbara finansieringskällor. Utvärderarna föreslår att om möjligt läta på kraven som riktas till projektägarna och att lyfta frågan om regelförenkling. Om det inte går så behövs istället ännu mer fokus på att stötta projektägarna.

Även EU-kommissionen har tagit fasta på behovet av förenklingar vid utformandet av förordningarna för AMIF. Funktionen för fonderna har under 2015 genomgått en omorganisation, som syftar till ett arbetssätt med en större dialog med projektägarna.

5.7.4 MIGRATIONSVERKET – UTSEDD ANSVARIG MYNDIGHET FÖR AMIF

Programperioden för AMIF – Europeiska asyl-, migrations- och integrationsfonden är 2014–2020. Programmet har redan på EU-nivå varit försenat, förordningar har fastställts sent, det elektroniska systemet för datautbyte brottas med tekniska problem och ingen medlemsstats nationella program godkändes före mars 2015.

Regeringen gav i september 2013 Migrationsverket i uppdrag att ansvara för förvaltningen av AMIF. Dock behövdes ett antal formella krav uppfyllas för att den första utlysningen av AMIF-medel skulle kunna ske.

Ett av villkoren för att kunna lysa ut medel var att det nationella programmet för Sverige skulle vara antaget av EU-kommissionen. Bland målen finns att programmet ska säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik genom att främja integration och etablering i Sverige. Programmet ska även bidra till EU:s migrationspolitiska mål genom en effektiv och rättssäker hantering av fondmedel. Det nationella programmet för Sverige antogs av EU kommissionen den 6 augusti 2015.

Ett annat villkor var att Ekonomistyrningsverket skulle göra en bedömning till regeringen om Migrationsverket uppfyller kriterierna att vara ansvarig myndighet. ESV anser att det kvalitetsarbete som funktionen för fonderna genomfört under SOLID-perioden även ska genomsyra arbetet med rutiner och hanteringsföreskrifter för AMIF. Dessutom ska ett IT-baserat ärendehanteringssystem utvecklas i tid för att stödja verksamheten. Migrationsverket och Svenska ESF-rådet har under året tecknat avtal om samarbete när det gäller det IT-system som ESF-rådet utvecklat för sin ärendehantering av Socialfonden. Utifrån Migrationsverkets krav har ett anpassningsarbete av systemet påbörjats under hösten 2015. Systemet beräknas vara i fas i slutet av 2016 och tills vidare kan Migrationsverket använda en vidareutvecklad version av sitt gamla IT-system för fondförvaltning.

I oktober 2015 blev Migrationsverket formellt utsett av regeringen till ansvarig myndighet för AMIF. Den 17 december höll funktionen för fonderna ett öppet informationsmöte inför den första utlysningen av AMIF-medel. Vid mötet samlades 180 deltagare representerande 90 potentiella projektägare. Den första utlysningsperioden kommer att äga rum i början av 2016.

Inga pengar från AMIF har alltså betalats ut under 2015. Förseningarna för AMIF innebär att Sverige riskerar att gå miste om 30 miljoner euro av de cirka 150 miljoner euro som EU-kommissionen tilldelat Sverige för 2014–2020. Förseningarna har också lett till att Migrationsverket använt enbart 23 procent under 2015 av det anslag från regeringen där AMIF-medel ingår (anslag 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar).

5.7.5 PARTNERSKAP FÖR AMIF

Enligt AMIF:s förordningar ska ett partnerskap inrättas i varje medlemsstat för att hjälpa de nationella programmen. Partnerskapet för AMIF i Sverige kommer att bestå av två nivåer: en övervakningskommitté och en expertgrupp.

Regeringen fattade i april 2015 beslut om övervakningskommittén för Sverige där 12 offentliga organ och frivilligorganisationer, inklusive Migrationsverket, har utsetts att ingå under ordförandeskap av justitiedepartementet. Kommittén har ett särskilt uppdrag att bidra till programmets genomförande.

För att bedöma ansökningar har en expertgrupp inrättats med sakkunniga från relevanta områden. Expertgruppen har en rådgivande roll och ska bedöma ansökningarna utifrån uppsatta urvalsriterier. Chefen för funktionen för fonderna fattar beslut om medfinansiering, bland annat utifrån expertgruppens utlåtande. ●

ÖVERVAKNINGSKOMMITTÉ FÖR AMIF

De 12 medlemmarna i övervakningskommittén är Justitiedepartementet (ordförande), Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Svenska ESF-rådet, Polismyndigheten, Socialstyrelsen, Skolverket, Länsstyrelserna (Länsråd Jönköping och Västerbotten representerar), Sveriges Kommuner och Landsting, DELMI, Röda Korset och UNHCR. ●

6 Service och bemötande

Mål: Service som möter sökandes och andra intressenter behov.

Återrapportering:

- Resultatet av arbetet med att erbjuda kostnadseffektiva kontakter för sökande och andra intressenter.
- Resultatet av arbetet med att förbättra de sökandes tillgång till information om hur handläggningen av deras ärende fortlöper.

6.1 MÅLUPPFYLLElse

Migrationsverket anser att målet är delvis uppnått.

Målet bedöms utifrån:

- i vilken mån vi erbjuder kostnadseffektiva kontakter för sökande,
- de sökandes tillgång till information om sina ärenden.

Besöken på webben har ökat under hela året och särskilt mycket under hösten. Samtidigt har förfrågningarna till kundtjänsten inte ökat i någon större omfattning, trots att belastningen på verksamheten i övrigt ökat markant. Detta tyder på att Migrationsverkets satsning

på utveckling av information, vägledning och andra tjänster på webben är kostnadseffektiv.

De sökandes tillgång till information om sina ärenden har förbättrats under 2015 genom utvecklandet av webbtjänster. Nu kan även den stora gruppen asylsökande följa sitt ärende. Vidare har den nya inloggningstjänsten gjort mer information tillgänglig för de sökande. Dessutom har antalet språk på webben utökats och tidsbokningen utvecklats.

Den integrerade kundtjänsten som infördes mot slutet av året kan också bidra till att ge sökande bättre tillgång till information om sitt ärende, även om det är för tidigt att dra några säkra slutsatser. Årets sista månader uppvisar minskade telefonköer – fler samtal besvarades och de besvarades snabbare än tidigare.

En instruktion för service och bemötande har tagits fram som pekar ut en tydlig strategisk inriktning för hela myndigheten. Utifrån de goda ambitioner Migrationsverket haft har årets mål för service nåtts. Migrationsverkets bedömning är dock att det återstår mer att göra innan det övergripande målet är helt uppnått.

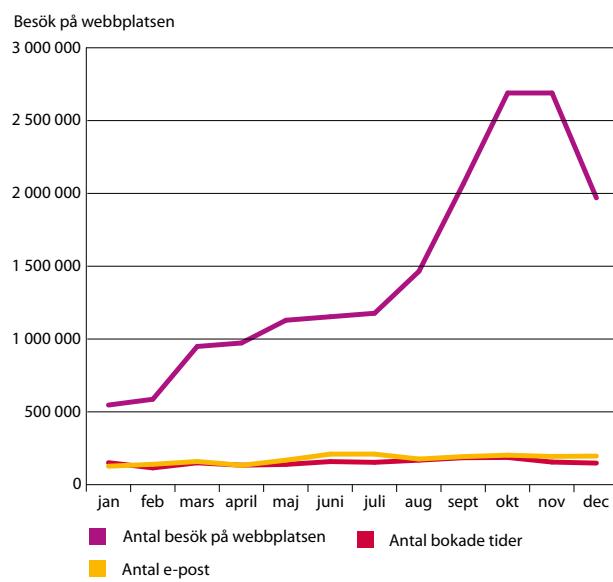
6.2 KOSTNADSEFFEKTIVA KONTAKTER OCH FÖRBÄTTRAD TILLGÅNG TILL INFORMATION

Vid utvecklandet av Migrationsverkets nya organisation skapades ett nytt område, processen *Service och bemötande*. Denna process har ett nationellt ansvar för att nödvändiga förutsättningar finns för ett bra möte med den sökande, vare sig det sker i form av fysiska möten i Sverige eller i utlandet, via telefon eller digitalt. Procesen arbetar också med att säkerställa att Migrationsverket systematiskt utgår från den sökandes behov, så att vi kan utveckla tjänster där den sökandes behov står i centrum. Utifrån de ramar som lagstiftningen och vårt uppdrag ger ska vi möta den enskilde utifrån dennes behov och förutsättningar.

6.2.1 MÖTEN MED SÖKANDE SKER PÅ MÅNGA OLIKA SÄTT

Under 2015 har 20 miljoner besök genomförts på Migrationsverkets webbplats, samtidigt har 1,9 miljoner telefonamtal och 150 000 e-postbrev kommit in till verkets kundtjänst. I våra servicecenter har 175 000 besök bokats. Utöver detta har vi gett service till sökande på våra enheter, i våra receptioner och boenden, samt vid utlandsmyndigheter.

FIGUR 104. HUR MÅNGA MÖTER VI I VÅRA SERVICEMÖTEN?

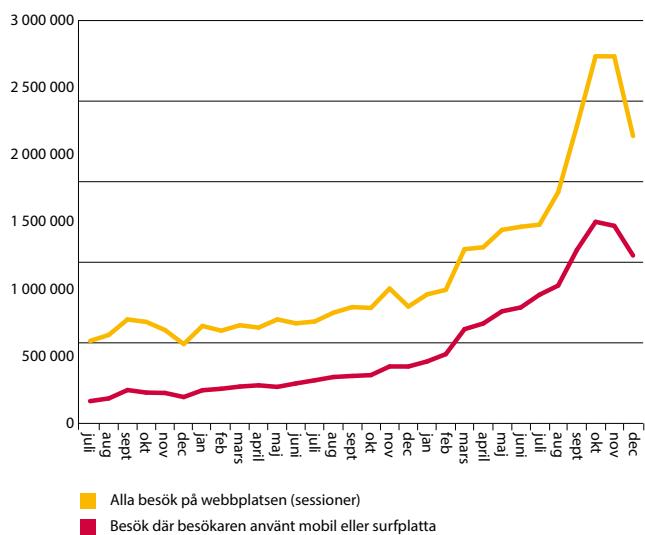

För att öka förutsägbarhet och kvalitet i mötet med den sökande har Migrationsverket arbetat fram en instruktion för service och bemötande med servicemål som beskriver hur lång tid en sökande ska behöva vänta på en första kontakt. Under 2016 kommer vi att arbeta med vilka krav på kompetens som behövs för att säkerställa kvalitet i mötet med den sökande.

6.2.2 SERVICE I DET DIGITALA MÖTET

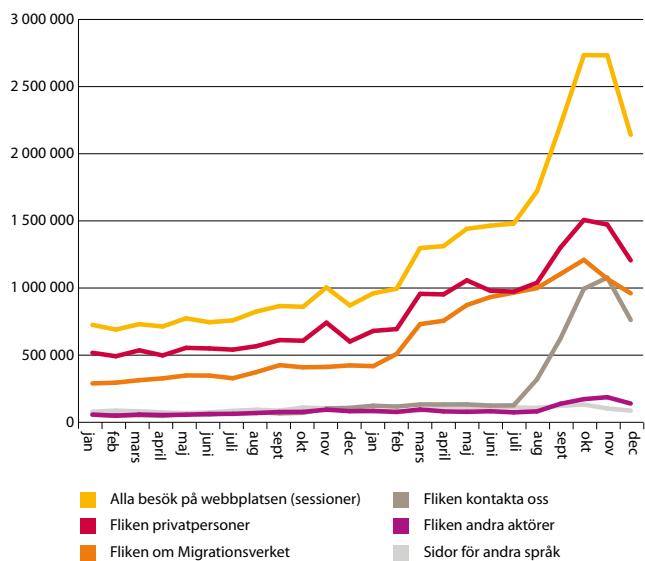
På webbplatsen möter vi flest sökande och den är därför en viktig del i vårt servicesystem. Mer än hälften av användarna har besökt webbplatsen med mobiler eller surfplattor.

FIGUR 105. BESÖK PÅ WEBBPLATSEN. ALLA, SAMT BESÖKARE SOM ANVÄNT MOBIL ELLER PLATTA, JULI 2013–2015

Av de 20 miljoner besök som genomförts på webbplatsen har 85 procent besökt sidor som ger vägledning, informerar om kontaktvägar eller erbjuder olika tjänster som stöd i de sökandes process. Antalet besök på webbplatsen ökade markant efter sommaren, främst på webbplatsens flik *privatpersoner* och flik *kontakta oss*, samt i viss mån även på fliken *om Migrationsverket*.

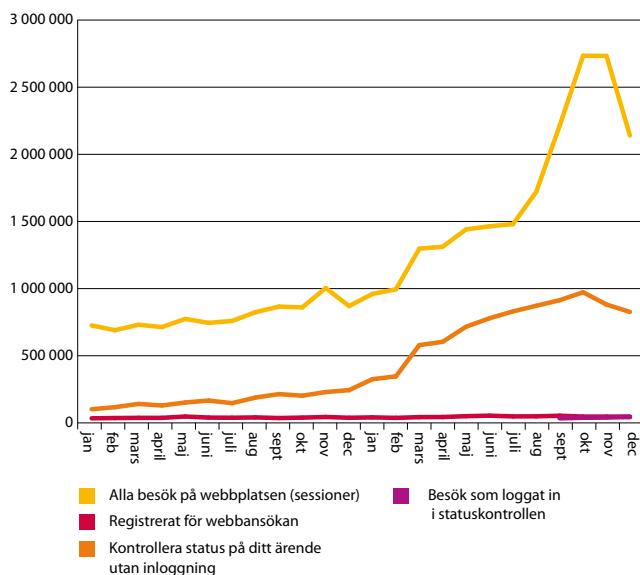
FIGUR 106. BESÖK PÅ WEBBPLATSEN. FÖRDELNING AV BESÖK PÅ INNEHÅLL (FLIKAR) JAN 2014–DEC 2015

Vi utvecklar digitala tjänster för att underlättा för den sökande att ansöka och få service i sitt ärende.

FIGUR 107. BESÖK PÅ WEBBPLATSEN. ANVÄNDANDE AV TJÄNSTER, JAN 2014–DEC 2015

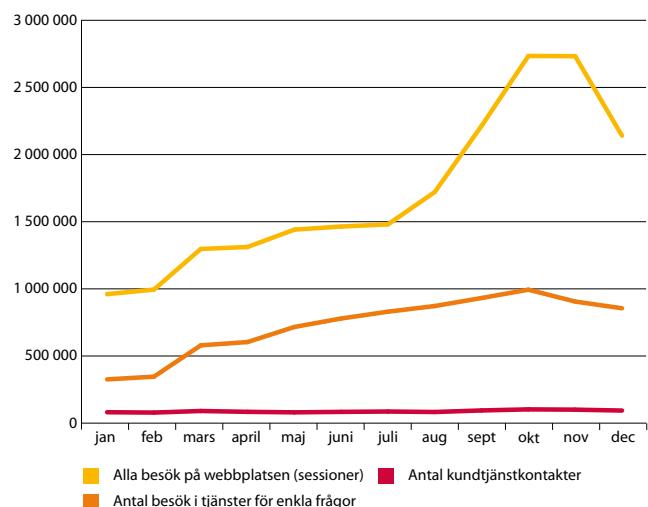
Utvecklingen av vägledning på webben och tjänster där sökande kan få information om vad som händer i ärendet ska öka tillgängligheten till service och minska belastningen på den övriga verksamheten. Genom avlastningen kan vi ägna oss åt mer kvalificerad vägledning i kundtjänsten, men också frigöra tid till andra arbetsuppgifter. Det är för tidigt att se ett utfall av förändringen, men vi kan utläsa att antalet frågor till kundtjänsten inte ökat i större omfattning under hösten, då belastningen på verksamheten i övrigt haft en markant ökning.

TJÄNSTEN KONTROLLERAR DIN ANSÖKAN

Den mest använda tjänsten på webbplatsen är tjänsten där sökande kan kontrollera status i sitt ärende. Den har haft närmare 3 miljoner besök under året. I februari lanserades en förbättring av tjänsten som bland annat innebar att de som ansökt via webben kunde få information om status på sitt ärende i stället för att kontakta myndigheten på annat sätt och att även asylsökande kunde använda tjänsten.

I augusti lanserades en utvecklad version av tjänsten, där sökande som loggat in kan få mer information om status i sitt ärende. Sedan dess har cirka 30 000 besökare loggat in i tjänsten. Tjänsten ger tillgång för personer med elektronisk identifiering (Bank-ID) och personer som genomfört en webbansökan att nå information om status i ärende i tre processteg: *Ansökan inkommen, I väntan på beslut och Beslut fattat*. Sökande som har tillgång till elektronisk identifiering är främst de som ansöker om förlängning av uppehållstillstånd och de som ansöker om att bli svenska medborgare. I maj beräknades denna grupp omfatta cirka 40 000 personer. I tjänsten finns även information om när sökande har tid för ett bokat besök för till exempel intervju på Migrationsverket eller utlandsmyndighet. De sökande kan också se vilka handlingar som bifogats till ansökan så de kan se om ansökan är komplett. Under 2016 planeras ytterligare utveckling för att ge sökande stöd under ärendets gång genom en mer utvecklad *Min sida*. Det innebär att fler grupper ges tillgång till tjänsten, att mer information kan förmedlas samt att vi skapar förutsättningar för att göra ytterligare tjänster tillgängliga för inloggade användare.

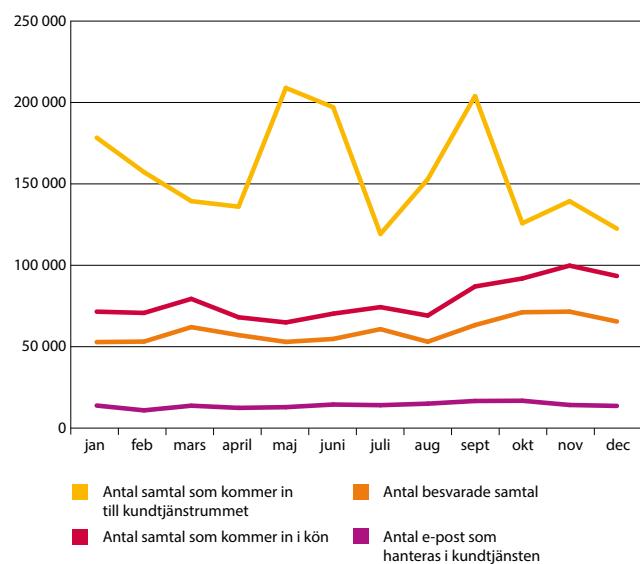
FIGUR 108. HANTERING AV ENKLA FRÅGOR. DIGITALA TJÄNSTER FÖR STATUS OCH ANTAL KUNDTJÄNSTKONTAKTER, JAN–DEC 2015

6.2.3 SERVICE I DET BEMANNADE MÖTET, VIA TELEFON OCH E-POST

Under årets första 10 månader besvarade vi i genomsnitt 57 000 telefonsamtal per månad. Det innebär att 37 procent av de samtal som kom in till myndigheten besvarades. Medelväntetiden var 40 minuter. Under samma period fick vi i genomsnitt in 13 000 e-postbrev per månad, för vilka svarstiden i genomsnitt var 71 timmar.

FIGUR 109. HANTERADE KUNDTJÄNSTKONTAKTER,
JAN–DEC 2015

Under november och december 2015 infördes ett nytt arbetssätt: integrerad kundtjänst. Det innebär att handläggare i verksamheten bemannar den nationella kundtjänsten och ger sökande vägledning och stöd i att ta nästa stege i processen. De flesta samtalen till den nationella kundtjänsten handlar om frågor i processerna *Att komma till Sverige*, *Att stanna i Sverige* samt *Att bli svensk medborgare*, men även de frågor som inkommer till det centrala kundtjänstnumret rörande *Att behöva skydd* hanteras av enheter i verksamheten. Syftet med förändringen är att öka vår tillgänglighet, men också att öka kvalitet och kompetens i servicen, genom att den som vägleder sökande också handlägger ärenden. Den som svarar i telefon kan se om det är något sökande behöver göra för att komplettera sitt ärende och underlätta handläggningen.

Genom den integrerade kundtjänsten beräknas sökandekontakterna minska i övriga delar av verksamheten. Genom att fler samtal hanteras i första kontakten minskar antalet påringningar och färre sökande ringer "fel" i organisationen. Sådant har skapat en hel del onödig efterfrågan och kostnader på grund av

avbrutet arbete och omställningstid. Vidare har kundtjänsten haft en mycket stor personalomsättning under flera år som förväntas minska genom integreringen. Vi antar också att e-posten kommer att minska när fler sökande får hjälp i telefon. Detta skulle minska risken för dubbearbete och sänka kostnaden för hantering av e-post.

Det är för tidigt att se de långtgående effekterna av förändringen, men vi kan redan under årets sista månader se vissa positiva indikatorer. En av dem är att vi besvarat 67 000 samtal per månad, det vill säga 52 procent av de samtal som kom in till myndigheten. Före förändringen låg denna siffra på 37 procent. En annan positiv förändring är att den som ringde fick vänta 20 minuter i genomsnitt, mot tidigare 40 minuter. Under året har vi arbetat fram servicemål som fastställer inom vilken tid den sökande ska få svar i telefon och e-post.

6.2.4 SERVICE I DET FYSISKA MÖTET

Under året har vi fokuserat på att bygga ut ett enhetligt digitalt stöd i det fysiska mötet. Det innebär att samtliga nationella servicecenter har tidsbokningssystem och skärmar för information och att det på fyra orter även finns möjlighet till ankomstregistrering. De nationella servicecentren finns i Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Växjö, Uppsala, Gävle, Örebro, Sundsvall, Umeå och Boden.

I dagsläget ges möjligheten att boka tid främst i processerna *Att komma till Sverige* och *Att stanna i Sverige*. Under 2015 har det genomförts aktiviteter för att utöka möjligheten till tidsbokning även i processerna *Att behöva skydd* och *Boende och stöd*. På de orter där vi har ankomstregistrering har 75 procent av dem som bokat tid för besök fått hjälp inom 15 minuter. Tidsbokningsystemet har också införts på 16 utlandsmyndigheter.

Tidsbokningssystemet är en utökad service för de sökande. Väntetiden i receptionerna har minskat från några timmar till några minuter. Servicen har blivit bättre under själva besöket eftersom det finns personal med rätt kompetens att ta hand om den sökande. Migrationsverket har även fått en jämnare fördelning av sökanden i våra servicecenter vilket har inneburit en förbättrad arbetsmiljö för personalen. Antalet incidenter i receptionerna har minskat och dessutom har tiden för administration av bokningar minskat. En enkät är genomförd mot sökande och berörd verksamhet som resulterade i en hög kund- och användarnöjdhet.

Vi har deltagit i det myndighetsgemensamma projektet *Mötesplatser och information*. Projektet har under 2015

bedrivits som en pilotverksamhet på fyra orter. På dessa orter ger Migrationsverket sökande besked om uppehållstillstånd på servicekontoret. Vid samma besök kan sökande också träffa övriga myndigheter och aktuell kommun. Samarbetet kommer att fortsätta under 2016, i första hand på befintliga orter, men det har även diskuterats att utöka verksamheten till fler orter.

6.2.5 ÖKAD FÖRMÅGA ATT FÖLJA UPP SERVICEMÖTEN

Under 2015 har vi utvecklat metoder för att mäta och följa upp service. Vi genomför månatliga mätningar i servicesystemet, främst på kvantitativa indikatorer, som vi ger exempel på i inledningen av detta kapitel. Syftet är att förstå hur servicesystemet fungerar och levererar för att se vilka förbättringar som behövs. Under 2016 planerar vi att utöka dessa indikatorer med mer kvalitativa mått, genom att de sökande ska ges möjlighet att lämna återkoppling efter telefonsamtal och besök och genom en systematisk hantering av synpunkter.

Vi har under året genomfört ett försök där vi gett användarna möjlighet att svara på om informationen på webbplatsen gett dem den hjälp de behöver. I försöket, som pågått sen i maj, har vi fått in 110 000 svar. Två tredjedelar anger att de fick hjälp av informationen på sidan. De användare som svarar att de inte fått hjälp har getts möjlighet att lämna en kommentar. Dessa kommentarer kommer att användas i den fortsatta utvecklingen av webbplatsen.

Under året har vi också ingått i Ekonomistyrningsverkets försöksverksamhet som syftar till att utveckla metoder för att mäta onödig efterfrågan. Genom att mäta onödig efterfrågan, som blir synlig i mötet med sökande, skaffar vi oss kunskap om hur arbetet och förutsägbarheten i processerna kan förbättras för att sökande inte ska behöva kontakta myndigheten upprepade gånger. Onödig efterfrågan är den efterfrågan som myndigheten själv skapar genom att inte ge riktig och tydlig information vid rätt tidpunkt. Den är inte onödig för de sökande, utan snarare mycket viktig. Om vi genom vårt arbetssätt inte sett till att de sökande fått nödvändig information har vi skapat en onödig efterfrågan på upprepade kontakter med oss. Detta skapar merarbete och stjäl tid från övrig verksamhet, som till exempel ärendehanteringen.

6.2.6 ÖKAD KUNSKAP OM SÖKANDES BEHOV

I arbetet med att öka kunskapen om sökandes behov har vi under 2015 främst arbetat med att identifiera och utveckla effektiva metoder.

Vi har utvecklat former för att föra en nära dialog med sökande och stödjande aktörer. I fortsättningen kommer vi tillsammans med idéburen sektor och andra aktörer testa och utvärdera flera olika dialogkoncept med sökande. Dessa koncept planeras vi därefter att införa i verksamheten för att säkerställa en systematisk dialog.

Vi arbetar med att införa en tjänstesdesignmetodik i all utveckling. Metodiken utgår från ett helhetsperspektiv och ska skaffa kunskap om dem som ska använda våra tjänster. Det görs genom att vi ska förstå användarens känslor, behov och användande. Vi har under året börjat skapa en struktur och organisation för detta arbete och ska arbeta vidare med detta under nästa år.

6.2.7 DIGITAL SAMVERKAN MED KOMMUNER OCH LANDSTING

Migrationsverket har tagit fram en e-tjänst som ger varje landsting information om vilka asylsökande som vistas i det egna länet. Varje natt uppdateras adresser och information om sökande. Landstingen kan registrera datum för hälsoundersökning som sammanställs och omvandlas till ett digitalt underlag för ansökan om ersättning varje kvartal. Samtliga landsting är anslutna till denna tjänst.

För kommuner har införande av e-tjänster påbörjats. Dessa kommer att ge varje kommun kontroll över vilka ensamkommande barn som anvisats eller givit sig till känna i kommunen. Cirka 100 kommuner har anmält intresse. Sju kommuner är anslutna till tjänsterna som gör det möjligt för kommunerna att ange ledig plats i överenskommelse, belägga plats, ange grund för placering, ange barnets adress samt avsluta socialtjänstansvar. Arbetet med att kvalitetssäkra uppgifterna i våra register är omfattande inför anslutning av nya kommuner till e-tjänsterna.

Dessa tjänster är värdefulla för kommuner och landsting medan effekten för Migrationsverket är marginell eftersom det interna handläggningssystemet fortfarande är pappersbaserat.

Under 2015 har en förstudie för ett internt handläggningssystem för de statliga ersättningarna till kommuner och landsting genomförts och utvecklingen beräknas starta i början av 2016. Under 2016 kommer arbetet att utveckla fler e-tjänster för ersättningar till kommuner och landsting att fortsätta. ●

Migrationsver
Beslut
2015-01-29

7 Rättslig kvalitet

Mål: Förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet.

Återrapportering:

- Den rättsliga kvaliteten i myndighetens beslutsfattande med hjälp av för ändamålet lämpliga bedömningsgrunder.
- Hur rättslig kvalitet och likformig tillämpning i asylärenden där sexuell läggning och könsidentitet åberopas säkerställts.
- Vidtagna åtgärder i ärenden där åldern hos den asylsökande är oklar och det inte är uppenbart att den asylsökande är under 18 år.

7.1 MÅLUPPFYLLElse

Migrationsverket gör bedömningen att målet förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet är delvis uppnått.

Bedömningsgrunderna för detta mål är att rätt förutsättningar som system, metoder och kompetens finns på plats för att kunna fånga upp brister och åtgärda dem.

Under ett par års tid har antalet personer som valt att söka asyl i Sverige successivt ökat. År 2015 går till historien som året med flest antal personer som sökt skydd i Sverige någonsin. Under årets första halva arbetade Migrationsverket med att standardisera verksamheten i högre utsträckning för att uppnå målet att myndigheten ska ha ett förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet.

2015 skulle Migrationsverket utveckla metoden för kvalitetsuppföljning av de ärendeslag som inte är asylsökningar. Detta för att bättre kunna uttala sig om den generella kvaliteten i hela prövningsverksamheten. Att utveckla det rättsliga stödet till den expanderande verksamheten var också ett prioriterat område, liksom att åtgärda brister som framkommer i tematiska kvalitetsuppföljningar. Men på grund av det kraftigt stigande antalet asylsökande under 2015 har Migrationsverket prioriterat att ge rättsligt stöd och styrning till verksamheten framför arbetet med att utveckla metoden för kvalitetsuppföljning och utveckling av det rättsliga stödet. Kvalitetsuppföljningar har genomförts, dock inte i den omfattning som har planerats.

Under hösten 2015 har Migrationsverket samverkat aktivt med andra aktörer i samhället med anledning av flyktingkrisen. Experter från myndighetens rättsavdelning har medverkat främst med rättsligt stöd i det dagliga arbetet i verksamheten och i myndighetens samverkan med bland annat gränspolis och kommuner. Ett omfattande arbete har lagts på boende- och upphandlingsfrågor och att ge rättsligt stöd och utarbeta rättslig styrning i konkreta frågor.

Migrationsverket har under höstens senare del arbetat med det lagförslag inom migrationsområdet som regeringen presenterat. Vi bedömer att den nya lagstiftningen kommer att kräva betydande resurser av myndighetens rättsliga experter under hela 2016. Både under remissförfarandet och i arbetet med omarbetning av rättsliga styrdokument och andra stöddokument

ment till verksamheten – men också i fortsatt samverkansarbete med övriga samhällsaktörer.

Migrationsverket bedömer att året 2015 sedan slutet av sommaren har präglats av hårda prioriteringar mellan våra uppdrag. I dessa prioriteringar har vissa saker som exempelvis antalet kvalitetsuppföljningar och möjligheten till att göra grundliga ansökningsprotokoll inför asylutredning blivit lidande. Sammantaget bedömer Migrationsverket att målet förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet är delvis uppnått.

7.2 RÄTTSIG KVALITET

Kvalitet kan säkerställas genom att fokusera på att rätt förutsättningar finns (SOU 2013:40). Rätt förutsättningar är, enligt Migrationsverket, att det i första hand finns system, metoder och kompetens på plats för att kunna fånga upp brister och åtgärda dem.

I figur 110 redovisas de bedömningsgrunder som Migrationsverket anser kan utgöra en bild av myndighetens rättsliga kvalitet. Dessa utgör Migrationsverkets samlade bedömning fram till december 2015.

FIGUR 110. MIGRATIONSVERTETS SAMLADE BEDÖMNING

Rättsig kvalitet	Hög	Medel	Låg
System för att föra ut rättslig information		●	
Stöd och expertkompetens i migrationsrätt och förvaltningsrätt	●		
System för att fånga upp rättsliga frågeställningar från linjen		●	
Tillräcklig kompetens hos medarbetarna i den operativa verksamheten		●	
Utarbetad metod för kvalitetsuppföljningar inom asyl	●		
Utarbetad metod för kvalitetsuppföljningar inom tillstånd		●	
Utarbetad metod för kvalitetsuppföljningar inom mottagning/förvar		●	
System för lärprocess med anledning av JO:s kritik	●		
System för analyser av orsakerna till de längsta handläggningstiderna		●	
System för analyser av ändringar i domstolar	●		

MIGRATIONSVERTETS SAMLADE BEDÖMNING

Rättsig kvalitet	Hög	Medel	Låg
Rättsig kvalitet – rätt förutsättningar finns		●	

2015 års expansion med många nyanställda och nya prövningssenheter som följd har inneburit stora utmaningar för myndigheten med att:

- få en överblick över den rättsliga kvaliteten,
- nå ut med det rättsliga stödet och styrningen,
- att säkerställa att de nyanställda får rätt kompetens att utföra arbetet.

Kvalitetsarbetet inom asylprövningsområdet har de senaste åren varit prioriterat. Som ett resultat har Migrationsverket metoder för att följa upp den rättsliga kvaliteten inom detta område. Därför kan myndigheten göra bedömningen att verkets utredningar och beslut efter asylansökan håller en god rättslig kvalitet. Övriga delar av prövningsverksamheten har inte haft tillgång till samma resurser som asylområdet. Migrationsverket har med anledning av detta inte underlag för att med säkerhet dra slutsatsen att utredningar och beslut generellt håller hög rättslig kvalitet.

7.2.1 GENOMFÖRDA KVALITETSUPPFÖLJNINGAR – RESULTAT OCH VIDARE ARBETE

Migrationsverket genomför varje år olika kvalitetsuppföljningar i prövningsverksamheten. Det görs för att få en bild av den rättsliga kvaliteten inom myndigheten och behoven av rättsliga stödinsatser, styrdokument och övriga åtgärder. Resultaten återkopplas och sedan förs diskussioner om lämpliga åtgärder, handlingsplaner, rutiner och utbildningsinsatser. I början av året fattar Migrationsverket beslut om vilka kvalitetsuppföljningar som ska genomföras. Beslutsunderlaget hämtas in från experter i prövningsverksamheten och Migrationsverkets rättsavdelning med utgångspunkt från de mål som uppställdes i myndighetens regleringsbrev.

Systematiska kvalitetsuppföljningar inom asylprövningsverksamheten sker på respektive enhet varje år och genomförs under medverkan av medarbetare och olika experter inom Migrationsverket. Vid uppföljningen går uppföljningsgruppen igenom cirka 100 asylärenden och en analysrapport skrivs som återkopplas till enheten. Enheten arbetar med de föreslagna åtgärderna från analysgruppen efter en särskild handlingsplan. Vid nästa uppföljning följs resultaten upp. Under 2015 har systematiska kvalitetsuppföljningar genomförts på 15 asylenheter inklusive barnenheter, fyra ansökningssenheter och en förvarsenhet. Totalt har cirka 2 700 ärenden gått igenom. På grund av höstens situation ställde Migrationsverket in de planerade resterande systematiska uppföljningarna för att prioritera det rättsliga stödet och styrningen till verksamheten.

Resultaten har gett myndigheten en sammantagen bild av den rättsliga kvaliteten inom asylprövningen. Då detta gav en samlad bild av asylprövningen beslutade Migrationsverket att det inte fanns ett behov att genomföra en nationell uppföljning, motsvarande den som genomfördes under 2014.

De systematiska uppföljningarna på asylenheterna visar på likartade resultat för styrkor och förbättringsområden. Områdena beskrivs på likartade sätt och är återkommande under tidsperioden. *Enheternas styrkor* är bemötande, asylutredningens genomförande och tydlighet i beslut och disposition. Språket är bra och fritt från normativitet. *Förbättringsområden* är:

- bristande utredningsdjup och bedömning av identitet/hemvist,
- bevisvärdering,
- riskbedömning,
- uteslutande.

De rekommenderade åtgärderna i handlingsplanerna är bland annat att:

- genomföra åtgärder på den egna enheten som utbildningsinsatser i bevisvärdering och identitet/hemvist,
- läsa och diskutera centrala rättsliga ställningstaganden,
- arbeta med fallstudier på enheterna,
- ha ärendegenomgångar i team,
- ha fler medstötningar.

Analysrapporterna identifierar också behovet av översyn av styrdokument och nytt stödmaterial.

Inom prövningssområdet har det under 2015 anställdts en stor mängd personal. Expansionen har medfört att enheter har delats och nya enheter har öppnats upp på befintliga orter, men även på helt nya orter som tidigare inte har haft prövningsverksamhet. Det finns ett behov av att kunna följa upp de nya enheterna och hur expansionen påverkar den rättsliga kvaliteten. Detta behov kommer att vara med vid planeringen av genomförandet av 2016 års kvalitetsuppföljningar.

I de tematiska uppföljningarna följs en viss typ av ärenden upp för att ge en samlad bild av den rättsliga kvaliteten i just den aktuella ärendetypen. Cirka 150 ärenden från olika enheter följs upp utifrån konkreta frågeställningar. I början av verksamhetsåret bestämmer Migrationsverket vilka tematiska uppföljningar som ska ske under året.

Med anledning av det höga antalet asylsökande har fem tematiska uppföljningar skjutits upp.

Under året har följande tematiska kvalitetsuppföljningar genomförts:

Asylprövning med fokus på:

- svårbedömda asylärenden,
- återvändandedirektivet,
- verkställighetshinder barn,
- främlingspass.

Tillståndsprövning med fokus på:

- anknytning Syrien via elektronisk handläggning,
- förvaltningskvalitet i anknytningsärenden,
- arbetsstillsänd vid permanent uppehålls-tillstånd.

Förvaltningsprocess med fokus på:

- praktiska verkställighetshinder,
- yttranden i överklagandeärenden,
- pilotuppföljningar enligt yttrandet.

Förvar med fokus på:

- förvar av transporttekniska skäl.

De positiva resultaten och slutsatserna som kan dras av de tematiska uppföljningarna är bland annat att våra utredningar har rätt omfattning, vi gör slagningar i misstanke- och belastningsregistret innan beslut, kommunicerar material med berörda och har korta, tydliga beslut med ett bra språk.

De förbättringsområden som noterades vid de tematiska kvalitetsuppföljningarna var bland annat att vi behöver bli bättre på bevisvärdering och användning av landinformation, vi behöver bättre anvisningar till sökande och polis vid praktiska verkställighetshinder och vi behöver bli bättre i beslutandet och utfärdandet av främlingspass. De åtgärder som planeras för att åtgärda uppmärksammade brister är bland annat att förtydliga våra rättsliga ställningstaganden gällande bedömning av tillförlitlighet och trovärdighet, återkoppla till berörda enheter där exempelvis främlingspass har utfärdats felaktigt och att ha ytterligare utbildningsåtgärder där det krävs.

ARBETET MED METODER FÖR KVALITETSUPPFÖLJNING OCH UTVECKLANDET AV DET RÄTTSLIGA STÖDET

En stor utmaning för Migrationsverket under 2016 blir en expanderande verksamhet och uppföljning av den rättsliga kvaliteten inom prövningsverksamheten, samtidigt som en ny och markant förändrad lagstiftning ska hanteras. Migrationsverket har dock ambitionen att under 2016 fortsätta utvecklingsarbetet av metoden för kvalitetsuppföljningar och arbetet med utvecklandet av det rättsliga stödet till verksamheten.

Migrationsverket fattar varje år tiotusentals beslut som för många är livsavgörande. Det ställer höga krav på kvaliteten och rättssäkerheten i besluten.

Migrationsverket anser att den metod som har utvecklats för kvalitetsuppföljning inom asylprövningsområdet utgör en god grund men att ytterligare utveckling behövs, liksom att utveckla en metod för att göra analyser till återkommande förbättringsområden. Migrationsverkets ambition är att fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet. Med förhoppning om resurser för utvecklingsarbete under 2016 och kommande år har Migrationsverket förberett en ansökan om medfinansiering om 75 procent av AMIF-fonden (asyl-, migrations- och integrationsfonden) till två projekt: *Rättslig kvalitet i tillståndssärenden* och *Asylrättens kärna*.

Projektet "*Rättslig kvalitet i tillståndssärenden*" ska utveckla asylprövningens metod för systematisk kvalitetsuppföljning inom tillståndssärenden. Målet är att myndigheten ska få en enhetlig, flexibel och hållbar metod för uppföljning av rättslig kvalitet. Vi vill också få större möjlighet att upptäcka och åtgärda hinder i arbetsprocessen och specifika områden för utveckling av rättslig kvalitet. Detta ska sammantaget bidra till en mer effektiv process i tillståndsprövningen.

Projektet "*Asylrättens kärna*" ska i samarbete med migrationsakademien utveckla två träningsprogram i syfte

att ge evidensbaserad kunskap om bevisvärdering och riskbedömning. Projektet ska också ge träning i egenskaper som analysförmåga och kritiskt tänkande. Det ska bidra till hög rättslig kvalitet och effektivitet i prövningen, som ytterst görs av den enskilde medarbetaren. Huvudsaklig mottagare är personal i prövningen som genomgår träningsprogrammen och de enheter som deltagarna arbetar på. I träningsprogrammens utformande kommer det att finnas ett tydligt fokus på aktiv kunskapspridning och lärande i vardagen.

Projektansökan för projekten kommer att ges in i januari och vid en tilldelning av medel kommer en förväntad projektstart ske efter sommaren 2016.

7.2.2 ARBETET MED SPRÅKANALYSER

I juli 2015 presenterade utredaren Sten Heckscher sin utredning av Migrationsverkets användning av språkanalyser. Granskningen hade gjorts på uppdrag av Migrationsverket och i utredningsuppdraget ingick bland annat att granska hur språkanalyser används, kvalitetsarbetet med analyserna och att utvärdera kvaliteten hos de anlitade språkanalysföretagen samt lämna förslag till fortsatt kvalitetsarbete.

Utredningen visade att:

- kvaliteten på analyserna varierar och att de används i olika omfattning inom prövningsverksamheten,
- myndigheten bör ta fram tydligare vägledningar,
- underlag ska tas fram för när en språkanalys ska göras.

Av utredningen framkommer dock att det inte finns något hinder mot att Migrationsverket även i fortsättningen använder språkanalyser som en del av en asylutredning – förutsatt att de används på ett enhetligt och förutsebart sätt och att analyserna håller en tillräcklig kvalitet.

En av slutsatserna är att Migrationsverket inte bör anlita företag som gör språkanalyser för att ställa kunskapsfrågor till de sökande om deras hemland. Kunskapsbedömning är en del av den allmänna bedömningen av om den sökandes berättelse är trovärdig och tillförlitlig och en viktig del av asylutredningen. Därför bör inte Migrationsverket anlita en privat aktör vars kvalifikationer på området är okända och slutsatser inte kan granskas.

Under hösten 2015 analyserade Migrationsverket utredningen och genomförde en rad åtgärder som gav förutsättningar att göra bättre hemvistutredningar och kommer att ge språkanalyserna ett högre bevisvärde i prövningen.

En ny upphandling av språkanalyser med högre kvalitetskrav har påbörjats. I avvakten på att upphandlingen är genomförd har Migrationsverket slutit avtal till februari 2016 med nuvarande leverantör om språkanalyser.

Kunskapskontroller kan emellertid inte göras inom ramen för upphandlingen. Detta ställer högre krav på prövningsverksamheten vid id- och hemvistutredning i ärenden där det är oklart vilket land den sökande kommer ifrån. Ett nytt handläggningsstöd har tagits fram med allmänt stöd för hemvistutredningar och en ny metod för utredning och bedömning av identitet och hemvist håller på att arbetas fram. En översyn av de dokument som styr användningen av språkanalyser genomförs. För att ge verksamheten stöd kommer en samordnare för språkanalyser utses på myndigheten. Samordnaren ska även ha som uppgift att tillsammans med myndighetens center för landinformation (Lifos) identifiera god forskning på området.

7.3 LIKVÄRDIG BEHANDLING

7.3.1 ARBETET MED FRÅGOR RÖRANDE SEXUELL LÄGGNING OCH KÖNSIDENTITET

Migrationsverket har under 2015 tagit fram ett nytt rättsligt ställningstagande på hbtq-området. Ställningstagandet ersätter det tidigare styrdokumentet på området från september 2011. Bakgrunden till det nya ställningstagandet är bland annat nya domar från EU-domstolen och migrationsöverdomstolen samt nya riktlinjer från UNHCR. EU-domstolen har uttalat att det inte är tillåtet att vänta sig att en asylsökande ska hemlighålla sin sexuella läggning och att personer som tillhör en samhällsgrupp med samma sexuella läggning inte får tvingas att avsvära sig den. Även UNHCR anger i sina nya riktlinjer att det inte är godtagbart att neka personer flyktingstatus med hänvisning till att de skulle kunna dölja sin sexuella läggning. Jämfört med tidigare omfattar ställningstagandet också två nya skyddsskäl: könsöverskridande identitet och könsuttryck.

Ställningstagandet ger Migrationsverket mer vägledning vid utredning och bedömning av om den sökande tillhör någon av de grupper som ställningstagandet gäller. Det inleds med en beskrivning av de fem steg som bör göras i en bedömning. Vid en prövning ska Migrationsverket noggrant prova vilka risker de sökande kan komma att utsättas för om de återvänder till hemlandet utifrån deras personliga omständigheter. Denna bedömning kan då inte grundas på förväntningar om att de ska leva på ett visst sätt för att undvika risker.

Migrationsverket har under 2015 arbetat med att ta fram en ny standard, dels genom att se över nuvarande utbildning och utveckla vidareutbildning för myndighetens hbt-specialister, dels genom att se över uppdraget som hbt-specialist. Syftet är att göra det möjligt för asylprövningen att genom hela processen identifiera och handlägga ärenden rättssäkert och effektivt när hbtq-skäl finns med. Önskade effekter är en ökad rättssäkerhet genom fokus på rätt frågor. Vi vill också öka kvaliteten i utredningarna och besluten gällande hbtq-ärenden och öka effektiviteten genom att ge personalen kunskap att tidigt identifiera ärenden där hbtq-skäl åberopas. Målet är att öka kompetensen och kvaliteten i handläggningen av hbtq-ärenden genom ett kontinuerligt lärande och coaching.

Under 2015 planerade Migrationsverket att göra en kvalitetsuppföljning av den rättsliga kvaliteten i ärenden där hbtq-skäl åberopats eller på annat sätt funnits som skyddsgrund. Dock ställdes uppföljningen in. En av anledningarna var de hinder för registrering av hbtq-skäl som skyddsgrund som regelverket ställer och som utgör ett hinder för att få fram ett bra underlag för analys. Uppföljningen ska genomföras när rättsliga förutsättningar finns.

Introduktionsprogrammet för nyanställda har utvecklats under året. Likvärdig behandling och normkritik är två av de sex gemensamma utgångspunkterna som nyanställda får som en allmän orientering i början av sin anställning. I kursen om likvärdig behandling ingår barn-, hbtq- och genusfrågor samt utbildning om arbetet mot människohandel och frågor rörande tillgänglighet för funktionsnedsatta.

7.3.2 BARNRÄTTSPERSPEKTIVET

Antalet inskrivna barn i vårt mottagningssystem och antalet öppna barnärenden inom samtliga övriga områden vid årets slut uppgick till över 104 000. Det är 58 700 fler barn än för ett år sedan.

FIGUR 111. INSKRIVNA BARN I MOTTAGNINGSSYSTEMET OCH ÖPPNA BARNÄRENDET I ÖVRGA OMRÅDEN VID UTGÅNGEN AV ÅREN 2013–2015

	2013	2014	2015
Ensamkommande barn (asyl)	2 547	4 951	33 237
Barn i familj (asyl)	12 813	17 053	39 295
Barn i tillståndsprövning	18 980	23 355	31 484
Totalt antal barn	34 340	45 359	104 016

BARNKONSEKVENSANALYSER

Alla barnärenden prövas individuellt och hänsyn till barnets bästa tas i alla delar av processen. Barnkonsekvensanalyser är den metod som myndigheten använder inför beslut och andra åtgärder som rör barn. Det innebär att Migrationsverket utreder och bedömer barns egna asylskäl bland annat genom ett muntligt samtal med barnet och/eller dess ställföreträdare. Samtalet med barnet sker först efter ett medgivande från vårdnadshavare, särskild förordnad vårdnadshavare eller god man. Vid varje ansökan sker en bedömning om det är lämpligt att höra varje enskilt barn eller inte. Bedömningen sker exempelvis utifrån barnets ålder, mognad och psykiska hälsa. Är barnet för litet för att höras kan istället ett så kallat barnfokuserat föräldrasamtal genomföras. Vid detta samtal med barnets föräldrar ska Migrationsverket utreda asylskälen och de särskilt ömmande skälen för barnet. Här ingår barnets

fysiska och psykiska hälsotillstånd såväl före som efter inresan i Sverige, barnets situation i Sverige och barnets situation i hemlandet såväl före inresan som vid ett eventuellt återvändande.

Ensamkommande barns asylskäl utreds, bedöms och redovisas i besluten. Barn eller dess ställföreträdare hörs också i ärenden som utmynnar i utvisningsbeslut med omedelbar verkställighet och i Dublinärenden. Detta blir ett sätt att ta hänsyn till barnets bästa i ärendet. Genom barnkonsekvensanalyser säkerställs att barns egna asylskäl utreds, bedöms och redovisas i besluten.

STÖD TILL VERKSAMHETEN I ÄRENDET SOM INVOLVERAR BARN

En rättslig kommentar om att höra barn togs fram i september 2015 som stöd för verksamheten rörande barn.

Under 2015 har Migrationsverket fattat flera beslut om standarder som ska säkerställa att ärenden rörande barn utan vårdnadshavare behandlas på ett rättssäkert, effektivt och enhetligt sätt för barnets bästa. Kvalitetsuppföljningar genomförs inom asylprocessen på alla enheter som handlägger barn. Under året har 18 kvalitetsuppföljningar gjorts. I kvalitetsuppföljningarna uppmärksammades återkommande förbättringsområden för barn i familj:

- att föra anteckningar om varför barn inte har hörts,
- att ställa frågor om asylskäl för barnen,
- att bemöta barnens skäl i besluten.

Under hösten har inte lika många kvalitetsuppföljningar kunnat genomföras på grund av antalet personer som sökt asyl vilket medfört att enheterna inte har haft tid att delta.

BARNKOMPETENS

Under året har myndigheten fortsatt att satsa på att höja barnkompetensen inom myndigheten. Fem grundutbildningar och två påbyggna utbildningar om barn i migration har genomförts under år 2015. Arbete pågår kontinuerligt med att utveckla formerna för kompetensutveckling inom barnområdet. Målet är att barnkompetensen ska utvecklas på alla nivåer och områden genom effektiva former för kompetensutveckling. Under hösten 2015 arbetades tidigare klassrumsutbildning delvis om till webbutbildning i syfte att fler medarbetare på ett enkelt sätt skulle kunna få tillgång till kompetensutveckling på barnområdet. Med den nya webbutbildningen kommer stora delar av

verkets medarbetare kunna få grundläggande kunskap och insikter om barns rättigheter och samtal med barn. I det nya introduktionsprogrammet för nyanställda som tagits fram under 2015 ingår en halvdags utbildning i likvärdig behandling för samtliga nyanställda samt en halvdags workshop med barnperspektiv för vissa yrkesroller.

SAMVERKAN

Arbetet kring barn och återvändande som startades 2013 har fortsatt under året. I Almedalen var Migrationsverkets teman "Tror du eller vet du?" och "Alla kan bättre". Migrationsverket bjöd in till dialog med berörda aktörer om situationen och vad vi tillsammans kan göra för att komma framåt. Under Almedalsveckans åtta dagar ägnade Migrationsverket tre dagar åt barnfrågor.

Genom deltagande vid dessa aktiviteter och även vid internationella besök har Migrationsverket fått möjlighet att både dela med sig av metoder och arbetsätt som har fungerat bra i verksamheten men också ta del av andra länders praktiska erfarenheter på området.

ÅTERVÄNDANDE OCH REINTEGRERING

För att kunna verkställa ett beslut om av- eller utvisning av ett ensamkommande barn krävs ett ordnat mottagande i hemlandet eller det land som ska ta emot barnet. Arbetet med ordnat mottagande ser olika ut till olika länder, beroende på vilka id-handlingar som finns tillgängliga, om det finns ett fungerande återtagandeavtal eller om Migrationsverket har väl upparrbetade kontakter med ambassader, myndigheter och organisationer.

Frivilligt återvändande – Migrationsverket arbetar med att ta fram och genomföra verkets reintegreringsavtal för personer som ska återvända. Ambitionen är att ingå nya avtal med utvalda länder. Det finns ett behov av att anpassa reintegreringsstödet så att det omfattar barn utan vårdnadshavare men även föräldrar eller nära anhöriga. Dialog har inletts med organisationer i Afghanistan och Somalia.

Återvändande till Marocko – Migrationsverket har sedan december 2014 ett avtal med barnrättsorganisationen Bayti i Marocko för barn utan vårdnadshavare som ska återvända från Sverige till Marocko efter avslag på asylsökan. Inom ramen för avtalet ska Bayti utföra identifiering och efterforskning av 30 barn. Inget barn har ännu återvänt till Marocko då det inte gått att fastställa medborgarskap, vilket krävs för att den marockanska ambassaden ska kunna utfärda resehandlingar.

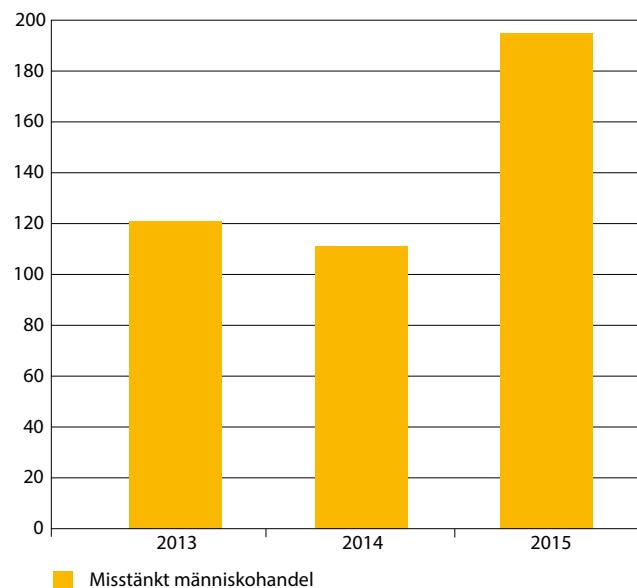
Återvändande till västra Balkan, Östeuropa, Ryssland och Centralasien – arbetet med ordnat mottagande för dessa länder fungerar överlag bra. Till stor del beror detta på att det finns bra och fungerande återtagandeavtal.

7.3.3 ÅTGÄRDER FÖR ATT UPPMÄRKSAMMA MISSTÄNK MÄNNISKOHANDEL

Under året har antalet interna rapporter om misstänkt människohandel ökat markant. Den troligaste förklaringen till detta är en ökad kompetens bland medarbetarna i att identifiera misstänkta offer för människohandel. Ökningen har varit jämn under hela året och sammanlagt har 195 rapporter inkommit. Av dessa avser 66 minderåriga. Det är en ökning med totalt 76 procent och för minderåriga 312 procent jämfört med 2014. Då inkom 111 rapporter varav 16 gällde minderåriga. Det är för tidigt att säga om det förekommit fler eventuella offer för människohandel under höstens stora ökning av antalet asylsökande. Detta kommer i så fall att visa sig i rapporteringen 2016.

De interna rapporterna gäller ärenden där enheter har vidtagit åtgärder enligt rutinerna i Migrationsverkets handbok i migrationsärenden. Dessa rapporter samlas och skickas två gånger per år till polisens nationella operativa avdelning (NOA) och till den nationella samordnaren för människohandelsfrågor på Länsstyrelsen i Stockholm. Denna rapportering görs bland annat för att se vilka trender som förekommer inom verksamheten. I rapporteringen finns också misstänkt människohandel som skett utanför EU.

FIGUR 112. ANTALET INTERNA RAPPORTER OM MISSTÄNK MÄNNISKOHANDEL

Flest rapporter har under året lämnats in beträffande medborgare från följande länder: Nigeria 19, Afghanistan 19, Marocko 15, Mongoliet 13, Somalia 13 och Eritrea 9.

Migrationsverkets viktigaste roll i arbetet mot människohandel är att upptäcka misstänkta offer och se till att brottsbekämpande och stödjande myndigheter, som polis och socialtjänst, kopplas in vid misstanke om människohandel. I samtliga ärenden som berör minderåriga görs en orosanmälhan till socialtjänsten. Även i en del andra ärenden kontaktas socialtjänsten. I de allra flesta fall görs även polisanmälhan eller så lämnas det in ett tips till polisen.

Under året har beslut tagits att som standard införa muntlig utredning vid misstanke om människohandel vid förlängning av arbetstillstånd. Målet är att Migrationsverket får bättre förutsättningar för att identifiera misstänkta offer för människohandel bland dem som ansöker om förlängning av sitt arbetstillstånd.

För att ytterligare höja kompetensen inom myndigheten gällande människohandel har ett avsnitt om människohandel införts i den regionala introduktionsutbildningen som alla nyanställda ska genomgå. Avsnittet ingår i kursen *Likvärdig behandling*. Drygt 20 utbildningsinsatser har genomförts i regionerna inom olika enheter. Många kontaktpersoner i frågan om människohandel och andra medarbetare har också deltagit i regionala seminarier anordnade av länsstyrelser runt om i landet. På grund av det stora utbildningsbehovet har Migrationsverket och länsstyrelsen förberett en webbutbildning som ska produceras under 2016.

Processen för ansökningar om uppehållstillstånd och viseringar som söks utanför Sverige påbörjas i stor grad vid utlandsmyndigheterna. Det är därför viktigt att Migrationsverket också informerar utlandsmyndigheterna om vilka indikationer som ska uppmärksammas för att upptäcka offer för människohandel. Under året har arbetet mot människohandel tagits upp som ett avsnitt vid fem regionala seminarier som genomförts i Ankara, Bangkok, New Delhi, Moskva och Nairobi.

PILOTKONFERENSER FÖR ATT ÖKA SAMVERKAN MELLAN DE VUXNA SOM ARBETAR KRING ENSAMKOMMANDE BARN

Ensamkommande barn tillhör en av riskgrupperna när det gäller att bli utsatt för människohandel. De kan ha blivit utsatta innan de kommer till Sverige och de kan utsättas efter ankomst till Sverige. Speciellt utsatta kan de bli om de avviker och lever papperslösa.

Migrationsverket har under året genomfört två pilotkonferenser i samarbete mellan länsstyrelserna i Jämtlands och Östergötlands län och Länsstyrelsen i Stockholms län i egenskap av nationell samordnare för arbetet mot människohandel. Konferensernas tema har varit "Ensamkommande barn, återväntande och människohandel". Deltagare vid dessa konferenser har bland annat varit boende personal, socialsekreterare, gode män, skolpersonal och anställda från Migrationsverket. Utvärderingen av konferenserna visar att det finns ett stort behov av att öka samverkan och utbyta information, så att en mer samstämmig och korrekt information kan ges till de ensamkommande barnen.

7.3.4 TILLGÄNLIGHET FÖR FUNKTIONSEDSETTA

Under året har Migrationsverket utvecklat sitt introduktionsprogram för nyanställda. I denna utveckling ingår att nyanställda får en allmän orientering i bland annat ämnen som likvärdig behandling och normkritik. I kursen om likvärdig behandling ingår även frågor om tillgänglighet. Att stärka kompetensen på myndigheten kring behov hos personer med funktionsnedsättningar går i linje med det inriktningsmål som Migrationsverket tilldelades i samband med att myndigheten 2011 utsågs att vara en av strategimyndigheterna för genomförande av regeringens handikappolitiska strategi under 2011–2016.

Ett exempel på myndighetenars arbete med tillgänglighet för funktionsnedsatta är att extern expertis under 2015 har granskat tillgängligheten i Migrationsverkets ärendehanteringssystem och en webbansökan. Granskningen visade att det finns ett antal punkter där tillgängligheten brister. Utifrån den nya kunskapen ska en handlingsplan för åtgärdande tas fram.

7.3.5 PLAN FÖR JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING

Migrationsverket har under 2015 haft i uppdrag ta fram en handlingsplan för hur myndigheten 2016–2018 ska utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering för att bidra till att nå Sveriges jämställdhetspolitiska mål.

Handlingsplanen har tagits fram inom myndigheten efter att en genomlysning av kärnverksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv har genomförts. Planen har också sin grund i tidigare undersökningar och bygger vidare på verkets arbete kring likvärdig behandling.

Resultatet från genomlysningen visar att mannen är norm i asylprocessen och att det finns en risk för att kvinnor i familj osynliggörs. Bristerna återfinns inom både ärendeprövning och administration och får återverkningar på såväl rättssäkerheten som kvaliteten.

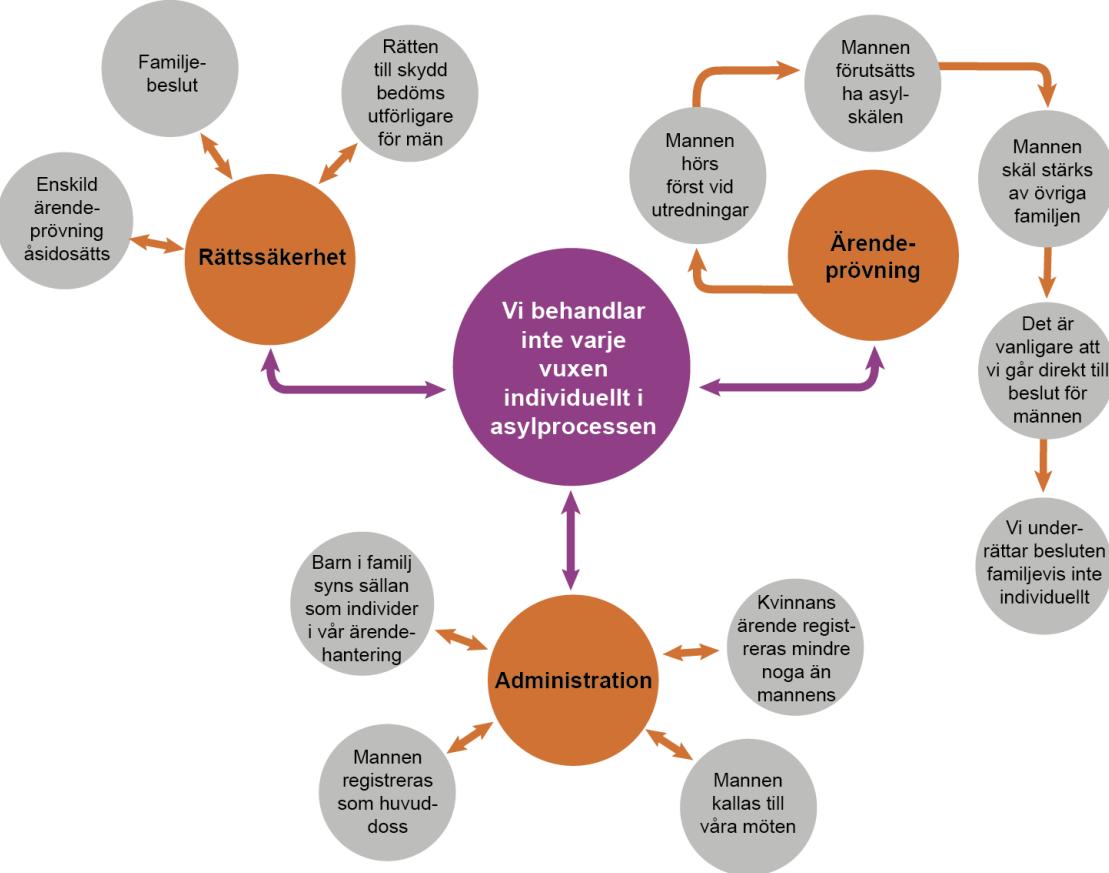
Migrationsverkets handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2016–2018 syftar till att säkerställa att Migrationsverket 2018 har utvecklat arbetsställ där jämställdhetsperspektivet är en central del av myndighetens kvalitetsarbete och att perspektivet har integrerats i styrning, uppföljning, metodutveckling och kvalitetsmätningar. Huvudsyftet med planen är att säkerställa att alla sökanden får en individuell och rättssäker prövning oavsett kön.

Migrationsverkets arbete med jämställdhetsintegrering har tre mål:

- kvinnor och män som söker tillstånd hos Migrationsverket får likvärdig prövning, bemötande och service,
- Migrationsverket bidrar till att motverka mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld,
- Migrationsverkets verksamhet genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Migrationsverkets arbete med jämställdhetsintegrering sker inom ramen för myndighetens ordinarie strukturer. Migrationsverket har således ett tydligt fokus på arbetet med jämställdhetsintegrering. Arbetet sker dock med en medvetenhet om vikten av ett intersektionellt perspektiv och med en bredare ansats kring likvärdig behandling som mål. Aktiviteterna i handlingsplanen syftar till att på olika sätt synliggöra normer och motverka ojämlikhet. Verktyget konsekvensanalys för likvärdig behandling, som tidigare har utvecklats för att motverka diskriminering och integrera ett jämställdhetsperspektiv i handläggning och beslutsfattande, är därmed fortsatt högaktuellt. Verktyget har dock ännu inte implementerats i verksamheten.

FIGUR 113. RESULTAT FRÅN GENOMLYSNING AV ASYLPROSSEN UTIFRÅN ETT JÄMSTÄLLDHETSPERSPEKTIV

FIGUR 114. ÄRENDE PER KATEGORI OCH KÖN

			2013		2014		2015	
			antal	andel	antal	andel	antal	andel
Asyl	Inkomna	Kvinnor	19 496	36%	26 484	33%	48 149	30%
		Män	34 763	64%	54 817	67%	11 4728	70%
	Avgjorda	Kvinnor	18 444	37%	17 566	33%	18 527	32%
		Män	31 426	63%	35 937	67%	40 275	68%
	Beviljade	Kvinnor	10 164	55%	10 581	60%	10 866	59%
		Män	14 334	46%	20 639	57%	21 765	54%
Anknytningar	Inkomna	Kvinnor	37 174	56%	43 438	57%	40 582	58%
		Män	29 000	44%	32 847	43%	29 383	42%
	Avgjorda	Kvinnor	33 292	56%	35 158	56%	32 733	57%
		Män	25 785	44%	27 187	44%	24 688	43%
	Beviljade	Kvinnor	26 429	79%	26 878	76%	24 976	76%
		Män	19 611	76%	20 022	74%	17 917	73%
Arbete	Inkomna	Kvinnor	21 560	38%	20 883	40%	23 668	40%
		Män	35 143	62%	31 642	60%	35 053	60%
	Avgjorda	Kvinnor	19 734	37%	20 586	40%	21 663	40%
		Män	33 288	63%	31 227	60%	32 659	60%
	Beviljade	Kvinnor	15 664	79%	16 457	80%	16 995	78%
		Män	26 642	80%	25 097	80%	26 260	80%
Stud	Inkomna	Kvinnor	8 412	43%	9 250	45%	9 298	46%
		Män	10 992	57%	11 439	55%	11 074	54%
	Avgjorda	Kvinnor	8 243	44%	9 142	44%	8 887	46%
		Män	10 639	56%	11 705	56%	10 483	54%
	Beviljade	Kvinnor	7 560	92%	8 241	90%	8 119	91%
		Män	9 387	88%	10 072	86%	9 381	89%

Av figur 114 framgår könsfördelningen på de ansökningar om uppehållstillstånd som kommit in till Migrationsverket – samt utgången av ansökningarna. I statistiken ingår även ansökningar som har sorterats som Dublinärenden samt ansökningar som inte blivit prövade men som efter ansökan blivit avskrivna. Avskrivna ansökningar räknas inte som bifall, vilket gör att för de ärenden som faktiskt har blivit prövade är bifallsandelen högre än vad tabellen visar. Trenden de senaste tre åren har varit att män står för en majoritet av de inkomna asylansökningarna medan kvinnor står för en majoritet av ansökningar baserade på en anknytning här i Sverige. Kvinnor får sina asylansökningar och anknytningsansökningar beviljade i större utsträckning än män. Inom arbetstillståndsansökningar har män dominerat de senaste tre åren. I denna ärendekategori blir mäns och kvinnors ansökningar beviljade i nästintill samma utsträckning. Gällande studerandeärenden är det vanligast med ansökningar från män medan kvinnors ansökningar sett över tid beviljats i något högre utsträckning än mäns.

7.4 ÅLDERSBEDÖMNINGAR

7.4.1 ÅTGÄRDER

Migrationsverket ska i prövning av en asylansökan både ta ställning till om sökanden har gjort sin ålder sannolik och frågan om han eller hon är minderårig. Det är den sökande som har bevisbördan för att göra sin ålder sannolik.

I juni 2012 publicerade Socialstyrelsen nya rekommendationer om åldersbedömning, *Medicinsk åldersbedömning för barn i övre tonåren*. Efter Socialstyrelsens rekommendation beslöt Migrationsverket att upphandla medicinska åldersbedömningar i enlighet med vad som angavs i rekommendationen. Upphandlingen resulterade endast i kontrakt med två sjukhus, Södersjukhuset i Stockholm och Norrlands universitetssjukhus i Umeå. Avtalet slöts när antalet ansökningar från ensamkommande barn var på en lägre nivå, vilket betydde att kapacitet saknades för den stora ökningen som skett under de senaste åren.

Resultatet av de åldersbedömningar som genomfördes inom ramen för upphandlingen meddelades till Migrationsverket i form av att läkaren bedömde om den asylsökandes uppgivna ålder var sannolik eller inte. Närmare information om metoden för bedömningsmeddelades inte. Ur bevhänseende får därför en sådan medicinsk bedömning ett lägre bevisvärde. Det ska i sin tur vägas mot andra uppgifter i ärendet som Migrationsverket ska beakta vid prövningen av sökandens identitet, till exempel uppgifter från socialförfatning och skola, uppgifter från släktingar, uppgifter om ålder och åldersbedömning från andra länder och den sökandes egna uppgifter under utredning. Efter juli 2014 har inga medicinska åldersbedömningar genomförts vid Södersjukhuset och enbart ett fåtal har genomförts vid Västerbottens läns landsting efter det att avtalet trädde i kraft.

Med anledning av att Migrationsverket upplevde situationen med åldersbedömningar som otillfredsställande hölls det under hösten 2014 möten med utförare (upphandlad vårdinrättning) samt företrädare för Barnläkarföreningen om hur man kan komma tillräffa med denna situation. Det ovan beskrivna förhållandet råder dock alltjämt och Migrationsverket har mot denna bakgrund inte slutit ytterligare avtal med utförare av medicinska åldersutredningar.

Eftersom de upphandlade medicinska åldersbedömningarna inte fungerade som tillräckliga bevis för Migrationsverket har vi under 2015 tagit fram en rättslig kommentar angående bedömning av ålder i asylären-

den. Denna kommentar tar sin utgångspunkt i den vägledande domen från Migrationsöverdomstolen från februari 2014 som uttalar att det är sökande som har bevisbördan för att göra sin uppgivna ålder sannolik. Den rättsliga kommentaren klargör att Migrationsverket inte har någon skyldighet att *erbjuda* medicinska åldersbedömningar till asylsökande som uppger att de är under 18 år. Verket har endast en skyldighet att *informera* om att den sökande kan låta genomföra en medicinsk åldersbedömning för att styrka sin uppgivna ålder. Däremot ska Migrationsverket betala undersökningen. Skyldigheten att informera är bara aktuell i ärenden där Migrationsverket bedömer att den sökande inte kunnat visa sin ålder, genom exempelvis handlingar eller muntlig bevisning. I ärenden där vi redan beställt en medicinsk åldersbedömning avvaktar vi resultatet. Om vi inte kan få ett resultat ska vi avgöra ärendet på befintligt underlag.

Migrationsverket avser under 2016 att arbeta vidare med åldersfrågan genom bland annat ytterligare utredningsarbete avseende fördelningen av ansvaret för bedömning av åldersfrågan mellan olika myndigheter.

7.4.2 EFFEKTER

Det är för tidigt för att se några effekter av de nya rutinerna kring åldersbedömningar. Migrationsverket kommer att följa upp dessa fortlöpande för att ytterligare utveckla och ta ställning till eventuella justeringar i arbetsättet. ●

8 Tillsyn och kontroll

Mål: Motverka missbruk av regler, säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs samt motverka bidragsbrott.

Återrapportering:

- Insatser för att upptäcka och motverka missbruk av regler samt på lämpligt sätt redovisa insatsernas påverkan på handläggningstiden.
- Insatser för att säkerställa god intern styrning och kontroll.

8.1 MÅLUPPFYLLElse

Migrationsverkets samlade bedömning är att målet är uppnått.

När det gäller att motverka missbruk av regler görs bedömningen utifrån:

- att system och rutiner finns för granskningar av verksamheten,
- att förebyggande arbete mot korruption och missbruk av regler bedrivs,
- att efterkontroller av arbetstillstånd görs.

Migrationsverket har systematiserat och tagit fram rutiner för granskningar av verksamheten och för att utreda misstankar om oegentligheter. Därtill har rutiner för efterkontroller av arbetsmarknadsärenden utvecklats under året och efterkontroller genomförs. Dessutom har förebyggande arbete bedrivits. Därför är bedömningen att målet i dessa delar är uppnått.

Att Migrationsverket säkerställer att felaktiga utbetalningar inte görs och att bidragsbrott motverkas bedöms utifrån insatser för:

- ersättningar till kommuner och landsting,
- ersättningar till asylsökande,
- utbetalning av fondmedel.

Arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar har fortsatt under året. Handläggningen av statlig ersättning har centraliseras vilket bidrar till enhetliga rutiner och enhetlig handläggning. Webbjänsten för ansökningar från kommuner och landsting bidrar till korrekta underlag. Vidare informerar Migrationsverket kontinuerligt kommunerna hur ersättningssystemet är utformat och hur ansökningar görs för att underlag till beslutet ska bli korrekt. Dessutom pågår en dialog med Justitiedepartementet om en ökad grad av schemaläggning av de statliga ersättningarna.

För ersättningar till asylsökande finns en genomförandeplan för motverkande av felaktiga utbetalningar med tydliga rutiner och åtgärder. En påminnelse om rutinerna har gått ut till verksamheten under hösten. För fondmedel finns väl inarbetade rutiner och kontroller för att motverka felaktiga utbetalningar. Migrationsverkets bedömning vad gäller att säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och att motverka bidragsbrott är att målet är uppnått.

8.2 MOTVERKA MISSBRUK AV REGLER

8.2.1 TILLSYN

Uppdraget att utöva tillsyn och motverka korruption och oegentligheter inom Migrationsverket har under 2015 fått en tydligare roll genom att organisationen har förändrats. Det innebär att tillsynsenheten är en fristående funktion och direktrapporterande till generaldirektören.

Tillsynsenheten arbetar med:

- planerade verksamhetsgranskningar efter en fastställd årsplan,
- individuella granskningssärenden som anmäls spontan och behöver utredas.

Planerade verksamhetsgranskningar som avrapporteras under 2015 rör boende samt fordons- och körjournaler. Tillsynsenheten har lämnat rekommendationer som främst handlat om att följa rutiner och förslag om att utveckla rutiner. Uppföljning av dessa rekommendationer ska göras under 2016. Då kommer även rekommendationer att lämnas med anledning av en tidigare granskning av förvarsverksamheten. Pågående granskningar rör regelsystemet för upphandling, arbetsstillståndssärenden och en granskning av boenden.

Individuella granskningssärenden når tillsynsenheten genom att misstankar om oegentligheter kan lämnas via post, mail eller telefon. I regel kommer det in mellan 15 och 25 ärenden per månad. Alla ärenden diarieförs innan utredningsåtgärder genomförs.

Utifrån en myndighetsgemensam handlingsplan mot korruption från 2014 har Migrationsverket gått vidare och tagit fram en handlingsplan för verket. Därför arbetar tillsynsenheten med att höja medvetandet i organisationen om risken för korruption. De ger råd och stöd i arbetet med att stötta medarbetarna i sin tjänstemannaroll. Under året har detta bland annat skett genom medverkan vid chefs- och enhetsmöten. Även frågor om Migrationsverkets datasystem har tagits upp. Informationen har under 2015 nått närmare 400 av Migrationsverkets medarbetare. Återrappering av genomförandet av handlingsplanen kommer att ske kvartalsvis till generaldirektören.

Tillsynsenheten skulle under 2015 även hantera de utökade riskerna för korruption med anledning av det höga antalet asylsökande, som innebär en hög arbetsbelastning såväl i asylprövningen som i boendeverksamheten. Uppdraget understryker vikten av att de åtgärder som lagts fast i myndighetens handlings- och åtgärdplan genomförs. En granskning av boendeverksamheten har inletts.

8.2.2 EFTERKONTROLLER AV ARBETSTILLSTÅND

Migrationsverket har från augusti 2014 rättsligt stöd att göra efterkontroller i arbetsstillståndssärenden. Rutiner för efterkontrollen har utvecklats under 2015. Vi ska kontrollera om arbetstagaren har påbörjat sitt arbete och att anställningsvillkoren följs. Om anställningen inte påbörjats inom fyra månader, eller om anställningsvillkoren inte är uppfyllda ska uppehålls- och arbetsstillståndet återkallas. Urvalet för efterkontroller görs utifrån ett systematiskt urval. Dels sker riktade kontroller mot vissa branscher under vissa perioder, dels sker slumpmässiga stickprover för samtliga branscher. Kontroller baserat på inkomna tips ska också utföras.

Arbetet med efterkontroller inleddes i större skala i juli 2015 då rutiner för arbetet fanns på plats. Under 2015 avslutades 141 ärenden om efterkontroll. Av dessa var 126 stycken besvarade och 15 obesvarade. Kontrollerna resulterade i tre återkallanden av tillstånd. Utöver det avskrevs 19 ärenden på grund av att tillståndstiden löpt ut.

Den sökande får en omställningsperiod om fyra månader innan ett beslut fattas i återkallandeärendet. De flesta återkallandeärenden påbörjades sent på året och beslut kunde därför inte fattas innan årsskiftet på grund av omställningsperioden. Därför har förhållandevis få beslut om återkallande fattats under året.

8.2.3 INSATSERNAS PÅVERKAN PÅ HANDLÄGGNINGSTIDEN

De kontroller av arbetsgivare som görs i ansökningar om arbetsstillstånd i särskilt utpekade branscher är tidskravande så länge Migrationsverket saknar direkt åtkomst till andra myndigheters register. Bifallsfrekvensen är lägre i dessa ärenden jämfört med övriga arbetsmarknadsärenden: 55 procent för förstagångsansökningar jämfört med 78 procent för samtliga förstagångsansökningar. Detta tyder på att miss bruk av regler upptäcks och motverkas.

Resurser har avsatts för arbetet med efterkontroller av arbetsstillstånd. För detta fick arbetsstillståndsenheterna ett resurstillskott under 2015 och därför ska detta inte ha påverkat handläggningstiderna under året. Stora resurser läggs också inom Migrationsverket för att kontrollera och säkerställa de sökandes identitet. För att säkerställa och bedöma sökandens handlingar finns på Migrationsverket en särskild id-enhet. Av alla de handlingar som gick till id-enheten 2015 bedömdes 5–6 procent som oäkta. Oäkta handlingar kan delas in i två grupper:

Brukande av falsk urkund – alla typer av ingrepp på personuppgifter som har bytts ut i handlingen, till exempel namn och foto eller helförfalskningar av exempelvis id-sidor, stickers och tillstånd av olika typer.

Brott mot utlänningslagen – något har gjorts för att dölja något, till exempel utrivna sidor i en passhandling.

Migrationsverket har under året beslutat om en särskild insats för att upptäcka, motverka, handlägga och besluta i ärenden där säkerhetshot eller uteslutande kan bli aktuellt. Aktiviteterna redogörs för närmare under kapitlet ”Misstankar om säkerhetshot och folkrättsbrott m.m.”

Den tidskrävande men nödvändiga kontrollen av den sökandens id-handlingar betyder i förlängningen att handläggningstiderna påverkas. Ärenden som identifierats som exklusions- eller säkerhetsärenden kräver omfattande utredningsåtgärder vilket födröjer handläggningstiden. För säkerhetsärenden innebär remissförvarandet med säkerhetspolisen att dessa ärenden ofta har långa handläggningstider.

8.3 SÄKERSTÄLLA KORREKTA UTBETALNINGAR

8.3.1 UTBETALNINGAR TILL ASYLSÖKANDE

Migrationsverkets rutiner i det förebyggande arbetet är sedan 2012 fastställda i en genomförandeplan för motverkande av felaktiga utbetalningar. Sammanfattningsvis har handläggande enheter följande åtgärder och rutiner:

- tvåpersonsbeslut under introduktion av nyanställda,
- ärendegenomgångar,
- ärendekontroll vid ej uthämtade LMA-kort och inaktiva ärenden,

- ingå överenskommelse med verkställande polismyndighet om att meddela planerad utresa,
- muntlig information vid ansökan,
- granska fellistor,
- registrera felaktiga utbetalningar,
- undersöka om personer med undantag från krav på arbetsstillstånd arbetar,
- granska ersättningssidor.

En påminnelse om rutinerna har skickats till kontakt-personer i september i år med en uppmaning om att sprida dem till samtliga medarbetare. I övrigt har frågan nedprioriterats under hösten med anledning av den ansträngda situationen.

8.3.2 FONDMEDEL

Under 2015 har slututbetalningar för projekt beslutade under 2013 årsprogram varit aktuella. Pengarna betalas ut efter att Migrationsverket granskat och godkänt slutrapporten för projektets verksamhet och ekonomi.

Innan utbetalningen genomförs, kontrolleras att bilagor och beslut finns med och att belopp och uppgifter om mottagare stämmer med beslutet. Utbetalningsordern attesteras av behörig tjänsteman. Attesten innebär att kontroller av utbetalningen skett i enlighet med dokumenterade beslut. Migrationsverket gör utbetalningen och underlaget arkiveras. Utbetalningen bokförs i Migrationsverkets redovisningssystem där varje projekt har en egen kod i Migrationsverkets huvudbok.

8.3.3 STATLIG ERSÄTTNING TILL KOMMUNER OCH LANDSTING

Migrationsverket hade under 2015 drygt 18 miljarder kronor i kostnader för statlig ersättning till kommuner, landsting och apotek.

FIGUR 115. STATLIG ERSÄTTNING TILL KOMMUNER, LANDSTING OCH APOTEK 2013–2015 (TKR)

	2013	2014	2015
Ersättningar till kommuner, landsting och apotek för asylsökande	3 507 336	4 608 880	8 558 026
Varav för ensamkommande barn	1 917 676	2 494 510	5 436 054
Ersättningar till kommuner och landsting för nyanlända som tagits emot i en kommun	5 302 286	7 586 106	9 622 193
Varav för ensamkommande barn	2 984 870	3 943 236	4 986 769
Totalt	8 809 622	12 194 986	18 180 219
Varav för ensamkommande barn	4 902 546	6 437 746	10 422 823

De ersättningar som avser asylsökande ökade med 86 procent mellan 2014 och 2015. Ersättningarna för nyanlända som tagits emot i en kommun ökade med 27 procent under samma period. Den totala ökningen av ersättningar för ensamkommande barn var 49 procent. I de följande avsnitten ges mer information om vissa av de ersättningar som kommuner och landsting har fått under 2015.

BETYDANDE EXTRAORDINÄRA KOSTNADER FÖR KOMMUNALA EVAKUERINGSPLATSER

Under 2015 har flera kommuner hjälpt Migrationsverket att ta fram tillfälliga boendeplatser för asylsökande, så kallade evakuueringsplatser. De kostnader som uppstår i samband med att platserna ställs i ordning och används ersätts enligt 11 § förordningen (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande med flera. Särskilt riktad information till kommunerna om ersättning för evakuueringsplatser har publicerats på verkets webbplats. Kommunerna har även kunnat få svar på frågor via särskilt upprättade kanaler för telefon och e-post. Kommunerna ansöker om ersättning i efterskott och merparten av ansökningarna för insatser under hösten 2015 förväntas inkomma till Migrationsverket under 2016. Under 2015 har endast 304 890 kronor betalats ut till en enda kommun avseende kostnader för evakuueringsplatser.

ENSAMKOMMANDE BARN OCH KOSTNAD FÖR OLika BOENDEFORMER

Migrationsverket har sedan hösten 2013 redovisat kostnaderna för ensamkommande barns vård och boende efter olika boendeformer. Detta för att göra det möjligt för regeringen att besluta om en ökad schablonisering av ersättningarna. Särskild redovisning av de senaste uppgifterna lämnas vid sidan av årsredovisningen. Redovisningen visar kommunernas kostnader under åren 2013, 2014 och hittills 2015. Det ackumuleras beroende på när kommunerna söker och får ersättning för aktuell period.

ERSÄTTNING FÖR SFI-UTBILDNING

Den 1 augusti 2015 gjordes vissa ändringar i förordningen (2014:946) om statlig ersättning för utbildning i svenska för invandrare som ges till vissa utlänningsboenden. Ändringarna innebär bland annat att kommunerna kan få ersättning med 3 500 kronor per person och påbörjad månad för studier som påbörjats från och med den 1 januari 2015. För utbildning som genomförts under 2014 lämnas ersättning med ett engångsbelopp på 7 000 kronor per person. Dock har nyttjandet av ersättningen varit väldigt låg. Endast 8,1 miljoner kronor har betalats ut under året till 58 kommuner. Detta kan åtminstone delvis förklaras av att kommunerna måste ansöka för hela utbildningsperioden i efterskott, vilket ger en viss tidsförskjutning i ansökningarna.

PRESTATIONSBASERADE ERSÄTTNINGAR

Kommuner som den 1 januari 2015 hade en överenskommelse om att ta emot nyanlända kan ha rätt till två typer av prestationsbaserade ersättningar. De 145 kommuner med högst mottagande i förhållande till sin folkmängd har, enligt en trappstegsmodell, rätt till 5 000 kronor, 10 000 kronor eller 15 000 kronor i extra ersättning per mottagen nyanländ under 2015. Den andra prestationsbaserade ersättningen består av 15 000 kronor för varje nyanländ person som kommunen tar emot som är kvotflykting eller anvisad från Migrationsverkets anläggningsboende. Sammanlagt har ersättning om nära 405 miljoner kronor betalats ut till 269 kommuner för knappt 36 200 nyanlända som tagits emot i kommun under 2015. Dessa ersättningar upphör från och med 2016, förutom utbetalningar som avser mottagna till och med 2015.

ERSÄTTNING FÖR HYRESKOSTNADER

För att öka kommunernas möjlighet att ta emot nyanlända efter anvisning infördes i februari 2013 en möjlighet att få ersättning för hyreskostnader för en bostad

fram till att en anvisad person eller familj har flyttat in i bostaden. Endast 51 kommuner har fått ersättning för sådana hyreskostnader under 2015 och utbetalningen uppgick till 1,6 miljoner kronor. Under 2014 fick 62 kommuner ersättning om knappt 1,9 miljoner kronor.

VISSA SÄRSKILDA KOSTNADER FÖR MOTTAGANDE AV NYANLÄNTA

Migrationsverket ser en ökning av antalet ansökningar från kommunerna avseende vissa särskilda kostnader för mottagande av kvotflyktingar och insatser för nyanlända personer och familjer med särskilda behov. Anslaget för 2015 var 60 miljoner kronor men höjdes i slutet av året till 100 miljoner kronor samtidigt som ansökningarna har omfattat närmare 190 miljoner kronor. Det innebär en ökning på ungefär 26 procent jämfört med 2014 då kommunerna och landstingen ansökte om totalt 151 miljoner kronor. Migrationsverket bedömer att ökningen främst beror på uppgången i antalet nyanlända som är mottagna i en kommun.

FÖRBÄTTRINGAR AV HANTERINGEN AV STATLIGA ERSÄTTNINGAR

I slutet av 2014 fattade Migrationsverket beslut om en handlingsplan för förbättringar av hanteringen av statliga ersättningar till kommuner och landsting. Beslutet föregicks av en intern revision avseende myndighetens hantering av statlig ersättning till kommuner och landsting.

Utifrån handlingsplanen vidtar Migrationsverket en rad åtgärder för att säkerställa en effektiv och kvalitetssäkrad hantering av de statliga ersättningarna.

Migrationsverket strävar efter att förenkla både ansökningsförfarandet och handläggningen av ärenden om statlig ersättning. Handläggningen av statlig ersättning har enligt beslut i slutet av 2015 centraliseras på Migrationsverket, vilket främjar det fortsatta arbetet med att skapa enhetliga rutiner. Dessutom planeras en översyn av hur ansökningar och handläggningen av dessa kan förenklas ytterligare. Vidare har Migrationsverket fattat beslut om att färdigställa webbtjänsten för kommuner och landsting som för närvarande omfattar landstingen och ett litet antal kommuner. Syftet är att omfatta alla kommuner och samtliga slag av statliga ersättningar. Tjänsten bidrar till att säkerställa korrekt underlag för ansökningarna. Det pågår också en dialog mellan Migrationsverket och Justitiedepartementet om en ökad grad av schablonisering av de statliga ersättningarna.

Migrationsverket arbetar även aktivt för att öka användningen av de statliga ersättningarna till kommuner och landsting. Detta sker löpande genom informations- och utbildningsinsatser riktade mot kommuner och landsting. Fler möjligheter att ansluta sig till Migrationsverkets webbtjänster förväntas bidra ytterligare till en ökad användning av ersättningarna.

FIGUR 116. FELAKTIGA UTBETALNINGAR TILL ASYLSÖKANDE

	För mycket utbetalts, kronor	Myndigheten Oavsiktligt	Nya omständig- heter	Sökanden avsiktligt	Sökanden oavsiktligt	Totalt
	För mycket utbetalts, kronor					
2013	17 627	3 136 609	1 213 560	723 594	594 199	5 685 589
2014	18 159	3 720 012	1 194 769	1 483 406	630 571	7 046 917*
2015	93 707	4 196 352	1 844 139	815 883	542 591	7 492 672

*Siffrorna för 2014 stämmer inte överens med redovisade felaktigheter i årsredovisningen för 2014. Detta beror på att felaktigheter upptäcks och uppdateras kontinuerligt.

8.4 MOTVERKA BIDRAGSBROTT

Migrationsverket betalade 2015 ut drygt 1,6 miljarder kronor i dagersättning och särskilda bidrag till asylsökande. Utbetalningarna ska göras till rätt person, vid rätt tidpunkt och med rätt belopp. Summan av de felaktiga utbetalningarna utgör knappt 0,5 procent av de totala utbetalningarna, vilket är samma andel som 2014.

Summan för mycket utbetalts på grund av avsiktliga fel orsakade av asylsökande har minskat jämfört med 2014. Men siffran kan öka i framtiden om fler felaktigheter från 2015 upptäcks. De registrerade misstänkta bidragsbrottet är 41 stycken år 2015. I årsredovisningen för 2014 redovisades 46 bidragsbrott. Till viss del har mindre resurser funnits för att upptäcka bidragsbrott under hösten när inströmningen av asylsökande ökat kraftigt.

8.5 INTERN STYRNING OCH KONTROLL

FÖRORDNING OM INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Förordningen om intern styrning och kontroll omfattar och gäller de förvaltningsmyndigheter under regeringen som har skyldighet att följa internrevisionsförordningen, däribland Migrationsverket. Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör myndighetsförordningens krav om effektivitet, produktivitet, rättsenighet och spårbarhet. Den formella processen för intern styrning och kontroll utgörs av riskhantering.

På Migrationsverket innebär en betryggande intern styrning och kontroll att myndighetsledningen kan förlita sig på de system som finns för att planera, genomföra och följa upp verksamheten. Myndighetsledningen kan då sägas ha kontroll över verksamheten. Genom Migrationsverkets arbetsordning har varje chef ansvar för att den interna styrningen och kontrollen inom det egna ansvarsområdet är betryggande. ●

8.5.1 BEDÖMNINGEN AV DEN INTERNA STYRNINGEN OCH KONTROLLEN I LJUSET AV FLYKTINGSITUATIONEN

Under hösten och vintern 2015 har Migrationsverket utsatts för mycket stora påfrestningar, vilket inneburit att myndighetens ordinarie kapacitet inte längre räckt till för att kunna säkerställa ett ordnat mottagande av nya asylsökande. Situationen har fört med sig stora utmaningar och inneburit att svåra prioriteringar och risktaganden behövt göras. Dessa har dock varit medvetna och kontrollerade. Migrationsverket har under hösten och fram till den 15 januari 2016 befunnit sig i beredskapsläge, för att dagligen kunna göra nödvändiga prioriteringar och besluta om hur myndighetens resurser på bästa sätt kunnat användas.

Myndighetsledningen bedömer att det inte föreligger brister avseende det interna styr- och kontrollsyste- met och dess förmåga. Det finns dock skäl att i detta sammanhang särskilt lyfta fram ett antal riskområden, i flertalet fall påtalade av Internrevisionen, som uppstått till följd av den situation som varit rådande. I de fall ytterligare redogörelser kring frågorna finns i årsredo-visningen, görs hänvisning till aktuella avsnitt.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Myndigheten har inte kunnat genomföra en stor del av planerade introduktionsutbildningar och kompetensutvecklingsinsatser. Två risker med det låga genomförandet av introduktionsprogrammet är dels att kvaliteten på handläggning och beslut inte når den nivå som eftersträvas, dels att det tar längre tid för de nyanställda att arbeta så effektivt som önskat. En risk med att ställa in kompetensutvecklingsinsatser för befintlig personal är att de inte får möjlighet till reflektion och fortbildning i den mån de behöver. Även enhetlighet, rättssäkerhet och effektivitet riskeras här. Att planera och skapa förutsättningar för att samtidig personal ska få adekvat kompetensutveckling är således ett av

de prioriterade målen i verksamhetsplanen för 2016. Den mycket snabba och omfattande rekrytering som myndigheten genomfört medför även ökad risk för förekomst av oegentligheter och korruption.

Läs vidare i avsnitt 9 (Kompetensförsörjning).

EFTERLEVNAD AV LAGAR OCH FÖRORDNINGAR

Under hösten var myndigheten nära att hamna i en situation där beaktande av asylsökandes behov i enlighet med lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) skulle komma att medföra att bestämmelserna i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) inte kunde förlas. Situationen inträffade dock inte. Ett stort antal asylsökande framgent kan medföra att bestämmelserna i LOU inte kan förlas vilket således utgör en risk för verksamheten att hantera.

UTBETALTNING AV KOMMUNERSÄTTNINGAR

Inför 2016 finns ett stort antal öppna ersättningsärenden avseende kommunutbetalningar. Handläggningstiden är för närvarande 6-8 månader. En ny organisation för att handlägga statliga ersättningar för asylsökande är sjösatt från och med 1 januari 2016. Organisationen bygger bland annat på central ledning, styrning och uppföljning av verksamheten. En omfattande nyrekrytering pågår av handläggare för att möta behovet av snabbare handläggning. Målet är att under slutet av året nå en handläggningstid på 3 månader i samtliga ärendeslag.

Läs vidare i avsnitt 8.3.3.(Tillsyn och kontroll, Statlig ersättning till kommuner och landsting).

UPPFÖLJNING OCH KONTROLL

Somliga uppföljningar och utvärderingar har fått stå tillbaka för att förmå hantera den löpande verksamheten. Rättsavdelningen har avstått från ett antal planerade uppföljningar av den rättsliga kvaliteten. Någon utvärdering av den nya organisationen eller av den särskilda ledningsstabben har heller inte gjorts.

8.5.2 MYNDIGHETSLEDNINGENS RISKER

Utöver de risker som hanteras av olika delar av verksamheten, har myndighetsledningen en strategisk riskbild. Fram till hösten arbetade myndighetsledningen med risken att vi inte lyckas agera utifrån ett långsiktigt helhetsperspektiv för att på bästa möjliga sätt värna asylrätten, ha den sökande i fokus och upprätthålla myndighetens förtroende. I åtgärderna har man beaktat dels externa aspekter som det stora antalet sökande och myndighetens samarbetsbehov gentemot andra aktörer, dels interna förmågor. I oktober genomfördes en uppdatering av myndighetsledningens riskbild, där hanteringen av den innevarande risken avslutades och fyra nya risker identifierades mot bakgrund av den akuta flyktingsituationen. De tillkomna strategiska riskerna handlar om verkets förmåga att klara sitt uppdrag (värna asylrätten och underlätta den reglerade invandringen), risk för korruption, risk för en försämring av den rättsliga kvaliteten samt förmågan att behålla befintlig samt rekrytera ny personal.

8.5.3 UTVECKLING OCH UPPFÖLJNING AV VERKETS PROCESS FÖR INTERN STYRNING OCH KONTROLL

I slutet av mars uppdaterades verkets modell för intern styrning och kontroll, utifrån de förbättringar som noterats sedan införandet av den nya modellen i juni 2014. De tertialvisa uppföljningar som genomförts under året av ett antal av myndighetens riskrapporter, visar att verkets guide för intern styrning och kontroll bidrar till att göra nyttan med riskhantering tydligare. Administrationen kring riskhantering har förenklats med hjälp av guiden som upplevs som pedagogisk och lättillgänglig. Uppföljningarna har samtidigt visat att det finns utrymme för förbättringar avseende kvalitet och djup, både vad gäller riskidentifiering och riskåtgärder. Arbetet med att ständigt förbättra processen för intern styrning och kontroll och uppnå en mer effektiv riskhantering fortsätter. ●

9 Kompetensförsörjning

Enligt förordning om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten redovisa de åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra myndighetens uppgifter.

Kompetensstyrning ska säkra vår kompetensförsörjning med utgångspunkt i verksamhetens mål, strategier och värdegrund. Genom kompetensstyrningen säkerställer vi att organisationen har rätt kompetens och ledarskap. Med en tydlig kompetensstyrnings- och chefs-/ledarförsörjningsprocess skapas förutsättningar för framförhållning och långsiktighet.

Kompetensförsörjning är ett prioriterat område för Migrationsverket och ett arbete som bedrivs på såväl kort som lång sikt. Därför finns strategiska utvecklingsarbeten inom flera viktiga områden:

- strategisk personalresursplanering,
- arbetsgivarvarumärket,
- migrationsakademien,
- chefs- och ledarförsörjning,
- arbetsmiljö och hälsa,
- arbetstidsförläggning.

9.1 ÅRETS KRAFTIGA EXPANSION

2015 var ett exceptionellt år för Migrationsverket på grund av det stora antalet asylsökande i Sverige. Året innebar stora utmaningar för myndigheten att klara sitt

uppdrag i det akuta läget och samtidigt behålla den strategiska styrningen.

I februariprognos underströks behovet av mer personalresurser till den operativa verksamheten. Det konstaterades att effekterna av mer personal var beroende av rekryteringstidpunkt, möjlighet till rätt introduktion, ändamålsenliga lokaler och tillgång till ledning och administrativt stöd.

Årets första större rekryteringsomgång beräknades vara genomförd den 1 april. Den preliminära planeringen innebar en ökning från årsskiftet motsvarande 672 årsarbetare, varav 73 inom tillståndsverksamheten, 210 inom asylprövning, 337 inom mottagningsverksamheten och 49 inom övrig verksamhet. En möjlig risk bedömdes vara brist på personer med tillräckliga kvalifikationer och erfarenhet av förvaltningsrättsliga ärenden för att rekryteras som beslutsfattare.

För att stödja den planerade expansionen infördes en centraliserad rekryteringsprocess. Den innebar att samtliga rekryteringar från den 1 april 2015 hanterades centralt efter beställning från verksamhetens chefer.

I Migrationsverkets juliprognos konstaterades att man inte nått bemanningsmålet. Den befarade svårigheten att rekrytera tillräckligt många beslutsfattare visade sig

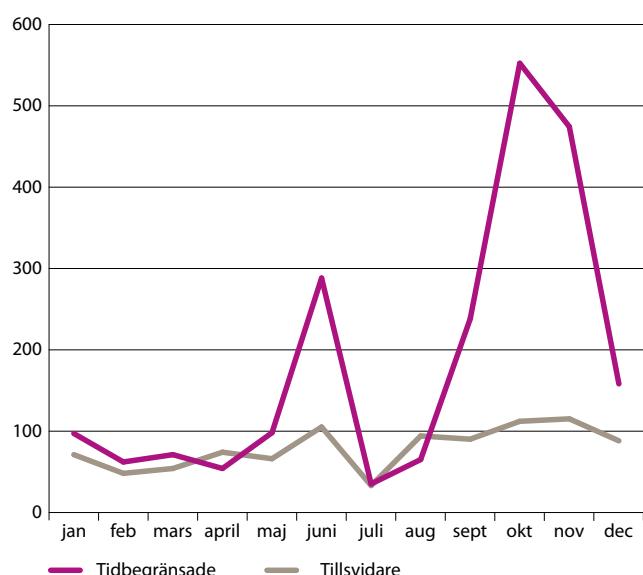
besannas. Vårens stora rekryteringsomgång hade vid halvårsskiftet inte lyckats att bemanna som planerat. Det fanns för få kompetenta sökande samtidigt som en stor intern rörlighet ledde till nya vakanser. Därför gjordes ett antal kompletterande åtgärder. Bland annat förbereddes övertidsinsatser och kompletterande rekryteringsomgångar med större inslag av tidsbegränsad personal, liksom en ny beslutfattarutbildning med start under hösten för att öka rekryteringsunderlaget.

I slutet av juli förändrades asylmigrationen för att sedan eskalera. Förutsättningarna förändrades så snabbt att beräkningarna i juliprognosens blev inaktuella redan i augusti. I oktoberprognosens konstaterades att det saknades ungefär 15 procent av de cirka 500 som skulle arbeta på enheterna baserat på den tidigare expansionsplanen. Höstens snabba och oväntat kraftiga ökning av asylmigranter skapade nya behov av snabb bemanning.

9.1.1 SUMMERING AV ÅRETS PERSONALRÖRELSE

För att möta verksamhetens behov har en omfattande rekrytering genomförts under året. 3 142 medarbetare anställdes under 2015, varav 950 med tillsvidareanställning och 2 192 med tidsbegränsad anställning. Under året har 885 medarbetare avslutat sin anställning på myndigheten, vilket motsvarar en personalomsättning om 14,6 procent. Pensionsavgångar utgjorde en liten del av avslutsorsakerna, 6,8 procent. Under de kommande tre åren förväntas cirka fem procent gå i pension. Under 2015 har Migrationsverkets personalstyrka ökat med 44 procent netto. Av de nyanställda var 64 procent kvinnor.

FIGUR 117. Rekryteringar per månad, antal medarbetare

Vid årets slut hade 76 chefer rekryterats och ytterligare 40 chefsrekryteringar var pågående. Chefsrekryteringar tar i allmänhet längre tid än andra rekryteringar vilket medför en viss eftersläpning i chefsbemanningen.

Till viss del har delningen av enheter inte prioriterats av verksamheten trots att antalet medarbetare per chef inte bör överstiga 25 personer. I slutet av året hade 50 av 128 enheter i den operativa verksamheten 25 medarbetare eller färre. För ett flertal enheter har dock delning förberetts men genomförs först efter årsskiftet av budgettekniska skäl.

9.1.2 REKRYTERINGSTAKT

Efter centraliseringen av rekryteringsprocessen den 1 april har Migrationsverket rekryterat över 2 700 medarbetare till verksamheten. I det ytterst ansträngda läge som råder finns förväntningar på en extremt snabb leverans av ny kompetens. För att möta verksamhetens behov har Migrationsverket upprättat en prioriteringsordning. Man har utvecklat en förenklad rekryteringsprocess som bland annat innebär gruppintervjuer. För de medarbetare som rekryterats i den förenklade processen tillämpas tidsbegränsade anställningar. Rekryteringar i den prioriterade processen genomförs på i genomsnitt fyra veckor. Motsvarande genomsnittstid i den ordinarie rekryteringsprocessen är sju veckor.

9.1.3 INLÅNAD KOMPETENS

Parallellt med den intensiva rekryteringen har Migrationsverket lånat kompetens från externa myndigheter, exempelvis Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarsmakten och Kriminalvården. Inlån av kompetens från andra myndigheter är en nödlösning i akuta fall under en begränsad tid. I slutet av året hade Migrationsverket ungefär 75 personer inlånade från andra myndigheter.

9.1.4 STRATEGISK PERSONALRESURSPLANERING

Migrationsverket inledder under året ett strategiskt utvecklingsarbete för att förbättra planeringen av våra personalresurser. Arbetet kräver ett gränsöverskridande samarbete mellan flera avdelningar. En långsiktig strategi är under framtagande för personalresursplanering 2016–2018, inklusive metod, uppfolnings- och planeeringsverktyg samt aktiviteter för implementering.

9.1.5 ARBETSGIVARVARUMÄRKET

Arbetet med att stärka arbetsgivarvarumärket och Migrationsverkets attraktivitet som arbetsgivare har fortsatt. Vi har förändrat den strategiska kommunikationen på webben, men också genomfört olika aktiviteter

i form av arbetsmarknadsdagar, mässor och kontakter med högskolor och universitet. Marknadsföring av Migrationsverket som arbetsgivare har skett genom medverkan i artiklar och tidningar med myndighetens medarbetare som goda ambassadörer. Migrationsverket deltar i ledande marknadsundersökningar för att mäta och skapa insikt om vår attraktivitet som arbetsgivare. Migrationsverket nominerades av företaget Universum som "Årets nykomling 2015" inom Employer Branding.

9.2 EN MIGRATIONSAKADEMI UNDER UTVECKLING

Under 2015 har flera viktiga steg tagits vad gäller utvecklingen av en migrationsakademis. Migrationsakademien ska ge medarbetaren stöd och ledning i sin kompetensutveckling och är ett verktyg för arbetsgivaren att styra kompetensen åt rätt håll. Under 2015 har en kompetensstyrningsstrategi tagits fram som innebär att myndighetens lärande i huvudsak ska genomföras i vardagen genom standardiserade utvecklingsprogram och riktade utvecklingsinsatser. Inom migrationsakademien finns myndighetens interna kompetensutvecklingsaktiviteter. Akademien ska arbeta med kvalitetsräkade metoder, material och lärarinsatser. Den ska innehålla obligatoriska moment som introduktionsprogrammet, men också valbara moment. Under 2015 har ett tiotal kompetensutvecklare rekryterats för att arbeta vid migrationsakademien.

En viktig del i arbetet med att utveckla akademien är att ta fram metoder för behovsanalys och för uppföljning av utbildningens effekter. Sedan den 31 mars finns systemstödet Kompassen för samtliga medarbetare. Alla medarbetare har en egen sida där de kan lägga in sina tidigare anställningar och utbildningar, sina språkkunskaper samt pågående utbildningar. Här kan de genomgå webbutbildningar, gå in i utbildningskatalogen och arbeta med sina utvecklingsplaner. Systemet ger möjlighet att följa upp vilka medarbetare som genomgått olika kompetensutbildningar och se vilka meriter de har från tidigare anställningar. Cheferna kan se sina medarbetares kompetensutveckling och följa upp denna. Dessutom sker all kursadministration via Kompassen. Centralt kan Migrationsverket följa upp arbetet med utvecklingssamtal och hämta ut utvecklingsbehov från utvecklingsplanerna. På så vis öppnar Kompassen nya möjligheter till styrning och uppföljning av medarbetares och chefers kompetens.

9.2.1 INTRODUKTION TILL NYANSTÄLLDA

I början av året fastställdes ett standardiserat introduktionsprogram som är obligatoriskt för samtliga med-

arbetare anställda från den 1 april 2015. Introduktionsprogrammet består av fyra block: block 1 och 2 ska genomföras av samtliga nyanställda. Block 3 och 4 ska enbart genomföras av nyanställda i operativ verksamhet. Myndighetens ansträngda läge gjorde dock att den operativa verksamheten inte kunde avvara medarbetarna för den tid som introduktionen tar.

Av uppgifterna i Kompassen framgår att ingen som anställdts från och med den 1 april 2015 har genomfört introduktionsprogrammet i sin helhet. Knappt 15 procent av de nyanställda har genomgått seminariet *Ny på Migrationsverket* som ingår i block 1. Drygt en femtedel har genomgått block 2 *Gemensamma utgångspunkter*. Endast ett trettiotal personer har fått sig tilldelade de rollspecifika introduktionsblocken. De delar av introduktionsprogrammet som planeras och genomförs centralt genomförs i störst omfattning.

För att tillgodose verksamhetens behov genomfördes förkortade utbildningar. Vi har också gjort introduktionsinsatser för befintlig personal som ska förstärka på en annan enhet, för inlänad personal från andra myndigheter och för frivilliga som ska ingå i frivilligpooler. Migrationsverket har gjort en rad åtgärder för att möta verksamhetens behov i det akuta läget, men de förenklade processerna har ett kvalitativt pris. Därför är det angeläget att åtgärderna bara används i nädfall och att verksamheten snarast möjligt återgår till standarden.

9.2.2 UTÖKAT SAMARBETE MED UNIVERSITET

Som en del av utvecklingen av migrationsakademien har Migrationsverket inlett samarbete med flera universitet. Tillsammans med Uppsala universitet ska vi stärka kompetensen hos våra beslutsfattare. Målet är att få fram uppdragsutbildningar och fördjupa samarbetet med universitetet. Det ska innefatta handledning av examensarbeten, praktik och kunskapsutbyte. Ett samarbete med Lunds universitet har startats för fortbildning av hbt-specialister. Tillsammans med Örebro universitet har en universitetskurs i migrationsrätt genomförts för andra året.

Flera medarbetare har genom detta samarbete tagit universitetspoäng och stärkt sina formella meriter. Dessutom har Migrationsverket rekryterat flera av de studenter som har gått kursen i migrationsrätt vid Örebro universitet. Migrationsverket ligger högt upp i popularitetsrankingens bland potentiella arbetsgivare bland dem som studerar juridik och rättsvetenskap i Örebro.

9.3 CHEFS- OCH LEDARFÖRSÖRJNING

Under 2015 togs en chefs- och ledarförsörjningsstrategi fram för att långsiktigt ha kompetenta chefer. Under 2015 har Migrationsverket prioriterat utvecklingsprogram för potentiella framtida chefer, introduktion för nya chefer och en utvecklingsinsats för alla chefer på temat "att leda i förändring". Migrationsverket har också tagit fram en arbetsprocess för ledarförsörjningsanalys. Den ska årligen genomföras i avdelningar och regioner för att säkra chefs- och ledarförsörjningen.

9.3.1 DELEGERING AV UTÖKAT VERKSAMHETS- OCH BESLUTSANSVAR

För att lindra den kraftiga arbetsbelastningen för chefer tog Migrationsverket fram riktlinjer för delegering av utökat verksamhets- och beslutsansvar hösten 2015. Riktlinjerna innebär att ansvarig chef vid extraordinarie situationer har möjlighet att delegera delar av sitt ansvar för att att organisera en effektiv verksamhet. Delegeringen riktar sig i första hand till enhetens teamledare och omfattar inte ett arbetsgivar- och personalansvar.

9.3.2 TILLFÄLLIGA FÖRORDNANDEN AV ENHETSCHEFER OCH TEAMLEDARE

För att möta verksamhetens behov av snabb expansion fattade Migrationsverket beslut om att möjliggöra tidsbegränsade förordnanden av enhetschefer och teamledare. Förordnanden gällde som längst upp till sex månader och parallellt med en beställning av rekrytering till personalförsörjningsenheten. Beslutet gällde till och med den 31 december 2015.

9.4 PERSONALSAMMANSÄTTNING

9.4.1 ANTAL ANSTÄLLDA, KÖNSFÖRDELNING OCH ÅRSARBETSKRAFTER

Under 2015 ökade antalet anställda med 45 procent netto. Medelantalet anställda under året var 6 265 personer varav 64 procent kvinnor. Medelantalet tidsbegränsat anställda var 942 personer, varav 61 procent kvinnor. Könsfördelningen är därmed i stort sett oförändrad sedan föregående år, även om andelen kvinnliga chefer har ökat något från ett genomsnitt på 51 procent 2014 till 52 procent 2015. Vid årets slut hade Migrationsverket 7 623 anställda varav 5 940 tillsvidareanställda.

FIGUR 118. MEDELANTAL ANSTÄLLDA

År	Medelantal anställda
2015	6 265
2014	4 952
2013	3 979

Andelen årsarbetskrafter var i slutet av 2015 cirka 84 procent av det totala antalet anställda, vilket motsvarar siffrorna från föregående år. Detta kommer främst av att andelen deltidsanställda ökat.

FÖRKLARINGAR AV TERMER

Personalomsättningen beräknas genom att det lägre av talen antal anställda som börjat och antal anställda som slutat sätts i relation till genomsnittligt antal anställda under perioden.

Medelantalet anställda beräknas som ett genomsnitt av antalet anställda personer baserat på mätningar varje månad under året.

Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Omräkningen innebär att deltidsanställd personal ingår med den procentandel av en heltidstjänst som deras tjänstgöring utgör. En halvtidstjänstgörande person ingår således i summan som 0,5 årsarbetskrafter. Tjänstledigheter för till exempel studier, annan tjänst och föräldraledighet beaktas liksom nyanställda och avgångna. Däremot görs inte korrigering för semester, kortare sjukdomsperioder, övertid och kompensationsledigheter.

Arbetad tid är detsamma som nettoarbetstid som beräknas genom att ordinarie arbetstid minskas med alla förekommande ledigheter. ●

9.4.2 ÅLDER OCH ANSTÄLLNINGSTID

Migrationsverkets kraftiga expansion har medfört stora förändringar avseende medarbetarnas ålder och anställningstid. På två år har medarbetarnas medelålder sjunkit med tre år: från 41 år 2013 till 38 år 2015. Andelen medarbetare med kortare anställningstid än fem år har på två år ökat med 20 procentenheter till 66 procent vid utgången av år 2015.

FIGUR 119. REDOVISNING AV MEDARBETARNAS MEDELÅLDER OCH ANSTÄLLNINGSTID

	2013	2014	2015
Medelålder	41	40	38
Anställningstid >5 år	45%	54%	66%

9.5 ARBETSMILJÖ

Under året har Migrationsverket vidareutvecklat strukturen och stödet för arbetsmiljöarbetet. Det har inneburit en översyn av arbetsmiljö- och hälsopolicyn. Översynen är gjord med hänsyn tagen till den nya föreskriften om organisorisk och social arbetsmiljö som träder i kraft våren 2016. Med anledning av verk-

samhetssituationen har fokus legat på stöd avseende riskbedömningar.

Årets kraftiga expansion har inneburit en hög arbetsbelastning för medarbetarna, både vad gäller en ökad ärendemängd och ett stort antal nya kollegor som behöver stöd. Arbetstempot har varit högt och det har ställts krav på mycket hög flexibilitet. Många medarbetare har i detta visat prov på en stor lojalitet med de sökande. En alltför hög arbetsbelastning under lång tid är dock inte hållbar, varför hälsotalen kan komma att försämras ytterligare under början av år 2016.

9.5.1 HÄLSOLÄGE

Den totala sjukfrånvaron på Migrationsverket har ökat sedan 2013 och uppgick vid årets utgång till 5,34 procent, vilket är högre än staten i stort (3,4 procent i staten 2014). Av den totala sjukfrånvaron har andelen långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) minskat med nära 1,5 procentenheter sedan 2014, vilket betyder att kortare sjukfrånvaro ökat. Precis som i samhället i stort finns på Migrationsverket tydliga köns- och åldersskillnader vad gäller sjukfrånvaron. På Migrationsverket var kvinnors totala sjukfrånvaro 6,33 procent 2015 medan motsvarande siffra för männen var 3,61 procent. Sett till köns- och åldersgrupper har sjukfrånvaron ökat mest bland långtidssjukskrivna kvinnor yngre än 30 år, en ökning om 10,38 procentenheter sedan 2013. Denna grupp motsvarade i december 2015 cirka 20 procent av de anställda.

FIGUR 120. REDOVISNING AV SJUKFRÅNVARO, PROCENT AV ORDINARIE ARBETSTID

	2013	2014	2015
Sjukfrånvaro totalt	4,50%	4,95%	5,34%
Män	3,18%	3,56%	3,61%
Kvinnor	5,25%	5,75	6,33%
Alla yngre än 30 år	3,23%	3,81%	4,13%
Alla mellan 30–49 år	4,24%	4,73%	5,22%
Alla 50 år och äldre	5,71%	6,23%	6,79%
Alla män yngre än 30 år	2,60%	2,99%	3,04%
Alla män mellan 30–49 år	2,47%	3,23%	3,42%
Alla män 50 år och äldre	4,74%	4,53%	4,48%
Alla kvinnor yngre än 30 år	3,46%	4,15%	4,62%
Alla kvinnor mellan 30–49 år	5,33%	5,65%	6,31%
Alla kvinnor 50 år och äldre	6,31%	7,31%	8,24%

FIGUR 121. REDOVISNING AV LÄNGTIDSSJUKFRÅNVARO, PROCENT AV DEN TOTALA SJUKFRÅNVARON

	2013	2014	2015
Långtidssjukfrånvaro (60 dgr eller mer)	41,29%	43,18%	41,82%
Män	32,19%	37,38%	31,24%
Kvinnor	44,43%	45,24%	45,29%
Alla yngre än 30 år	9,54%	13,40%	17,25%
Alla mellan 30–49 år	42,09%	44,58%	42,65%
Alla 50 år och äldre	50,71%	54,28%	55,24%
Alla män yngre än 30 år	7,25%	7,73%	6,18%
Alla män mellan 30–49 år	21,85%	35,89%	31,94%
Alla män 50 år och äldre	47,86%	50,16%	43,77%
Alla kvinnor yngre än 30 år	10,18%	15,11%	20,56%
Alla kvinnor mellan 30–49 år	47,88%	47,60%	46,18%
Alla kvinnor 50 år och äldre	52,01%	55,91%	59,15%

Orsakerna till den ökade sjukfrånvaron står förmödlig till stor del att finna i en hög arbetsbelastning under lång tid. Mot bakgrund av det exceptionella läge myndigheten befann sig i hösten 2015 kan sjukfrånvaron komma att öka ytterligare i början av år 2016. Under 2016 kommer därför myndigheten att prioritera hälsofrämjande åtgärder.

9.5.2 INCIDENTER

Antalet incidenter per år påverkas av antalet anställda, liksom av antalet sökande i systemet. Det påverkas också av att arbetsmiljö- och hälsofrågan kommit mer i fokus varför ett tidigare mörkertal troligen minskat. Andel incidenter relaterade till hot har under 2015 närmast återgått till 2013 års nivå efter en nedgång 2014. Andel incidenter relaterat till våld ligger oförändrat på två procent av alla incidenter.

FIGUR 122. INCIDENTER

	2013	2014	2015
Totala incidentrapporteringar	510	100%	948
Varav hot mot vår personal	85	17%	116
Varav våld mot personal	9	2%	20
			24
			2%

Upphandling av ett nytt system för tillbud- och arbets-skaderapportering pågick under 2015 för planerad implementering första halvåret 2016.

9.5.3 STÄRKT ARBETSMILJÖKOMPETENS

Migrationsverket har tagit fram nya koncept för kompetensutveckling av nya chefer och skyddsombud för att säkerställa arbetsmiljökompetensen inom myndigheten. Två utbildningar för skyddsombud har hållits med

totalt 60 deltagare. Utbildningen *Arbetsmiljöansvar som chef och ledare* har hållits vid fyra tillfällen med totalt 46 deltagare. Förutom dessa interna utbildningar har utbildningen *Att förebygga hot och våld* varit fortsatt prioriterad. Den genomförs med externa resurser utifrån vår egen upphandling och vid de 18 tillfällena har 339 personer utbildats.

9.5.4 ARBETSLIVSINRIKTAD REHABILITERING

Migrationsverkets arbete för arbetslivsinriktad rehabilitering har intensifierats under året i syfte att ge stöd till våra chefer och underlätta för våra medarbetare som har behov av arbetsanpassning och rehabilitering.

9.5.5 MEDARBETARUNDERSÖKNING

I december genomfördes en medarbetarundersökning i syfte att ta reda på hur medarbetarna upplever sin arbets situation och Migrationsverket som arbetsgivare. Under februari 2016 kommer alla medarbetare att få ta del av det övergripande resultatet för Migrationsverket. Enheter ska arbeta vidare med sina specifika styrkor och förbättringsområden och gemensamt ta fram en handlingsplan med aktiviteter att arbeta vidare med under det kommande året.

9.6 LÖNER OCH VILLKOR

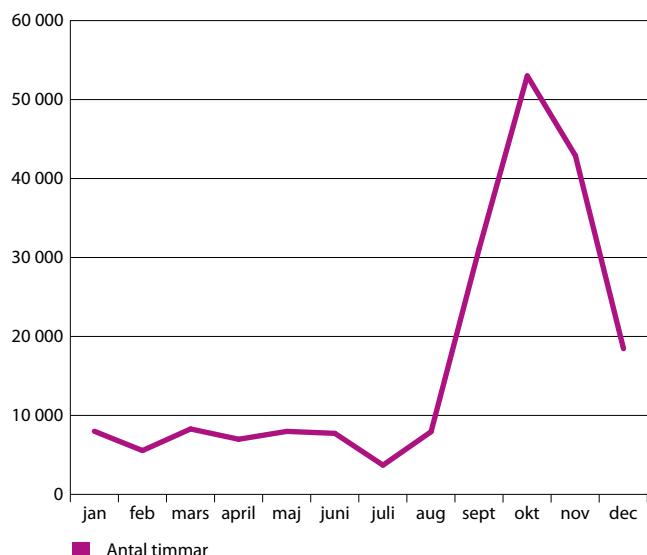
9.6.1 ARBETSTIDSFÖRLÄGGNING OCH ÖVERTID

Under året har chefer informerats om behovet att schemalägga arbetstiden för ett större antal medarbetare. Syftet var att klara verksamhetens behov och samtidigt ha en god arbetsmiljö genom en bättre fördelad arbetsbörla och en bättre framförhållning för medarbetarna vad gäller arbetstider. Vid utgången av 2015 tillämpade 51 av 128 enheter i den operativa verksamheten schemalagd arbetstid. En ökad schemaläggning av verksamheten bedöms vara fortsatt nödvändig för att klara verksamhetens behov. Övertid och ökad rekrytering är inte hållbara vägar för att lösa bemanningsbehovet. Bland annat för att det inte är kostnadseffektivt och för att vissa grupper av medarbetare redan har ett för högt övertidsuttag men även för att Migrationsverket inte använder lokalerna optimalt.

Under 2015 ökade övertidsuttaget, omräknat till årsarbeteskrafter, från 52,5 år 2014 till 97,3. I procent av arbetad

tid har övertidsuttaget ökat från 1,2 till 1,8 procent. Män har ett högre övertidsuttag med 1,7 procent jämfört med kvinnor som har 1,3 procent av arbetad tid. Andelen medarbetare som har inarbetad övertid var i oktober 40 procent av samtliga medarbetare.

FIGUR 123. ÖVERTID ANTAL TIMMAR 2015

9.6.2 LÖNEBILDNING

Inför lönerevisionen 2015 inventerades verksamhetens behov av kompetensförsörjning och löneökning. Behovsanalysen var ett av flera underlag för de prioriteringar som ledde fram till generaldirektörens önskade lönebild för verket 2015. Lönebilden ska medverka till Migrationsverkets möjligheter att attrahera, motivera och behålla den kompetens som behövs. Resultatet visade inget generellt behov av förändring av myndighetens lönebild.

På Migrationsverket är kartläggning och analys av löneskillnader mellan män och kvinnor ett viktigt underlag för myndighetens årliga strategiska lönebildning. Syftet med analysen är att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga skillnader i lön och andra anställningsvillkor som har samband med kön. Under 2015 har Migrationsverket kraftigt reducerat löneskillnaderna mellan män och kvinnor tack vare integreringen av jämställdhetsanalysen i det årliga lönebildningsarbetet. ●

migrationsverket

www.migrationsverket

10 Kostnadseffektiv verksamhet

Mål: Kostnadseffektiv verksamhet som präglas av kontinuerlig utveckling.

Återrapptering

- Resultatet av vidtagna åtgärder för att beslut ska kunna fattas och verkställas så snart som möjligt i ärenden där avvisning med omedelbar verkställighet kan ske eller där det är fråga om överföring enligt Dublinförordningen. Även målet i regleringsbrevet: *Ärenden där avvisning med omedelbar verkställighet kan ske och ärenden avseende sökande från länder dit avvisning med omedelbar verkställighet sker i hög utsträckning ska handläggas så snabbt som möjligt med målet att kostnadseffektiviteten i verksamheten ska öka. Detsamma ska gälla ärenden om överföring enligt Dublinförordningen. Målet är att antalet ogrundade ansökningar ska minska.*
- Resultatet av myndighetens arbete med att skapa långsiktiga och kostnadseffektiva boendelösningar för asylsökande. Även målet i regleringsbrevet: *Migrationsverket ska eftersträva långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar när det gäller asylsökandes boende. Migrationsverket ska i möjligaste mån beakta kommunernas behov av goda planeringsförutsättningar för sin verksamhet.*
- Resultatet av myndighetens arbete med att digitalisera verksamheten för att möjliggöra bättre service till sökande och andra intressenter och för att frigöra resurser till kärnverksamheten. Även

målet i regleringsbrevet: Genom ökad digitalisering av verksamheten ska servicen till sökande och andra intressenter förbättras och resurser frigöras för kärnverksamheten.

- Andelen ärenden som handläggs och beslutas utan manuell hantering samt en analys av eventuella förändringar i förhållande till föregående år.
- Ekonomiska nyttor till följd av utvecklingsinsatser i enlighet med myndighetens utvecklingsplan inför budgetåret 2015.
- I vilken omfattning och hur myndigheten har använt fondmedel från Asyl-, migrations- och integrationsfonden för att utveckla den egna verksamheten.
- Resultatindikatorer som kan användas för att bedöma kostnadseffektiviteten i myndighetens verksamhet.

10.1 MÅLUPPFYLLELSE

Migrationsverket gör bedömningen att målet delvis uppnåtts.

Bedömningen grundar sig på följande resultat:

Under året har Migrationsverkets vistelsetider för ärendekategorin omedelbar verkställighet kortats. Däremot visar återvändandet i Dublinprocessen på längre vistelsetider än föregående år.

Det ansträngda läget som uppstod under hösten ledde till att målen för kostnadseffektivitet i boendet inte fullt ut kunnat uppnås. Verket har tvingats gå in i nya oplanerade boendelösningar som har påverkat kostnadera och kvaliteten på boendet negativt.

De digitaliserade tjänsterna nyttjas i allt högre utsträckning av de sökande och ger fortsatt förutsättningar för en kostnadseffektiv verksamhet.

Digitaliseringen är även ett stöd i de interna processerna. Medel från AMIF-fonden har inte kunnat användas för att finansiera utvecklingsprojekt eftersom den svenska starten för fonden försenats.

Under året har medeltalet anställda ökat med 1 313 personer vilket har varit nödvändigt för att hantera befintlig ärendebalans och höstens ökning av asylsökande. Dock har den snabba resursförstärkningen under en turbulent period sänkt produktiviteten och bidragit till högre styckkostnader per ärende.

10.2 RESULTATINDIKATORER

Utgångspunkten för val av resultatindikatorer som kan användas för att bedöma kostnadseffektiviteten i myndighetens verksamhet har varit återraporteringskraven i detta avsnitt. Indikatorerna framgår av tabellen. Produktivitet och utveckling av styckkostnader är mått på kostnadseffektivitet som även återfinns under samtliga huvudprocesser i resultatredovisningen.

FIGUR 124. RESULTATINDIKATORER

Resultatindikatorer	
Vistelsetider i mottagningssystemet	<ul style="list-style-type: none"> Vistelsetider OH Vistelsetider Dublin Handläggningstider återvändande Produktivitet i asylprocessen
Kostnadseffektiva boendelösningar	<ul style="list-style-type: none"> Boendeplatser med själv-hushåll Produktivitet i mottagning Styckkostnad bodygn
Utvecklad e-förvaltning	<ul style="list-style-type: none"> Användning av digitala tjänster Inhyrd personal i % av total IT-bemanning
Ärenden utan manuell hantering	<ul style="list-style-type: none"> Andel ärenden utan manuell hantering (ej aktuellt 2015)
Användning av fondmedel	<ul style="list-style-type: none"> Andel externfinansiering av total utvecklingskostnad
Personalresurser	<ul style="list-style-type: none"> Personalomsättning

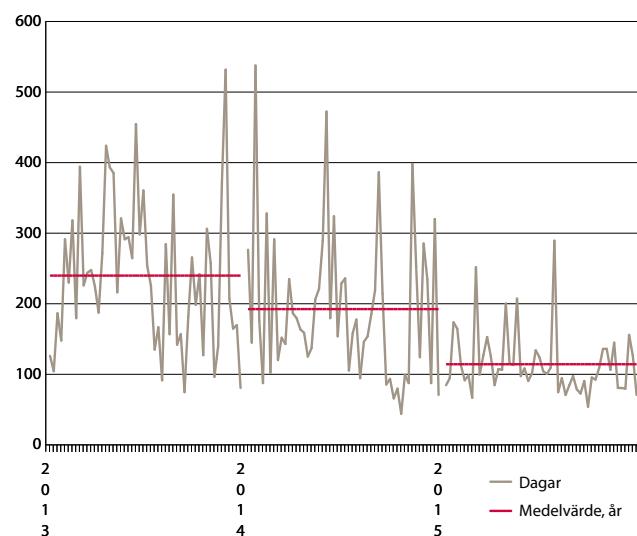
10.3 VISTELSETIDER I MOTTAGNINGSSYSTEMET

En utförligare redovisning av arbetet med omedelbar verkställighet och Dublinären den finns i 2.2.10 Uppenbart ogrundade ansökningar (omedelbar verkställighet) och 2.2.9 Dublinären.

10.3.1 VISTELSETIDER OMEDELBAR VERKSTÄLLIGHET

Migrationsverket har under 2015 utvecklat arbetssättet för ärenden med omedelbar verkställighet vilket gett positiva resultat. Den genomsnittliga tiden för hela vistelsetiden uppgick till 112 dagar vilket är en minskning med 79 dagar jämfört med 2014.

FIGUR 125. TOTAL VISTELSETID I DAGAR FÖR OMEDELBAR VERKSTÄLLIGHET 2013–2015

Ett dygn i mottagningssystemet uppgår till cirka 400 kronor på anslag 1.2 (ersättningar och bostadskostnader) och en sänkning av vistelsetiden med 79 dagar för 4 483 återvändandeärenden 2015 motsvarar en kostnadsbesparing på cirka 142 miljoner kronor.

Tiden från beslut om verkställighet till utflytt från mottagningssystemet i självmant återvändande minskade från 46 dagar till 34 dagar år 2015.

Den positiva utvecklingen beror på ett antal åtgärder. Dels identifieras ärenden tidigt i den initiala sorteringen och dels hanteras dessa ärenden i anslutning till de stora inreseorterna (Malmö, Göteborg och Stockholm). Särskilda insatser har även genomförts avseende personer från västra Balkan. Under 2015 har totalt fem plan chartrats av Migrationsverket med destination till Alba-

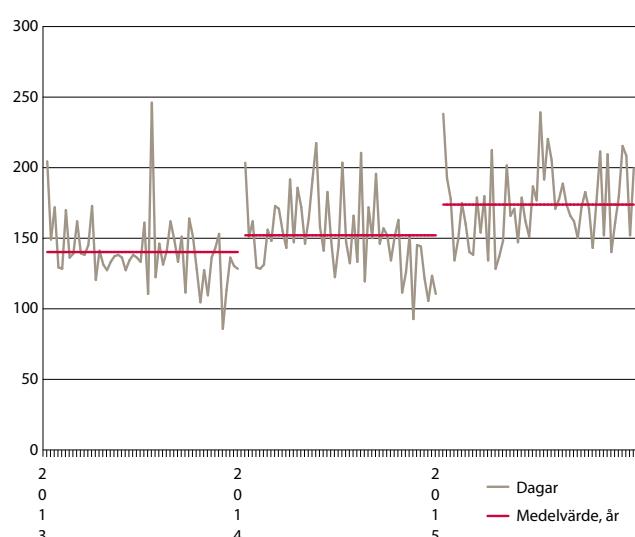

nien och Kosovo med totalt 411 personer som återvänt frivilligt. Dessutom har en standard för processen kring uppenbart ogrundade ansökningar tagits fram vilket kan ha haft en bidragande effekt på vistelsetiderna. Nedgången i vistelsetiden visar att Migrationsverkets insatser för ärenden med uppenbart ogrundade asylansökningar har gett utdelning.

10.3.2 VISTELSETIDER DUBLIN

De totala genomsnittliga vistelsetiderna i ärenden om överföring enligt Dublinförordningen ökade från 152 dagar till 174 dagar år 2015.

FIGUR 126. TOTAL VISTELSETID I DAGAR FÖR DUBLINÄRENDEN 2013–2015

Ett dygn i mottagningssystemet uppgår till cirka 400 kronor på anslag 1:2 och en ökning av vistelsetiden med 22 dagar motsvarar en kostnadsökning på cirka 50 miljoner kronor för 5 663 beslutade återvändandeärenden 2015.

Mot slutet av året ökade antalet Dublinärenden och mängden ensamkommande barn upptog stora delar av Dublinenheternas resurser vilket ledde till ett minskat antal avgjorda ärenden. Ökningen påverkade prövningstiden eftersom Migrationsverket saknade kapacitet för att hinna hantera ärendena. Ett arbete har startat för att förstärka resurserna inom Dublinhanteringen vilket ger effekt först 2016. I december fattades även beslut om en prioriterad insats för att kommunicera Eurodacträffar.

Migrationsverket har under 2015 ställt knappt 14 000 begäranden om återtagande och övertagande till andra medlemsstater. Drygt 8 000 begäran har accepterats av den ansvariga medlemsstaten. Under 2014 ställdes cirka 10 800 begäranden och 7 200 accepterades. Under året har knappt 5 800 beslut om överföring i enlighet med Dublinförordningen fattats. Det är en minskning jämfört med föregående år då antalet uppgick till 6 400. Den genomsnittliga vistelsetiden från avslag på ansökan till utflytt från Migrationsverkets mottagningssystem i självmant återvändande ökade från 46 dagar 2014 till 52 dagar för 2015.

Figur 128 visar utvecklingen av samtliga avslutade återvändandeärenden under tre år samt den genomsnittliga handläggningstiden från beslut tills det att personen lämnar Migrationsverkets mottagningssystem. Återvändandetiden har minskat för ärenden i normalprocessen och uppenbart ogrundade ansökningar medan den ökat för dublinärenden. En utförligare statistiksammanställning finns i kapitel 2.

FIGUR 127. PRODUKTIVITET I ASYLPROCESSEN

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Avgjorda asylärenden per årsarbetskraft	57	49	40
Kostnad per avgjort grund-ärende i första instans ¹⁾	21 843	25 070	30 222

1) Kostnader för processförföring ingår ej

10.3.3 KOSTNADSEFFEKTIVITET

Variationen i vistelsetiderna för uppenbart ogrundade ansökningar har minskat liksom genomsnittlig vistelsetid vilket tyder på att det skett en utveckling mot en effektiv kontrollerad process. Däremot blev Dublinprocessens förmåga att nå målet kortare vistelsetider alltför påverkad av den okontrollerade ökningen av asylansökningar.

Produktiviteten i den totala asylprocessen, mätt som avgjorda ärenden per årsarbetare, har försämrats under året. Genomsnittligt antal anställda har ökat med 30 procent jämfört med 2014 men antal avgjorda ärenden har endast ökat med 10 procent. Styckkostnaden per ärende ökade med 20 procent. Resultatet visar att den turbulent hösten som krävt hög personalrörighet och personalförstärkning har sänkt produktiviteten.

FIGUR 128. AVSLUTADE ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN UPPENBART OGRUNDADE ANSÖKNINGAR DUBLIN OCH NORMALPROCESSEN

Avslutade återvändandeärenden och genomsnittliga handläggningstider	2013		2014		2015	
	Antal	Genomsnittlig handläggningstid	Antal	Genomsnittlig handläggningstid	Antal	Genomsnittlig handläggningstid
Totalt "Uppenbart ogrundade ansökningar"	1739	65	2227	53	4483	47
Totalt "Dublin"	8650	41	6605	49	5663	60
Totalt "Normalprocessen"	13121	194	10472	196	11069	169

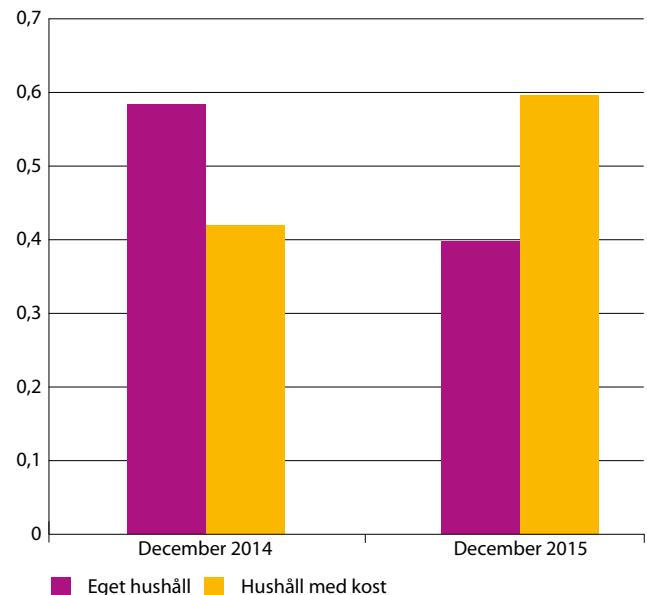
DEFINITIONER

Med Antalet avgjorda ärenden per årsarbetare menas antal avgjorda beslutsärenden per process (eller delprocess) per årsarbetare. Till årsarbetare räknas även den personal som arbetar på Migrationsverkets regionkanslier i kärnprocessen. Definitionen på årsarbetare finns i kapitel 9. I årsredovisningen för 2015 används ett nytt sätt att redovisa antalet årsarbetare och därför har siffrorna för 2013 och 2014 räknats om. Detta har lett till att produktiviteten för 2013 och 2014 är något lägre i årets årsredovisning.

Styckkostnaden: Kostnad per avgjort ärende innefattar förvaltningsanslaget 1.1 och övriga kostnader som kan härledas till ärendet. ●

Migrationsverket har dock inte kunnat öka *andelen* platser med eget hushåll eftersom behovet av platser ökade så kraftigt. Men ökningen i *antal* platser med självhushåll är en besparing i förhållande till om dessa hade varit platser med kost.

FIGUR 129. ANDEL BOENDEPLATSER MED EGET HUSHÅLL

10.4 KOSTNADSEFFEKTIVA BOENDELÖSNINGAR

För utförligare redogörelse för arbetet med att skapa långsiktiga och kostnadseffektiva boendelösningar för asylsökande, se avsnitt 2.8 Asylsökandes boende.

Året inleddes med en klar strategi för att skapa kostnadseffektiva boendelösningar och ge kommunerna goda möjligheter till planering. Men det ansträngda läget som uppstod under hösten ledde till att Migrationsverket framförallt fick rikta in sig på att erbjuda boende till de många nyanlända. Verket har tvingats gå in i kortsiktiga boendelösningar med ökade kostnader och sämre kvalitet som följd. Förtäringen av boendeplatser har totalt sett inte sänkt styckkostnaden per boendedygn. Migrationsverket kunde inte heller mot bakgrund av det ansträngda läget fullt ut möta kommunernas behov av långsiktig planering.

10.4.1 BOENDEPLATSER MED EGET HUSHÅLL

Migrationsverkets arbete med att skapa långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar för de asylsökandes boende har haft målet att andelen boendeplatser med eget hushåll skulle öka. Platser med eget hushåll bedöms generellt ha lägre kostnad totalt än boendeplatser där kost ingår.

Totala antalet platser ökade under 2015 med drygt 37 000. Av dessa är det cirka 6 500 platser som erbjuder självhushåll. De är fördelade på

- cirka 2 000 i lägenheter,
- cirka 800 i korridorsboenden,
- cirka 3 700 i tillfälliga upphandlade boenden.

Statskontorets beräkning visar att tillfälliga upphandlade platser utan självhushåll är cirka 180 kronor dyrare per dygn än platser i lägenhetsboende. Med denna schablon som grund kan de cirka 6 500 självhushållsplatserna som tillkommit i år sägas ge en årlig besparing på cirka 400 miljoner kronor.

10.4.2 KOSTNADSEFFEKTIVITET

I figuren nedan visas nyckeltalen för antal inskrivna per årsarbetarkraft samt kostnaden per inskriven och dygn. Antal inskrivna i mottagningssystemet per årsarbetare har ökat till följd av att det inte har varit möjligt att rekrytera personal i den takt som varit nödvändig för att upprätthålla kvaliteten i mottagningen. Kostnads-effektivitet kan inte påvisas då kvaliteten på boendet försämrats jämfört med 2014. Styckkostnaden per inskriven och dygn har dessutom ökat.

FIGUR 130. PRODUKTIVITET I MOTTAGNINGEN AV ASYLSÖKANDE

	Utfall	Utfall	Utfall
	2013	2014	2015
Antal inskrivna i mottagningssystemet per årsarbetare	28	34	46
Kostnad per inskriven och dygn totalt ¹⁾	447	438	463
varav kostnad per inskriven och dygn i förvar	3 732	3 924	4 053

1) Avser anslag 1.1, 1.2

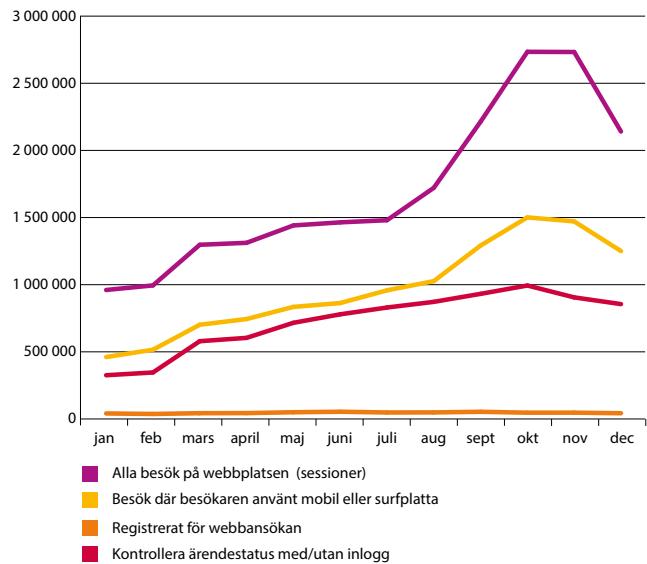
10.5 UTVECKLAD E-FÖRVALTNING

Mätningar visar att användningen av Migrationsverkets digitala tjänster ökar och att utvecklingen av digitaliseringen för att förbättra servicen till sökande och intressenter i stora delar följer planeringen.

10.5.1 DIGITAL KUNDSERVICE

Genom att följa upp antalet användare av de digitalisrade tjänsterna får vi en uppfattning om investeringens kostnadseffektivitet. Figur 131 ger en totalbild av hur många användare Migrationsverket möter digitalt. Antalet besök på webbplatsen ökar under året. Här finns ett givet samband med ökningen av antalet asylansökningar. Figuren visar även att mobila användare ökar.

FIGUR 131. ANVÄNDNING DIGITALA TJÄNSTER

Under året har det tillkommit nya möjligheter för de som ansöker om uppehållstillstånd för studier, arbete eller på grund av familjeanknytning att lämna in sina ansökningar digitalt. Under augusti lanserades tjänsten "Kontrollera din ansökan" med inloggning vilket kommer att lägga grunden för en utveckling av "Min sida".

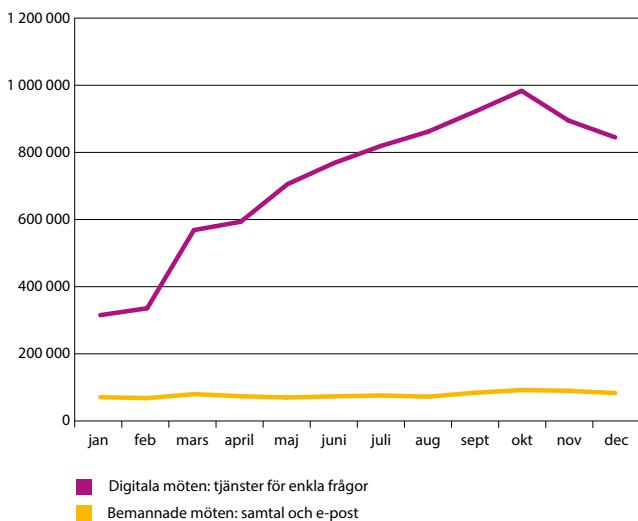
FIGUR 132. NYTTJANDEGRAD AV WEBBANSÖKNINGAR, TILLSTÅNDSSÄRENDEN

Andel webbansökningar tillståndsärenden, procent	jan-14	dec-15
Anknytning	49	46
Arbete	68	78
Studier	70	87

För tillståndsprocesserna har en utökning av tjänsten "webbansökan" skett vilket har lett till en högre nyttjan-degrad än 2014. Sedan tidigare finns det webbtjänster för ansökan om visum och svenska medborgarskap.

Figur 133 visar att användningen av de digitala mötena ökar i förhållande till de bemannade mötena. I februari lanserades den förenklade statuskontrollen för asylsökande vilket tydligt märks i statistiken. Under de månader som funktionen e-tjänsten "Kontrollera din ansökan" med inloggning varit i bruk har den använts av i genomsnitt 23 000 besökare per månad. Tjänsten förväntas leda till färre förfrågningar via mejl och telefon.

FIGUR 133. FÖRFLYTTA ENKLA FRÅGOR FRÅN BEMANNADE TILL DIGITALA

För att öka tillgängligheten i telefoni och e-post för de sökande och för att minska antalet onödiga förfråningar integreras kundtjänstens arbete med handläggare inom operativ verksamhet. Det är genomfört på de 14 planerade enheterna under 2015 men visst integreringsarbete återstår. Efter införandet förväntas Migrationsverket ha en ökad kapacitet och flexibilitet att hantera realtidsefterfrågan.

För ytterligare redogörelse för arbetet med att digitalisera verksamheten för bättre service till sökande och andra intressenter, se avsnitt 6. Service och bemötande.

10.5.2 DIGITAL HANDLÄGGNING

I anslutning till de nya webbtjänsterna infördes även förändringar i handläggningssystemet E3. Där blir det möjligt att hantera ärenden helt digitalt enligt det standardiserade arbetsätt som beslutats för digital handläggning. Ansökningar på papper skannas in och det innebär att alla nya ankytningsärenden, studerandeärenden och arbetstillståndsärenden nu fullt ut handläggs digitalt. E3 kommer att behöva utvecklas kontinuerligt med anledning av hur verksamheten förändras och på grund av ny lagstiftning.

Under 2015 har VIS-projektet (Visa Information System) genomfört utrullningen av VIS-systemet i de sista regionerna enligt den centrala utrullningsplanen. Under året har utlandsmyndigheterna i Ryssland, Kina och Indien startat med VIS. De är de största regionerna för både ärendevolym och storlek. I samtliga av dessa regioner har viseringsansökan samt biometriupptagningen lagts på extern leverantör. Målet är att de sökande får en bättre service och fler platser där de kan

lämna in ansökan. VIS-projektet har genomfört huvudupdraget med att utveckla det nationella VIS-systemet och ansluta till det centrala VIS-systemet. VIS har också införts på de svenska utlandsmyndigheterna i samtliga delar av världen enligt den centrala utrullningsplanen. Projektet är därmed avslutat efter 10 års arbete. De ekonomiska nytorna finns beskrivna längre fram i kapitlet.

Under året har det också införts en ny version av det system som används för att boka tid för asylutredningar och fördela ärenden till handläggare och enheter. I det nya systemet är det snabbare och enklare att boka en utredning och det innehåller också funktioner som underlättar bokning och hantering av andra möten.

10.5.3 DIGITALISERING INOM STÖD- OCH STYRPROCESSER

Videorum har under 2015 tagits i bruk på förvaren i Gävle, Märsta, Flen och Göteborg där bland annat förvarsförhandlingar genomförs. För förvaret i Åstorp planeras motsvarande att installeras i början av 2016. Domstolen bestämmer om möjligheten till om förhandlingen kan ske via videolänk. Under 2015 har cirka 80 förvarsförhandlingar genomförts via video vilket har upplevts som en stor förbättring då det sparar tid, reskostnader och miljö för samtliga inblandade.

Under 2015 har Migrationsverket förberett för den aktivitetsrapportering och nya ekonomimodell som införs 2016. Genom aktivitetsrapporteringen kommer Migrationsverket kunna redovisa vilken tid som läggs på de olika processerna och bidra till en bättre kostnadsuppskattning av våra processer. Genom dessa nya uppföljningsmöjligheter ökar förutsättningarna att fördela resurserna där de behövs mest.

Under året infördes det elektroniska e-arkivet för långsiktig digital lagring av arkiverade ärenden och individinformation. Digital arkivering sker numera automatiskt enligt fastställda regler. De anger tidsgränser när specificerade information och handlingar tas bort från centrala utlånningsdatabasen (CUD) och läggs i e-arkivet. Under 2015 började inskanning av handlingar och dossierer från pappersarkivet som sen finns digitalt i en arkivportal. Till och med december 2015 har 20 600 dossierer skannats in i e-arkivet och 884 000 ärenden lyfts bort från CUD till e-arkivet. Projektet e-Arkiv har genomfört alla förväntade leveranser och håller på att avslutas. Migrationsverkets arkiv innehåller stora mängder material, uppskattningsvis över sex miljoner dossierer. Vår strategi är att skanna de dossierer som kommer att efterfrågas oftast. Målet de närmaste åren är att skanna cirka

100 000 dossierer per år. Skanning till e-arkivet kommer att behöva pågå under överskådlig tid men målet är att de allra mest efterfrågade dossiererna är inskannade vid halvårsskiftet 2018. Den ekonomiskanynnan av e-arkivering finns beskriven längre fram i kapitlet.

10.5.4 IT-KOSTNADER

FIGUR 134. INHYRD IT-PERSONAL AV TOTAL BEMANNING

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Inhyrd personal i % av total IT-bemanning	5%	4%	2%

Måttet inhyrd IT-personal (årsarbetskraft) som andel av total it-personal visar hur och hur väl IT-avdelningen planerar kompetensförsörjningen. (Rapport Fördjupat it-kostnadsuppdrag, ESV 2015:58) En stor andel extern personal medför risker som för hög bemanningsomsättning och onödigt stora kostnader. Migrationsverkets IT-verksamhet räknar med dubbelt så stor kostnad för en inhyrd som en egen anställd och strävar därför efter att hålla nyckeltalet lågt.

10.5.5 KOSTNADSEFFEKTIVITET

Statistiken visar att de digitala tjänsterna som vänder sig direkt till sökanden utnyttjas i en allt effektivare takt under året. Det digitala mötet med sökanden i form av webbutbud ökar i förhållande till de bemannade mötena. Däremot kan vi inte se att det digitala stödet bidragit till förbättrad produktivitet.

10.6 ÄRENDEN UTAN MANUELL HANTERING

Under 2015 har Migrationsverket kartlagt vilka ärenden som kan handläggas och beslutas automatiserat utan någon manuell hantering. Resultatet visar att en ökad

automatisering kan ske i handläggningen av de olika ersättningar som Migrationsverket betalar ut. Ett annat exempel är hanteringen av permanenta uppehållstillstånd till barn som föds i Sverige och vars föräldrar har fått beslut om permanent uppehållstillstånd. Förslagen om ökad automatisering kommer att beaktas och genomföras i de pågående och kommande projekt som utvecklar it-stöd för verkets kärnprocesser.

Under året har Migrationsverket även genomfört en utredning av de juridiska förutsättningarna för automatiserade beslut. Resultatet visar att det kan vara möjligt för rutinmässiga beslut av ett givet antal parametrar, som kan besvaras med ett ja eller ett nej. Besluten ska inte ha utrymme för några bedömningar gjord av en människa.

10.7 EKONOMISKA NYTTOR AV UTVECKLINGSINSATSER

Migrationsverket konstaterar att flera utvecklingsprojekt leder till effektiviseringar. Exempelvis har digitaliseringen av arkivet frigjort arbetstid för dossierhantering. Ett annat exempel är införandet av det europeiska viseringssystemet (VIS) som beräknas ha stor effekt på asylsökandes vistelsestider och därmed boendekostnader.

I tabellen nedan ingår de projekt som resulterat i hemtagning av kostnadsbesparingar eller effektiviseringar under 2015. Kolumnen Sparat anslag visar värdet av undvikna fakturerade kostnader och kolumnen Undvikna kostnader/effektivisering visar ett bedömt värde av den effektivisering som projektet medfört.

FIGUR 135. UTVECKLINGSPROJEKT MED BEDÖMDA EKONOMISKA NYTTOR 2015, KRONOR

Projekt	Sparat anslag	Anslag	Kommentar	Undvikna kostnader /effektivisering	Anslag	Kommentar
Elektroniskt arkiv (E-arkiv)	390 600	1.1	Minskade materi-alkostnader	6 340 600	1.1	Minskad dossieradministra-tion
Visa Information System (VIS)				35 119 000	1.2	Undvikna boendekostnader
Digitalisering av tillståndsprocesserna (BBM100)	100 000	1.1	Minskade kostnader post och transport			
Digital personalportal (Kompassen)	4 630 300	1.1	Sparade rese- och konsultkostnader	7 507 200	1.1	Tidsbesparingar genom webbutbildningar, sparad restid
Collaborative Interview Project (CIP)				5 930 000	1.2	Undvikna boendekostnader
Ärendefördelningssystem (ÄF 2.0)				480 000	1.1	Tidsbesparing bokningar
Totalt:	5 120 900			55 376 800		

Genom att VIS-systemet har lett till fler kända identiter och en större andel Dublinären har kostnader i mottagningsystemet motsvarande cirka 35 miljoner kronor undvikits under 2015.

I projekt CIP (Collaborative Interview Project) har Migrationsverket under året bjudit in delegationer från Armenien och Kirgizstan. Syftet var att bekräfta medborgarskap och identitet hos individer i ärenden med beslut om återvändande, som inte har tillräckliga id-handlingar för att få en resehandling utfärdad. Besöken resulterade i ett ökat antal accepterade resehandlingar och snabbare avslutade ärenden. Detta har genererat undvikna kostnader i mottagningsystemet om cirka sex miljoner kronor.

Digitaliseringen av Migrationsverkets arkiv (e-arkiv) har lett till minskade materialkostnader om cirka 390 000 kronor under 2015. Beloppet baseras på att cirka 50 000 ärenden har digitaliseringen istället för att arkiveras med dossieromslag och papper. Den nya hanteringen har inneburit minskat administrativt arbete motsvarande cirka 6,3 miljoner kronor.

Migrationsverket har under samma period sparat kostnader genom digitalisering av utbildnings- och instruktionsmaterial samt utvecklingen av kompetensportalen Kompassen om cirka 4,5 miljoner kronor i sparade konsult-, rese- och logikostnader för verkets medarbetare. Denna insats har även inneburit individuella tidsbesparingar motsvarande 7,5 miljoner kronor. Kompassen beskrivs utförligare i kapitlet Kompetensförsörjning.

Migrationsverket har under året även effektiviserat systemet som används för bokning av asylutredningar vilket lett till tidseffektiviseringar motsvarande 480 000 kronor.

De ekonomiska nyttorna från arbetet med digitala webbtjänster och standardiserat ärendeflöde för tillståndsärenden (BBM100) har på grund av avarbetning av gamla ärenden och det stora antalet asylsökande under året inte lett till någon större ekonomisk nytta 2015. Genom den digitala hanteringen av ärenden har dock kostnaden för post och transport minskat med cirka 100 000 kronor i förhållande till tidigare år.

Sammantaget uppgår de ekonomiska nyttorna för 2015 till cirka fem miljoner kronor i sparad anslag och cirka 55 miljoner kronor i undvikna kostnader.

10.7.1 SAMMANFATTNING AV UTVECKLINGS-KOSTNADER MED IT-INSLAG

Migrationsverkets utvecklingskostnader med IT-inslag i genomförandefas uppgick till 73 miljoner kronor. Av dessa utgjorde 70 procent aktiverbara investeringar. Kostnader för förstudier har belastat ordinarie anslagsbudget på avdelningsnivå och kan därför inte redovisas. År 2016 kommer förstudier att följas upp i Migrationsverkets nya aktivitetsrapporteringssystem.

FIGUR 136. MIGRATIONSVRKETS UTVECKLINGSKOSTNADER MED IT-INSLAG, KRONOR

	2013	2014	2015
Utvecklingskostnader	39 963 093	82 788 641	73 219 419

I figur 137 redovisas utvecklingskostnaderna fördelade per process. Av totala kostnader utgör satsningar på tillståndsprocesserna (Att komma till Sverige och att stanna i Sverige) 54 procent.

FIGUR 137. UTVECKLINGSINSATSER 2015 MED IT-INSLAG, KRONOR

Process	Genomförandeprojekt
Att behöva skydd och att återvända	16 684 876
Att komma till Sverige och att stanna i Sverige	40 210 946
Service och bemötande	2 047 557
Internt stöd administration	13 228 762
Internt stöd kompetensutveckling	201 272
Internt stöd statistik	203 991
Internt stöd arbetsmiljö	642 016
Totalt	73 219 419

10.8 ANVÄNDNING AV FONDMEDEL

Någon utlysning av medel från det nationella programmet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) och inre säkerhetsfonden (ISF) har inte ägt rum under året och därför har Migrationsverket inte haft möjlighet att söka nationella medel från dessa fonder. Ett grundligt arbete har dock gjorts för att förbereda verksamheten inför kommande utlysningar av nationella EU-medel och fyra ansökningar lämnas in i början av 2016.

Migrationsverket har deltagit som part i ansökningar om medel från Vinnova. Som ett resultat ingår verket som projektpartner i två projekt som drivs av Göteborgs universitet respektive Mittuniversitetet.

I november 2015 gav regeringen i uppdrag till Migrationsverket att ansöka om medel om bistånd vid nödsituation från AMIF. En ansökan på cirka 200 miljoner euro inlämnades till EU-kommissionen den 18 november. Ansökan omfattade de ökade kostnader för boende, livsmedel och bevakning som Migrationsverket haft på grund av det stora antalet asylsökande under perioden augusti till december. I slutet av 2015 meddelade EU-kommissionen att Sverige kommer att beviljas 35 miljoner euro i nödbistånd.

FIGUR 138. EXTERNFINANSIERING AV UTVECKLINGSINSATSER

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Extern finansiering i % av total utvecklingskostnad	iu	26	9

Extern finansiering i procent av total utvecklingskostnad är ett mått på hur effektiv myndigheten är på att arbeta med att finansiera myndighetens totala nationella utvecklingsportfölj med externa medel, framförallt fondfinansiering från EU. Andelen externa bidrag har gått ned under 2015. Ytterligare information om AMIF finns i kapitel 5.

10.9 PERSONALRESURSER

FIGUR 139. PERSONALOMSÄTTNING

Personalomsättning	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Personalomsättning i procent ¹⁾	14,1	11,9	14,1

1) Det lägsta av antalet anställda som börjat eller slutat i relation till genomsnittligt antal anställda under perioden

Migrationsverkets verksamhet är i stora delar kunskapsintensiv och därfor är rekrytering och avveckling kostsam. I bemanningsplanen för 2015 planerades att nettorekrytera cirka 700 nya årsarbetare. Sammantaget anställdes 3 142 medarbetare under året, varav 950 med tillsvidareanställning och 2 192 med tidsbegränsad anställning. Antalet som slutat uppgår till 885 (pensionsavgångar är endast 8,2 procent) vilket motsvarar en personalomsättning på 14 procent. Personalrärlighet får konsekvenser för både effektivitet och produktivitet och vi kan konstatera att personalomsättningen för 2015 är högre än 2014 samtidigt som produktiviteten gått ned. Utöver lägre produktivitet som på kort sikt medföljer varje ersättningsrekrytering, tillkommer exempelvis rekryteringskostnader. ●

KRONOR

20

TJUGOKRÖNA

FEMTIOKRÖNA

EVERT TÄUBE

11 Ekonomin i sammandrag

Avsnittet beskriver översiktligt Migrationsverkets anslagsförbrukning för 2015, och inleds med en översikt av Migrationsverkets prognosarbete.

11.1 PROGNOSARBETET

Migrationsverket lämnar kommenterade prognoser fyra gånger om året. Syftet med prognoserna är att förse regeringen med verkets bedömningar av förändringar i omvärlden och vilka konsekvenser de får för verksamhet och ekonomi på flera års sikt. Hur många som söker sig till Sverige påverkas i hög grad av situationen i omvärlden och kan snabbt förändras, vilket har stor betydelse för både verksamhet och kostnader på migrationsområdet.

Prognosläget inför 2015 var mycket svårbedömt. Migrationsverket har hela tiden utgått från att antalet asylsökande skulle vara högt, med en betydande ökning under andra halvåret. I början av året var planeringsantagandet 90 000 asylsökande under 2015, med ett prognosintervall på mellan 80 000–105 000. Det skulle inneburit att fler personer sökt asyl i Sverige än under 2014.

Under första halvåret tog sig fler människor på flykt till EU jämfört med samma period året innan och Tyskland och Sverige tog emot flest asylsökande från Syrien. Trots detta minskade antalet syrier som sökte sig till

Sverige jämfört med samma period 2014, samtidigt som gruppen ökade kraftigt i Tyskland. Detta delvis som följd av ett tyskt snabbspår i asylprocessen för syrier. Mot denna bakgrund sänkte Migrationsverket planeringsantagandet i juliprognosens till 74 000 asylsökande med ett prognosintervall på mellan 68 000–88 000. Sänkningen motiverades även av lägre antagande om asylsökande från västra Balkan. Samtidigt höjdes prognosens för ensamkommande barn till uppemot 13 000, då antalet barn från främst Afghanistan och Afrikas Horn hade ökat kraftigt.

Efter sensommaren följde ett snabbt händelseförflopp där EU:s gemensamma grundprinciper för en reglerad asylmigration till stora delar sattes ur spel. Tusentals flyktingar och migranter anlände dagligen till EU, via Turkiet till Grekland och vidare genom västra Balkan. Utvecklingen eskalerade snabbt till en flyktingsituasjon som saknar motstycke i modern tid både i europeiskt och svenska perspektiv. Juliprognosens bedömningar blev inaktuella redan i augusti. Flera länder fick flerdubbla sina tidigare prognosser. Vid tidpunkten för Migrationsverkets prognos den 22 oktober hade antalet asylsökande stigit kraftigt i Sverige. Över 9 000 personer i veckan hade sökt asyl veckorna före prognosens och över 95 000 totalt.

Sverige och Migrationsverket stod mitt i utmaningen

att hantera den svåraste flyktingsituationen i modern tid. Frågan dominerade såväl den politiska och medierna agendan och Migrationsverkets prognos fick stor uppmärksamhet. Förutsättningarna att göra en prognos hade radikalt förändrats. De tidigare prognoserna utgick från att EU:s reglering av asylmigrationen skulle kunna upprätthållas, trots ett ansträngt läge. Tidigare erfarenheter gick inte längre att använda i prognosarbetet. Situationen kunde liknas vid att Sverige plötsligt hade en direkt gräns med Turkiet. Ovissheten var stor kring EU:s och medlemsländernas agerande, varför det inte var möjligt att dra några egentliga slutsatser om effekter på migrationen till Sverige. Prognosen baserades istället på ett antal scenerior och tre beräkningsalternativ som exempel på möjliga utvecklingar:

- A: 190 000 varav 40 000 ensamkommande barn
- B: 160 000 varav 33 000 ensamkommande barn
- C: 140 000 varav 29 000 ensamkommande barn

Prognosen fokuserade på det mycket ansträngda läget, där Migrationsverkets ordinarie kapacitet och beredskap inte längre skulle räcka till för att kunna säkerställa ett ordnat mottagande av nya asylsökande. Situationen var liknande för kommunernas mottagande av ensam-

kommande barn. Migrationsverket konstaterade att boendeplatserna för asylsökande tar slut inom kort och att verket behöver bistånd från andra samhällsaktörer för snabbt ta fram ett stort antal tillfälliga boendelösningar. Prognosens klargjorde också flyktingsituationens avgörande påverkan på de statliga anslagen.

11.2 EKONOMISKT UTFALL

Migrationsverkets verksamhet finansieras från utgiftsområde 8 Migration i statsbudgeten. Utöver utgiftsområdet 8 disponeras myndigheten även anslagsmedel från utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, som avser utbetalningar av kommunersättningar för flyktingmottagande. En liten del av finansieringen består av avgifter och EU-bidrag.

Migrationsverket hade vid ingången av året en tilldelad budget på totalt 25 864 miljoner kronor. Under året gjordes justeringar av den ursprungliga budgeten vid vår- och höstdandringsbudget och totalt godkände regeringen höjningar med 1 490 miljoner kronor till totalt 27 354 miljoner kronor. Den motsvarande anslagsförbrukningen från 2014 uppgick till 18 610 miljoner kronor.

FIGUR 140. MIGRATIONSVERKETS ANSLAGSFÖRBRUKNING 2013, 2014, BUDGETPROPOSITION (BP), TILLÄGGSBUDGET (TB) OCH 2015 (BELOPP I MILJONER KRONOR)

Utgiftsområde 8 Migration, disponeras av Migrationsverket	BP		TB	
	2013	2014	2015	2015
1.1 Migrationsverket	3 057	3 608	4 539	4 539
1.2 Ersättningar och bostadskostnader	5 088	7 315	10 861	12 299
1.3 Migrationspolitiska åtgärder	403	408	409	411
1.6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	254	245	382	382
1.7 Utresor för avvisade och utvisade	57	40	57	57
1.8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	122	87	205	205
Totalt för utgiftsområde 08 disp. Migrationsverket	8 981	11 702	16 453	17 894
				17 880

Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, disponeras av Migrationsverket	BP		TB	
	2013	2014	2015	2015
1.2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	5 499	6 908	9 411	9 461
Totalt för utgiftsområde 13 disp. Migrationsverket	5 499	6 908	9 411	9 461
Totalt Migrationsverket	14 480	18 610	25 864	27 354
				26 787

Förutsättningarna för Migrationsverkets verksamhet förändrades i snabb takt under hösten 2015 då antalet asylansökningar drastiskt ökade. Vid årets slut uppgick antalet asylansökningar till 162 877 vilket är en fördubbling jämfört med 2014 och beräkningarna i budgetpropositionen för 2015. Antalet öppna grundärenden uppgick till 154 108 att jämföras med 22 350 år 2013 och 50 162 år 2014. Sammantaget har utvecklingen föranlett en expansion av hela verksamheten och särskilt för asylprocessen vilket i sin tur ställt stora krav på flexibilitet och på det svenska samhällets förmåga att möta Migrationsverkets behov av mottagning av de nya asylsökandena. Som en följd ökade därför anslagsförbrukningen för 2015 till 26 787 miljoner kronor vilket är en ökning med fyra procent jämfört med den ursprungliga budgeten, två procent lägre än tilläggsbudgeten och 44 procent högre jämfört med år 2014.

11.2.1 UTGIFTSOMRÅDE 8 MIGRATION

Totala kostnader inom Utgiftsområde 8 uppgick till 17 880 miljoner kronor vilket är en ökning med 6 178 miljoner kronor jämfört med 2014. De stora skillnaderna återfinns i förvaltningsanslaget 1.1 och anslaget 1.2 för ersättningar till asylsökande och boende.

Förbrukningen av förvaltningsanslaget 1.1 uppgår till 4 719 miljoner kronor vilket är 1 111 miljoner kronor högre än 2014. Kostnaden för personal utgör 66 procent och uppgår till 3 131 miljoner kronor vilket är 697 miljoner kronor högre än 2014. I personalplanningen för 2015 ingick att förstärka personalresurserna med minst 700 årsarbetare, bland annat till prövningsverksamheten. Vid årets slut har det genomsnittliga antalet årsarbetare på Migrationsverket ökat med 1 085 och antal anställda med 1 313 jämfört med 2014. Den största ökningen har skett inom prövnings- och mottagningsverksamheten som i genomsnitt står för 880 nya årsarbetare. Årets drastiska personalökning innebär att var fjärde årsarbetare är ny. Höstens situation ledde även till att kostnaderna för övertid ökade och slutade på cirka 50 miljoner kronor mer än förra året. Utvecklingen medförde dessutom ökade verksamhetskostnader som exempelvis lokaler, tolkkostnader och övriga externa tjänster. En betydande förtätning av de administrativa lokalernas disposition har skett vilket haft en dämpande effekt på kostnadsökningen.

Utgifter för anslaget 1.2 Ersättning till asylsökande, kommuner och landsting samt boende för asylsökande uppgick till 12 405 miljoner kronor för 2015 vilket är 5 090 miljoner kronor högre än 2014.

Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting anslag 1.2 anslagspost 2, uppgick till 8 271 miljoner kronor vilket är en ökning med 3 270 miljoner kronor jämfört med 2014. Dessa ersättningar består till största delen av dagersättningar enligt LMA till asylsökande och ersättningar till Landsting för hälso- och sjukvård samt ersättningar till kommuner för exempelvis skolkostnader och placeringskostnader för ensamkommande barn.

Migrationsverkets boendekostnader anslag 1.2 anslagspost 3 uppgick till 4 134 miljoner kronor, en ökning med 1 821 miljoner kronor jämfört med 2014. Här återfinns kostnaderna för de boenden som Migrationsverket hyr.

Kostnaderna för offentliga biträden för asylsökande anslag 1.6, ökade med fyra procent jämfört med 2014. Dock användes inte det tilldelade anslaget i full utsträckning på grund av att färre asylärenden avgjordes än planerat, vilket är en effekt av den ansträngda situationen under hösten.

Kostnaderna för utresor för avvisade och utvisade anslag 1.7 anslagspost 1, ökade med 8,5 miljoner kronor jämfört med 2014 vilket beror på att antalet utresor med hjälp av Migrationsverket ökat från 8 006 till 10 633.

Migrationsverkets anslag från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar uppgick till 205 miljoner kronor för år 2015 men endast 23 procent (47 miljoner kronor) har utnyttjats för finansiering. Det låga utfallet beror på att den nya fonden Asyl, migration och integrationsfonden (AMIF) som avser åren 2014–2020 förseenats, och därmed inte gjort någon utlysning av medel under 2015.

11.2.2 UTGIFTSOMRÅDE 13 INTEGRATION OCH JÄMSTÄLLDHET

Anslaget används för utgifter till kommuner i samband med flyktingmottagande. Anslagsförbrukningen uppgick till 8 907 miljoner kronor vilket är en ökning med 1 999 miljoner kronor jämfört med 2014. De största utgifterna utgörs av ny schablonersättning (1.2 anslagspost 2) samt av ersättning för ensamkommande barn (1.2 anslagspost 13). Ersättning för ensamkommande barn ökade med 1 044 miljoner kronor till 4 987 miljoner kronor och avser ersättningar till kommuner för överenskomna platser.

11.3 UPPFÖLJNING AV AVGIFTSBUDGET

Ansökningsavgifter och expeditionsavgifter som erläggs vid Migrationsverket enligt utlänningförordningen (2006:97) redovisas mot inkomsttitel och disponeras inte av Migrationsverket. Beräknad budget för den avgiftsbelagda verksamheten var 204 miljoner kronor. Utfallet blev knappt två miljoner högre och beror framför allt på fler medborgarskapsärenden än beräknat.

Enligt regleringsbrevet undantas Migrationsverket från kravet enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191) att samråda med Ekonomistyrningsverket om avgifter som myndigheten tar ut eller avser att ta ut.

En särredovisning av avgiftsbelagd verksamhet för 2015 görs i not 10 i den finansiella redovisningen. Motstående uppgifter för 2014 redovisas i not 10 i årsredovisningen för 2014. ●

FIGUR 141. INTÄKTER AV AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET SOM INTE DISPONERAS (BELOPP I TUSEN KRONOR)

	Ack. över-/underskott 2013-2014	Budget intäkter	Utfall intäkter	Budget kostnader	Utfall kost- nader	Utfall över-/un- derskott	Akkumele- rat över-/underskott
Offentligrättslig verksamhet	0	203 520	205 319	0	0	205 319	205 319
Summa	0	203 520	205 319	0	0	205 319	205 319

Ekonomin översikt

EKONOMISK ÖVERSIKT 2015 (BELOPP I TKR)

Totala kostnader	ASYLPROCESSEN			ARBETE, BESÖK OCH BOSÄTTNING	SVENSKT MED- BORGARSkap
	Prövning av ansökan	Mottagande, bosättning, åter- vändande m m	Prövning av hinder mot verk- ställighet		
Intäkter/kostnader					Summa
Intäkter	6 573	12 599	241	5 510	393
Kostnader för personal	-1 081 526	-1 456 821	-50 686	-495 986	-46 073
Kostnader för lokal	-86 009	-2 833 966	-3 732	-41 624	-3 550
Övriga driftskostnader	-356 789	-2 144 408	-11 813	-148 168	-9 180
Finansiella kostnader	-1 104	-3 364	-27	-288	-34
Avskrivningar	-25 685	-56 797	-1 042	-34 871	-985
Övriga erh. medel f finansiering	0	0	0	0	0
Lämnda bidrag	-731 161	-20 094 334	-1 952	-20 586	-668
Summa	-2 275 701	-26 577 090	-69 011	-736 014	-60 096
Varav samkostnader	-365 100	-498 534	-16 394	-173 272	-21 755
TOTAL KOSTNAD	-2 275 701	-26 577 090	-69 011	-736 014	-60 096
					-29 717 913
1:1 Migrationsverket	-1 535 016	-2 345 423	-66 701	-711 639	-58 953
1:2:2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting		-10 395 619			-10 395 619
1:2:3 Bostäder för asylsökande		-4 134 314			-4 134 314
1:3:4 Återvandringsförberedelser	-352	-481	-16	-167	-21
1:3:5 Återvandringsbidrag	-5	-7	0	-2	0
1:3:6 Vidarebosättning m.m	-380 020				-380 020
1:3:7 Resor vid vidarebosättning m.m	-15 846				-15 846
1:3:8 Anhörigresor	-3 266	-4 459	-147	-1 550	-195
1:6:2 Offentligt biträde i utlänningssä- renden	-325 639		-1 449	-15 283	-342 371
1:7:1 Utresor för avvisade och utvisade		-48 125		13	-48 112
1:8:1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	-15 557	-26 469	-699	-7 385	-927
1:2:1 Extra ersättning 2010		0			0
1:2:2 Ny schablonersättning		-3 472 690			-3 472 690
1:2:3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd		-192 999			-192 999
1:2:5 Prestationsbaserad ersättning till kommuner		-397 538			-397 538
1:2:6 Hyreskostnader		-2 270			-2 270
1:2:9 Införandet av prestationsbaserad ersättning		0			0
1:2:10 Grundersättning		-63 190			-63 190
1:2:12 Ersättningar för äldre och funk- tionshindrade		-127 488			-127 488
1:2:13 Ersättningar för ensamkomman- de barn		-4 986 769			-4 986 769
1:2:14 Extraordinära ersättningar		-102 026			-102 026
1:2:15 Sjukvårdsersättningar		-267 641			-267 641
1:2:17 Sf för anläggningsboende		-9 582			-9 582
SUMMA FINANSIERING	-2 275 701	-26 577 090	-69 011	-736 014	-60 096
					-29 717 913

Väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2011	2012	2013	2014	2015
Låneram					
Beviljad i regleringsbrevet	254 000	300 000	285 000	374 000	454 000
Utnyttjad (vid räkenskapsårets slut)	240 113	232 686	241 527	310 920	414 844 ¹⁾
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrevet	210 000	210 000	200 000	150 000	150 000
Maximalt utnyttjad	92 819	0	23 292	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	2 007	2 305	1 496	925	0
Räntekostnader	55	0	5	0	1 519
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten	5 550	4 914	3 987	4 938	8 671
Avgiftsintäkter som inte disponeras av myndigheten	255 657	257 639	322 712	266 460	420 309
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	190 900	203 520
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrevet	883 842	910 770	1 346 587	1 809 672	1 262 389
Utnyttjad kredit	162 863	135 414	257 407	12 830	209 300
Anslag					
Anslagssparande (samliga ramanslag)	1 001 004	1 107 650	599 775	1 395 465	833 038
Bemyndigande					
Åtaganden	243 926	192 927	146 331	83 198	670
Tilldelade	440 000	445 000	200 000	140 000	198 000
Medeltal under året ²⁾					
Årsarbetarkrafter	2 814	3 035	3 689	4 244	5 330
Anställda	3 270	3 554	3 979	4 952	6 265
Driftkostnader ³⁾					
Per årsarbetarkraft	983	1 093	1 181	1 404	1 645
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-125 390 ⁴⁾	-490 358	-186 322	-1 442 289	-3 186 523
Balanserad kapitalförändring	-1 449 758 ⁴⁾	-1 462 658	-1 973 813	-2 157 822	-3 596 053

1) Anläggningstillgångar finansierade med lån år 2015 uppgår till 449 925 tkr, varav ännu ej belånade anläggningstillgångar uppgår till 35 081 tkr.

2) Ny definition av årsarbetarkraft togs fram år 2014 där övertid/mertid och komplidighet avräknas från ordinarie arbetstid medan korttidssjukfrånvaro och tillfällig föräldrapenning (VAB) inte avräknas. Från och med år 2015 ingår även timanställd personal i medeltalet under året anställda. Jämförelsetal för årsarbetarkrafter och antal anställda är beräknade för år 2013 och 2014, för år 2011 och 2012 har det inte varit möjligt.

3) I driftkostnaderna per årsarbetarkraft ingår bland annat kostnader för till exempel tolkar, resor och livsmedel till asylsökande. Skulle dessa kostnader exkluderas skulle kostnaden per årsarbetarkraft bli lägre.

4) Jämförelsetalen är justerade efter ändrade redovisningsprinciper.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2015	2014
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	8 865 267	5 954 520
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	8 671	4 938
Intäkter av bidrag	3	14 824	17 030
Finansiella intäkter	4	1 011	1 074
Summa		8 889 773	5 977 562
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-3 131 091	-2 433 909
Kostnader för lokaler	6	-2 968 882	-1 880 475
Övriga driftkostnader	7	-2 670 359	-1 547 336
Finansiella kostnader	8	-3 949	-4 725
Avskrivningar och nedskrivningar	9	-119 380	-113 416
Summa		-8 893 661	-5 979 861
Verksamhetsutfall		-3 888	-2 299
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	10	170 065	309 780
Medel som tillförlits statens budget från uppbördsverksamhet		-420 309	-266 460
Saldo	11	-250 244	43 320
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	1	17 916 366	12 646 691
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		0	884
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	12	0	-2
Finansiella intäkter	4	810	20
Finansiella kostnader	8	-868	-923
Lämnade bidrag	13	-20 848 699	-14 129 980
Saldo		-2 932 391	-1 483 310
Årets kapitalförändring	14	-3 186 523	-1 442 289

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		219 597	199 933
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		12 037	10 367
Summa immateriella anläggningstillgångar	15	231 634	210 300
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		55 380	22 161
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		172 146	116 518
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar		8 757	0
Summa materiella anläggningstillgångar	16	236 283	138 679
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		10 090	0
Summa varulager	17	10 090	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 301	4 219
Fordringar hos andra myndigheter	18	176 587	80 672
Övriga kortfristiga fordringar	19	5 890	6 671
Summa fordringar		183 778	91 562
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		258 006	182 039
Upplupna bidragsintäkter		46 823	203 847
Övriga upplupna intäkter		126	12
Summa periodavgränsningsposter	20	304 955	385 898
Avräkning med statsverket			
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	22	415 603	338 250
Kassa och bank		79 310	38 204
Summa kassa och bank		494 913	376 454
SUMMA TILLGÅNGAR		2 279 682	1 483 177

forts.

forts.

Belopp i tkr	Not	2015-12-31	2014-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	23	13 123	16 899
Balanserad kapitalförändring	24	-3 596 053	-2 157 822
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	14	-3 186 523	-1 442 289
Summa myndighetskapital	25	-6 769 453	-3 583 212
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	6 488	7 151
Övriga avsättningar	27	33 124	28 507
Summa avsättningar		39 612	35 658
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	28	414 844	310 920
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	29	102 650	67 141
Leverantörsskulder	30	547 308	320 026
Övriga kortfristiga skulder	31	165 932	86 360
Summa skulder m.m.		1 230 734	784 447
Periodavgrensningsposter			
Upplupna kostnader		7 653 279	4 218 770
Oförbrukade bidrag		125 510	27 514
Summa periodavgrensningsposter	32	7 778 789	4 246 284
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER			
ANSVARSFÖRBINDELSE			
Övriga ansvarsförbindelser	33		

Anslagsredovisning

REDOVISNING MOT ANSLAG (BELOPP I TKR)

Anslag	Ingående överförings- belopp	Årets till- delning enligt regle- ningsbrev	Utnyttjad del av med- givet över- skridande	Utgifter 2015-01-01 -2015-12-31	Utgående överförings- belopp	Not
UTGIFTSOMRÅDE 8 Migration						
1:1 Migrationsverket (Ramanslag)	78 960	4 539 177		4 618 137	4 718 915	-100 778 34
1:1 ap 1 Migrationsverket (Ram)						
Summa 1:1	78 960	4 539 177	0	0	4 618 137	-100 778
1:2 Ersättningar och bostadskostnader (Ramanslag)						
1:2 ap 2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting (Ram)	504 890	8 197 000				
1:2 ap 3 Boende för asylsökande (Ram)	203 954	4 102 115				
Summa 1:2	708 844	12 299 115	0	0	-708 844	12 299 115
1:3 Migrationspolitiska åtgärder (Ramanslag)						
1:3 ap 4 Återvandringsförberedelser (Ram)	138	2 000				
1:3 ap 5 Återvandringsbidrag (Ram)	478	100				
1:3 ap 6 Vidarebosättning m.m. (Ram)	-1 995	379 620				
1:3 ap 7 Resor vid vidarebosättning m.m. (Ram)	-461	18 650				
1:3 ap 8 Anhörigresor (Ram)	-79	10 772				
Summa 1:3	-1 919	411 142	0	0	-616	408 607
1:6 Offentligt bidråde i utlänningsärenden (Ramanslag)						
1:6 ap 2 Migrationsverket (Ram)	95 281	382 000				
Summa utgiftsområde 8	919 718	17 893 883	0	0	-843 293	17 970 308
Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ramanslag)						
1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ram)	24 019	205 247				
Summa utgiftsområde 8	919 718	17 893 883	0	0	-843 293	17 970 308

Anslag	Årets tilldelning enligt regi- ningsbrev	Ingående över- förläggingsbelopp	Årets tilldelning enligt regi- ningsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskrifitande	Indragningsbelopp	Utgifter 2015-01-01 – 2015-12-31	Utgående överförläggings- belopp	Not						
UTGIFTSOMRÄDE 13 Integration och jämförbarhet															
1:2 Kommunersättningar vid flyktningmottagande (Ramanslag)															
1:2 ap 2 Ny schablonersättning (Ram)	-10 295	3 430 020	50 000				3 469 725	3 417 654	52 071 45						
1:2 ap 3 Ersättning för initialet ekonomiskt bistånd (Ram)	15 443	260 862			-15 443		260 862	191 377	69 485 46						
1:2 ap 5 Prestationsbaserad ersättning till kommuner (Ram)	51 945	555 570	-25 000		51 945		530 570	404 615	125 955 47						
1:2 ap 6 Hyreskostnader (Ram)	13 611	16 500	-10 000		-13 611		6 500	1 608	4 892 48						
1:2 ap 9 Införande av prestationsbaserad ersättning	699				-699	0			0						
1:2 ap 10 Grundersättning (Ram)	2 220	64 080			-2 220		64 080	63 190	890						
1:2 ap 12 Ersättning för ekonomiskt bistånd m.m. (Ram)	96 643	180 000	-25 000		-96 643		155 000	106 952	48 048 49						
1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn (Ram)	214 889	4 520 000			-214 889		4 520 000	4 379 945	140 055 50						
1:2 ap 14 Ersättning för vissa särskilda kostnader (Ram)	0	60 000	40 000		100 000			100 000	0 51						
1:2 ap 15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård (Ram)	28 049	273 500			-28 049		273 500	233 846	39 654 52						
1:2 ap 17 Sif för anlägningsboende	49 713	100 000	-40 000		-49 713		60 000	8 092	51 908 53						
Summa utgiftsområde 13	462 917	9 460 532	-10 000	0	-473 212	9 440 237	8 907 279	532 958							
Summa utgiftsområde 8 och 13	1 382 635	27 354 415	-10 000	0	-1 316 505	27 410 545	26 786 807	623 738							

■ ANSLAGSREDOVISNING

REDOVISNING MOT INKOMSTTITLAR

Inkomsttitel (belopp i tkr)		Budget intäkter	Inkomster 2015
2394	Övriga ränteinkomster		
114	Övriga ränteinkomster		0
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter		
024	Expeditions- och ansökningsavgifter ¹⁾	203 520	205 319
2714	Sanktionsavgifter m.m.		
441	Särskild avgift, Migrationsverket		-4
2811	Övriga inkomster		
220	Övriga inkomster		0
6911	Övriga bidrag från EU		
005	Europeiska flyktingfonden III		101 088
007	Europeiska återvändandefonden		14 951
010	Bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden		98 955
Summa 6911	Övriga bidrag från EU		214 994
SUMMA		203 520	420 309

1) Avser ansökningsavgifter för medborgarskap, uppehålls- och arbetsstillstånd, främlingspass, resedokument med mera. Migrationsverket redovisar viseringsavgifter mottagna via webbansökan för utlandsmyndigheternas räkning. Dessa avgifter uppgår år 2015 till 6 271 tkr vilket ska jämföras med 7 933 tkr år 2014. Minskningen beror på ett regeringsuppdrag som genomfördes under år 2013. Uppdraget handlar om införande av en outsourcinglösning mot extern tjänsteleverantör för viseringsärenden. Lösningen innebär att avgifterna hanteras lokalt på utlandsmyndigheterna och inte på Migrationsverket vilket successivt minskar viseringsintäkterna.

Intäkter avseende ansökningsavgifter har totalt ökat med cirka två procent och är cirka 1 800 tkr högre än beräknad budget i regleringsbrev för år 2015. Ökningen är relaterad till en större mängd ansökningar med undantag för ansökan om främlingspass där intäckerna istället minskat med cirka 31 procent, ungefär tre miljoner kr. Orsaken till minskningen är att den somaliska gruppen, som är den största gruppen att beviljas främlingspass, har medgivits färre uppehållstillstånd.

REDOVISNING AV FINANSIELLA VILLKOR

Finansiella villkor (belopp i tkr)		Villkor	Utfall 2015
1:7	Utresor för avisade och utvisade		
1:7 ap 1	Migrationsverket (Ram)		
	Åtgärder i samband med utlänningars återvändande ¹⁾	11 000	4 852
1.8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ram)		
1:8 ap 1	Statlig medfinansiering och fondadministration utöver EU:s bestämmelser om tekniskt stöd ²⁾	65 000	27 364

1) Årets utgifter enligt finansiella villkoret för åtgärder som enligt avtal vidtas i samband med utlänningars återvändande uppgår under året till totalt 7,5 miljoner kr. De är till största delen hänförliga till åtgärder för återvändande till Afghanistan. På grund av ett erhållet återkrav gällande utnyttjade medel från Dansk Flyktighjælp på 2,6 miljoner kr utnyttjas dock bara totalt 4,9 miljoner kr under år 2015.

2) Huvudorsaken till att ramen utnyttjas till mindre än hälften är att starten av den nya Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), vilken avser åren 2014-2020, har försenats.

REDOVISNING AV BESTÄLLNINGSBEMYNDIGANDE

Anslag (belopp i tkr)	Tilldelat bemyndi- gande	Ingående åtaganden 2015-01-01	Utestående åtaganden 2015-12-31	Utestående åtagandens fördelning per år			
				2016	2017	2018	2019
Anslag 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar ¹⁾	198 000	83 198	670	670	0	0	0

1) Godkännande av det nationella programmet för AMIF (Asyl-, migrations- och integrationsfonden) är kraftigt försenad. Arbete pågår med att fastställa organisation och kontrollsysteem fullt ut. Det medför att inga utlysningar kunde genomföras under år 2015 och därmed inga nya utestående åtaganden. Utestående åtagande per 31 december 2015 avser Solidaritet om hantering av flyktingströmmar (SOLID) och kommer att infrias under år 2016.

UTESTÅENDE ÅTAGANDE AVSEENDE BIDRAG

Anslag (belopp i tkr)	Utestående åtaganden			
	2016	2017	2018	2019
UTGIFT SOMRÅDE 8 Migration				
1:2 ap 2 Ersättning till asylsökande, kommuner och landsting (Ram)				
Årlig ersättning	149 000	149 000	149 000	149 000
Platsersättning	10 775 968	10 775 968	10 775 968	10 775 968
Ersättning för belagd plats	2 020 494	2 020 494	2 020 494	2 020 494
Summa utgiftsområde 8	12 945 462	12 945 462	12 945 462	12 945 462
UTGIFT SOMRÅDE 13 Integration och jämställdhet				
1:2 ap 2 Ny schablonersättning (Ram)	2 768 055	912 984	0	0
1:2 ap 10 Grundersättning (Ram)	62 463	62 357	63 473	65 147
1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn (Ram)				
Platsersättning	3 660 512	3 660 512	3 660 512	3 660 512
Ersättning för belagd plats	686 346	686 346	686 346	686 346
Summa utgiftsområde 13	7 177 376	5 322 199	4 410 331	4 412 005
Summa utgiftsområde 8 och 13	20 122 838	18 267 661	17 355 793	17 357 467

Överenskommelse om flyktingmottagning

Beräkningen utgår från de överenskommelser som Migrationsverket hade uppgift om inför januari 2016. När det gäller schablonersättning har vi utgått från det totala antalet mottagna flyktingar, skyddsbehövande och anhöriga till och med november 2015, oavsett ålder (så långt vi känner till i och med den allra första utbetalningen av schablonersättning i december 2015 för mottagna i november). Från och med årsredovisningen 2015 finns inte någon beräkning av prestationsbaserad ersättning med, eftersom rått till sådana ersättning upphör från och med mottagna år 2016 och framåt.

Överenskommelse om ensamkommande barn

Beräkningen utgår från att de överenskommelser som fanns inför januari 2016 löper tillsvidare. När det gäller platsersättning har vi utgått från det antal platser, totalt 24 720 (6 045 januari 2015), som fanns i januari 2016 alternativt som vi redan nu vet kommer till under året fördelat på asylsökande respektive de med uppehållstillstånd. Observera att uppgifter om antal platser löpande förändras.

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	Not	2015	2014
DRIFT			
Kostnader	54	-8 770 204	-8 770 204
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		8 865 267	5 954 520
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	55	7 525	4 586
Intäkter av bidrag		14 824	17 030
Övriga intäkter		1 011	1 073
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		8 888 627	5 977 209
Ökning (-) av lager/förråd		-10 090	0
Ökning (-) av kortfristiga fordringar		-20 498	-59 153
Ökning (+) av kortfristiga skulder		896 443	229 693
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		984 278	283 192
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-169 552	-94 738
Investeringar i immateriella tillgångar		-69 123	-76 055
Summa investeringsutgifter		-238 675	-170 793
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		219 520	178 920
amorteringar		-115 596	-109 527
Ökning/minskning av statskapital med medel som erhållits från/tillförts statens budget		282	0
Försäljning av anläggningstillgångar		1 277	493
Aktivering av avskrivningskostnader		103	119
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		105 586	70 005
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		19 754	-15 977
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL INVESTERINGAR		-113 335	-116 765
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		170 065	309 779
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-114	1 035
Inbetalningar i uppbördssverksamhet		169 951	310 814
Medel som tillförts statens budget från uppbördssverksamhet		-420 309	-266 459
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL UPPBÖRDSVERKSAMHET		-250 358	44 355

forts.

forts.

Belopp i tkr	Not	2015	2014
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag	-20 848 699	-14 129 979	
Finansiella kostnader	-868	-922	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	2 968 011	1 494 203	
Utbetalningar i transfereringsverksamhet	-17 881 557	-17 881 557	-12 636 698
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	17 916 366	12 646 691	
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag	0	884	
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	0	-2	
Finansiella intäkter	810	20	
Summa medel som tillförs för finansiering av transfereringsverksamhet	17 917 176	17 917 176	12 647 593
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
		35 619	10 895
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
		656 204	221 677

Belopp i tkr	2015	2014
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		
Likvida medel vid årets början	656 792	435 115
Ökning (+) av kassa och bank	41 105	5 825
Ökning (+) av tillgodohavande Riksgäldskontoret	77 354	50 997
Ökning (+) av avräkning med statsverket	537 745	164 800
Övrigt	0	55
Summa förändring av likvida medel	656 204	221 677
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT	1 312 996	656 792

Tilläggsupplysningar och noter

KOMMENTARER TILL DE FINANSIELLA DELARNA

Belopp redovisas i tkr om inte annat anges. Avrundningsdifferenser gör att totalsumman inte alltid stämmer vid summering av delposterna.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

ALLMÄNT

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

KOMPENSATIONSRÄTT FÖR MERVÄRDESSKATT PÅ ANLÄGGNINGSBOENDE

Migrationsverket har inte rätt till kompenstation för in-gående mervärdesskatt på anläggningsboenden som faller under Skatteverkets definition av stadigvarande bostad. Avdragsförbudet omfattar kostnader för hyror samt kostnader kopplade till boendet som till exempel reparationer, inköp av inventarier och el. Avtalen för tillfälliga asylboenden (ABT) innehåller oftast kringtjänster såsom städning och receptionstjänster. Dessa ABT-boenden har klassificerats som mervärdesskattepliktig rumsuthyrning i hotellrörelse och omfattas således inte av avdragsförbudet.

Felaktigt konterad mervärdesskatt för hyror på ABT-boenden har rättats löpande under året med ledning av avtalet och/eller de uppgifter som angetts på fakturorna. Felaktigt konterad mervärdesskatt på kringkostnader har rättats till bokslutet med hjälp av schablonberäkning. Vid delårsbokslutet baserades schablonberäkningen på den procentuella andel kringkostnader som beräknades vara hänförliga till stadigvarande boenden vid kontoanalys år 2014. Vid årsbokslutet bedömdes denna metod inte vara helt tillämplig då ABT-boenden ökat kraftigt i omfattning under hösten år 2015 i förhållande till övriga boendeformer. Beräkningen har därför istället baserats på antagandet att kringkostnader tillhörande stadigvarande boende utvecklas proportionellt med kostnaden för stadigvarande bostad.

ANSLAGSFINANSIERING

Kostnader för bevakning vid asylsökandes boende har från och med halvårsskiftet år 2015 finansierats via anslaget 1:2 ap 3 Boende för asylsökande (utgiftsområde 8). Tidigare har dessa kostnader finansierats via anslag 1:1 Migrationsverket (utgiftsområde 8). Förändringen har gjorts efter avstämning med Justitiedepartementet.

Ersättningar till kommuner gällande avtalade platser för ensamkommande barn (1 600 kr per dygn) fördelar mellan anslagen 1:2 ap 2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting (utgiftsområde 8) och 1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn (utgiftsområde 13) utifrån träffade överenskommelser. Tidigare år har kostnaden i efterhand justerats mellan anslagen beroende på hur den faktiska beläggningen har varit på platserna vad gäller barn i asylprövningsprocessen respektive barn med uppehållstillstånd. År 2014 omfördes netto 119 382 tkr från utgiftsområde 13 till utgiftsområde 8. Från och med 1 januari år 2015 görs ingen sådan justering då den inte stöds av gällande förordningar.

LIKVIDA MEDEL/BETALNINGAR

Migrationsverket har två betalningsflöden. I räntebärande flöde finns anslag 1:1 Migrationsverket. Övriga anslag är icke räntebärande.

VÄRDERINGAR AV FORDRINGAR OCH SKULDER

Fordingar har upptagits till det belopp som beräknas bli betalt. I januari faktiskt utbetald löneskuld har bokförts under övriga skulder. Skulder i utländsk valuta har värderats till kurs som gällde den 31 december 2015. Riksbankens kurs har använts.

Fordan och skuld mot EU-kommissionen avseende Europeiska flyktingfonden och Europeiska återvändandefonden har beräknats utifrån inbetalade fondmedel i förhållande till förbrukning. Vidarebosättningsmedel från Europeiska flyktingfonden har beräknats utifrån förväntat bidrag i förhållande till antal vidarebosatta. Vid värdering har ingen hänsyn tagits till de ekonomiska risker som kan uppstå i samband med slutredovisning till EU-kommissionen.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr och en nyttjande-period på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Migrationsverket har inga tillgångar som delas upp i komponenter. Följande avskrivningstider tillämpas:

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR:

• Datorutrustning	3–5 år
• Bilar	5 år
• Inventarier i anläggningsboende	3 år
• Övriga inventarier och maskiner	5 år
• Förbättringsutgifter på annans fastighet	kvarvarande hyrestid om den bedöms uppgå till 3 år eller mer

IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR:

• Licenser och programvaror	3–5 år
• Utgifter för utveckling	3–5 år

Vid utrustning av nya enheter har de inventarier som inte var för sig uppfyllt definitionen på anläggningstillgångar lagts samman till en "fungerande enhet" och aktiverats.

VÄRDERING AV VARULAGER OCH FÖRRÅD

Migrationsverket har under hösten år 2015 upprättat ett förråd av sängar och madrasser till boende för asylsökande. Förrådet har värderats till anskaffningsvärde.

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Förutbetalda kostnader och intäkter samt upplupna kostnader och intäkter bokförs som periodavgränsningspost om beloppet överstiger 100 tkr per faktura.

Transfereringskostnader bokförs som en periodavgränsningspost om summan per kostnadsslag och kostnadsställe överstiger 100 tkr. Upplupna transfereringskostnader är i många fall svåra att beräkna varför det finns en viss osäkerhet i dessa periodiseringar.

AVSÄTTNINGAR

Under posten redovisas avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser samt övriga avsättningar. Som övrig avsättning redovisas avsättning för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder samt lön till personal som inte har arbetsplikt under ordinarie uppsägningstid. Även bistånd till asylsökande som återbetalats från utbetalande bank, avvecklingskostnader för lokaler, engångspremier till Statens tjänstepensionsverk (SPV), tvister samt återställningskostnader för onormalt slitage på boende redovisas som övrig avsättning.

BRYTDAG

Brytdagen, som är gemensam för statsförvaltningen, inföll den 5 januari 2016. Fakturor och dyligt för år 2015 måste ha inkommit senast brytdagen för att ingå i den löpande redovisningen.

UNDANTAG FRÅN EKONOMIADMINISTRATIVA REGELVERKET

Enligt regleringsbrevet undantas Migrationsverket från kravet att redovisa en treårsserie enligt 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag när det gäller redovisningen av grunder för beviljade tillstånd samt antalet utlänningar som ansökt om asyl fördelade efter medborgarskap, kön och ålder.

Enligt regleringsbrevet undantas Migrationsverket från kravet enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191) att samråda med Ekonomistyrningsverket om avgifter som myndigheten tar ut eller avser att ta ut.

Migrationsverket medges även undantag från bestämmelserna i 2 kap. 1 § Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) samt 12 § Anslagsförordningen (2011:223) för anläggningstillgångar som helt eller till väsentlig del finansieras från anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Undantaget omfattar hela finansieringen av berörda anläggningstillgångar, även eventuell del som belastar annat än angivet anslag. Berörda anläggningstillgångar ska till sin helhet anslagsfinansieras. Anslaget ska avräknas det år anskaffning sker och med det belopp som motsvarar anskaffningsvärdet.

LAG (2005:590) OM INSYN I VISSA FINANSIELLA FÖRBINDELSE M.M.

Migrationsverket gör bedömningen att omsättningen i företagsverksamheten inte uppgår till de tröskelvärden på 40 miljoner euro som lagen anger och att lagen därför inte är tillämplig för Migrationsverkets del.

UPPGIFTER OM LEDNINGENS OCH INSYNSRÅDETS ERSÄTTNINGAR OCH FÖRMÅNER ENLIGT 7 KAP. 2 § FÖRORDNING (2000:605) OM ÅRSREDOVISNING OCH BUDGETUNDERLAG (FÅB)

Generaldirektör Anders Danielsson erhöll 1 767 901 kronor i lön och skattepliktiga förmåner under år 2015.

MIGRATIONSVRKETS INSYNSRÅD

Ledamöterna erhåller arvoden med 1 450 kronor per sammanträde. Reseersättning och ersättning för förlorad arbetsinkomst kan utgå.

Nedan anges arvoden och ersättningar till ledamöter under året.

Ledamöter i insynsrådet under perioden 1 april 2015 till 31 december 2015:

Per Hall	2 900 kr
Kerstin Brunnberg	2 900 kr
Maria Ferm	2 900 kr
Annika Eclund	5 800 kr
Boel Godner	4 350 kr
Carina Olsson	4 350 kr
Clas Olsson	2 900 kr
Johanna Jönsson	2 900 kr
Mikael Cederbratt	1 450 kr
Patric Åberg	7 800 kr
Tina Acketoft	2 900 kr

Ledamöter i tidigare insynsråd till och med 31 mars 2015:

Lars Gustafsson	1 450 kr
Fredrick Federley	1 450 kr
Monica Werensfels-Röttorp	1 450 kr

Migrationsverkets ledning och insynsrådets ledamöter har haft följande uppdrag som styrelse- eller rådsledamöter:

Anders Danielsson	Klarspråksnämnden Länsstyrelsen i Östergötlands insynsråd Värdegrundstrlegationen
Per Hall	Valmyndighetens nämnd
Kerstin Brunnberg	Delegationen för migrationsstudier Göteborgs universitet
	Story AB
Lars Gustafsson	Inga övriga uppdrag
Maria Ferm	Säkerhetspolisens insynsråd
Fredrick Federley	Design Deli AB
Monica Werensfels- Röttorp	Vinporten AB
Annika Eclund	Inga övriga uppdrag
Boel Godner	Södertälje kommunens förvaltnings AB Telge AB Söderenergi AB SYVAB Telge tillväxt Telge hamn AB Söderenergi kraftvärme AB Telge Dotterbolag AB
Carina Olsson	Inga övriga uppdrag
Clas Olsson	Konstnärsnämndens styrelse Försäkringskassans insynsråd
Johanna Jönsson	Inga övriga uppdrag
Mikael Cederbratt	Inga övriga uppdrag
Patric Åberg	Östra Göinges renhållnings- bolag CEISS AB Polisinsynsråd syd
Tina Acketoft	Inga övriga uppdrag

UPPGIFTER OM SJUKFRÅNVARO ENLIGT 7 KAP. 3 § FÖRORDNING (2000:605) OM ÅRSREDOVISNING OCH BUDGETUNDERLAG (FÅB)

Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas i resultatredovisningen på sidan 130, avsnitt 9 Kompetensförsörjning.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

NOT 1

ANSLAG/INTÄKTER AV ANSLAG OCH MEDEL SOM ERHÄLLITS FRÅN STATENS BUDGET FÖR FINANSIERING AV BIDRAG

Jämförelse mellan medel som anslagsavräknats i balansräkningen och intäkter som redovisats i resultaträkningen

Anslag/Intäkter av anslag	2015	2014
Utgiftsområde 8 Migration		
1:1 Migrationsverket	4 718 915	3 607 777
1:2 Ersättningar och bostads-kostnader	12 405 242	7 314 967
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	406 533	407 529
1:6 Offentligt biträde i utlänningstärenden	254 126	244 944
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	48 112	39 598
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	46 600	87 353
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet		
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	8 907 279	6 908 085
Avräknat anslag	26 786 807	18 610 253
Intäkter av anslag enligt resultaträkning	8 865 267	5 954 520
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag enligt resultaträkning	17 916 366	12 646 691
Summa intäkter	26 781 633	18 601 211
Differens ¹⁾	5 174	9 042

1) Differensen på 5 174 tkr består av anslagsfinansierade investeringar på 184 tkr gällande anslag 1:8 samt årets minskning av semesterlöneskuld sparad före år 2009 på 4 990 tkr, vilka bokförts direkt mot anslaget.

NOT 2

INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

Intäkter	2015	2014
Intäkter av avgifter enligt 4§ Avgiftsförordningen	4 833	3 896
Offentligrättsliga avgifter som disponeras av myndigheten	106	91
Intäkter av andra ersättningar:		
Icke statliga medel enligt 1§ kap.6 Kapitalförsörjningsförordningen	2 586	599
Realisationsvinst ¹⁾	1 146	352
Summa	8 671	4 938

1) Realisationsförlust redovisas under övriga driftkostnader i resultaträkningen och uppgår år 2015 till 124 tkr.

SPECIFIKATION AV INTÄKTER AV AVGIFTER ENLIGT 4§ AVGIFTSFÖRORDNINGEN

Intäkter	2015	2014
Tjänsteexport	4 727	3 773
Övriga intäkter	106	123
Summa	4 833	3 896

SPECIFIKATION AV ICKE STATLIGA MEDEL ENLIGT 1§ KAP. 6 KAPITALFÖRSÖRNINGSFÖRORDNINGEN

Intäkter	2015	2014
Skadestånd och försäkringsersättningar	2 141	78
Övrig försäljning	445	521
Summa	2 586	599

NOT 3

INTÄKTER AV BIDRAG

Intäkter	2015	2014
Bidrag från EU ¹⁾	7 121	3 745
Bidrag från övriga länder	477	333
Bidrag från statliga myndigheter ²⁾	2 887	11 910
Anställningsstöd	3 099	3 969
Lönebidrag	1 847	1 497
Periodiseringsposter ³⁾	-607	-4 424
Summa	14 824	17 030

1) Skillnaden mot tidigare år beror främst på bidrag från EU-Kommissionen gällande European Migration Network (EMN) år 2015.

2) Flertalet projekt med bidrag från statliga myndigheter avslutades under år 2015 vilket förklarar de minskade bidragen.

3) Periodiserade bidrag från EU-kommissionen avseende European Migration Network (EMN) år 2012-2015, European Return Platform for Unaccompanied Minors (ERPUM III), European Asylum Curriculum (EAC III), Panel on Migration and Asylum (EaP), samt från Rikskriminalpolisen Gränsfonden projekt Utbildning och Schengen Information System (SIS).

NOT 4

FINANSIELLA INTÄKTER

Intäkter	2015	2014
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret ¹⁾	0	925
Kursvinster	16	1
Övriga ränteintäkter ¹⁾	995	148
Summa finansiella intäkter verksamhet		
Kursvinster transfereringsverksamhet	810	20
Summa finansiella intäkter transfereringar		
810	20	

1) Ränteintäkterna har påverkats av Riksgäldens införande av negativ ränta.

NOT 5

KOSTNADER FÖR PERSONAL

Kostnader	2015	2014
Asyl	-1 979 257	-1 573 687
Besök och bosättning	-361 241	-298 073
Medborgarskap	-32 998	-28 696
Samkostnader inkl. förvaltningsprocess	-757 595	-533 453
Summa	-3 131 091	-2 433 909
därav lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier och andra avgifter enligt lag)	-2 057 288	-1 663 767
därav arvoden till styrelse och ej anställd personal	-389	-90

Kostnaderna för personal har ökat med 29 procent då medeltalet anställda har ökat med 1 313 personer till 6 265 jämfört med föregående år. Det kraftigt ökade antalet asylsökande har inneburit ett accelererande behov av personalresurser, särskilt inom den operativa verksamheten. Det har också inneburit högre kostnader för övertid, i procent av arbetad tid har övertidsuttaget ökat från 1,2 till 1,8 procent. Vid årsskiftet har därför schemalagd arbetstid införts på drygt en tredjedel av enheterna inom den operativa verksamheten, med syfte att förbättra arbetsmiljön och fördela befintliga resurser på ett mer effektivt sätt.

NOT 6

KOSTNADER FÖR LOKALER

Kostnaden för lokaler har ökat med 1 088 407 tkr jämfört med förra året. Det beror på den stora ökningen av antalet asylsökande och att efterfrågan på platser i anläggningsboende överstiger antalet avtalade platser. För att anpassa tillgången på platser har det varit nödvändigt att utöka antalet tillfälliga boenden genom direktupphandling. Dessa platser är betydligt dyrare än avtalade platser.

NOT 7

ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER

Ökningen av övriga driftkostnader med 1 123 023 tkr är främst relaterad till den stora ökningen av antalet asylsökande. Det är framförallt kostnader för livsmedel som ökat. På grund av det stora antalet asylsökande tvingas Migrationsverket ordna tillfälliga boendeplatser där möjlighet till självhushåll ofta saknas. Även resor för asylsökande har ökat då avståndet mellan Migrationsverkets olika kontor och de tillfälliga boendena ibland är långt. Andra exempel på kostnader som ökat under året är utbetalningar av dagersättningar, tolkkostnader, konsulttjänster och bevaknings- och tillsynskostnader.

NOT 8

FINANSIELLA KOSTNADER

Kostnader	2015	2014
Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret ¹⁾	-1 519	0
Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret ¹⁾	0	-987
Dröjsmålsräntor	-2 374	-3 663
Övriga räntor	-22	-81
Kursförluster	-34	6
Summa finansiella kostnader verksamhet	-3 949	-4 725
Kursförluster transfereringsverksamhet	-868	-923
Summa finansiella kostnader transfereringar	-868	-923

1) Räntekostnaderna har påverkats av Riksgäldens införande av negativ ränta.

NOT 9

AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

Ökningen av avskrivningar förklaras främst av Migrationsverkets anpassning av verksamheten till det höga antalet asylsökande. Det har medfört en ökad anskaffning av materiella anläggningstillgångar, såväl förbättringsutgifter på annans fastighet som maskiner och övriga inventarier under år 2015.

NOT 10

INTÄKTER AV AVGIFTER M.M. SOM INTE DISPONERAS

Specifikation	2015	2014
Offentligrättsliga avgifter		
Ansökningsavgifter, medborgarskap	58 334	55 351
Ansökningsavgifter, främlingspass	6 757	9 780
Ansökningsavgifter, resedokument	5 632	4 212
Ansökningsavgifter, uppehålls- och arbetstillsänd	128 325	124 900
Ansökningsavgifter, utlandsmyndigheter ¹⁾	6 271	7 933
Summa offentligrättsliga avgifter	205 319	202 177
Sanktionsavgifter m.m.		
Särskild avgift, transportör	36	-508
Summa sanktionsavgifter	36	-508
Bidrag från EU		
Bidrag från Europeiska flyktingfonden III	101 088	66 349
Bidrag från Europeiska återvändandefonden	14 951	0
Bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden	98 955	0
Återbetalning till Europeiska återvändandefonden	0	-2 279
Periodiseringar Europeiska flyktingfonden III	-165 795	56 899
Periodiseringar Europeiska återvändande fonden	-13 907	28 838
Periodiseringar avseende vidarebosättning	28 373	-41 909
Periodiseringar Asyl-, migrations- och integrationsfonden	-98 955	0
Summa bidrag från EU	-35 290	107 898
Övriga intäkter och ersättningar		
Ränteintäkter i uppbördsvärksamhet	0	95
Övriga ersättningar	0	118
Summa övriga intäkter och ersättningar	0	213
Summa	170 065	309 780

1) Migrationsverket redovisar viseringsavgifter mottagna via webbansökning för utlandsmyndigheternas räkning.

NOT 11

SALDO UPPBÖRDSVERKSAMHET

Skillnaden mellan intäkter och medel som tillförlits statsbudgeten består främst av periodiseringssposter avseende fondmedel. Förändringen beror på erhållna bidrag från Europeiska Återvändandefonden för slutreglering av programår 2008, 2009, 2011 och 2012. Erhållna bidrag från Europeiska Flyktingfonden III för slutreglering av programår 2010, 2011 och 2012. Erhållet bidrag för AMIF programår 2014 - 2015 med 98 955 tkr.

NOT 12

ÖVRIGA ERHÄLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG

Specifikation	2015	2014
Medel från övriga	0	-2
Summa	0	-2

NOT 13

LÄMNADE BIDRAG

Specifikation	2015	2014	Specifikation	2015	2014
Utgiftsområde 8 Migration			Transport av ensamkommande barn	-3 981	-2 452
1:1 Migrationsverket			Placeringskostnader för ensamkommande barn	-4 232 323	-2 069 280
1:1 ap 1 Migrationsverket			Utredningskostnader ensamkommande barn	-523 653	-170 430
Kostnader för organiserad syssel-sättning	-10 046	-3 106	God man ensamkommande barn	-202 653	-99 422
Inomstatligt bidrag¹⁾	-1 000	-240	Delsumma Ersättning enligt asylersättningsförordningen	-6 336 339	-3 206 829
1:2 Ersättningar och bostads-kostnader			<i>varav Delsumma ensamkommande barn</i>	-5 436 054	-2 494 510
1:2 ap 2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting			Övrig omsorg och omvärdnad:		
Ersättningar till asylsökande			Placering av familjer och vuxna	-121 183	-81 113
Dagersättning enligt LMA	-1 505 593	-958 455	Övriga kostnader	-17 707	-22 439
<i>varav Dagersättning enligt LMA ensamkommande barn</i>	-90 453	-38 354	Delsumma Övrig omsorg och omvärdnad	-138 891	-103 551
Särskilt bidrag enligt LMA	-129 606	-79 922	Återetableringsstöd	-1 375	-4 509
<i>varav Särskilt bidrag enligt LMA ensamkommande barn</i>	-22 986	-12 656	Delsumma 1:2 Ersättningar och bostadskostnader	-10 395 593	-5 760 065
Boendeersättning enligt LMA	0	-8	1:3 Migrationspolitiska åtgärder		
Särskild dagersättning enligt Förordning (2010:1345)	-220	-4 740	1:3 ap 4 Återvandringsförberedelser	-1 034	-2 362
<i>varav Särskild dagersättning enligt Förordning (2010:1345) ensamkommande barn</i>	0	1	1:3 ap 5 Återvandringsbidrag	-15	-22
Delsumma Ersättningar till asylsökande	-1 635 419	-1 043 125	1:3 ap 6 Vidarebosättning	-380 020	-380 455
<i>varav Delsumma ensamkommande barn</i>	-113 439	-51 010	1:3 ap 7 Resor vid vidarebosättning m.m.	-14 302	-14 192
Ersättning enligt sjukvårdsförordning:			1:3 ap 8 Anhörigresor	-9 692	-7 861
Schablonersättning, sjukvård	-1 773 038	-1 059 559	Delsumma 1:3 Migrationspolitiska åtgärder	-405 062	-404 892
Kostnadskrävande vård	-320 922	-213 033	1:6 Offentligt biträde i utlännings-ärende		
Sjuk- hälso- och tandvård (förvar)	-5 391	-4 778	1:6 ap 2 Migrationsverket	-342 371	-290 854
Hälsoundersökningar / hälsosamtal	-116 042	-82 298	1:7 Utresor för avisade och utvisade		
Läkemedel	-68 175	-42 382	1:7 ap 1 Migrationsverket	-47 041	-37 941
Delsumma Ersättning enligt sjukvårdsförordning	-2 283 569	-1 402 051	1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar		
Ersättning enligt asylersättnings-förordningen:			Europeiska flyktingfonden	-18 250	-37 991
Ersättning för skolkostnader	-1 057 266	-637 298	Europeiska Återvändandefonden	-7 143	-6 145
<i>varav Ersättning för skolkostnader ensamkommande barn</i>	-382 188	-137 004	Delsumma 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	-25 393	-44 136
Placering av barn i annat hem än barnets eget	-107 634	-156 594	<i>forts.</i>		
Förebyggande stödinsatser för barn (till kommuner)	-50 000	-50 000			
Ersättning för tillståndssökande m.fl.	-5 386	-5 431			
Extraordinära kostnader	-153 442	-15 921			
<i>varav Extraordinära kostnader ensamkommande barn</i>	-91 256	-15 921			

forts.

Specifikation	2015	2014
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet		
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande		
1:2 ap 2 Ny schablonersättning	-3 472 690	-2 589 327
1:2 ap 3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd	-192 999	-174 537
1:2 ap 5 Prestationsbaserad ersättning till kommuner	-397 538	-388 070
1:2 ap 6 Hyreskostnader	-2 270	-2 085
1:2 ap 10 Grundersättning	-63 190	-61 716
1:2 ap 12 Ersättning för ekonomiskt bistånd	-127 488	-115 658
1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn	-4 986 769	-3 943 236
1:2 ap 14 Ersättning för vissa särskilda kostnader	-102 026	-85 247
1:2 ap 15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård	-267 641	-224 431
1:2 ap 17 Sfi för anläggningsboende	-9 582	-1 800
Delsumma 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	-9 622 193	-7 586 106
Bidrag finansierad med "externa medel"		
Bidrag till statlig myndighet	0	-2 640
Delsumma Bidrag finansierad med "externa medel"	0	-2 640
Summa	-20 848 699	-14 129 980

1) Migrationsverket delfinansierar förvaltningskostnader för portalen www.informationssverige.se. Portalen förvaltas och utvecklas av Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Syftet med delfinansieringen är att stärka arbetet med etablering av nyanlända och organiserad sysselsättning.

NOT 14

ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING

Specifikation	2015	2014
Anslagsfinansierad verksamhet		
Avskrivningar av anläggningstillgångar finansierade med anslag	-3 888	-4 058
Periodiseringssposter i transfereringsavsnittet	-2 932 391	-1 481 551
Summa	-2 936 279	-1 485 609
Bidragsfinansierad verksamhet		
Projekt REVA i verksamhetsavsnittet	0	1 759
Projekt REVA i transfereringsavsnittet	0	-1 759
Summa	0	0
Uppbörd		
Periodiseringssposter i uppbördsvsnittet ¹⁾	-250 244	43 320
Summa	-3 186 523	-1 442 289

1) Posten avser huvudsakligen periodiseringar av Europeiska flyktingfonden III och Asyl-, migrations- och integrationsfonden.

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

NOT 15

IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
Anskaffningsvärde, ingående balans ¹⁾	380 523	326 619
Årets anskaffningar avgår avyttrade anläggningar	62 169	69 477
Anskaffningsvärde, utgående balans	441 619	380 523
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans ¹⁾	-180 589	-136 289
Årets avskrivningar avgår avskrivningar avyttrade anläggningar	-41 521	-59 873
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-222 022	-180 589
Bokfört värde	219 597	199 933
Rättigheter avseende dataprogram och licenser		
Anskaffningsvärde, ingående balans ¹⁾	23 712	17 535
Årets anskaffningar avgår avyttrade anläggningar	6 954	6 578
Anskaffningsvärde, utgående balans	30 279	23 712
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans ¹⁾	-13 345	-10 257
Årets avskrivningar avgår avskrivningar, avyttrade anläggningar	-5 195	-3 489
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-18 242	-13 345
Bokfört värde	12 037	10 367
Summa immateriella anläggningstillgångar	231 634	210 300

1) Jämförsetalen är rättade för Anskaffningsvärde ingående balans samt Ackumulerade avskrivningar ingående balans år 2014. Det beror på att man tidigare manuellt har bokfört mellan egenutvecklade immateriella anläggningar och köpta rättigheter avseende dataprogram och licenser. Numer används en specifik anläggningsgrupp för köpta rättigheter avseende dataprogram och licenser. Det bokförda värdet har ej påverkats av justeringarna.

NOT 16

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde, ingående balans	116 438	103 632
Årets anskaffningar	45 893	18 992
avgår avyttrade anläggningar	-11 147	-6 186
Anskaffningsvärde, utgående balans	151 184	116 438
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans	-94 277	-94 440
Årets avskrivningar	-12 674	-6 023
avgår avskrivningar avyttrade anläggningar	11 147	6 186
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-95 804	-94 277
Bokfört värde	55 380	22 161
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Anskaffningsvärde, ingående balans	375 415	321 936
Årets anskaffningar	114 902	75 745
avgår avyttrade anläggningar	-49 741	-22 266
Anskaffningsvärde, utgående balans	440 576	375 415
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans	-258 897	-236 822
Årets avskrivningar	-59 019	-44 150
avgår avskrivningar avyttrade anläggningar	49 486	22 075
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-268 430	-258 897
Bokfört värde	172 146	116 518
Förskott materiella anläggningstillgångar ¹⁾	8 757	0
Summa materiella anläggningstillgångar	236 283	138 679

1) Ombyggnad av en multifunktionell anläggning på Spenshult (Halmstads kommun) med cirka 700 boendeplatser har påbörjats och ett förskott till Axess Medica Spenshult sjukhus har betalats ut på 8 757 tkr. Anläggningen ska bland annat innehålla mottagningsfunktion med återvändandekapacitet, ansökningsfunktion och asylprövningskapacitet.

NOT 17

VARULAGER OCH FÖRRÅD

Ett förråd av 3 000 stycken sängar och 9 032 stycken madrasser finns i Spenshult till ett anskaffningsvärde per den 31 december 2015 på 10 090 tkr.

NOT 18

FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER

Ökningen från föregående år kan härledas till att fordran på den ingående mervärdesskatten har ökat. Detta beror till stor del på att det ökande antalet asylsökande under år 2015 har medfört ökade kostnader för bland annat hyror, livsmedel och städning. Utfallet har även påverkats av den rättning som gjorts i slutet av år 2015 för felaktig rekvisiterad ingående mervärdesskatt avseende inköp av inventarier med mera till anläggningsboenden som klassificeras som stadigvarande bostad. Se avsnitt Kompensationsrätt för mervärdesskatt på anläggningsboende.

NOT 19

ÖVRIGA KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Uppbörlsfordringar	0	108
Skadestånd	265	247
Fordringar på personal	410	201
Återtableringsstöd ¹⁾	758	1 453
Diverse fordringar ²⁾	4 457	4 662
Summa	5 890	6 671

1) De senaste åren har antalet beviljade ansökningar gällande återtableringsstöd minskat. Det har medfört färre återkrav samtidigt som äldre fordringar har betalats in eller värdereglerats.

2) Innefattar återkrav på Stockholms stad till det sammanlagda beloppet på 3 536 tkr gällande två delprojekt ur Europeiska Flyktingfonden III som avser Språkstöd för nyanlända. Med anledning av att Stockholms stad bestridit Migrationsverkets krav och ansökningar om betalningsföreläggande, har stämningsansökan skickats in till Tingsrätten den 26 augusti 2015.

NOT 20

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Förutbetalda kostnader		
Hyror	169 853	128 696
Datatjänster	23 382	18 299
Dagersättning	64 010	33 784
Övrigt	761	1 260
Delsumma	258 006	182 039
Upplupna bidragsintäkter		
Statliga myndigheter	416	976
Utomstatliga organisationer	268	213
Bidrag från EU avseende Europeiska flyktingfonden III	17 766	75 633
Bidrag från EU avseende Europeiska Återvändandefonden	0	16 149
Bidrag från EU avseende Vidarebosättningsmedel	28 373	110 875
Delsumma	46 823	203 847
Övriga upplupna intäkter		
Övrigt	126	12
Delsumma	126	12
Summa	304 955	385 898

I november år 2015 gav regeringen i uppdrag till Migrationsverket att ansöka medel om bistånd vid nödsituation från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). En ansökan på knappt två miljarder kronor inlämnades till EU-kommissionen den 18 november 2015. Ansökan omfattade de ökade kostnaderna för boende, livsmedel och bevakning som Migrationsverket haft på grund av det kraftigt ökade antalet asylsökande under perioden augusti-december. Den 23 december 2015 meddelade EU-kommissionen att Sverige beviljats 35 miljoner euro i bistånd. Migrationsverket har inte bokfört någon fordran år 2015 avseende detta eftersom avtal med EU-kommissionen ännu inte tecknats.

NOT 21

AVRÄKNING MED STATSVERKET

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-616	-180
Redovisat mot inkomsttitel	-420 309	-266 459
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	420 817	266 023
Skulder avseende uppbörd	-108	-616
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	267 604	103 511
Redovisat mot anslag	22 067 892	15 002 475
Medel härförbara till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-21 613 042	-14 838 382
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	722 454	267 604
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-26 379	-51 770
Redovisat mot anslag	4 718 915	3 607 777
Anslagsmedel som tillförts räntekonto ¹⁾	-4 591 759	-3 582 386
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	100 778	-26 379
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	37 340	46 437
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-4 990	-9 097
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	32 350	37 340
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	2 335	17 451
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	815 274	665 066
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-22 047 279	-15 252 576
Betalningar härförbara till anslag och inkomsttitlar	21 192 225	14 572 394
Övriga skulder på statens centralkonto i Riksbanken	-37 445	2 335
Summa Avräkning med statsverket	818 029	280 284

1) Årets tilldelning enligt regleringsbrev på räntebärande anslag är 4 539 177 tkr, resterande 52 582 tkr avser försenad utbetalning av 2014 års anslagsmedel.

NOT 22**BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET**

Behållningen på räntekontot har ökat med 77 353 tkr sedan föregående årsbokslut. Erhållna anslagsmedel på räntekontot har ökat med 953 209 tkr sedan årsskiftet 2014 samtidigt som anslagsförbrukningen på det räntebärande anslaget också ökat. Andelen kvarvarande anslagsmedel på räntekontot är vid årsskiftet 2015 högre än vid samma tidpunkt föregående år. Jämförelsen mellan erhållna och förbrukade anslagsmedel samt saldot på räntekontot påverkas av förändringen mellan åren på fordrings- och skuldposter tillhörande det räntebärande flödet som avräknas anslaget kostnadsmässigt men påverkar räntekontot det år då betalning sker.

Såväl leverantörsskulder som periodiseringssposter har ökat vid årsskiftet 2015 jämfört med föregående årsbokslut. Ännu inte belånade anläggningstillgångar anskaffade efter 21 december 2015 uppgår till 35 081 tkr. Föregående år var motsvarande belopp 25 219 tkr.

Beviljad räntekontokredit uppgår år 2015 till 150 000 tkr. Räntekontokrediten har inte utnyttjats under året.

NOT 24**BALANSERAD KAPITALFÖRÄNDRING**

Specifikation	Ingående balans 2015-01-01	Årets kapitalförändring 2014	Utgående balans 2015-12-31
Ingående balans	-2 157 822		-2 157 822
Omföring 2014 års kapitalförändring, periodisering uppbörd		43 320	43 320
Omföring 2014 års kapitalförändring, periodisering transfereringar		-1 481 551	-1 481 551
Summa	-2 157 822	-1 438 231	-3 596 053

Bokförd kapitalförändring år 2014 var -1 442 289 tkr. Av denna har 4 058 tkr förts mot statskapital.

NOT 23**STATSKAPITAL**

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	16 899	19 268
Kapitalförändring från föregående år	-4 058	-2 369
Konst från Statens konstråd	98	0
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar	184	0
Utgående balans	13 123	16 899

Avskrivningskostnaderna på anslagsfinansierade tillgångar från år 2014 uppgick till 4 058 tkr. Konstverk från Statens konstråd med redovisat värde på 122 tkr har lånats under året och konst med redovisat värde på 24 tkr har återlämnats.

NOT 25

MYNDIGHETSKAPITAL

Specifikation	Statsskapital	Balanserad kapitalförändring Anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring Uppbörsverksamhet	Kapitalförändring enligt Resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2014	16 899	-2 271 403	113 582	-1 442 289	-3 583 212
Ingående balans 2015	16 899	-2 271 403	113 582	-1 442 289	-3 583 212
Föregående års kapitalförändring	-4 058	-1 481 551	43 320	1 442 289	0
Konst från Statens konstråd	98				98
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar	184				184
Årets kapitalförändring				-3 186 523	-3 186 523
Summa årets förändring	-3 776	-1 481 551	43 320	-1 744 235	-3 186 241
Utgående balans	13 123	-3 752 953	156 901	-3 186 523	453

NOT 26

AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSER

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Ingående avsättning	7 151	6 839
Årets pensionskostnad	3 112	3 769
Årets pensionsutbetalningar	-3 775	-3 457
Utgående avsättning	6 488	7 151

NOT 27

ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Specifikation	Ingående balans 2015-01-01	Årets förändring 2015	Utgående balans 2015-12-31
Engångspremier SPV ¹⁾	465	-465	0
Särskild löneskatt SPV ¹⁾	112	-112	0
Kompetensväxlingsåtgärder ²⁾	23 974	2 969	26 943
Avsättning för personal ³⁾	218	31	249
Avsättning för personal sociala kostnader	98	12	110
Avsättning för återbetalt bistånd ⁴⁾	3 576	-247	3 329
Twister ⁵⁾	64	0	64
Avsättning för lokaler ⁶⁾	0	2 429	2 429
Summa	28 507	4 617	33 124

1) Under år 2015 har det inte tillkommit några nya uppökningar av engångspremier. Tidigare uppökade premier är utbetalade under året.

2) 5 311 tkr avsattes för kompetensväxlingsåtgärder år 2015 och 2 342 tkr har utnyttjats.

3) Under år 2015 har en avsättning för uppsagd personal bokats upp. Denna kommer att utbetalas under år 2016.

4) Avsättningen avser dagersättning med mera som inte hämtats ut av asylsökande och återbetalats till Migrationsverket av betalningsförmedlaren. Migrationsverkets juridiska skuld uppgår år 2015 till 94 138 tkr. Tidigare år har visat att en väsentlig del av skulden inte kommer att regleras, därfor sker årligen en schablonmässig värdering och avsättningen skrivs ned till det belopp som kan förväntas utbetalas. Det belopp som förväntas bli utbetalat under år 2016 har värderats till 3 329 tkr.

5) Twist från år 2007 med Kungsholms express och spedition AB bland annat till följd av stor skillnad på belopp mellan offert och faktura. Migrationsverket avvaktar preskriptionstid. Inga ytterligare twister har rapporterats.

6) Förväntade kostnader på grund av onormalt slitage på asylboenden uppgår till 2 429 tkr som antas utbetalas under år 2016.

NOT 28

LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Ingående skuld	310 920	241 527
Lån upptagna under året	219 520	178 920
Årets amorteringar	-115 596	-109 527
Utgående skuld	414 844	310 920
Beviljad låneram	454 000	374 000

Anläggningstillgångar finansierade med lån uppgår till 449 925 tkr varav ännu ej belånade anläggningstillgångar anskaffade efter 21 december 2015 uppgår till 35 081 tkr. Beviljad låneram uppgår till 454 000 tkr. Av befintliga lån avser 40 269 tkr kreditiv för finansiering av utveckling av immateriella anläggningstillgångar.

NOT 29

KORTFRISTIGA SKULDER TILL ANDRA MYNDIGHETER

Kortfristiga skulder till andra myndigheter har ökat med 35 509 tkr jämfört med föregående år. Det beror till största delen på att antalet anställda har ökat med 1 313 personer och därmed utfallet på kontot för arbetsgivaravgifter med 24 453 tkr. Saldot kan förklaras ytterligare av ökade leverantörsskulder mot andra myndigheter, med 9 890 tkr jämfört mot tidigare år. Den största ökningen utgörs av fakturor som avser kurirfraktkostnader från Utrikesdepartementet, samt fakturor från Statens tjänstepensionsverk.

NOT 30

LEVERANTÖRSSKULDER

Saldot på leverantörsskulder år 2015 förklaras av den utökade verksamheten till följd av det ökade antalet asylsökande. Detta har medfört fler leverantörer, framför allt vad det gäller hyresvärdar för tillfälliga anläggningsboenden. Ungefär 1 100 nya leverantörer har lagts upp år 2015. Under år 2015 har Migrationsverket haft en ökning av antalet leverantörsfakturor i storleksordningen 45 800 stycken (17 procent) jämfört med år 2014.

NOT 31

ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Personalens källskatt	61 275	40 096
Övriga skulder personal	27 221	10 021
Skulder till asylsökande via kort-utbetalning	75 501	35 398
Övriga kortfristiga skulder	1 935	845
Summa	165 932	86 360

Ökningen av övriga skulder beror till stor del på att antalet anställda har ökat kraftigt under året. Därmed har utfallet på kontot för personalens källskatt samt skulder till personalen ökat. Ersättningar till asylsökande har utbetalats till fler personer under år 2015 vilket ökat skulden avseende bistånd som utbetalats till ICA-banken men ännu inte hämtats ut av de asylsökande.

NOT 32

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Specifikation	2015-12-31	2014-12-31
Upplupna kostnader		
Utgiftsområde 8 Migration		
Placering barn	2 408 919	1 241 155
Sjuk- och hälsovård	899 236	403 904
Skolkostnader och organiserad verksamhet	827 818	410 870
Offentliga biträden	201 311	113 068
Övriga transfereringar ¹⁾	94 311	13 034
Semesterlöneskuld (inkl. sociala avgifter)	209 779	172 419
Lönekostnader	358	0
Övriga kostnader som hyror, tolkkostnader m.m.	652 231	222 149
Europeiska flyktingfonden III	0	4 349
Delsumma	5 293 963	2 580 948
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet		
Ersättning för ensamkommande barn	1 785 070	1 178 245
Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård	74 866	41 070
Ny schablonersättning	342 107	287 071
Prestationsbaserad ersättning till kommuner	67 938	75 015
Ersättning för ekonomiskt bistånd	66 736	44 578
Ersättning för extraordinära kostnader, hyreskostnader, Sfi m.m.	22 599	11 842
Delsumma	2 359 316	1 637 822
Summa upplupna kostnader	7 653 279	4 218 770
Oförbrukade bidrag		
Statliga myndigheter ²⁾	6 160	8 883
Utomstatliga organisationer	8 744	1 792
Bidrag från EU avseende Europeiska flyktingfonden III	0	2 946
Bidrag från EU avseende Europeiska Återvändandefonden	11 651	13 893
Bidrag från EU avseende AMIF	98 955	0
Summa oförbrukade bidrag	125 510	27 514
Summa	7 778 789	4 246 284

1) Upplupna kostnader för extraordinära ersättningar till kommuner för evakueringsplatser uppgår till 71 773 tkr.

2) Nedan specificeras under vilket tidsintervall bidragen från statliga myndigheter förväntas tas i anspråk:

- Oförbrukade bidrag från Polismyndigheten gällande Gränsfonden projekt Utbildning, SiS med belopp 3 404 tkr kommer att tas i anspråk inom tre månader.
- Oförbrukade bidrag från SIDA avseende Vitryssland och Montenegro kommer att tas i anspråk inom tre månader, samt DGMM Turkiet kommer att tas i anspråk inom tre till tolv månader. Totalt belopp 1 531 tkr.
- Oförbrukade bidrag från Polismyndigheten avseende Gränsfonden till projekt fotostationer med belopp 1 225 tkr kommer att förbrukas inom ett till tre år.

NOT 33

ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER

Migrationsverkets ansvarsförbindelser avser:

- Mölndals stad har framställt räntekrav på Migrationsverket avseende ersättning för mottagande av barn med permanent uppehållstillstånd. Migrationsverket bestrider fakturan med hänvisning till att den inte är avtalsenlig.
- Bergkvara Buss har fakturerat belopp som överstiger avtalad ersättning. Fakturorna har delbetalats till sina otvistiga belopp. Det är inte troligt att Migrationsverket kommer att betala det överskjutande tvistiga beloppet.
- Aros Energideklarationer AB har lämnat in en stämningsansökan till Norrköpings Tingsrätt avseende påstått brott mot lagen om offentlig upphandling (LoU). Huvudförhandling är framflyttad till våren 2016. Utgången av förhandlingen ligger utom Migrationsverkets kontroll.
- Västerviks Bostads AB har tecknat ett hyresavtal med Migrationsverket som löper på sex år. Möjlig förpliktelse kan uppstå om Migrationsverket behöver lämna lokalerna av anledningar som inte ligger inom Migrationsverkets kontroll.
- Nyckeln Partner AB har lämnat in stämningsansökan avseende skadestånd på grund av påstått brott mot LoU till Norrköpings Tingsrätt. Utgången av förhandlingen ligger utom Migrationsverkets kontroll.
- Åre Continental AB har lämnat in en stämningsansökan avseende skadestånd på grund av påstått brott mot LoU till Norrköpings Tingsrätt. Utgången av förhandlingen ligger utom Migrationsverkets kontroll.
- Midendahls El AB har lämnat in en stämningsansökan avseende skadestånd på grund av påstått brott mot LoU till Sundsvalls Tingsrätt. Utgången av förhandlingen ligger utom Migrationsverkets kontroll.
- Efter EU-kommissionens så kallade Monitoring Mission har funktionen för fonderna mottagit ett beslut som innebär att ett projekt upphör som EU-finansierat projekt. Försök pågår att göra om projektets EU-finansiering till nationell finansiering. Ärendet är under beredning på Justitiedepartementet och svaret borde komma i samband med vårändringsbudgeten.

NOTER TILL ANSLAGSREDOVISNINGEN

För budgetåret 2015 tilldelades Migrationsverket medel från Justitiedepartementet för utgiftsområde 8 Migration enligt regleringsbrev, regeringsbeslut I:16 2014-12-22 (Ju2014/675/SIM m.fl.). Särskilt beslut I:18 (Ju2014/7603/EMA) fattades samtidigt om Vidarebosättning. Därefter har Migrationsverket erhållit tre ändringar av regleringsbreven, regeringsbeslut I:15 2015-06-25 (Ju2015/05231/SIM m.fl.), regeringsbeslut I:1 2015-12-11 (Ju2015/01326/SIM m.fl.) samt regeringsbeslut I:6 2016-02-04 (Ju2016/00751/SIM).

Från Arbetsmarknadsdepartementet tilldelades Migrationsverket medel för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet enligt regleringsbrev, regeringsbeslut I:7 2014-12-18 (A2014/4431/IU m.fl.). Arbetsmarknadsdepartementet har beslutat om två ändringar under budgetåret 2015, regeringsbeslut 9 daterad 2015-06-25 (A2015/1890/IU m.fl.) samt regeringsbeslut 6 daterad 2015-12-10 (A2015/03208/I).

NOT 34

1:1 AP 1 MIGRATIONSSVERKET (RAM)

Personalkostnader utgör den största utgiftsposten på Migrationsverkets förvaltningsanslag, 66 procent eller 3 109 miljoner kr av den totala förbrukningen på 4 719 miljoner kr år 2015. Vid årsskiftet har våra personalresurser förstärkts genom 1 313 nya anställda. Som en konsekvens av expansionen inom verksamheten ökade även konsult-, lokal- och driftkostnader. Efter avstämning med Justitiedepartementet togs därför beslut om att kostnader för bevakning av asylsökandes boende ska belasta anslag 1:2 ap 3 Boende för asylsökande, från och med 1 juli. Som en följd av den ansträngda situationen har 101 miljoner kr av 2015 års anslagskredit på 136 miljoner kr utnyttjats.

NOT 35

1:2 AP 2 ERSÄTTNINGAR TILL ASYLSÖKANDE, KOMMUNER OCH LANDSTING (RAM)

Tilldelade anslagsmedel har via ändringar i regleringsbrev 25 juni samt 11 december förstärkts med totalt 661 miljoner kr. Även anslagskrediten har höjts, vid årskiftet utnyttjas den med 74 miljoner kr. Höstens ökade antal asylsökande, särskilt antalet barn utan vårdnadshavare, har medfört ökade utgifter på anslaget. De ekonomiska konsekvenserna har ändå inte slagit fullt ut eftersom det finns en överbalans av ansökningar från kommunerna som inte behandlats, samtidigt som vissa ersättningar söks i efterskott, och därför belastar anslaget först nästa år. Bland annat har bara enstaka ersättningar till kommuner för tillfälliga boendeplatser under hösten, så kallade evakueringsplatser, betalats ut.

NOT 36

1:2 AP 3 BOENDE FÖR ASYLSÖKANDE (RAM)

Utgifterna på anslaget har ökat med 1 821 miljoner kr jämfört med föregående år eftersom det har krävts många nya boendeplatser till årets nästan 163 000 asylsökande. Till viss del har kompensering kunnat göras genom förtäning av befintliga platser. Årets tilldelning av anslagsmedel har höjts med totalt 777 miljoner kr genom regeringsbeslut i juni och december månad. Vid årsskiftet utnyttjas 32 miljoner kr av krediten på anslaget.

NOT 37

1:3 AP 4 ÅTERVANDRINGSFÖRBEREDELSE (RAM)

Totalt har Migrationsverket två miljoner kr att fördela med utlysningstillfällen 30 april och 30 september. Projektstöd har beviljats till tre projekt/förstudier med totalt cirka 1 300 tkr. Under året har återbetalningar av outnyttjade medel erhållits med 267 tkr vilket reducerat anslagsutfallet.

NOT 38

1:3 AP 5 ÅTERVANDRINGSBIDRAG (RAM)

På grund av få ansökningar gällande återvandringsbidrag är också anslagsförbrukningen låg.

NOT 39

1:3 AP 6 VIDAREBOSÄTTNING M.M. (RAM)

Migrationsverket har i uppdrag att årligen överföra 1 900 kvotflyktingar för vidarebosättning till Sverige. Under år 2015 överfördes 1 902 personer, i första hand syrier men även flyktingar av somalisk, aghansk, kongolesisk och eritreansk nationalitet. I enlighet med regleringsbrevet har ett schabloniserat belopp på 199 800 kr multiplicerat med 1 902 omförlits till anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande. Migrationsverket har i och med det utnyttjat 2 395 tkr av anslagskrediten på 11 388 tkr.

NOT 40

1:3 AP 7 RESOR VID VIDAREBOSÄTTNING M.M. (RAM)

Som en följd av riksdagens beslut om vårändringsbudgeten för år 2015 ökades anslaget med två miljoner kr vid halvårsskiftet. Vid årsskiftet kvarstår ett utnyttjat positivt överföringsbelopp på 2,3 miljoner kr. En stor del av anslaget används för betalningar till International Organisation for Migrations (IOM) vilka tillhandahåller tjänster kopplade till överföringen av kvotflyktingar. Under året har dollarkursen, som används vid betalningar till IOM, varit relativt stabil vilket genererat en lägre anslagsbelastning än beräknat.

NOT 41

1:3 AP 8 ANHÖRIGRESOR (RAM)

Totalt reste 1 758 anhöriga till Sverige med beviljat resebidrag under år 2015, mot 1 615 anhöriga under år 2014. En anledning till ökningen är att fler asylsökande än tidigare får flyktingstatus i Sverige och att de därmed har möjlighet att ansöka om resebidrag för anhöriga. Även här påverkas anslagsutfallet positivt av dollarkursen på grund av utbetalningar till International Organisation for Migrations (IOM).

NOT 42

1:6 AP 2 OFFENTLIGT BITRÄDE I UTLÄNNINGSÄRENDE (RAM)

Utgifterna för offentliga biträden har ökat med cirka 4 procent jämfört med föregående år medan tilldelade anslagsmedel har ökat med omkring 30 procent mot föregående år. Vid årets slut finns därför outnyttjade anslagsmedel med cirka 130 miljoner kr. Anledningen är att en stor mängd av årets asylansökningar ännu inte har hunnit behandlats och orsakar en fördöjningseffekt av utbetalningarna till offentliga biträden.

NOT 43

1:7 AP 1 UTRESOR FÖR AVVISADE OCH UTVISADE (RAM)

Överföringsbeloppet på nio miljoner kr har dels sin orsak i att det finansiella villkoret inte har utnyttjats helt. Dessutom har ett förvärrat säkerhetsläge i länder som Afghanistan och Irak försvårat återvändandearbetet.

NOT 44

1:8 AP 1 FRÅN EU-BUDGETEN FINANSIERADE INSÄTTER FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR (RAM)

EU-kommissionen har antagit det nationella programmet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) och Ekonomistyrningsverket har godkänt Migrationsverket som ansvarig myndighet men fondförvaltningen har ännu inte hunnit utlysa några fondmedel. Samarbetet med Rådet för Europeiska socialfonden (ESF-rådet) om ett ärendehanterings-system fortsätter men är också ytterligare försenat. Detta har orsakat det låga utnyttjandet av anslagsmedel och överföringsbeloppet på 159 miljoner kr.

NOT 45

1:2 AP 2 NY SCHABLONERSÄTTNING (RAM)

En omdisponering till anslagsposten har skett under året med 50 miljoner kr vilket i det närmaste motsvarar det kvarstående positiva överföringsbeloppet.

NOT 46

1:2 AP 3 ERSÄTTNING FÖR INITIALT EKONOMISKT BISTÅND (RAM)

Anslagsförbrukningen är beroende av antalet kommunplaceringar. Det i kombination med en stor variation av ersättningsbeloppen medför att utfallet är svårt att prognostisera, vilket har orsakat ett positivt överföringsbelopp på 69 miljoner kr.

NOT 47

1:2 AP 5 PRESTATIONSBASERAD ERSÄTTNING TILL KOMMUNER (RAM)

Kommuner som den 1 januari 2015 hade en överenskommelse om att ta emot nyanlända kan ha rätt till två typer av prestationsbaserade ersättningar. De 145 kommuner med högst mottagande i förhållande till sin folkmängd har rätt till extra ersättning förutom kommuner som tar emot kvotflyktingar eller personer anvisade från anläggningsboende. Utbetalningen av ersättning har ökat med 29 procent jämfört med föregående år vilket är lägre än tidigare beräkning, därav ett positivt överföringsbelopp på 126 miljoner kr.

NOT 48

1:2 AP 6 HYRESKOSTNADER (RAM)

För att öka kommunernas möjlighet att ta emot nyanlända efter anvisning infördes år 2013 en möjlighet att få ersättning för hyreskostnader fram till att en anvisad person eller familj har flyttat in i bostaden. Eftersom få kommuner har ansökt om ersättning omdisponerades 10 miljoner kr från anslagsposten vid halvårsskiftet, anslagsmedlen har ändå bara utnyttjats till 25 procent.

NOT 49

1:2 AP 12 ERSÄTTNING FÖR EKONOMISKT BISTÅND M.M. (RAM)

Under året har 25 miljoner kr omdisponerats från anslaget, utgifterna är också lägre än föregående år. Ersättning betalas ut i efterskott för varje kalenderår efter ansökan, varför årets ökade antal asylsökande ger effekt först under följande år.

NOT 50

1:2 AP 13 ERSÄTTNING FÖR ENSAMKOMMANDE BARN (RAM)

Under år 2015 kom omkring 35 000 ensamkommande barn till Sverige, mot cirka 7 000 barn år 2014. På grund av den kraftiga ökningen finns en försening i handläggning och bedömning av uppehållstillstånd. Även fast årets utgifter har ökat med cirka 29 procent jämfört med föregående år, ger förseningen en födröjningseffekt på anslaget som realiseras först kommande år.

NOT 51

1:2 AP 14 ERSÄTTNING FÖR VISSA SÄRSKILDA KOSTNADER (RAM)

Relaterat till ökningen av antalet mottagna nyanlända ökar också antalet ansökningar från kommunerna gällande särskilda kostnader för mottagande av kvotflyktingar och insatser för nyanlända personer med särskilda behov. Trots omdisponeringen till anslaget med 40 miljoner kr, från 60 till 100 miljoner kr, finns många fler ansökningar med ersättningsanspråk än det finns disponibla medel.

NOT 52

1:2 AP 15 ERSÄTTNING FÖR STÖD OCH SERVICE OCH HÄLSO- OCH SJUKVÅRD (RAM)

Obetalade ansökningar avseende år 2015 har beräknats till 75 miljoner kr, men eftersom dessa enligt tillämpligt regelverk inte belastar årets anslagsmedel är överföringsbeloppet positivt.

NOT 53

1:2 AP 17 SFI FÖR ANLÄGGNINGSBOENDE (RAM)

Förordningen (2014:946) om statlig ersättning för utbildning i svenska för invandrare har ändrats så att kommunerna kan få ersättning per person och månad för studier som påbörjats från och med den 1 januari 2015. Nyttjandegraden har hittills varit låg vilket kan förklaras av att kommunerna måste ansöka för hela utbildningsperioden i efterskott, vilket ger en tidsförskjutning i ansökningarna.

NOTER TILL FINANSIERINGSANALYSEN

NOT 54

	2015	2014
Kostnader enligt resultaträkning	-8 893 661	-5 979 861
Justeringer:		
Avskrivningar	119 380	113 416
Realisationsförlust	124	51
Avsättningar	3 953	1 837
Kostnader enligt finansierings-analysen	-8 770 204	-5 864 557

NOT 55

	2015	2014
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultat-räkningen	8 671	4 938
Justeringer:		
Realisationsvinst	-1 146	-352
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansierings-analysen	7 525	4 586

Bilagor

FÖRKLARINGAR TILL BILAGORNA

GRUNDER FÖR BEVILJADE FÖRSTAGÅNGSTILLSTÅND
TILL FLYKTINGAR M.FL.

Konventionsflyktingar

AF Flykting UtL kap 4:1§ (Genevekonventionen)

Alternativt skyddsbehövande

AT Tortyr, alternativt skyddsbehövande 4 kap 2 §
AC Väpnad konflikt, alternativt skyddsbehövande 4 kap 2 §

Övriga skyddsbehov

AV Väpnad konflikt, övrig skyddsbehövande 4 kap 2 a §
AS Svåra motsättningar, övrig skyddsbehövande 4 kap 2 a §

KV Organiserad överföring av flyktingar m.m. (kvot)

G Synnerligen ömmande omständigheter 5 kap 6 §

GRUNDER FÖR BEVILJADE TILLSTÅND EFTER VERKSTÄLLIGHETSHINDERSPRÖVNING

M4 Hinder mottagarlandet tar inte emot
M5 Medicinska hinder
M6 Hinder annan särskild anledning

GRUNDER FÖR BEVILJADE FÖRSTAGÅNGSTILLSTÅND
TILL ANHÖRIGA

B Anhöriga till personer som bor i Sverige, exklusive personer under K
B3 Anknytning på grund av tidigare vistelse i Sverige
B4 Annan anhörig som har ingått i samma hushållsgemenskap som någon som bor i Sverige eller som har uppehållstillstånd för bosättning i Sverige
B5 Anhöriginvandring som regleras av EG-direktiv
B6 Anhöriginvandring som regleras av nationell lagstiftning
B7 Försörjningskravet uppfyllt
B8 Försörjningskravet inte uppfyllt, men särskilda skäl
BR Anknytning, förälder till barn – umgänge

CA Anhörig till gästforskar
CB Anhöriga till egna företagare
CG Anhöriga till arbetsstagare
DB Anhöriga till gäststuderande
K Anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått uppehållstillstånd av flyktingskäl, som skyddsbehövande i övrigt eller på humanitära grunder
K1 Anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått permanent uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen
K4 Annan anhörig (ex hushållsgemenskap) till personer boende i Sverige med samma klassning som ovan
K5 Make/maka/sambo/barn till svensk medborgare som klassats med A*, G, M*, X1, X2
K7 Försörjningskravet uppfyllt för anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått permanent uppehållstillstånd av flyktlingskäl och skyddsskäl eller humanitära grunder
K8 Försörjningskravet ej uppfyllt, särskilt skäl för anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått permanent uppehållstillstånd av flyktlingskäl och skyddsskäl eller humanitära grunder
KR Föräldrar som beviljas uppehållstillstånd grundat på anknytning till ett i Sverige bosatt barn i syfte att utöva umgänge – när barnet har klassning A*, G, M*, X1 eller X2

TILLSTÅND ENLIGT EES-AVTALET

R6 Make/maka/barn
Q1 Make/maka/sambo/barn som beviljats uppehållskort
Q2 Föräldrar/barn över 21 som beviljats uppehållskort

BEVILJADE UPPEHÅLLSTILLSTÅND FÖR VARAKTIGT
BOSATTA I ANNAT EU-LAND SAMT MEDBORGARE I
SCHWEIZ

H1 Arbetsstagare
H2 Egenföretagare
H4 Studerande
H5 Pensionär
H6 Make/maka/barn
H7 Föräldrar

LS/LT Avtal Schweiz

TIDSBEGRÄNSADE UPPEHÅLLSTILLSTÅND:

- T2** Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av amärkning på skötsamhet
- T3** Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av humanitära/medicinska skäl
- T4** Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder
- T9** Tidsbegränsat uppehållstillstånd, förundersökning/huvudförhandling i brottmål
- TM** Tidsbegränsat uppehållstillstånd, bevisperson i brottmål - Människohandel
- TÖ** Tidsbegränsat uppehållstillstånd, bevisperson i brottmål - Övriga brott

ARBETSMARKNAD

- C0** Arbetstagare
- C7** Arbetstagare fd asylsökande
- C8** Arbetstagare med visum
- C9** Arbetstagare tidigare student
- CE** EU-Blåkort för högkvalificerad arbetskraft
- CF** Egna företagare
- CH** Aupair
- CI** Idrottsutövare/tränare
- CP** Praktikanter
- CR** Gästforskare EU-dirketiv
- CU** Artister
- CW** Ungdomsutbyte

ÖVRIGA TILLSTÅND

- D** Gäststudierande
- DA** Arbetssökande student
- DF** Doktorander
- F** Adoptivbarn

BILAGA 1. ASYLANSÖKNINGAR 2015

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Totalt
Syrien	Under 18 år	17 596
	Mellan 18-64 år	33 020
	Över 64 år	722
	Män	32 994
	Kvinnor	18 344
Totalt		51 338
Afghanistan	Under 18 år	30 080
	Mellan 18-64 år	11 362
	Över 64 år	122
	Män	34 251
	Kvinnor	7 313
Totalt		41 564
Irak	Under 18 år	6 103
	Mellan 18-64 år	14 592
	Över 64 år	163
	Män	15 152
	Kvinnor	5 706
Totalt		20 858
Statslös	Under 18 år	2 734
	Mellan 18-64 år	4 810
	Över 64 år	172
	Män	4 625
	Kvinnor	3 091
Totalt		7 716
Eritrea	Under 18 år	2 717
	Mellan 18-64 år	4 486
	Över 64 år	30
	Män	4 715
	Kvinnor	2 518
Totalt		7 233
Somalia	Under 18 år	2 591
	Mellan 18-64 år	2 808
	Över 64 år	66
	Män	3 571
	Kvinnor	1 894
Totalt		5 465
Iran	Under 18 år	866
	Mellan 18-64 år	3 654
	Över 64 år	40
	Män	3 275
	Kvinnor	1 285
Totalt		4 560
Övriga	Under 18 år	7 697
	Mellan 18-64 år	16 254
	Över 64 år	192
	Män	16 145
	Kvinnor	7 998
Totalt		24 143
TOTALT	Under 18 år	70 384
	Mellan 18-64 år	90 986
	Över 64 år	1 507
	Män	114 728
	Kvinnor	48 149
Totalt		162 877

ASYLANSÖKNINGAR ENSAMKOMMANDE BARN 2015

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Totalt
Afghanistan	0-6 år	55
	7-12 år	1146
	13-17 år	22 279
	Pojkar	22 806
	Flickor	674
Totalt		23 480
Syrien	0-6 år	151
	7-12 år	684
	13-17 år	2942
	Pojkar	3132
	Flickor	645
Totalt		3777
Somalia	0-6 år	22
	7-12 år	72
	13-17 år	1964
	Pojkar	1550
	Flickor	508
Totalt		2058
Eritrea	0-6 år	5
	7-12 år	31
	13-17 år	1903
	Pojkar	1484
	Flickor	455
Totalt		1939
Eritrea	Under 18 år	2 717
	Mellan 18-64 år	4 486
	Över 64 år	30
	Män	4 715
	Kvinnor	2 518
Totalt		7 233
Etiopien	0-6 år	1
	7-12 år	19
	13-17 år	871
	Pojkar	758
	Flickor	133
Totalt		891
Statslös	0-6 år	38
	7-12 år	139
	13-17 år	353
	Pojkar	386
	Flickor	144
Totalt		530
Övriga	0-6 år	23
	7-12 år	69
	13-17 år	1505
	Pojkar	1443
	Flickor	154
Totalt		1597
TOTALT	0-6 år	312
	7-12 år	2251
	13-17 år	32 806
	Pojkar	32 522
	Flickor	2 847
Totalt		35 369

BILAGA 2. SJÄLVMANT ÅTERVÄNDANDE (INKL DUBLINÄRENDEN) 2013-2015 ,FÖRDELAT PÅ MEDBORGARSKAP

Medborgarskap	År	Antal	Antal inom 2 veckor	Antal inom 1 månad	Genomsnittlig handläggningstid
Albanien	2013	510	128	261	52
	2014	652	176	381	59
	2015	1 576	638	1 038	41
Kosovo	2013	639	93	253	80
	2014	354	48	145	58
	2015	933	157	441	55
Irak	2013	419	76	171	111
	2014	308	76	144	70
	2015	874	363	585	42
Serbien	2013	1 790	522	960	60
	2014	863	227	410	51
	2015	873	233	451	55
Bosnien och Hercegovina	2013	474	167	269	57
	2014	339	123	212	50
	2015	448	154	277	51
Syrien	2013	756	87	387	36
	2014	618	125	336	36
	2015	443	99	221	40
Makedonien	2013	461	157	260	49
	2014	245	76	123	59
	2015	324	108	191	53
Ukraina	2013	76	10	30	88
	2014	148	34	88	57
	2015	285	55	159	44
Somalia	2013	342	24	150	48
	2014	169	21	82	44
	2015	242	25	86	56
Iran	2013	294	74	149	80
	2014	143	37	71	73
	2015	201	64	120	73
Statslös	2013	318	40	181	63
	2014	284	32	121	63
	2015	194	34	66	76
Övriga	2013	3 959	724	1 812	110
	2014	3 476	672	1 576	97
	2015	3 325	574	1 442	167
TOTALT	2013	10 038	2 102	4 883	81
	2014	7 599	1 647	3 689	74
	2015	9 718	2 504	5 077	89

BILAGA 3. GRUNDER FÖR BEVILJADE FÖRSTAGÅNGSTILLSTÅND TILL FLYKTINGAR M.FL. 2015
 BESLUT I FÖRSTA OCH ANDRA INSTANS

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod							G	Totalt
		AF	AT	AC	AV	AS	KV			
Syrien	Under 18 år	431	4 504	18		1	329		5 283	
	därav barn utan vårdnadshavare	26	730	10			6		772	
	Mellan 18-64 år	1 533	11 853	30	2		341		13 759	
	Över 64 år	9	307				16	1	333	
	Män	1 480	11 358	34	2	1	375		13 250	
	Kvinnor	493	5 306	14			311	1	6 125	
Eritrea	Totalt	1 973	16 664	48	2	1	686	1	19 375	
	Under 18 år	1 200	63				57		1 320	
	därav barn utan vårdnadshavare	728	22						750	
	Mellan 18-64 år	5 189	146	1			101	3	5 440	
	Över 64 år	16	1				2	2	21	
	Män	4 189	119				88	2	4 398	
Statslös	Kvinnor	2 216	91	1			72	3	2 383	
	Totalt	6 405	210	1			160	5	6 781	
	Under 18 år	540	211	17	34	18	55	86	961	
	därav barn utan vårdnadshavare	152	67		2	3	3	14	241	
	Mellan 18-64 år	1 555	537	18	87	29	107	72	2 405	
	Över 64 år	53	19		4		12	1	89	
Afghanistan	Män	1 416	485	22	72	24	95	81	2 195	
	Kvinnor	732	282	13	53	23	79	78	1 260	
	Totalt	2 148	767	35	125	47	174	159	3 455	
	Under 18 år	271	184	51			86	445	1 037	
	därav barn utan vårdnadshavare	130	160	50			1	435	776	
	Mellan 18-64 år	316	57	6		1	74	29	483	
Somalia	Över 64 år	4	1	2			1		8	
	Män	348	214	54		1	54	456	1 127	
	Kvinnor	243	28	5			107	18	401	
	Totalt	591	242	59		1	161	474	1 528	
	Under 18 år	403	69	19			110	43	644	
	därav barn utan vårdnadshavare	263	62	19				42	386	
Irak	Mellan 18-64 år	350	66	14			105	11	546	
	Över 64 år	27	2	3				1	33	
	Män	332	108	30			104	45	619	
	Kvinnor	448	29	6			111	10	604	
	Totalt	780	137	36			215	55	1 223	
	Under 18 år	118	21	1		8	7	86	241	
Staten Palestina	därav barn utan vårdnadshavare	16	6	1		1	2	19	45	
	Mellan 18-64 år	244	53	12	4	21	12	81	427	
	Över 64 år	23	10	2		6	3	15	59	
	Män	218	56	13	1	16	9	86	399	
	Kvinnor	167	28	2	3	19	13	96	328	
	Totalt	385	84	15	4	35	22	182	727	
Övriga	Under 18 år	39	6					109	154	
	därav barn utan vårdnadshavare	2						10	12	
	Mellan 18-64 år	90	9			1	1	56	157	
	Över 64 år									
	Män	93	10			1	1	95	200	
	Kvinnor	36	5					70	111	
TOTALT	Totalt	129	15			1	1	165	311	
	Under 18 år	403	54	4	4		240	286	991	
	därav barn utan vårdnadshavare	128	12	2			10	46	198	
	Mellan 18-64 år	728	83	5	7	2	219	248	1 292	
	Över 64 år	10	2				2	13	27	
	Män	705	94	6	4	2	219	271	1 301	
	Kvinnor	436	45	3	7		242	276	1 009	
	Totalt	1 141	139	9	11	2	461	547	2 310	
	Under 18 år	3 405	5 112	110	38	27	884	1 055	10 631	
	därav barn utan vårdnadshavare	1 445	1 059	82	2	4	22	566	3 180	
	Mellan 18-64 år	10 005	12 804	86	100	54	960	500	24 509	
	Över 64 år	142	342	7	4	6	36	33	570	
	Män	8 781	12 444	159	79	45	945	1 036	23 489	
	Kvinnor	4 771	5 814	44	63	42	935	552	12 221	
	Totalt	13 552	18 258	203	142	87	1 880	1 588	35 710	

BILAGA 4. GRUNDER FÖR BEVILJADE FÖRSTAGÅNGSTILLSTÅND TILL ANHÖRIGA 2015 BESLUT I FÖRSTA OCH ANDRA INSTANS

Medborgarskap	Ålder/Kön	Klassningskod										Klassningskod								Totalt
		B	B3	B4	B5	B6	B7	B8	BR	CA	CB	CG	DB	K	K1	K4	K5	K7	K8	KR
Syrien	Under 18 år	107			11	6				1	3	585	6	5 888	2	32	3		2	6 646
	Mellan 18-64 år	7		5	144	71				1	2	381	8	2 978	4	102	1		6	3 710
	Över 64 år	1		1	3							16		26		9				56
	Män	56		2	43	23				1	1	460	4	3 604	2	63	2		3	4 264
	Kvinnor	59		4	115	54				1	4	522	10	5 288	4	80	2		5	6 148
	Totalt	115		6	158	77				2	5	982	14	8 892	6	143	4		8	10 412
Indien	Under 18 år	83			4					38	3	1 030	19							1 177
	Mellan 18-64 år	17			131	17	1		1	83	5	1 210	71		1					1 537
	Över 64 år				1															1
	Män	41			30	12	1		1	30	3	627	28		1					774
	Kvinnor	59			106	5				91	5	1 613	62							1 941
	Totalt	100			136	17	1		1	121	8	2 240	90		1					2 715
Irak	Under 18 år	232			6	1				2	8	24	736	14	86		2	4		1 115
	Mellan 18-64 år	32	1	3	738	109				9	3	13	337	8	91		4	4	1	1 356
	Över 64 år	1			4								5		2					12
	Män	151	1	1	341	64				3	4	17	449	7	72		2	4	1	1 120
	Kvinnor	114		2	407	46				8	7	20	629	15	107		4	4		1 363
	Totalt	265	1	3	748	110				11	11	37	1 078	22	179		6	8	1	1 2483
Statslös	Under 18 år	52		2	5					2	5	32	2	1 216	1	7				1 324
	Mellan 18-64 år	7		3	148	13			5		1	13		637	2	34	1			864
	Över 64 år				1						1			9		6				17
	Män	40		3	94	8			3	1	1	26	1	829	1	19				1 026
	Kvinnor	19		2	60	5			2	1	6	19	1	1 033	2	28	1			1 179
	Totalt	59		5	154	13			5	2	7	45	2	1 862	3	47	1			2 205
Somalia	Under 18 år	163			4									1366	9	67	4			1613
	Mellan 18-64 år	31	1		30	4		1	9					353		27	1			457
	Över 64 år	2												18						20
	Män	109	1		18	4		1	8					841	3	40	3			1 028
	Kvinnor	87			16				1					896	6	54	2			1 062
	Totalt	196	1		34	4		1	9					1 737	9	94	5			2 090
Afghanistan	Under 18 år	116								2	1	38	11	622	2	59				851
	Mellan 18-64 år	9	3	174	26	1			4	1	1	22	8	414	1	54		1	4	723
	Över 64 år				1									7		4				12
	Män	63		63	18				3	1	1	24	4	439	3	55			4	678
	Kvinnor	62	3	112	8	1			1	2	1	36	15	604		62		1		908
	Totalt	125	3	175	26	1			4	3	2	60	19	1 043	3	117		1	4	1 586
Kina	Under 18 år	205			4	1				69	36	268	29		2					614
	Mellan 18-64 år	30	2	305	120	2			25	90	33	266	78		5					956
	Över 64 år				1						1									2
	Män	103		68	23	1			8	60	37	218	37		2					557
	Kvinnor	132	2	241	99	1			17	99	33	316	70		5					1 015
	Totalt	235	2	309	122	2			25	159	70	534	107		7					1 572
Övriga	Under 18 år	2 700	2	1	49	21			2	216	132	2 121	487	983	3	6				6 723
	Mellan 18-64 år	376	17	25	5 377	3 597	8	1	140	205	166	1 810	607	1 026	2	25	6	1	5	13 394
	Över 64 år	3	1	44	13				1	2		5		10						79
	Män	1 513	6	12	2 095	1 470	2	1	59	161	108	1 446	496	831	1	12	4		2	8 219
	Kvinnor	1 566	13	15	3 375	2 161	6		84	262	190	2 490	598	1 188	1	16	8	1	3	11 977
	Totalt	3 079	19	27	5 470	3 631	8	1	143	423	298	3 936	1 094	2 019	2	28	12	1	5	20 196
TOTALT	Under 18 år	3 658	2	3	83	29			4	336	204	4 810	568	10 163	14	170	17		2	20 063
	Mellan 18-64 år	509	19	41	7 047	3 957	12	2	193	383	221	4 039	780	5 505	9	246	13	3	1	22 997
	Över 64 år	7	2	54	14				1	2	2	26		72		19				199
	Män	2 076	8	18	2 752	1 622	4	2	85	258	168	3 250	577	6 619	10	191	13	1	1	17 666
	Kvinnor	2 098	13	28	4 432	2 378	8		113	463	259	5 625	771	9 121	13	244	17	2	8	25 593
	Totalt	4 174	21	46	7 184	4 000	12	2	198	721	427	8 875	1 348	15 740	23	435	30	3	1	43 259

Kommentar: Koderna CA, CB och CG avser anhöriga till arbetsstagare och koden DB avser anhöriga till gäststudenter

BILAGA 5. GRUNDER FÖR REGISTRERING AV UPPEHÅLLSRÄTT FÖR EES-MEDBORGARE OCH BEVILJADE UPPEHÅLLSKORT 2015
BESLUT I FÖRSTA OCH ANDRA INSTANS

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod			Totalt
		R6	Q1	Q2	
Makedonien	Under 18 år	1	35		36
	Mellan 18-64 år	1	49		50
	Över 64 år				
	Män	1	34		35
	Kvinnor	1	50		51
	Totalt	2	84		86
Serbien	Under 18 år		21		21
	Mellan 18-64 år		56		56
	Över 64 år			1	1
	Män		22	1	23
	Kvinnor		55		55
	Totalt		77	1	78
Pakistan	Under 18 år		8		8
	Mellan 18-64 år		49	2	51
	Över 64 år				
	Män		28	2	30
	Kvinnor		29		29
	Totalt		57	2	59
Ukraina	Under 18 år		10		10
	Mellan 18-64 år		39	1	40
	Över 64 år				
	Män		10	1	11
	Kvinnor		39		39
	Totalt		49	1	50
Irak	Under 18 år		8		8
	Mellan 18-64 år		34		34
	Över 64 år				
	Män		26		26
	Kvinnor		16		16
	Totalt		42		42
Turkiet	Under 18 år		2		2
	Mellan 18-64 år		40		40
	Över 64 år				
	Män		26		26
	Kvinnor		16		16
	Totalt		42		42
Ryssland	Under 18 år		4		4
	Mellan 18-64 år		27	1	28
	Över 64 år			2	2
	Män		8		8
	Kvinnor		23	3	26
	Totalt		31	3	34
Övriga	Under 18 år		71	1	72
	Mellan 18-64 år	2	496	2	500
	Över 64 år		3	1	4
	Män	1	269	2	272
	Kvinnor	1	301	2	304
	Totalt	2	570	4	576
TOTALT	Under 18 år	1	159	1	161
	Mellan 18-64 år	3	790	6	799
	Över 64 år		3	4	7
	Män	2	423	6	431
	Kvinnor	2	529	5	536
	Totalt	4	952	11	967

BILAGA 6. GRUNDER FÖR BEVILJADE UPPEHÅLLSTILLSTÅND FÖR VARAKTIGT BOSATTA I ANNAT EU-LAND OCH FÖR MEDBORGARE I SCHWEIZ 2015 – BESLUT I FÖRSTA OCH ANDRA INSTANS

Medborgarskap	Ålder/ Kän	Klassningskod							Totalt
		H1	H2	H4	H5	H6	H7	LS/LT	
Schweiz	Under 18 år					1		29	30
	Mellan 18- 64 år	2			1	1		278	282
	Över 64 år						9		9
	Män	2						178	180
	Kvinnor				1	2		138	141
	Totalt	2			1	2		316	321
Albanien	Under 18 år					61			61
	Mellan 18- 64 år	73	4	1	4	55			137
	Över 64 år				1		1		2
	Män	66	4		4	48			122
	Kvinnor	7		1	1	68	1		78
	Totalt	73	4	1	5	116	1		200
Pakistan	Under 18 år					70			70
	Mellan 18- 64 år	87	6	1	6	30			130
	Över 64 år								
	Män	86	6		5	36			133
	Kvinnor	1		1	1	64			67
	Totalt	87	6	1	6	100			200
Nigeria	Under 18 år					73			73
	Mellan 18- 64 år	80	2			28			110
	Över 64 år								
	Män	54	1			42			97
	Kvinnor	26	1			59			86
	Totalt	80	2			101			183
Marocko	Under 18 år					48			48
	Mellan 18- 64 år	65			3	27			95
	Över 64 år								
	Män	56			2	31			89
	Kvinnor	9			1	44			54
	Totalt	65			3	75			143
Mongoliет	Under 18 år					42			42
	Mellan 18- 64 år	73				22			95
	Över 64 år								
	Män	27				35			62
	Kvinnor	46				29			75
	Totalt	73				64			137
Bangladesh	Under 18 år					26			26
	Mellan 18- 64 år	76	1			21	1		99
	Över 64 år								
	Män	75	1			20	1		97
	Kvinnor	1				27			28
	Totalt	76	1			47	1		125
Övriga	Under 18 år	1				151		5	157
	Mellan 18- 64 år	245	8	2	8	82		10	355
	Över 64 år				3				3
	Män	215	6	1	6	74		7	309
	Kvinnor	31	2	1	5	159		8	206
	Totalt	246	8	2	11	233		15	515
TOTALT	Under 18 år	1				472		34	507
	Mellan 18- 64 år	701	21	4	22	266	1	288	1303
	Över 64 år				4		1	9	14
	Män	581	18	1	17	286	1	185	1089
	Kvinnor	121	3	3	9	452	1	146	735
	Totalt	702	21	4	26	738	2	331	1824

**BILAGA 7. GRUNDER FÖR BEVILJADE TILLSTÅND AVSEENDE TIDSBEGRÄNSADE UPPEHÅLLSTILLSTÅND 2015
BESLUT I FÖRSTA OCH ANDRA INSTANS**

Medborgarskap	Ålder/ Kön	T2	T3	T4	T9	TM	TÖ	Totalt
Statslös	Under 18 år			29				29
	därav barn utan vårdnadshavare			3				3
	Mellan 18-64 år			53				53
	Över 64 år							
	Män			48				48
	Kvinnor			34				34
	Totalt			82				82
Syrien	Under 18 år							
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år	1		15				16
	Över 64 år			1				1
	Män	1		16				17
	Kvinnor							
	Totalt	1		16				17
Bulgarien	Under 18 år							
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år				6	2		8
	Över 64 år				2			2
	Män				7	1		8
	Kvinnor				1	1		2
	Totalt				8	2		10
Mongoliet	Under 18 år		1		1		2	4
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år				2		2	4
	Över 64 år							
	Män		1		2		3	6
	Kvinnor				1		1	2
	Totalt		1		3		4	8
Irak	Under 18 år							
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år			6	1			7
	Över 64 år							
	Män			6	1			7
	Kvinnor							
	Totalt			6	1			7
Bolivia	Under 18 år				2		3	5
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år				1		1	2
	Över 64 år							
	Män				1		1	2
	Kvinnor				2		3	5
	Totalt				3		4	7
Eritrea	Under 18 år							
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år	1		4	1			6
	Över 64 år							
	Män	1		4	1			6
	Kvinnor							
	Totalt	1		4	1			6
Övriga	Under 18 år				1	3	2	6
	därav barn utan vårdnadshavare				1	1		2
	Mellan 18-64 år	1	3	16	5	5	9	39
	Över 64 år				1			1
	Män	1	2	18	2	1	4	28
	Kvinnor		1		6	4	7	18
	Totalt	1	3	18	8	5	11	46
TOTALT	Under 18 år		1	30	6		7	44
	därav barn utan vårdnadshavare			4	1			5
	Mellan 18-64 år	3	3	94	10	11	14	135
	Över 64 år			2		2		4
	Män	3	3	92	7	8	9	122
	Kvinnor		1	34	9	5	12	61
	Totalt	3	4	126	16	13	21	183

BILAGA 8. GRUNDER FÖR BEVILJADE FÖRSTAGÅNGSTILLSTÅND AVSEENDE ARBETSMARKNADSÄRENDEN 2015
 BESLUT I FÖRSTA OCH ANDRA INSTANS

Medborgarskap	Ålder/Kön	Klassningskod						Klassningskod						Totalt
		C0	C7	C8	C9	CE	CF	CH	CI	CP	CR	CU	CW	
Thailand	Under 18 år													
	Mellan 18-64 år	4 264	2		2		4	38			10	2		4 322
	Över 64 år													
	Män	3 889	1		1		1				6	2		3 900
	Kvinnor	375	1		1		3	38			4			422
Indien	Totalt	4 264	2		2		4	38			10	2		4 322
	Under 18 år		1											1
	Mellan 18-64 år	3 250	1		83		17		1	1	166	2		3 521
	Över 64 år										1	2		3
	Män	2 723	1		73		17		1	1	131	2		2 949
Kina	Kvinnor	528			10						36	2		576
	Totalt	3 251	1		83		17		1	1	167	4		3 525
	Under 18 år		1											1
	Mellan 18-64 år	706	4	3	50		59	11	2	1	264	4		1 104
	Över 64 år													
USA	Män	520	4	1	29		29		2	1	153	2		741
	Kvinnor	187		2	21		30	11			111	2		364
	Totalt	707	4	3	50		59	11	2	1	264	4		1 105
	Under 18 år										1			1
	Mellan 18-64 år	385		1	9		6	35	165	2	104	135		842
Ukraina	Över 64 år		3						2		1	4		10
	Män	242			5		4	2	121	1	67	99		541
	Kvinnor	146		1	4		2	33	46	1	39	40		312
	Totalt	388		1	9		6	35	167	2	106	139		853
	Under 18 år													
Turkiet	Mellan 18-64 år	467	4	1	11	1	4	36	2	107	24	61	1	719
	Över 64 år								2					
	Män	355	3		5	1	4	1	1	83	17	51	1	522
	Kvinnor	112	1	1	6			35	1	24	7	10		197
	Totalt	467	4	1	11	1	4	36	2	107	24	61	1	719
Syrien	Under 18 år													1
	Mellan 18-64 år	409	20		11		7	2			25	2		476
	Över 64 år										1			1
	Män	351	19		8		7	1			12	2		400
	Kvinnor	58	1		3			1			14			77
Övriga	Totalt	409	20		11		7	2			26	2		477
	Under 18 år													
	Mellan 18-64 år	400					2		3		2	2		409
	Över 64 år													2
	Män	245					2		3		1	2		253
TOTALT	Kvinnor	158									1			159
	Totalt	403					2		3		2	2		412
	Under 18 år							1					7	10
	Mellan 18-64 år	3 150	224	27	281	1	203	174	229	60	481	306	394	5 530
	Över 64 år	10	2				3				3	4		22
Övriga	Män	2 381	172	20	224	1	151	10	199	36	328	217	249	3 988
	Kvinnor	781	54	7	57		56	164	30	24	156	93	152	1 574
	Totalt	3 162	226	27	281	1	207	174	229	60	484	310	401	5 562
	Under 18 år	5					1				1		7	14
	Mellan 18-64 år	13 031	255	32	447	2	302	296	402	171	1076	514	395	16 923
TOTALT	Över 64 år	15	2				3		2		6	10		38
	Män	10 706	200	21	345	2	215	14	327	122	715	377	250	13 294
	Kvinnor	2 345	57	11	102		91	282	77	49	368	147	152	3 681
	Totalt	13 051	257	32	447	2	306	296	404	171	1083	524	402	16 975

**BILAGA 9. GRUNDER FÖR BEVILJADE FÖRSTAGÅNGSTILLSTÅND AVSEENDE GÄSTSTUDERANDE, DOKTORANDER OCH ADOPTIVBARN
BESLUT I FÖRSTA OCH ANDRA INSTANS**

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod				Totalt
		D	DA	DF	F	
Kina	Under 18 år	7			59	66
	Mellan 18-64 år	1 760	100	288		2 148
	Män	680	44	187	49	960
	Kvinnor	1 087	56	101	10	1 254
	Totalt	1 767	100	288	59	2 214
Indien	Under 18 år				5	5
	Mellan 18-64 år	769	36	97		902
	Män	593	28	72	1	694
	Kvinnor	176	8	25	4	213
	Totalt	769	36	97	5	907
USA	Under 18 år					
	Mellan 18-64 år	575	9	31		615
	Män	282	3	16		301
	Kvinnor	293	6	15		314
	Totalt	575	9	31		615
Pakistan	Under 18 år					
	Mellan 18-64 år	489	15	79		583
	Män	350	11	66		427
	Kvinnor	139	4	13		156
	Totalt	489	15	79		583
Kanada	Under 18 år	1				1
	Mellan 18-64 år	371	5	12		388
	Män	163	2	7		172
	Kvinnor	209	3	5		217
	Totalt	372	5	12		389
Singapore	Under 18 år					
	Mellan 18-64 år	383	2	1		386
	Män	200	1	1		202
	Kvinnor	183	1			184
	Totalt	383	2	1		386
Iran	Under 18 år	2			1	3
	Mellan 18-64 år	173	22	161		356
	Män	94	13	103		210
	Kvinnor	81	9	58	1	149
	Totalt	175	22	161	1	359
Övriga	Under 18 år	9			89	98
	Kvinnor	1 705	84	211	36	2 036
	Totalt	3 344	145	533	90	4 112
TOTALT	Under 18 år	19			154	173
	Mellan 18-64 år	7 854	334	1 202	1	9 391
	Män	4 001	163	774	104	5 042
	Kvinnor	3 873	171	428	51	4 523
	Totalt	7 874	334	1 202	155	9 565

BILAGA 10. BEVILJADE UPPEHÅLLSTILLSTÅND AVSEENDE VERKSTÄLLIGHETSHINDERSÄRENDEN 2015

Medborgarskap	Ålder/ Kän	Klassningskod			Totalt
		M4	M5	M6	
Armenien	Under 18 år			38	38
	därav barn utan vårdnadshavare				
	Mellan 18-64 år			32	32
	Över 64 år			1	1
	Män			35	35
	Kvinnor			36	36
Totalt				71	71
Jemen	Under 18 år			27	27
	därav barn utan vårdnadshavare			2	2
	Mellan 18-64 år			23	23
	Över 64 år			2	2
	Män			34	34
	Kvinnor			18	18
Totalt				52	52
Okänt	Under 18 år		1	23	24
	därav barn utan vårdnadshavare				
	Mellan 18-64 år	1		20	21
	Över 64 år				
	Män			23	23
	Kvinnor	1	1	20	22
Totalt		1	1	43	45
Staten Palestina	Under 18 år				
	därav barn utan vårdnadshavare				
	Mellan 18-64 år	39	1	5	45
	Över 64 år				
	Män	33	1	5	39
	Kvinnor	6			6
Totalt		39	1	5	45
Serbien	Under 18 år			22	22
	därav barn utan vårdnadshavare				
	Mellan 18-64 år			18	18
	Över 64 år				
	Män			18	18
	Kvinnor			22	22
Totalt				40	40
Irak	Under 18 år			19	19
	därav barn utan vårdnadshavare			2	2
	Mellan 18-64 år			15	15
	Över 64 år				
	Män			23	23
	Kvinnor			11	11
Totalt				34	34
Ryssland	Under 18 år			20	20
	därav barn utan vårdnadshavare			1	1
	Mellan 18-64 år			13	13
	Över 64 år				
	Män			15	15
	Kvinnor			18	18
Totalt				33	33
Övriga	Under 18 år	3	2	141	146
	därav barn utan vårdnadshavare	1		16	17
	Mellan 18-64 år	32	3	240	275
	Över 64 år		1	10	11
	Män	32	3	186	221
	Kvinnor	3	3	205	211
Totalt		35	6	391	432
TOTALT	Under 18 år	3	3	290	296
	därav barn utan vårdnadshavare	1		21	22
	Mellan 18-64 år	72	4	366	442
	Över 64 år		1	13	14
	Män	65	4	339	408
	Kvinnor	10	4	330	344
Totalt		75	8	669	752

BILAGA 11. AVGJORDA MEDBORGARSKAPSÄRENDEN, ANMÄLAN OCH NATURALISATION 2013-2015

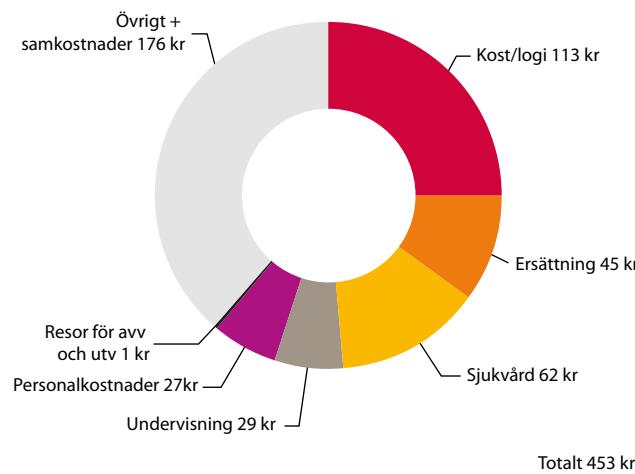
Medborgarskap	kön	2013	2014	2015
Irak	Kvinnor	5 133	3 587	2 510
	Män	5 571	2 607	2 283
	Bifall kvinnor %	89%	91%	89%
	Bifall män %	81%	80%	77%
	Totalt antal	10 704	6 194	4 793
	Totalt bifall %	85%	86%	83%
Somalia	Kvinnor	1 033	1 254	2 282
	Män	1 155	1 336	2 137
	Bifall kvinnor %	76%	78%	84%
	Bifall män %	78%	75%	79%
	Totalt antal	2 188	2 590	4 419
	Totalt bifall %	77%	76%	82%
Polen	Kvinnor	1 031	1 001	1 020
	Män	887	811	804
	Bifall kvinnor %	93%	95%	96%
	Bifall män %	91%	92%	94%
	Totalt antal	1 918	1 812	1 824
	Totalt bifall %	92%	94%	95%
Thailand	Kvinnor	1 526	1 602	2 153
	Män	197	187	243
	Bifall kvinnor %	94%	95%	96%
	Bifall män %	84%	86%	86%
	Totalt antal	1 723	1 789	2 396
	Totalt bifall %	93%	94%	95%
Statslös	Kvinnor	904	675	1 423
	Män	1 082	880	1 789
	Bifall kvinnor %	74%	72%	76%
	Bifall män %	65%	65%	74%
	Totalt antal	1 986	1 555	3 212
	Totalt bifall %	69%	68%	75%
Iran	Kvinnor	675	539	719
	Män	592	566	658
	Bifall kvinnor %	90%	86%	85%
	Bifall män %	79%	82%	77%
	Totalt antal	1 267	1 105	1 377
	Totalt bifall %	85%	84%	81%
Turkiet	Kvinnor	459	391	424
	Män	629	566	671
	Bifall kvinnor %	89%	88%	90%
	Bifall män %	83%	83%	88%
	Totalt antal	1 088	957	1 095
	Totalt bifall %	86%	85%	89%
Övriga	Kvinnor	9 871	9 599	11 407
	Män	9 412	8 874	11 008
	Bifall kvinnor %	88%	88%	87%
	Bifall män %	81%	83%	83%
	Totalt antal	19 283	18 473	22 415
	Totalt bifall %	84%	86%	85%
Totalt	Kvinnor	20 632	18 648	21 938
	Män	19 525	15 827	19 593
	Bifall kvinnor %	88%	88%	87%
	Bifall män %	80%	81%	81%
	Totalt antal	40 157	34 475	41 531
	Totalt bifall %	84%	85%	85%
Bibehållande/befrielse		1 064	1 088	1 169
Summa avgjorda ärenden		41 221	35 563	42 700
Summa inkomna ärenden		37 163	41 601	48 311

BILAGA 12. UTBETALADE STATLIGA ERSÄTTNINGAR TILL KOMMUNER OCH LANDSTING FÖR FLYKTINGMOTTAGANDE 2013–2015

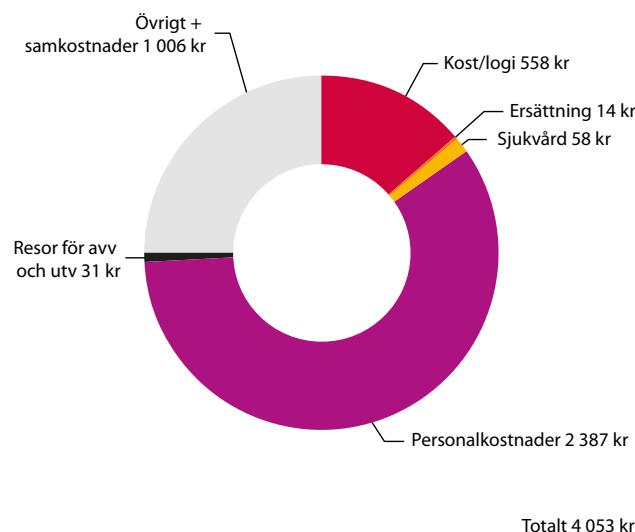
	2013	2014	2015
Anslag	5 878 039 000	7 392 064 000	9 450 532 000
Extra ersättning för mottagna 2010	1 840 000	0	0
Ny schablonersättning (2010:1122)	1 539 759 440	2 496 113 640	3 417 654 180
inkl. överföring från anslaget 12:6			
Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd	128 294 000	172 177 000	191 377 000
Prestationsbaserad ersättning	0	313 055 000	404 615 000
Ersättning för hyreskostnader	758 468	1 889 106	1 608 237
Grundersättning	123 260 000	61 716 000	63 190 000
Schablonersättning (1990:927)	0	0	0
Särskilda kostnader för äldre, sjuka och funktionshindrade	133 309 351	130 381 895	106 951 743
varav			
ekonomiskt bistånd (1990:927)	57 710 753	28 209 922	12 042 437
stöd och hjälp i boendet (1990:927)	56 598 134	54 046 550	33 033 229
ekonomiskt bistånd 19.1 § (2010:1122)	3 195 979	8 505 999	10 182 118
ekonomiskt bistånd 19.2 § (2010:1122)	1 653 334	1 666 769	4 017 536
ekonomiskt bistånd 19.3 § (2010:1122)	0	1 926 840	2 501 236
ekonomiskt bistånd ungdomar 20 § (2010:1122)	6 120 426	6 445 160	10 965 323
stöd och hjälp i boendet 22 § (2010:1122)	8 030 725	29 580 655	34 209 864
Särskilda kostnader för barn utan vårdnadshavare	3 200 666 128	3 403 611 170	4 379 944 712
varav			
boendeplatser	1 604 649 300	2 039 371 143	3 093 973 792
familjehem o.dyl	1 539 616 828	1 312 340 027	1 212 620 920
barnschablon	56 400 000	51 900 000	73 350 000
Extraordinära kostnader	75 999 996	79 999 802	100 000 000
varav			
direkta kostnader för kvotflyktingar	14 791 657	13 194 973	18 197 338
övriga individuella insatser	61 372 975	66 988 173	81 937 234
strukturella insatser	-164 637	-183 344	-134 572
Sjukvårdsersättningar	295 129 628	248 818 170	233 845 741
varav			
varaktig vård kommuner	143 773 795	107 544 169	114 663 995
varaktig vård landsting	144 760 373	117 725 931	107 181 106
hälsoundersökningar landsting	6 595 460	23 548 070	12 000 640
SFI för anläggningsboende	0	287 000	8 092 000
Totalt	5 499 017 011	6 908 048 783	8 907 278 613

Införande av prestationsbaserad ersättning - anslagsbehållning från år 2013 på 734 411 kronor utnyttjades enbart 36 489 kronor

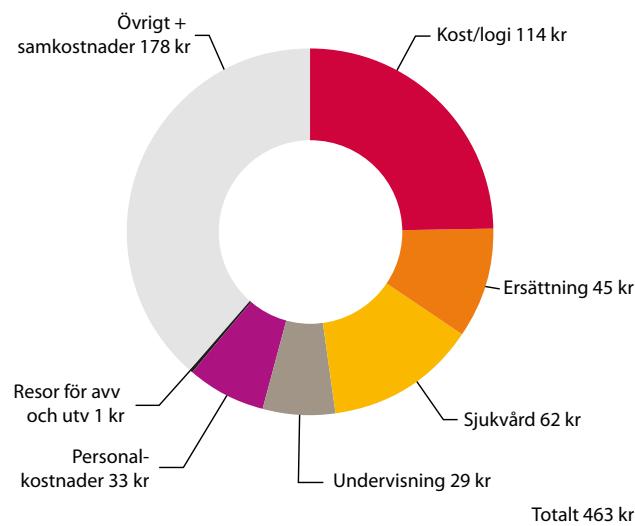
**BILAGA 13. DYGNSKOSTNAD FÖRDELAT PÅ KOSTNADSSLAG,
EXKLUSIVE FÖRVAR**

DYGNSKOSTNAD I FÖRVAR FÖRDELAT PÅ KOSTNADSLAG

DYGNSKOSTNAD TOTALT FÖRDELAT PÅ KOSTNADSSLAG

BILAGA 14. KOPPLING MELLAN EKONOMISK ÖVERSIKT OCH RESULTATRÄKNING

Verksamhetskostnader			
Ekonomin översikt		Resultaträkning	
Totala kostnader	29 717 913	S:a verksamhetskostnader	8 893 661
		Finansiella int	(953)
		Lämnda bidrag	20 848 699
		Intäkter avg. och andra ers	(8 671)
		Intäkter av bidrag	(14 824)
		Medel som erh.fr andra mynd mfl.	0
		Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	
Summa	29 717 913	Summa	29 717 913

Finansiering			
Ekonomin översikt		Resultaträkning	
Summa finansiering	26 786 808	Intäkter av anslag	8 865 267
		Medel som erh fr statsb	17 916 366
Summa	26 786 808	Summa	26 781 633

Differens mellan total nettokostnad och summa finansiering		
Ekonomin översikt		
Nettokostnad	(29 717 913)	
Anslagsavräknat	26 786 808	
Differens	(2 931 105)	
Består av:		
Årets kapitalförändring	(3 186 523)	
Saldo uppördsverks	250 244	
Summa	(2 936 279)	(5 174)

Förklaring till differens om (5 174) tkr: Not 1 till Resultaträkningen: 4 990 tkr av differensen motsvarar årets minskning av semesterlöneskulde sparad före 2009 samt 184 tkr som avser anslagsfinansierade investeringar gällande anslag 1:8, vilka bokförs direkt mot anslaget.

www.migrationsverket.se